Erkekçe

MAYIS 1981 ● 150 LİRA

Turizm Bakanı ve Turizm Politikamız

Eurovision'un acı gerçekleri

Orada bir KİT var, uzakta..

Erkekler de orgazm taklidi yapabilirler

Darwin'den bu yana kadın - erkek eşitliği

Telefon denen illet

Satürn'ün esrarı çözüldü ama..

B.B. öldü, yaşasın B.B. Barbara Bach

Ayın Takvimi Mireille Darc

Bu Seher Şenlz'i kimse tanımıyor !.

modadan öte bir güzellik
emekten, ipekten, göz nurundan
üretilmiş.

ve bir imza
turkuvaz®

bu adı hep, bir yerden
anımsayacaksınız.

turkuvaz®

GİYİM SANAYİİ VE TİCARET A.Ş.
Sıraselviler Cad. 48, Daire 3, Taksim-İstanbul Tel: 49 21 29

Erkekçe

Mayıs Ayı Takvimi: Mireille Darc

4
Geçen Sayılar

5
Bu Sayı

7
Kokteyl

14
Sizin İçin

17
Eurovision Şarkı Yarışması
Küçük bir yarışmanın ülke adına ortaya koyduğu büyük, ama acı gerçekler.

19
İlhan Evliyaoğlu
Erkekçe'nin mayıs röportajı, Turizm Bakanı ile. Konu, ülkemizde turizm, tabii.

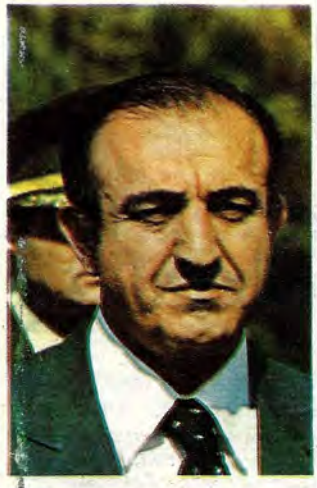

20
Buzdolabı Alırken..
Ülkemizdeki yığınla markanın farkı, üstünlüğü nedir, bilir misiniz?

23
Orada Bir KİT Var Uzakta...

24
Karayolları Kargo
Gazetelerin, işadamlarının ve vatandaşın hizmetinde yeni bir servis!.

25
Kadınca Yatıp Erkekçe Orgazm..

26
Kadife Elbiseli Gül Ağacı
Fantastik bir hikaye.

27
Seher Şeniz
Hiç bilinmeyen yanları ile ünlü dansözümüz.

32
Aranan Erkek Olabilirsiniz

35
Telefon
Çağımızın en büyük icatlarından telefon, konuşmayı bilmeyen ve bitiremeyenler yüzünden bir illet haline dönüşüyor.

36
Erkekte Sahte Orgazm

38
Pele İkinci Dünya Savaşında...
Filmciler, İkinci Dünya Savaşında geçen ilginç bir futbol dramında, Pele'yi,İngiltere ve Almanya'nın ünlü futbolcuları ile birlikte oynattılar.

41
Seks Tarihi

43
Elleriniz Ve Seks
Eldeki çizgiler pekçok şeyi açıklar. Seksüel yapınızı da...

45
Darwin Ve Çifte Standart
Erkek yaparsa çapkınlıktır. Kadınınki ise, ayıp ve günah... Hem de dünya kurulduğundan bu yana ve sadece insanlarda değil, tüm hayvanlarda...

46
Hayvanlar Aleminde Cinsel Sapıklar

48
Satürn'ün Esrarı
İnsanoğlu Satürn'e bir uydu gönderdi. Şimdi tüm astronomi kitapları değişiyor.

51
Belisa'nın Asil Sevgilileri
Büyüklere Masallar.

52
Neden Yorgunsunuz?
Bazı insanlar devamlı yorgundur. Nedenini ve nasıl kurtulunacağını bilmek ister misiniz?

53
Yaşam İçin Koşu
Dünyaca ünlü maratoncu Frank Shorter'dan tavsiyeler.

55
İspanyol Sineği
Anais Nin'den nefis bir öykü.

57
Henry D. Thoreau Ve Toplumsal Direniş

59
Geçmişin Fotoğrafını Çeken Makine
Bilim Kurgu Öyküsü.

60
B.B. Öldü Yaşasın B.B.

65
Tavla

66
Neşeli Fıkralar

113
Erkekçe Tavsiyeler

Sahibi: Ercan ARIKLI ● Genel Yayın Yönetmeni: Hıncal ULUÇ ● Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ali KOCATEPE

Geçen Sayılar

ERKEKÇE

Derginizin herşeyi güzel de, adı biraz yanlış gibi geldi bana. Başından sonuna öyle büyük bir zevkle okuyorum ki. Erkekçe, aslında ailece okunacak bir dergi. Kutlarım.

Nükhet Duru
Paris

Derginiz için ideal demiyeyim. İdeale yakın. İdeale ulaşmış olsaydık, sonraki sayıların çekiciliği olmazdı sanırım. Tenkit edecek yönünüzü bulamadığımı belirteyim. Tenkide açıksınız, öyle ama, ben bulamadım.
Başkalarının tenkitlerine gelince. Görüşlere, düşüncelere saygı duyan bir yapıya sahip olduğum için kızmıyorum onlara. Yalnız Erkekçe, hepimizin olduğu için, tenkitlere sadece sizin cevap vermenize içim razı olmuyor. Diyorum ki onlara "Dergiyi sırf kadın resimleri için alıyorsanız, her resmin maliyeti çok fazlaya gelir. İktisadi yönü bu. İkincisi, seks sadece bir unsurdur, hayat demek değildir. Bu da sosyal yönü. Çırılçıplaklık en güzel değildir. Bu da estetik yönü işin..."
Aile dergisinde her konu bulunur. Bizim Erkekçe'de olduğu gibi.
Derginizde, tarih, Türk Edebiyatı ve satranç sayfaları görmeği de arzu ediyorum.

A.A. (Yargıç)
Zonguldak

Erkekçe harika bir dergi. Bu harika dergiye yaraşır bir cilt kapağı çıkarmayı düşünmüyor musunuz?

Hikmet S.
İstanbul

İlk dört sayınızı ilgi ile izledim. İnceledim. Pek çok yazınızı tekrar tekrar okudum. Kutlarım.

Abdullah Çelik (Gazeteci)
Adapazarı

Sanatçılarla yaptığınız röportajlar bir harika. Fakat resimleri aynı güzellikte değil. Kadınların hiç şüphesiz en güzel yanlarından biri göğüsleri. Fakat Allah vergisi bu güzelliği niçin saklarlar.
Yanlış anlaşılmak istemem. Ben kadınların muz gibi soyulmasını isteyen biri değilim. Ama muz da soyulmadan yenmez ki?

Murat Kızılırmak
Pendik

Erkekçe'yi bulmam güç oluyor. Görevim gereği bazen kente geç iniyorum. O zaman da kalmamış oluyor. Her defasında para yollayıp istetmek de zor. Niçin abone sistemi kurmuyorsunuz. Böylece biz de her ayın başında Erkekçe'mize kavuşacağımızdan emin oluruz.

A. Ali
Vize

SERPİL ÇAKMAKLI

Erkekçe'nin yazıları, her kültürden erkeğe, hatta kadına göre. Dünyanın usta dergileri arasına girebilir. Ancak fotoğraflar, Nisan hariç, iki yıldız. Serpil Çakmaklı (Nisan), fotomodel olarak büyük bir yetenek. Fotoğraflar daha modern perspektiflerden, daha iyi ışıklandırma ile, daha kaliteli çekim ve basımla, bu dergiyi dört yıldızlık seviyeye ulaştırabilir.

Abdullah Kocabıyık
Bolu

Serpil Çakmaklı'nın fotoğrafları çok güzel. Çok nefis. Elinizde bunlara benzer başka fotoğrafları yok mu?.

Ümit Koç
Uzunköprü

Serpil Çakmaklı'nın kapaktaki resmi çok güzeldi. Ama içerdeki resimleri çok kapalı. Sanatçılarımız biraz daha cömert olamazlar mı?

K.E.
İstanbul

Erkekçe'nin Notu: Bizim yerimize, Sayın Yargıç A.A.'nın verdiği yanıttaki "Estetik" sözcüğü Erkekçe'nin ilkesini vurguluyor. Hemen birkaç satır yukardaki bu mektubu bir kez daha okuyunuz. İşte, Çakmaklı için gelen yığınla mektuba, Alçaktan Uçan Güvercin'in sevimli oyuncusunun teşekkürü... İki nefis poz daha.. Hem de oldukça cömert...

LONDRA'DA ERKEKÇE YAŞAMANIN YOLLARI

Derginizin bir sayısı tesadüfen elime geçti. Londra'yı çok iyi özetlemişsiniz.(Mart). Erkekçe tam bir uluslararası dergi. Çünkü içeriği evrensel.

Kadınca'dan sonra, şimdi de Erkekçe'deki başarınızı kutlarım.

İlker Sağlamer
Londra

ARANAN ERKEK

Siz de Aranan Erkek Olabilirsiniz, yazı dizinize minnettarım. Bendeki değişikliği, bana değil, sevgilime sormanızı isterdim. Seks hakkında çok şey bildiğini sanan, kadın erkek herkes Erkekçe'yi okumalı.

S.S.
Samsun

BURÇLAR VE ERKEKLER

Kalitesi, konularının zenginliği, bizleri Erkekçe almaya yöneltti. Ama henüz öğrenci olduğumuz için fiyatı bütçemize fazla gelmekte. Bunun için dört arkadaş anlaştık. Her ay birimiz alıyoruz. Erkekler ve Burçlar (Mart) konulu yazınız bizce yeterli değil. Her ne kadar kişinin kendisini tanıması iyi birşeyse de, biz karşı cinsten arkadaşlık kurduğumuz kişileri de tanımak istiyoruz. Kadınlarla ilgili bir fal yayınlayamaz mısınız?

Can, Cem, Murat, Mehmet
Ankara

Erkekçe'nin Notu: Tabii yayınlarız... Hem sadece kadınları değil, çiftleri de içeren bir yazı dizisi hazırladık. Diyelim ki, siz Aslansınız. Sevgiliniz Yengeç... Sonuç ne olur?... Haziran sayımızı şimdiden ayırtın, sevgili 2(C+M).

PİSLİK İÇİNDE AŞK

Nisan sayınızdaki bir konu beni adeta büyüledi. Bu yazı sayesinde derginizin sadece ünlülerin dekolte fotoğraflarını yayınlayıp, para kazanmak amacında olmadığını, bir yerde eğitim amacı ile yayınlandığını anladım. Pislik İçinde Aşk, Genelevler başlıklı yazınız, dileriz tek kalmaz. Her konuda eğitici, güncel, toplumsal ve bilimsel yazılarınızı bekliyoruz. Bu röportajı hazırlayan, adını bizden sakladığınız yazarınızı kutlarım.

Bedrettin Ateş
Bursa

Fahişeliğin Ekonomi Politiği (Nisan) başlıklı yazınızda Dr. Edip A. Barışır bir bilim adamının halka dönük nasıl yazı yazması gerektiğini bir kez daha kanıtladı.

Ahmet Kaygusuz
Sivas

KARANLIKTA AŞK

Derginizdeki konuların hepsi güzel, ama hikayeleriniz emsalsiz. Hele Karanlıkta Aşk (Nisan), tekrar tekrar okunacak güzellikte.

Bir grup Erdekli genç

Bu Sayı

Erkekçe yöneticileri olarak bizi en çok mutlu eden şey nedir bilir misiniz? Sizlerle çok yakından, çok gerçekçi kurduğumuz diyalog. Postacı hergün ofisimize yığınla mektup taşıyor. Bunların içinde Erkekçe Tavsiyeler başlığı taşıyanlar, ilgili uzmanlara, geçmiş sayıları isteyenler, ilgili servislere yollanıyor. Bir tomar da, Yazı İşleri masasının üstünde kalıyor. Heyecanla açıyoruz bunları birer birer. Heyecanla okuyoruz, duygularınızı, düşüncelerinizi ortaya koyan, bizi eleştiren satırlarınızı. Ne kadar titiz bir okuyucu kitlesi ile karşı karşıya olduğumuzu, bizim bile gözümüzden kaçmış kusurlara değinen mektuplar ortaya koyuyor. Herkes tıpkı bizim gibi, Erkekçe'sinin mükemmel olmasını istiyor. Yıllardır bu mesleğin içindeki kişiler olarak söyleyelim. Ülkemizde basının en eksik yanı, okuyucu ile diyalog kurabilmektir. İşte biz, bu diyaloğu kurabildiğimiz için mutluyuz.

Gelen mektuplar hep aynı ortak eğilimi ortaya koyuyor. Erkekçe okunuyor. Türk basını ölçülerine göre çok çok uzun, çok çok detaylı yazılarına rağmen okunuyor. "Bu millet okumaz" diyerek, gazete ve dergileri resimler ve resimaltlarına çeviren düşüncenin ne kadar geçersiz olduğunu vurguluyor, mektuplarınız ve Erkekçe'nin hızla tırmanan tirajı. Gerçek "Bu millet okumaz" değil, "Okumaya layık şey verirsen okur.."

Bu sayımız da, gene baştan sona zevkle okuyacağınız yazılarla dolu. Kokteyl bölümünde her zaman olduğu gibi, sizi hafif hafif ısındıracak, yarı şaka, yarı ciddi bölümler var. Sinema, kitap ve plak dünyasını evinize getiren "Sizin İçin"den sonra Eurovision Şarkı Yarışması ile ilgili incelememizi bulacaksınız. Dönme Dolap, Modern Folk Üçlüsü ve Ayşegül, ne yapmaya gittiler, sorusundan başlayıp, aldığımız ya da alamadığımız puanların ardındaki acı gerçekleri vurgulayan ve "Gelecekte ne yapılmalı" sorusuna yanıt arayan bir inceleme bu.

Türkiye, turizmi üç dört aya sığdıran bir ülke değil. Elindeki tarihsel ve doğal olanaklarla, yılın 12 ayında bu işi sürdürecek güçte... Turizm ve Tanıtma Bakanı İlhan Evliyaoğlu da buna inananlardan. Geçen yıl ilki yapılan "Turizm Sezonunu Açış" törenlerini bu yıl iptal ettirmesinin sebebi de bu. "Türkiye'de turizmin sezonu yoktur" diyor. Başka şeyler de diyor Evliyaoğlu. Turizm Bakanımız, bu ay Erkekçe'nin konuğu. Ülkemizin ekonomik geleceği açısından, büyük bir potansiyele sahip bir sektörün 1 numaralı sorumlusu olarak, söylediklerini ilginç bulacaksınız.

İlk sayımızda, yerli yapım otomobilleri incelemiştik. Bu kez, son zamanlarda büyük reklam kampanyaları ile ortaya çıkan buzdolaplarını ele aldık. En yetkili kişilerle konuşup, bir yazı hazırladık. Bir arada çok üzücü bir durumla da karşılaştık. AEG ve Profilo'nun (ikisi de aynı firmadır) yetkilileri, sorularımızı yanıtlamadılar. Gerekçe mi?.. Erkekçe, içinde adlarının geçmesini istemedikleri derecede düşük seviyeli bir dergiymiş. Dergimize yönelik, olumlu, olumsuz, her türlü eleştiriyi bugüne dek çekinmeden sizlere ulaştırdık. Bunu da ulaştırıyoruz. Erkekçe'nin seviyesini, okuyucularının sayısı ve kişilikleri belirliyor. Geçen Sayılar başlığı altında, bu ülkenin en saygın isimlerinden, sokaktaki adama, pek çok kişinin görüşü yayınlanıyor. AEG ve Profilo yöneticileri ile Erkekçe arasındaki değerlendirmeyi siz sevgili okuyucularımıza bırakıyor, bize yönelttikleri bu çirkin ithamı onlara iade etmeğe dahi gerek görmüyoruz. Biz sadece, bir gazetecilik görevini yerine getirirken, ülkemizin önemli firmalarından birinin görüşlerini yansıtamamanın üzüntüsü içindeyiz, hepsi o kadar.

Kadın, erkek, bütün okuyucularımızın ilgiyle, merakla okuyacakları, sonra da uzun uzun tartışacakları bir yazımız var. "Darwin ve Çifte Standart.." Doğada genellikle erkek poligam, kadın monogamdır, diye tartışılır yüzyıllardır. Bu yüzden ahlak standartları da, kadına ve erkeğe göre ayrı ayrı yazılır. Erkek çapkınlık yapar. Kadınsa fahişelik... Doğru mudur bu standart?.. Niye böyledir? Neşeyle okuyacağınız bir üslupla kaleme alındı. Seks konusu ile ilgili bir başka yazımız, gene çarpıcı... Erkeklerin de sahte orgazmla eşlerini aldatabileceklerini biliyor muydunuz?

İki bilimsel yazımızdan biri uzayla ilgili... Satürn'ün sırları çözülürken bugüne kadar sanılanın tam tersine bir tablo ortaya çıktı. Şimdi astronomi kitapları yeniden yazılıyor. İnsanoğlunun en büyük dertlerinden biri, yorgunluk sebepleri ve önlemleri ile sunuluyor. Kişisel sağlığınız açısından çok yararlanacaksınız. Ünlü maratoncu Frank Shorter, giderek ülkemizde de yayılmağa başlayan Sağlıklı Yaşam İçin Koşu konusunda tavsiyelerde bulunuyor.

Resimli röportajlarımızda, içeriden Seher Şeniz'i, dışarıdan Barbara Bach'ı seçtik. Seher Şeniz ile ilgili yazımızı okurken çok şaşıracak, belki de inanmayacaksınız. Ama anlattıklarımız gerçek. Seher Şeniz, gerçekten bildiğinizi sandığınız kişi değil. Barbara Bach için fazla söze gerek yok. Fotoğrafları konuşacak.

Ya diğerleri...

Sanırız, Erkekçe'nin sloganını artık biliyoruz:

"Bütün yazılar basılmaya layıktır!.."

Hoşça kalın!...

HOBBY

ULUSLARARASI
ÇİÇEKÇİLİK A.Ş.

HAYIR, HENÜZ "AY"A ÇİÇEK GÖNDEREMİYORUZ...

Eğer bizden, aya ya da uzaydaki bir kozmonota çiçek göndermemizi isterseniz, ilk ve son kez "Hayır" dediğimizi duyacaksınız. Bu servisimiz henüz başlamadı. Ama bunun ötesinde dünyanın neresinde olursanız olun, dünyanın neresine isterseniz isteyin, emirlerinize amadeyiz. Diyelim ki, Tokyo'dan, New York'a giden bir uçaktasınız ve gene diyelim ki, Rio de Janeiro'dan Lizbon'a giden bir gemide, çok özel birisine, çok özel bir günde çiçek yollamak istediniz. Hobby'nin bu isteğinizi yerine getirmesi için, sadece mesajınızın bize ulaşması yeterlidir.

Hobby'nin hizmetleri bu kadar değil. Dahası var:

- İstanbul ve çevresine (Marmara Ereğlisi'nden Yalova ve Adalara kadar aynı fiyat)
- Tüm Türkiye'ye (kazalar dahil) çiçek gönderilir.
- Park, bahçe tanzim ve mimarisi, İngiliz, Fransız, Japon, (Klasik ve modern parterler -korbeyler - plât bandlar - bordürler)
- Şirketinizin veya firmanızın amblemini çiçekle istenilen ölçüde ve en ekonomik biçimde yapma istemi.
- 10.000'i aşkın firmaya dağıtılan kataloğumuza ücretsiz reklam verme önceliği.
- Firmanızın, işyerinizin veya evinizin özel çiçek ihtiyacını ücretsiz karşılama.
- Faturalarınızı istediğiniz sürede ödeme kolaylığı (Hafta, ay yıl.)
- Ekonomik maliyet, doğruluk, sır saklama, uluslararası düzeyde hizmet.

■ Telefon: 75 94 64 75 07 85
■ Lütfen teklif mektubumuzu isteyiniz.

■ Teleks: 23318 sık tr. ■ Telgraf: Hobby-İstanbul
■ Mektup: Posta Kutusu 374 İstanbul.

KOKTEYL

Fazla hız için özürler

Amerikalı şehirlerarası trafik polisi, 9 yıldır, fazla hız yüzünden yakaladığı kişilerin özürlerini üşenmeden bir yere not etmiş. Sonunda ilginç bir liste çıkmış.

Amerika'da en çok kullanılan özürleri sıra ile okurken, bizde de durumun pek farklı olmadığını görecek, belki de birkaç yeni özür daha öğrenmiş olacaksınız:

1. Hızlı mı gidiyordum. Hiç farkında değilim.
2. Trafiğin akışına kendimi bırakmıştım. Herkes böyle gidiyordu.
3. Tam birisini sollamıştım da..
4. Kilometre saatim bozuk olmalı.
5. Belki sizin radarınız bozuktur.
6. Birşeye çok geç kalmıştım da.
7. Sıkıştım. Bir benzincideki tuvalete yetişmek istiyordum.
8. Bu araba benim değil. Pedala dokundum mu uçuyor. Daha alışamadım.
9. Arabada bir hasta var.
10. Hız limitini doğru bilmiyorum demek.
11. Yokuş aşağı hızlanmışım herhalde.
12. Benzinim bitmek üzere.
13. Gaz pedalı sıkışmıştı.
14. Bir yakınım ölüm halinde.
15. Arabam çok iyi... Yol da öyle güzeldi ki, dayanamadım.
16. Birisine çok fena halde kızmıştım. Öfke ile gaza basmış olmalıyım.
17. Karım doğuruyor.
18. Yanımda oturan karımın (ya da çocukların) dırdırından bir an önce kurtulmak için.
19. Etrafta polis olduğunu sanmıyordum.
20. Ben hep böyle sürerim.
21. Birine yetişmek istiyordum.
22. Çok yorgunum. Bir an önce varıp dinlenmek istiyorum.
23. Beni kimse durdurmaz gibi geliyordu, sanki.
24. Birinden kaçıyordum da.
25. Bizim oralarda, hiç hız kontrolü yapılmaz ki!..

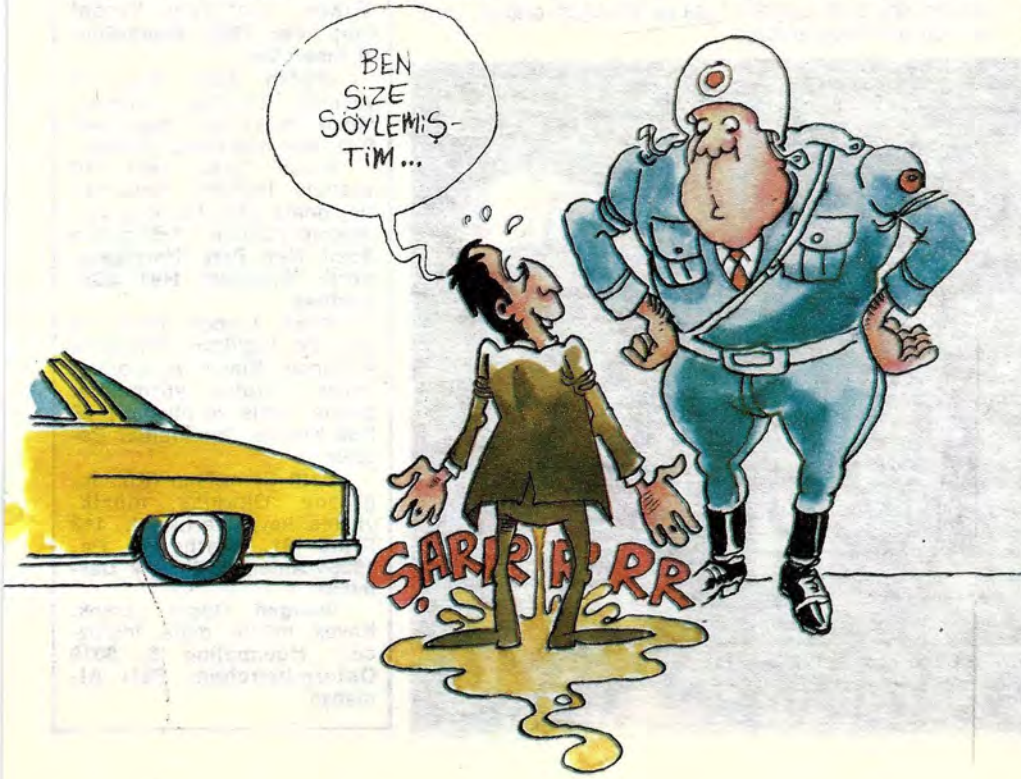

Hayır... Hayır... Sakın yanılmayın. Bu resimlerdeki siyah lekeleri Erkekçe ressamları yapmadı. Havaların ısınmağa başlaması ile canlanan Akdeniz'deki çıplak plajlardan birinde Hollandalı gençlerin liderliğinde bir "Sansüre Hayır" yürüyüşü yapıldı. Yürüyüşe katılanlar, siyah kâğıt parçalarını selobantla gereken yerlerine yapıştırıp kendi kendilerini sansür ederken, ilginç bir protesto görüntüsü de yarattılar.

Nereye bakıyorsunuz?..

Amerika'da ilgi çekici bir güzellik yarışması yapıldı.. En güzel şeyli... Neyse birden söylemeyelim de önce fotoğrafa bakın... Birbirinin aynı giyinmiş bir yığın güzel kadın... Ama sadece arkalarını görüyorsunuz ve sadece omuzları açık... Bir de... Görüyorsunuz işte... Merak etmeyin... Jüri omuz güzeli seçmedi..

Siyah korseleri ile siyah çorapları arasında kalan bölgesi en güzel kızı bulmak için ter döktüler. Yarışmaya 300 güzel katıldı. 15'i finale kaldı. Sonunda 23 yaşındaki sekreter Bayan Lisa yarışmayı kazandı.

Günde sekiz saatini, iş yerinde bu harika servetinin üzerine oturarak geçiren Lisa'ya armağan olarak, pırıl pırıl bir otomobil verdiler.

Yurt Dışında Mektup Arkadaşı İster misiniz?

Erkekçe, bu sayıdan itibaren, okuyucularına yeni bir hizmet getiriyor. Hem çeşitli hobileriniz için haberleşeceğiniz, hem yabancı dilinizi güçlendirmek için yararlanacağınız, hem de ülkenizin yurt dışında tanınmasına bir damla da olsa, yardımcı olabileceğiniz bir hizmet bu. Yurt dışında bir mektup arkadaşı bulma servisi...

Dergimizdeki adresleri, birinci elden temin ediyoruz. Bu adreslere yazdığınızda cevap almanız, hemen hemen kesin.

Hobinize, sevdiğiniz ülkeye ve konuştuğunuz yabancı dile göre, birini seçip hemen yazabilirsiniz.

Odaliza Rubi (Kız-18 yaşında. İngilizce, yüzme ve dans) **Km. 11 Sasa, Davao City, Filipinler 9501.**

Zahzah İlhem (Kız-19 yaşında. Arapça, İngilizce, Fransızca. Müzik, spor, özellikle bisiklet ve okumak) **26 Rue Slah Eddine, Bouchoucha le Kram, 2015 Tunus.**

Mohammed Kashwneh (Erkek. İngilizce) **Vinnel Corp. Box 5396, Riyad-Suudi Arabistan.**

Wijdan Azar (Kız. 14 yaşında. Seyahat, okumak, müzik ve yüzme. İngilizce). **P.O. Box 365 Zerka, Ürdün.**

Karen Veitch (Kız. 19 yaşında. İngilizce. Folk müzik, posta kartı koleksiyonu, mektup yazmak.) **4 Burnside Road, New Park, Harrogate, North Yorkshire H91 2B9, İngiltere.**

Faize Larbes (Kız. 18 yaşında. İngilizce, Fransızca Almanca. Klasik ve modern müzik. Tiyatro, yüzme, at binme, tenis ve piyano.) **29 Rue Khelifa, Boukfalha, Cezayir.**

Beth Danzeisen (Kız. İngilizce. Okumak, müzik, yüzme, kayak ve futbol). **118 Kline St. Wetherly, Pa. 18255 Amerika Birleşik Devletleri.**

Juergen Oppel (Erkek. Kayak, müzik, dans. İngilizce.). **Hoermating 6, 8019 Ostermuenchen, Batı Almanya.**

Tarihin ünlü "seks„ siz evlilikleri

Evlilikte seks, yani eşlerin aynı yatağı paylaşmaları esastır. Ancak, aralarında çok ünlü kişilerin de bulundukları bazı evli çiftlerin aynı yatağa girmedikleri, seksten yoksun evlilikler yaptıkları da bilinen bir gerçektir. Bunların kimler olduklarını, neden sekssiz evlilikler yaptıklarını merak ettiyseniz, listeye birlikte şöyle bir göz gezdirelim.

1. **KLEOPATRA VE XIII. PİTOLOMYUS:** Eski Mısır hukuku kız kardeşle erkek kardeşin evlenmelerine izin verirdi. Jül Sezar ve Markus Antonyus gibi ünlü Romalılarla yatağını paylaşacak olan Kleopatra'da, bu Mısır geleneğine uygun olarak, babasının ölümünden sonra 10 yaşındaki erkek kardeşiyle evlenmiş ve birlikte tahtta çıkmışlardı. Ancak, evlilikten iki yıl sonra, Pitolomyus'un muhafızları Kleopatra'yı tahttan inmeye, sekse zaman kalmadan ülkeyi terketmeye zorlamışlardı. Daha sonra, Pitolomyus'un İskenderiye Savaşı sırasında boğulmasıyla birlikte, Kleopatra Mısır'a döndü, tahtta yerleşti ve Romalılarla "seksli" aşklarına başladı.

2. **INJURIOSIS VE BİR ROMALI KADIN:** İ.S. Üçüncü yüzyılda bir Romalı kadınla evlenen Injuriosis, dinsel nedenlerle bakire kalmak isteyen karısının bu isteğine saygı gösterdi ve bir "ortak bekaret" anlaşmasına vardılar. Efsaneye göre, Injuriosis'le karısının ölümlerinden sonra, odanın iki ayrı köşesine yerleştirilen tabutları kendiliklerinden hareket ederek yanyana gelmişlerdir.

3. **İSKENDERİYELİ AMMON VE EŞİ:** Ammon, evlenmek istememesine rağmen, buna mecbur bırakılmıştı. Bu yüzden, karısını, "seks yapmamak" konusunda uzun-uzadıya dil dökerek ikna etti. Önceleri çölün ortasındaki bir kulübede birlikte yaşarlardı; ancak, seks isteği zaman zaman dayanılmaz boyutlara ulaştığı için İ.S. 300'lerde ayrı kulübelere taşındılar. Hıristiyanlık öğretisine harfi harfine uymak istedikleri için evlilikleri süresince ekmekle sudan başka bir şey yiyip içmediler. Ammon ise hiç elbiselerini çıkarmadı.

4. **GAL PRENSİ ARTHUR VE ARAGONLU KATERİN:** İngiltere Kralı VIII. Henri'nin küçük kardeşi Arthur 1502 yılında öldüğünde, 1501 yılında evlendiği Aragonlu Katerin'le seks yapmamıştı. Yapamazdı da, çünkü, daha ergenliğe erişmemişti. 1509 yılında, VIII. Henri, kardeşinin dul eşiyle evlendi. Evlenip boşanmak, boşandığı eşlerini de idam etmek alışkanlığında olan Henri bir süre sonra Katerin'den boşanıp Anne Boleyn'le evlenmek isteyince, Katerin'le evliliğinin kilise gözünde gayri meşrû olduğunu, çünkü Katerin'in kardeşinin dul eşi olduğunu iddia etti. Katerin' se şunu söyledi: "Arthur'la evliliğim evlilik sayılmaz, çünkü, evliliğin gereği olan birleşmeyi hiç bir zaman gerçekleştirmedik". Neyse, bu tartışma tastamam altı yıl sürdü ve VIII. Henri sonunda Katerin'i boşayarak Anne Boleyn'le evlendi.

5. **VIII. HENRİ VE CLEVES'Lİ ANNE:** 1540 yılında gerçekleşen bu evlilikten önce VIII. Henri müstakbel eşini hiç görmemişti. Törenden sonra duvak açıldığında, Henri, eşinin akıl almaz derecede çirkin olduğunu görmüştü. İyi kalpliydi, ama, yüzü su çiçeğinden pötür pötürdü, kemikliydi, donuktu. Şiş göbeği, ablak ve kırmızı suratıyla kendisi de pek bir matah olmayan VIII. Henri, "Bu hatunu beğenmedik" diyerek, ilk geceden itibaren seskten vazgeçmiş, her gittiği yerde karısını "at suratlı" diye anmış ve sonra da evliliği iptal ettirmiştir.

6. **PRUSYALI BÜYÜK FREDERİK VE KRİSTİN ELİZABET:** Frederik, daha 16 yaşındayken girdiği Augustus sarayında iki kadınla tanışmış, ilişki kurmuş ve onlardan belsoğukluğundan frengiye kadar her türlü hastalığı kapmıştı. O günün tedavi yöntemleriyle doktorlar gerçi hastalığın yayılmasını önlediler, ama, Frederik'i de kısır bıraktılar. Kristin Elizabet'le 1733 yılında gerçekleşen evliliğini Frederik bu yüzden seksle tamamlayamamıştır.

7. **JOHN RUSKIN VE EFFIE GRAY:** Ana baskısı altında yetişmiş bir "tek çocuk" olan ünlü sanat eleştirmeni John Ruskin, 1848 yılında, güzel ama basit bir kızcağız olan Effie Gray'le evlendi. Çok duygulu ve ince bir kişiliğe sahip olan Ruskin, gerdek gecesinde eşinin pubis kıllarını görünce tüm cinsel heyecanını yitirdi ve bir daha da Effie'le seks yapamadı. Altı yıl sonra da boşandılar. Birkaç yıl sonra, 10 yaşındaki Rose La Touche'la evlenen Ruskin'in başından aynı deneyim yine geçmiştir.

8. **MARIE STOPES VE REGINALD GATES:** Dünyanın bu iki çok ünlü bitkibilimcisi ilk kez St. Louis'teki bir bilimsel kongrede tanışmışlardı. Haftaya kalmadan Reginald evlilik önerisinde bulunmuş, Marie kabul etmişti. Ancak, ikisinin de bir türlü kavrayamadıkları bir nedenle evlilik yürümedi. O kadar yürümedi ki, Marie intihar etmeyi bile ciddi ciddi düşünmeye başladı. Bilimsel düşünmeye alışmış bir kadın olan Marie, British Museum'a giderek, kütüphanecileri de şaşırtacak biçimde, seks kitaplarını taramaya, okumaya başladı. Sonra anladı ki, 1911'deki evliliklerinin yürümemesinin tek nedeni, Reginald'ın iktidarsız olmasıydı. Evlilikleri böylece sona erince, Marie Stopes bitkibilimciliği bırakarak kadınlar için seks ve doğum kontrolu eğitimi hareketinin öncülüğünü üstlendi.

9. **EMMA GOLDMAN VE JAMES COLTON:** Dünyanın en ünlü anarşistlerinden olan Rusya Yahudisi Emma Goldman, "kadın hakları" hareketinin de öncülerindendir. Anarşizmi henüz benimsemediği yıllarda, daha çok küçük yaştayken Jacob Kerschner'le evlenen Goldman'ın bu evliliği kocasının iktidarsızlığı yüzünden ayrılmayla sonuçlanmıştı. Çok sonraları, 1926 yılında, Goldman, James Colton'la evlendi. Karısıyla aynı görüşleri paylaşan Colton'un evlenmedeki amacı seks değil, sürgün hayatı yaşayan Goldman'a İngiliz yurttaşlığı kazandırmaktı. Goldman'la Colton'un evliliği öylesine evlilik değildi ki, Emma Goldman, "Yaşam Öyküm" adlı 933 sayfalık özgeçmişinde, evliliğin öyküsüne yalnızca bir cümle ayırmıştır. Goldman'ı kadın hakları hareketinin ön saflarına geçiren ünlü sözüyse şudur: "Kadınlar, ağızlarını kapalı, rahimlerini açık tutmak zorunda değillerdir".

10. **ADOLF HİTLER VE EVA BRAUN:** Üçüncü Reich ve Üstün Irk hayalleriyle Avrupa'yı yutmaya çalışan, İkinci Dünya Savaşı'nı çıkaran, savaşta 25 milyon kişini ölümüne yol açan, 6 milyon Yahudiyi de toplama kamplarında öldürten Adolf Hitler'in cinsel konularda sapıklıkları vardı. Seksten çok pornografiden hoşlanırdı. Göstermelik bir beraberlikten sonra, 1931 yılında, yeğeni Geli Raubal intihar etmişti. Uzun yıllar yanında bulunan ve ölümünden iki gün önce, 28 Nisan 1945 tarihinde, evlendiği Eva Braun'la tarihçilere göre hiç seks yapmamıştır.

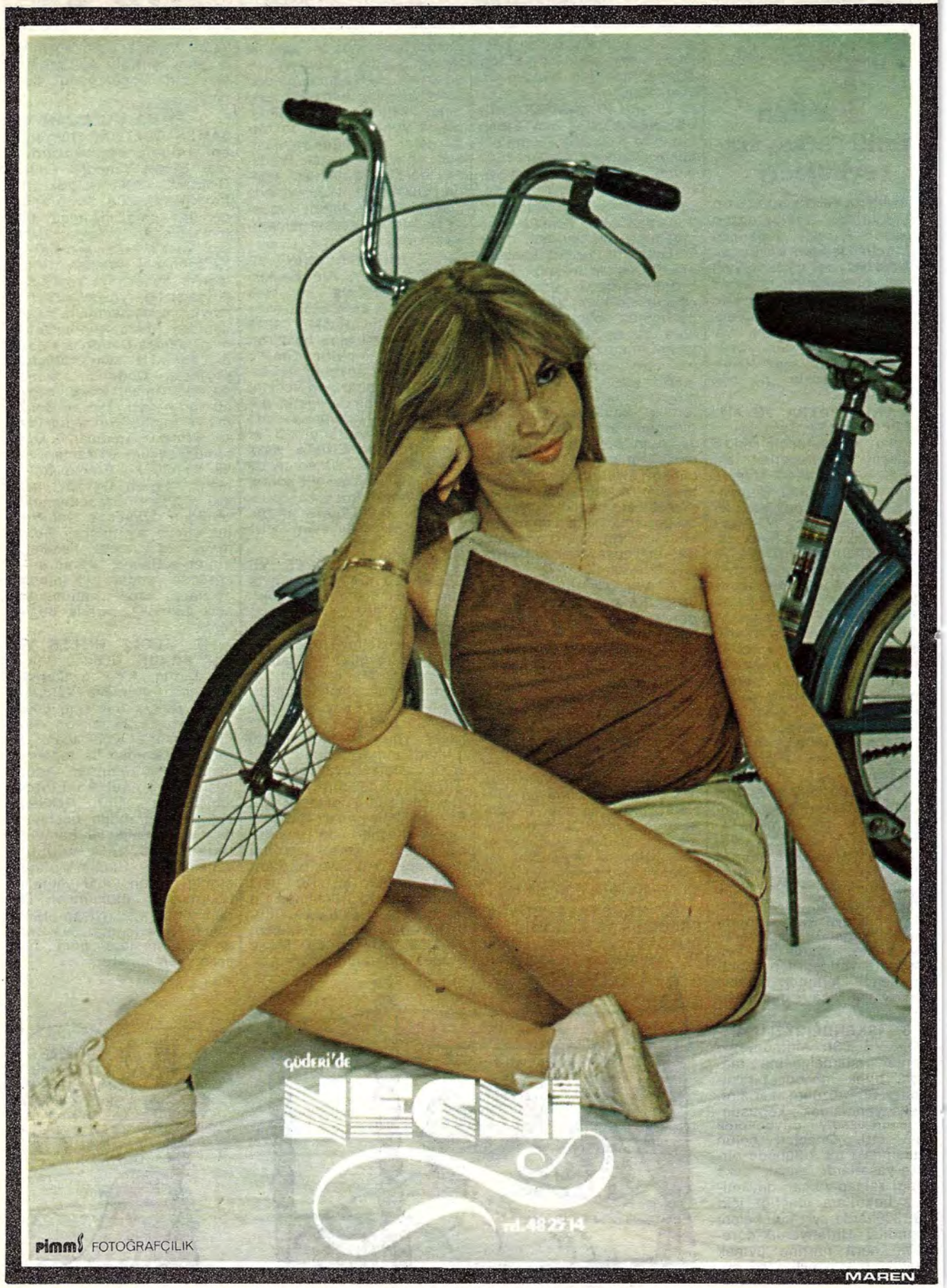
Güderi'de
YEŞİL
tel.48 25 14
Pimm's FOTOĞRAFÇILIK
MAREN

Seyirciyi ısıtalım!..

Seyircili televizyon programlarında, seyircinin gerçekten büyük önemi vardır. Bakmayın siz, bizdeki eşden dosttan buldukları davetiyelerle önce terzilerini, sonra berberlerini ziyaret edip, en ön sırada boy gösterme meraklılarına... Batıda, seyircinin görevi, ekran önündekine yalnız olduğunu unutturmak ve onu havaya sokmaktır. Bunun için de önce stüdyodaki seyirci havaya sokulur ki, program boyunca canlı olsunlar. Gülünecek yerde gülsünler... Gerekirse çığlık atsınlar. Alkışlasınlar...

Bu seyircilerin pek çoğu stüdyoların ücretli adamlarıdır. Yani profesyonel seyircidirler. Program başlamadan önce, bu seyirciyi havaya sokmak için yapılan işlere de "Havaya sokmak" denir. Genellikle bir komedyen çıkar... Küçük bir şov sunar. Ekran önündeki bu bölümü izlemez. Onun önüne gelen esas programdır. Ama baştaki bu "Isıtma" sayesinde ekran önündeki seyirci, stüdyoda canlı ve hareketli bir seyirci kitlesi görür..

BBC, hani İngilizlerin o ciddiyeti ile tanınmış ünlü yayın organı, "Anti- Haberler" adlı hiciv programı için ilgi çekici bir ısıtma yöntemi buldu. Programdan önce sahneye, gayet şık giyinmiş, bir erkek ve bir kadın geliyorlar ve... Ve soyunmaya başlıyorlar. Erkek bir şortla, kadın da bir sütyen ve bir külotla kalana kadar... Sonra... Sonrası yok... BBC'nin ciddiyeti daha fazlasına izin vermiyor. Ama bilinen birşey var. Soyunma eylemi sonuna kadar gitmediği halde seyirciler fena halde ısınıyorlar. Isınmak da laf mı?.. Kan ter içinde kalıyorlar...

Perdeler kapalı, ama arkadan vuran ışık, bu gölgeyi düşürüyor sanıyorsunuz değil mi?.. Değil... Bu, İngiltere'de röntgencilerden illallah diyen bir genç kızın buluşu... Mavi gölge, perdenin üzerine çizilmiş bir desen. Akşam olup perdeleri çekince bu görünü ortaya çıkan... Eh... Kız da memnun, röntgenciler de...

Galatasaraylı Haydar!..

Kristin Haydar, sadece Türkiye'yi değil, Galatasaray'ı da karıştırdı. Kulübün kongresinde Ali Uras'ın muhalifleri, Haydar'ın Galatasaray balosuna davet edilmesini de eleştirdiler. Konuşma salonda gülüşmelerle karşılandı.

Ama muhaliflerin bilmediği birşey vardı. Güzel Kristin, Galatasaray balosuna gelmekle kalmamış, formasını da giymişti. Basketbol takımında, bir zamanlar Şengün Kaptanoğlu'nun üne kavuşturduğu 8 numaralı formaydı bu...

Kristin bu forma ile salona çıksaydı acaba ne olurdu diye düşündük... Herhalde Şengün'den daha fazla ilgi ve seyirci toplardı, burası mutlak... Ama Şengün kadar skorer olabilir miydi?.. İşte orasını bilemiyoruz...

Ayın Oyunu: İspanyol Pokeri

Oyun en iyi, beş ile sekiz kişi arasında oynanır. Tam bir 52'lik deste kullanılır. Kağıtların büyüklük sırası şöyledir: As, papaz, kız, oğlan, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2. Karo ası, sinek valesi ve karo dokuzlusu cokerdir. Bu üç kağıt, herhangi bir kağıt yerine kullanılabilir.

OYUNA BAŞLANGIÇ: Herkese eşit sayıda fiş dağıtılır. Ortaya üç çanak konur. Oyuna başlarken, herkes her çanağa birer fiş atar.

DAĞITIM: Herkes kağıt keser. En büyük kağıt kesen, desteyi alır, karıştırır. Sağına kestirir. Sonra solundan itibaren herkese birer kağıt açık dağıtır. Daha sonra birer kağıt kapalı dağıtır. Sonra birer kağıt daha kapalı dağıtır. Böylece herkesin biri açık, ikisi kapalı, üç kağıdı olur. Oyun, her çanaktaki fişler için ayrı ayrı oynanır.

BİRİNCİ ÇANAK: Açık olarak dağıtılan kağıtlar içinde en büyük kağıda sahip olan birinci çanaktaki fişlerin hepsini kazanır. Burada renk söz konusu değildir. Cokerler de bir özellik taşımazlar. En büyük kağıt birkaç kişide varsa (Diyelim ki, en büyük kağıt kız ve bu da üç kişide var, bu üç kişi birinci çanaktaki fişleri paylaşırlar.)

İKİNCİ ÇANAK: İkinci çanaktaki fişleri belirli kurallarla, en iyi ele sahip olan kazanır. Dağıtılabilecek en iyi el, royal üçlüdür. Yani elde, aynı sıradan üç kağıt olmasıdır. Üç as, üç oğlan, üç ikili gibi. Eğer royal üçlü birden fazla kişide varsa, hangisinin üçlüsü daha büyükse o kazanır. Örneğin üç yedili, üç beşliden daha iyi kağıttır. İkinci iyi kağıt, üçlüdür. Bu bir cokerle yapılan üçlü demektir. Örneğin, iki kız, bir de karo ası, üçlüdür. Burada coker kağıtlardan karo ası, kız yerine kullanılmıştır. Doğaldır ki, coker kağıdı kendi yerine kullanıldığı zaman coker sayılmaz. Yani diyelim ki, üç asınızdan biri karo ası ise, elinizde üçlü değil, royal üçlü var demektir. Eğer iki kişide eşit üçlü varsa, cokeri büyük olan oyunu kazanır. Örneğin bir oyuncuda iki kız ve sinek valesi, bir oyuncuda iki kız ve karo dokuzlusu varsa, vale, dokuzludan büyük olduğu için, valeli üçlü kazanır.

Üçüncü iyi kağıt, doğal çifttir. Elinizde aynı cinsten iki kağıt varsa, doğal çiftiniz, ya da periniz var demektir. Eğer iki oyuncuda eşit per varsa, örneğin ikisinde de, iki vale varsa, üçüncü kağıda bakılır. Bu kağıdı büyük olan oyunu kazanır. Bu kağıtlar eşitse, çanaktaki para paylaşılır.

Cokerli çift, dördüncü büyük kağıttır. Coker, eldeki diğer iki kağıdın büyük olanı ile bir çift yapar. Diyelim elde bir as varsa, bir cokerle birlikte, cokerli çift as ya da per as oluşturur. Burada eşitlik halinde, cokeri büyük olan oyunu kazanır.

Eğer hiç kimsede, üçlü ya da per yoksa, o zaman oyunu en büyük "Üç benzemez"e sahip olan kazanır. Diyelim ki, kimsede, as ya da papaz yok. Kızı olan, çanağı alır. Birden fazla kişide kız varsa, ikinci kağıtlara bakılır. İkinci kağıdı büyük olan oyunu alır. İkinci kağıtlar da eşitse, üçüncü kağıtlara geçilir. Burada büyük olan kazanır. Üçüncü kağıtlarda da eşitlik varsa, o zaman eşit eller, çanağı paylaşırlar.

OYUN: İkinci çanak için oyun şöyle oynanır: Herkes kapalı iki kağıdına kimseye göstermeden bakar. Sonra kendisine ilk kağıt dağıtılandan başlayarak, sıra ile konuşma döner. Bu konuşmalar, beynelmilel poker diline göre yapılır. Oyuncu, elini beğenme derecesine göre, pas, ya da bop diyebilir. Ya da çanağa belirli sayıda fiş atarak, oyunu yükseltir.

Pas, oyundan çekilmek anlamına gelebildiği gibi, "Daha sonra konuşacağım" demek de olabilir. Ama herkes pas geçerse, kimse bir daha konuşamaz. Bop, hiçbirşey eklemeden, "çanaktaki fişler için oynayacağım" demektir. Eğer oyuncu, belirli bir sayıda fiş artırmışsa artık oyun bu yeni fiş sayısına göre devam eder. Daha sonra konuşanlar ya bu yeni sayıyı kabul edebilirler, ya kaçarlar, ya da kendileri, daha da artırabilirler. Oyunun başında en fazla artırılabilecek fiş sayısı, kumara dönüşü engellemek için sınırlandırılmalıdır. Örneğin en fazla 10 fiş gibi.

Artırma limit sayıya geldiği, ya da artık kimse artırmayıp, enson artıranın fiş sayısını kabul ettiği zaman, oyun durur ve oyunda kalanlar kağıtlarını açarlar. En büyük kağıdı olan çanakta biriken tüm fişleri alır. Eşitlik halinde paylaşılır.

Bu arada şunu hatırlatalım. Bir oyuncu sıra kendisinde iken artırmışsa, daha sonra daha da artırınca oyundan kaçarsa, artırdığı fişleri geri alamaz. O fişler çanakta kalır. Eğer sonuçta herkes kaçar da, sadece son artıran oyunda kalırsa, bu oyuncu elini kimseye göstermeden, ikinci çanaktaki tüm fişleri alır.

Artırma, bir oyuncunun önündeki fiş sayısını aşarsa, örneğin bir oyuncunun önünde 3 fiş varken, 7 fiş artırılmışsa, üç fişi olan oyuncu isterse oyunda kalabilir, ama ancak çanağa başka konan fişlerle, artırmaya girenlerin üçer fişini kazanabilir. Geri kalan fişleri, geri kalanlar içinde en büyük ele sahip olan toplar.

Daha önce bop denmeden, ya da kimse artırma yapmadan "Pas' diyenler, sıra kendilerine geldiğinde, bir kez daha konuşma hakkına sahiptirler. Bop'tan, ya da bir artırmadan sonra pas demek ise, oyundan kaçmaktır. Bu oyuncu bir daha ikinci çanak için oyuna giremez.

Elindeki cokerin farkına varmayan, daha sonra hak iddia edemez.

Oyunda herkes pas geçmişse, ikinci çanak olduğu gibi kalır. Ondan sonraki el, yeni fişler atılır ve bu çanak iki misli fişle oynanır.

ÜÇÜNCÜ ÇANAK: İkinci çanak oyunu bitince, herkes kağıtlarını yeniden eline alır. Burada esas, eldeki sayı toplamını 31 veya 31'e en yakın yapmaktır. Sayı, aslar için 11, surat kağıtlar için 10, diğerleri için üzerlerinde yazılı olandır. Gene dağıtanın solundan başlayarak, herkes sıra ile konuşur. Elini beğenen "Yattım" der. Beğenmeyen, dağıtandan yeni kağıt ister. Beğenirse "Yattım" der. Beğenmezse yeni kağıt, ya da kağıtlar isteyebilir. Ama sayısı 31'i geçerse yanar. Kağıtlarını atar ve oyundan çıkar. Herkes "Yattım" dedikten, ya da yandıktan sonra, oyunda kalanlar kağıtlarını açarlar. Sayısı 31 olan oyunu kazanır. Birden fazla kişide 31 varsa, çanağı paylaşırlar. Kimsede 31 yoksa, sayısı 31'e en yakın olan oyunu kazanır. Birden fazla kişide bu sayı varsa, onlar çanağı paylaşırlar.

İkinci çanak oyunu sırasında oyuna girmedikleri için kağıtlarını açmayanlar, üçüncü çanak oyununa kapalı kağıtla başlarlar. Böylece. onların elinde kaç puan olduğunu kimse bilemez. Elini beğenmeyip yeni kağıt isteyenin de kağıdı kapalı verilir. Böylece onun da kaçta yattığı bilinmez. Ancak yananın kağıdını derhal atması şarttır. Atmaz da, kağıtlar açıldığında yandığı ortaya çıkarsa, ceza olarak çanaktaki fiş kadar fişi çanağa atar. Oyun iptal edilir. Herkese üçer kapalı kağıt dağıtılıp, üçüncü çanak bölümü yeniden oynanır. Bu yeni oyuna, cezalı oyuncu katılamaz.

YANLIŞ DAĞITIM: Kağıtlar yanlış dağıtılırsa, dağıtan oyuncu yeniden karıştırır kestirir ve dağıtır. Yani kağıdı, doğru dağıtana kadar hep aynı oyuncu yapar. Yanlışlık oyun sırasında anlaşılırsa, o ana kadarki tüm oyunlar iptal edilip, baştan başlanır. Üçüncü çanak da boşaldıktan sonra farkına varılan yanlışlık, hükümsüzdür. Oyun yeni elle devam eder.

FİŞ ALMA: Kağıt dağıtılmaya başladığı andan itibaren kimse yeni fiş alamaz. Fiş almak isteyen, kağıt dağıtılmadan almak zorundadır.

NIIKA
NIIKA

Filmler

CİN İŞİ, ŞEYTAN İŞİ...

"Günün Kadını"nda seyirciyi çeken özellikle Bo Derek. Ama onlar da umdukları görüntüleri bulamıyorlar.

Bazı filmler özel bir dikkate, bazı filmler özel bir gözlüğe, bazıları (tarih, spor vb.) özel bilgilere gerek gösteriyor. Başrolünü Bo Derek'in oynadığı film ise, bunlara değil; bir hesap makinesine gerek gösteriyor. O yoksa, bir kağıt kalem de işinizi görebilir.

Şimdi konuyu özetlerken, bunun nedeni de ortaya çıkacak: Sheakespeare uzmanı bir profesör var. Evli ama öğrencilerinden birine aşık. Karısı önce buna karşı çıkar ama bu arada evde kütüphaneyi tamir etmek için gelen bir marangozla ilişki kurunca, "kısasa kısas" kendiliğinden sağlanmış olur.

Böylece seyirci ilk izlenimini edinir: Sheakespeare uzmanı bir profesörle entellektüel düzeyde (!) başlayan seksüel ilişkiler, kütüphaneyi tamir etmeye gelen bir marangozun devreye girmesiyle aynı düzeyde devam eder (Bakın, o genç kütüphane yerine musluğu tamir etseydi, bu konuda başka şeyler söylenebilirdi). Bundan sonra film, rüyada görülse hayra yorulmayacak bir gelişmeye yer verir: Karı koca, tatile giderler ama yanlarında birinin sevgilisi; ötekinin metresi vardır. Seyirci, hesap yapmaya başlar;

"—Hesabı şaşırmayalım: Gerçi tatile 4 kişi çıkıyorlar ama aslında burada üç çift var. Once karı-koca var. Sonra profesörle sevgilisi var, sonra kadınla sevgilisi var, eder üç çift..."

Profesörle karısının bir de kızları var. Çok "ailevi" (!) biçimde yapılan tatil sırasında bu kız da çıkıp gelir. O da sevdiği gençle tartışmış, anasının, babasının yanına koşmuştur. Erbabı burada kızla, sevgilisinin tartışmasına bilimsel sözler bulabilir ya, işin aslı şudur: Sevdiği adam önce seks, sonra evlilik demekte; kız ise "hayır. Önce evlilik, sonra seks" diye diretmekte (bu ana, babanın kızı böyle desin... Bir ummadık taş, seyircinin başını yarar ama, seyirci farkında bile değildir bunun. Çünkü birazdan hikayeye yeni adamlar girecektir, onları hesaba katmakla meşguldür.) Sonunda kıyamet kopmaktadır. Neyse ki, bu kıyamet kızın sevdiği adamın "Ben ettim, sen etme" diye gelmesi ile yerini gülis-

Erotizmi nerede, nasıl kullanacağını bilen Roger Vadim yine ustalığını kanıtlıyor "Sadık Bir Kadın"da. Filmin oyuncuları Sylvie Kristel, John Finch (fotoğrafta görüyorsunuz) ve Nathalie Delon.

tan bahçelerine bırakır. Seyirci de, hesabını sürdürür:

"—Daha önce üç çift vardı. Şimdi bunlar da geldi, etti 4 çift... Sonra gittiler, kaldı yine üç çift..."

Derken, bir adam daha gelir. Bu gelen, profesörün aşık olduğu kızın babasıdır. Adam ortalarda dolaşırken kızı, profesörden ayrılmaya karar verir. Sevgilisini bırakan profesörün karısı da kızın babasıyla evlenmeye karar verir. Böylece birer, ikişer herkes kararını verir. Sevgilisini elden kaçıran, karısını başkasına kaptıran profesör de Türkçe bilmediğine hayıflanarak gider. Öyle ya, bilse: Durumuna çok uygun düşen bir şarkıya başlayacaktır hemen: "Ellerim böyle boş, boş mu kalacaktı?"

Yönetmen Richard Lang, orta karar bir profesyonel. Bu evlere şenlik; dost-düşman başından ırak konuyu elden geldiğince resimlemeye uğraşıyor. Shirley Mac Laine arada bir role asılayım diyor, sonra "Boşver, nasıl olsa komedi yapıyoruz" deyip, işi komikliğe vuruyor (keşke, 'komedyenliğe' vursaydı) Anthony Hopkins ise, filmin en şanssız oyuncusu. Filmin başkişisi o ama, kamera genellikle onun dışında dolaşıyor. Ama laf aramızda, seyirci çoğunluğu için zaten bunlar pek önemli değil. Onlar "Günün Kadını"na, son ayların flaş ismi Bo Derek'i izlemek için gidiyorlar ama onlar da umdukları görüntüleri bulamıyorlar.

GÜNÜN KADINI-Eric Segal'in romanının uyarlaması-Yönetmen: Richard Lang-Oynayanlar: Anthony Hopkins, Bo Derek, Shirley Mac Laine.

Devamı 112. Sayfada

Yıllardır beklenen "Şeytan" nihayet geldi. Ne var ki hayal kırıklığı yarattı. Sıcağı sıcağına gelseydi sanırız kaderi farklı olurdu

Kitaplar

Silahların yok olduğu bir Türkiye özlemi...

Terör son yıllarda dünya uluslarının en büyük sorunu. Terörü yaşamayan, onun korkunçluğu ile karşı karşıya kalmamış bir tek ulus bile gösterilemiyor, günümüzde. Daha önceki yüzyılların salgın hastalıklarının, savaşlarının yerini, bugün, her ulusun kendi içinde yaşadığı terör olayları almış durumda. Kuşkusuz her ulus bu sorunla uğraşırken bir takım genel kaynakları göz önünde bulunduruyor. Bu kaynakların başında da silah kaçakçılığı geliyor. Yalnız silah kaçakçılığını da tek başına bir kaynak olarak değerlendirmemek gerek. Çünkü silah kaçakçılığı ile uyuşturucu madde kaçakçılığı arasında bugün artık herkesin yakından bildiği kimi bağlar var. Uyuşturucu maddelerden kazanılan para silaha, silahtan kazanılan paralar da uyuşturucu maddelere dönüştürülüyor. Doğal olarak, bunların arkasından da öldürmeler, kan denizleri, gözyaşları geliyor...

Türkiye, çok yakın zamanlara kadar terör olaylarını görülmemiş, düşünülemeyecek boyutlarda yaşadı. Çeşitli nedenlerden ötürü, toplum bir anlamda kendi kendisini yok etme çabası içine girmişti. Günlerin getirdiği tümüyle acıydı, kandı, kısacası bir çöküşü yaşıyor, bir çıkmazın derinliklerine yuvarlanıyordu. Silahlandırılmış gençler oluşturdukları terör örgütleriyle yalnız birbirlerine karşı değil, aynı zamanda topluma karşı da acımasız bir kıyıma girmişti.

Bu olayların kaynağında yatan nedenler bugün araştırılıyor. Herşey elden geldiğince ayrıntılara inilerek değerlendiriliyor. Bu araştırmanın sonuçlarından birisi henüz başından belliydi. Sözkonusu işle uğraşanlar, edindikleri deneyimlerden biliyorlardı ki, olayların ardında yatan en büyük etken silah kaçakçılığıydı. Toplum 1970'lerde bir kez olayın üstüne gitmiş önde gelen isimleri yakalamış ama bir süre sonra bu kişiler, bilinmez nedenlerden ötürü, özgürlüklerine kavuşturulmuştu. Bir daha da ayrıntılı çalışmalarla olayın dibi deşilmemişti.

Uğur Mumcu, bir süredir Cumhuriyet'te bu konuya eğiliyor; bilgiler veriyor, belgeler yayınlıyordu. Bilerek bilmeyerek, olayların da, bir polisiye roman akışı içinde gelişmesiyle, konunun en can alıcı özelliklerine değiniyordu.

1978 yılında polisin daha önce birkaç kez yakalayıp elinden kaçırdığı İbrahim Telemen adında bir silah kaçakçısı kendisine telefon ederek, mektup yazarak karıştığı, içinde yer aldığı "örgüt" hakkında bilgiler veriyor Mumcu, bunları dönemin İçişleri Bakanı'na iletiyor ve olayların üstüne gitmeye başlıyor. Dibini kurcaladıkça, yalnız eski olayları yenileriyle birbirine bağlamakla kalmıyor, bu pazarın önde gelmiş isimleriyle görüşüyor, çalışmalar yapıyor.

Şimdi bu yazıları, bir bütün içinde bir polisiye roman akıcılığı içinde **"Silah Kaçakçılığı ve Terör"** adlı kitapta toplamış. Tek tek isim vererek, belgeleri ortaya sererek, konunun önde gelen isimleri arasında bağlar kurarak inceliyor olayı. Amacı yetkilileri, görevlileri, kamuoyunu konunun üstüne çekmek. Çünkü, Mumcu, uluslararası şirketlerin, çetelerin Türkiye' de silah kaçakçılığı yoluyla kanlı bir oyun tezgahladıkları kanısında. Gençlerin akan kanını görmezden gelerek para kazandıkları inancında. Gümrüklerin ve bu arada yetkililerin de bu olayın içinde yeraldıklarını söylüyor, belgelerle ortaya koyuyor. Şöyle diyor:

"...Türkiye'ye silah... Önce gümrüklerden sokulmaktadır. TIR kamyonları gümrüklerden çok rahat biçimde geçip, istedikleri bölgeye silah satmaktadırlar. Kullanılan ikinci yol deniz kıyılarıdır. Karadeniz ve Ege'de bu iş için kullanılan özel ve kuytu limanlar bulunmaktadır. Üçüncü yol güneydoğu bölgesi sınır boylarıdır. Bu yörelerde özellikle canlı hayvan karşılığında silah kaçakçılığı yapılmaktadır..." (s. 119)

Ele geçen ve devletin resmi bilgileri olarak verilen silah sayısını açıkladıktan sonra da şu soruyu soruyor:

"...Nereden geliyor bu değirmenin suyu? Bu kadar parayı kim nereden buluyor?.. Bu marklar, dolarlar, franklar nasıl bulunuyor? Bu sorulara beylik yanıtlar verilemez. Bu sorulara yanıt almak için ciddi, köklü ve çok

Devamı 105. Sayfada

Plaklar

Erotizm, Romantizm ve ötesi...

Serge Geinsbourg ve Jane Birkin ikilisinin söylediği **"Je T'aime Moi Non Plus"** yıllar önce ülkemizde ilk yayınlanan erotik plaktı. Şimdi de **The Romantic Sounds Orchestra**'dan bir erotik albüm yayınlandı. Hepsi de hafif ve romantik müzikten seçilmiş 10 parça var bu uzunçalarda. Aralarında çok popüler olmuş **"Love Is Blue"**, **"Historia D'o"**, **"Emmanuelle"**, **"Yesterday"**, **"Je T'aime Moi Non Plus"** ve **"The Sound Of Silence"** hemen dikkati çekiyor. Meraklıları için salık verilir.

Romantizm, müzikte vazgeçilemeyecek bir olgu. Günün modası ne olursa olsun her devirde kendine bir yer buluyor. Çeşitli sanatçıların gözde parçalarından Türk üsulü derlenen **Disco Romantica** serisinin dördüncüsü bu ay çıktı. Parçalar gerçekten iyi seçilmiş. **Neil Sedaka, Michael Franks Shake, Alain Sorrenti, Stylistics, Gino Vannelli, Bernie Adam, Alberto Cortez Maria Bethania ve France Joli**'nin şarkıları birbirinden güzel. Kısacası hiç boş yok. Bizce arşivinizde bulunması gereken bir albüm.

Pop jazz ve country music sevenler için de salık vereceğimiz albümler var ayın yenileri arasında. **Al Jarreau**'nun **This Time** adlı son uzunçaları yayınlandı. Pop jazz sevenler Jarreau'nun bestelerini ilginç yorumuyla dinlerken bir de **Chic Corea** bestesi bulacaklar albümde. Pop Country'de ise eski ve yeni şarkıları birarada bulabilirsiniz. **Graham Nash**'ın dört dörtlük şarkısı **"Prison Song"** ile

başlıyor albüm. **Elton John, Kenny Rogers, Al Stewart, Leo Sayer, America** ve **Bob Seger**'in iyi seçilmiş parçalarıyla da zevkle dinleniyor.

Dünyanın en ünlü müzik dergisi **Bilboard**'un adını taşıyan ve serisinin beşincisi olan yine Türk işi bir başka albüm de hareketli müzik çalan diskoteklere göre. Evinizde gürültüye tahammülünüz yoksa bırakın yalnız diskotekler alsın, siz de arada bir gidiyorsanız orada dinleyip dans edersiniz.

Biraz da kendi sanatçılarımızın yeni yapıtlarından söz edelim. **"Türk sanat müziğinden salık vereceğiniz plak çıkmıyor mu?"** diye soruyor bazı okuyucularımız. Ne yazık ki çıkan plakların büyük çoğunluğu arabesk ve batı müziği olduğu için sanat müziği sevenler plak bulmakta zorluk çekiyorlar. 1981'in yenileri arasında bulunan **Mustafa Sağyaşar** ve **Ahmet Özhan**'ın albümleri belki onları sevindirecektir.

Sağyaşar, güçlü sesiyle günün moda şarkıları, **"Zeytin Gözlüm"**, **"Yanakların Çiçektir"** ve **"Kışla Havası"**nın yanında **"Havada Bulut Yok"** ve **"Allı Turnam"** gibi iki nefis anonim türküyü de seslendirmiş. **"Güneşin Battığı Yerde"** Ahmet Özhan'ın albümü. Orhan Gencebay'ın bestesi **"Zaman Akıp Gider"** ile özellikle dikkati çekiyor.

Hafif müzikte Neco'nun ülkemizin en iyi erkek seslerinden biri olduğu kuşkusuz. Ama iyi ses ya da başarılı düzenlemeler bir albümün tutulması için yeterli değil. Bir plağın başarısındaki en önemli faktörün içerdiği şarkılar olduğu unutulmamalı. Neco'nun **"Dört Mevsim"**inde hit olabilecek tek şarkı var. Selçuk Başar'ın bestesi **"Mutluluk Şarkısı"**. İlk kez beste yaptığına tanık olduğumuz Neco, bu yeni uğraşısında vasatı geçememiş. Garo Mafyan'ın besteleri içinde de **"Hayaller ve Rüyalar"** dikkati çekiyor. İcra ve kayıt olarak pırıl pırıl olan albümde bir de bizi hayal kırıklığına uğratan şarkı var. Ticari amaçla yapılan ama amacının tam tersine defalarca dinlediğimiz halde birtürlü zevk vermeyen **"Çektiriyorsun Bin Ah"** adlı parça.

Arabesk müziğin iki kralından biri olan **Ferdi Tayfur** da yeni albümünü yayınladı. Ama plakçılar çarşısında ilgi toplamadığı konuşuluyor. Dinledik dikkatimizi sadece **"Nisan Yağmuru"** çekti. Ama yine ilgi toplamadığı söylendiği halde **Selami Şahin**'in çıkan son albümü tümüyle dikkatimizi çekti. Başarılı yorumu ve özellikle yaylı sazları kullanmadaki ustalığıyla (tabi çok sesli müzikten söz etmiyoruz) Şahin, belki de bugüne kadar dinlediğimiz en güzel arabesk plaklardan birini yapmış. Özellikle, **"Büyük Mesele"**, **"Yollara Benzedim"** ve **"Ayrılık Saati"** türünün en güzel örneklerinden.

Ayın yenileri arasında bir de 45'lik plak var. 1981 Eurovision Şarkı Yarışması'nda ülkemizi temsil eden Modern Folk Üçlüsü ve Ayşegül'ün sesinden. Eurovision elemeleri başladığından beri kılıktan kılığa giren "Dönme Dolap" önce Sezen Aksu-Doğan Canku ikilisi, sonra Modern Folk Üçlüsü-Zerrin Özer, en sonunda da yarışmadaki kadrosuyla seslendirilmişti. Son şeklinde Onno Tunç başarılı bir düzenleme yaptı. Ama bize göre Sezen-Doğan ikilisinin yorumu daha sıcak ve lezzetliydi. Plağın diğer yüzünde duygulu ve güçlü sesiyle Coşkun Demir var. Yine Türkiye Eurovision finalistlerinden "Miras" adlı şarkıyı seslendiriyor. Garo Mafyan'ın lirik düzenlemesi ve Coşkun'un anlamlı okuyuşuyla "Miras" yılın en beğenilecek şarkılarından biri olmaya namzet.

1981 EUROVISION ŞARKI YARIŞMASI'NIN BİR KEZ DAHA VURGULADIĞI GERÇEKLER!..

"Türkiye niçin başarılı olamıyor?" sorusunun tüm yanları ile yanıtını ararsak, TRT'den, sokaktaki vatandaşa, Dışişleri'nin ilgili kişilerinden jürilere, pek çok kişinin kabahatli olduğunu görürüz.

İrlanda'da yapılan Eurovision Şarkı Yarışması, Türkiye'nin bu yarışmada yıllardan beri niçin başarılı sonuç alamadığını ortaya koydu. Sadece bu kadarla kalmadı. Ne yapılması gerektiğini de, görebilen gözlerin önüne açıkça serdi.

Modern Folk Üçlüsü ve Ayşegül Aldinç'in gerçekten başarı ile icra ettikleri şarkı, sadece üç ülkeden puan toplayabilirken, Mil-

Devamı 108. Sayfada

EUROVISIONLARIN EN ZORLUSUNDA TÜRK EKİPLERİNİN EN İYİSİ...

Türkiye'nin bir numaralı hafif müzik eleştirmeni gazeteci Doğan Şener, Eurovision 1981'deki Türkiye'yi daha öncekilerle karşılaştırarak değerlendirdi.

Türkiye, dördüncü kez katıldığı Eurovision Şarkı Yarışmasından 18'inci çıktı. Bir hatırlatma yapalım. 1976'da Semiha Yankı 3 puanla 19'uncu, 1978'de Grup Nazar 2 puanla, 18'inci 1980'de Ajda Pekkan 23 puanla 15'inci, ve bu yıl Modern Folk Üçlüsü/Ayşegül Aldinç 9 puanla 18'inci sırayı aldılar.

Gene hatırlatma yapalım. Eurovision'a katıldığımız ilk yıl Semiha Yankı, Kemal Ebcioğlu'nun romantik bestesi "Seninle Bir Dakika"yı, Grup Nazar Dağhan Baydur'un swing'li bestesi "Sevince"yi, Ajda Pekkan, Atilla Özdemiroğlu'nun pop-oryantal bestesi "Pet'r Oil"i, Modern Folk Üçlüsü ile Ayşegül de Ali Kocatepe'nin funky ritmindeki bestesi "Dönme Dolap"ı seslendirdiler.

Görüldüğü gibi Türkiye, her yarışmaya değişik tür müziklerle katıldı değişik şarkıcı veya gruplarla şansını denedi.

"Seninle Bir Dakika" melodi olarak çok güzeldi ama 1960'ların müzik çizgisinde kalmıştı. "Sevince" modern bir parçaydı, tek kusuru akılda kalıcı olmamasıydı. "Pet'r Oil" Türk halkının beğenisini kazanmıştı fakat Avrupalıya bir şey ifade etmiyordu. "Dönme Dolap" ise bütün bunların arasında bir orta çizgi tutturmuş çağdaş bir parça görünümündeydi.

Türkiye'nin katıldığı ikinci yarışmayı Paris'te, üçüncüsünü La Hey'de, birinci ve dördüncüyü de televizyonda seyretmiş bir kişi olarak, yorum ve performans yönünden en başarılı ekibin Modern Folk Üçlüsü ve Ayşegül olduğunu söylemeliyim.

Bu yılki Türk ekibinde, Semiha Yankı'nın acemiliği, Grup Nazar'ın şaşkınlığı, Ajda Pekkan'ın sıkıntılı hali yoktu. Belki de yarışmadan hiçbir şey beklemedikleri için rahat, güleryüzlü, alabildiğince sevimli idiler. Şimdiye kadar Türk bestelerini icra etmekte çeşitli güçlüklerle karşılaşan büyük festival orkestralarından farklı olarak Dublin RTE Orkestrası, Onno Tunç'un gerçekten başarılı aranjmanını çok iyi seslendirince Modern Folk ve Ayşegül'ün performansı da büyüdü. İrlanda Televizyonunun transmisyon (yayın nakli) yönünden de başarılı olduğunu ve yarışmayı izlerken orkestranın en küçük nüanslarını bile, fevkalade iyi duyduğumuzu belirtmeliyiz.

Bütün bunlar birleşince ekrandan gururla, iftiharla izlediğimiz bir gö-

Devamı 105. Sayfada

merhaba yaz... merhaba penyelux...

penyelux
"yumusacık sarar"

Fabrika satış: Mezbaha yolu Sefaköy Tel. 79 2760

ERKEKÇE'NİN RÖPORTAJI: İLHAN EVLİYAOĞLU

Büyük Ankara ve Büyük Efes, dış turizme dönük çalışma amacı ile Hilton ya da Sheraton'a devredilecekler. Kamu kampları turizme açılacak.

Ulusu Hükümetinin Turizm ve Tanıtma Bakanı İlhan Evliyaoğlu 1929 yılında Sungurlu'da doğdu. Galatasaray Lisesinden sonra Siyasal Bilgiler Fakültesini bitirerek bürokraside yer aldı,

Evliyaoğlu, Maliye Bakanlığında 10 yıl müfettişlik yaptı. Daha sonra Başbakanlığa bağlı Devlet Planlama Teşkilatına geçti. Evliyaoğlu, 6 yıl süreyle de Devlet Yatırım Bankası Genel Müdür Yardımcılığı görevinde bulundu.

Bürokraside başarılı bir sınav veren Evliyaoğlu bu arada Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Müsteşarlığına getirildi. Evliyaoğlu, bu görevdeyken kurulan ancak Parlamentoda güvenoyu alamayan Sadi Irmak Hükümetinde, Turizm ve Tanıtma Bakanı oldu.

Daha sonra yeniden Turizm Bakanlığı Müsteşarlığına dönen Evliyaoğlu Ecevit Hükümeti döneminde de bir süre Turizm Bankası Genel Müdürlüğü yaptıktan sonra Şekerbank Genel Müdürlüğüne atandı.

Amerika'da iki yıl bulunmuş olan Evliyaoğlu, iyi İngilizce konuşmaktadır.

Turizm ve Tanıtma Bakanı, turizm alanında Türkiye'nin önemli uzmanlarından biri olarak bilinir.

Turizm ve Tanıtma Bakanı İlhan Evliyaoğlu, Deniz Turizmi mevsimi başlarken, bu yılki yeniliklerle, ileriye dönük önlemler hakkında ERKEKÇE'nin sorularını yanıtladı.

ERKEKÇE—Türkiye'nin Deniz Turizmi mevsimi açıldı. Bu yıl geçen yıllara oranla ne gibi yenilikler öngörüldü, ya da yeni önlemler alındı?

BAKAN—İlk iş olarak, Turizm Endüstrisi Kanunu, Türkiye Seyahat Acenteleri Kanunu ve Turizm Bankası Kanununda değişiklikler yapıyoruz. Ana amacımız turizm sektörünü teşvik etmektir. Son yıllarda yatırımcılar için turizm karlı bir sektör olmaktan çıkmıştır. Bu sektörden devamlı bir kaçış var. Teşvik tedbirleriyle yatırımcıları çekmek istiyoruz.

Türkiye'nin dışa açılabilmesi için yatak kapasitesine ihtiyaç vardır. Türkiye, bugün 56 bin vasıflı yatak kapasitesine sahiptir. Bunun ancak 25 bini dış turizme hitap edebiliyor. Genelde, Türkiye'nin 300 bin yatak kapasitesi bulunmaktadır. Ancak pansiyonlar çoğunluktadır ki, bizim öngördüğümüz nitelikleri karşılamaktan uzaktır. Hedeflerimizden biri, vasıflı yatak kapasitesini artırmaktır.

Böylece ana amacı saptamış bulunuyoruz. Ana amaç, beş yıl içinde, 300 milyon dolar dolayında olan yıllık turizm gelirini, birbuçuk milyar dolara çıkarmaktır. Bu amaçla turizm sektörünü teşvik ediyoruz. Bunun için Turizm Bankasının sermayesini artırarak ikibuçuk milyar liradan, onbeş milyar liraya çıkarıyoruz. Seyahat acentelerinin mevzuatı dağınıktır. Acenteler ülkeye, bu koşullarda yararlı olamamaktadırlar. Mevzuatı değiştiriyoruz. Kanunda öngörülen değişiklikle seyahat acenteleri güçlendiriliyor, ayrıca devletle işbirliği

sağlanarak denetim altına alınıyor.

ERKEKÇE—Nasıl?

BAKAN— Acentelerin, her mevsim yurda getirmekle zorunlu oldukları döviz denetlenecektir. İşbirliği olarak da, yurtdışıyla yapacakları bağlantılarda Turizm Bakanlığının görüşünü alacaklardır. Buna karşılık, Bakanlık olarak yeni kolaylıklar sağlıyoruz: Kazandıkları dövizin bir kısmını, yurtdışında gelişmeleri için harcamalarına izin veriyoruz. Seyahat acentelerinin mensupları için, üç yılda bir yurtdışına çıkma zorunluluğunu kaldırıyoruz. İşleri nedeniyle daha sık yurtdışına gidebileceklerdir. Acenteler her yıl yurda 80 bin dolarlık döviz getirmek zorundaydılar. Şimdi A grubu acentelerin bu zorunluluğunu 150 bin dolara çıkarıyoruz. Kolaylıklardan yararlanacak acenteler her yıl 150 bin dolar getirecektir, teşvikten yararlanmak için...

Bir başka yenilik de, madem ki Türkiye'de serbest ekonomi var, biz de otel fiyatlarını serbest bırakıyoruz. Türkiye'de faizler bile serbestken otel fiyatları neden serbest olmasın! Yani, bir otel dış pazarlama yapıyorsa, neden fiyatını devlet tespit etsin. Türkiye'de herşey serbestken devlet neden otel fiyatlarına müdahale etsin?

ERKEKÇE—Yani sezona otel fiyatları serbest bırakılarak giriliyor.

BAKAN—Yeni kanunla, otel fiyatlarının Turizm Bakanlığınca tespit edileceği kuralını kaldırdık. Özellikle dışa bağlı otellerin büyük şikayetleri var: Diyorlar ki, otel yatak ücretlerini tespit ediyorsunuz. Yatak ücreti olarak mesela beş bin lira diyorsunuz. Ama bizler, mesela Hilton, Sheraton, Etap zinciri olarak, dışarıdaki otellerimizde yatakları, geceliğine 8 bin Türk lirasına veriyoruz. Biz dışarıda 50 dolara yatak satarken, siz burada 40 dolar mecburiyeti getiriyorsunuz. Bu durumda, her yatak başına Türkiye'ye 10 dolar eksik giriyor demektir. Bu bize mantıklı geldi. Geçen sene, bu yüzden otellerin aşağı yukarı 600 bin dolar dolayında bir kayıpları oldu. Bunun için, bu sene dışa bağlı otellerin fiyatlarını serbest bıraktık.

ERKEKÇE—Otel fiyatlarının serbest bırakılması iç turizmi olumsuz etkilemez mi?

BAKAN—Hayır etkilemez. Yerli otellerin fiyatlarını Türk parasıyla tespit ediyoruz.

ERKEKÇE—Yeni yasanın getirdiklerini özetler misiniz?

BAKAN—Yeni yasayla turizm mevzuatını Başbakanlık ile Turizm ve Tanıtma Bakanlığının yetkisi içine alıyoruz. Yatırımcı, iş yapmak için onüç ayrı kapıya, bakanlığa giderdi. Orman Bakanlığına, İmar ve İskan Bakanlığına, Ticaret Bakanlığına, Turizm ve Tanıtma Bakanlığına, Devlet Planlama Teşkilatına,

Devamı 85. Sayfada

BUZDOLAPLARININ SADECE MAKYAJLARI FARKLI

Belli başlı buzdolabı üreticileri 1980 yılının altı ayını grevle geçirdiler. 12 Eylül Harekatından sonra yeniden normal üretim düzenine dönüldü. Bu dönüşle birlikte TV ve yazılı basında "soğutucu" reklamları çoğalmaya başladı. Reklamlar sadece ürünler hakkında bilgi vermekle kalmıyor, aynı zamanda çeşitli satış kolaylıklarından söz ediyorlardı. Ne olmuştu? Firmalar neden yarışa girmişlerdi? Yeni bir alıcı piyasası mı oluşmuştu? Yoksa fiyatları giderek artan bu mallara talep mi azalmıştı? Ya da en akla yakın olanı, normal çalışma düzenine girilince elde fazla mal mı birikmişti?

Ülkemizde soğutucu üreten firmaların önde gelen yöneticileriyle bu konuları görüştük. Aldığımız yanıtlar bu canlanmada, bir çok faktörün birlikte rol oynadığını gösteriyordu. 12 Eylülden sonra normal üretim düzenine girilirken, aynı zamanda soğutucular için ölü mevsim sayılan kış aylarına da girilmişti. Buna karşılık ekonomik durgunluk ve işsizlik nedeniyle ortaya çıkan gelir düşmeleri, bunun sonucu olarak evlenmelerin ve yeni konut alımlarının azalması soğutuculara olan talebi azaltmıştı. Başka bir faktör de işletmelerin peşin paraya olan ihtiyaçlarının artmasıydı. İşletmeler taze para ihtiyaçlarını bankalardan sağlamaya kalktıklarında yüzde 70'in üzerinde faiz vermek zorunda kalıyorlardı. Bunun üzerine taksitli satışlarla bu paranın tüketiciden alınması yoluna gidildi. İşte piyasadaki soğutucu reklamlarının artış nedeni buydu.

Fabrikalar satışı arttırmak için başka bir yönteme de başvuruyor ve aynı

Evinizin "Soğuk" eşyasını tanıyor musunuz ?

İyi kullanılan bir buzdolabı en çok 20 yıl dayanıyor.

Ekonomik güçlüklerin sonucu evlenmelerin ve yeni konut satın almanın azalması buzdolabı satışlarını da olumsuz yönde etkiledi.

Bazı firmalar aynı soğutucuyu değişik markalarda piyasaya sürüyorlar. Bunun nedeni piyasada daha geniş bir yer tutmak. Bu tür çift markalı soğutucularda "kozmetik" farkı bile yok.

ÜNSAL ANIL:

1938 yılında İstanbul'da doğan Ünsal Anıl, ilk ve orta öğrenimini tamamladıktan sonra İktisadi Ticari İlimler Akademisinden ve İşletme İktisadı Enstitüsünden mezun olmuştur. 1962 yılında katıldığı Arçelik A.Ş. de sırasıyle Bütçe Şefliği, Genel Muhasebe Şefliği, Muhasebe Müdürlüğü, Malî Umum Müdür Muavinliği yaptıktan sonra, 1 Nisan 1980'de Genel Müdürlüğe getirilmiştir.

Anıl, evli ve bir erkek çocuk sahibi olup, İngilizce bilmektedir.

malı değişik markalar altında piyasaya sürüyorlardı. Bunun da nedeni firmanın piyasa hissesini arttırmaktı. Başka ülkelerde "mamul farklılaştırması" yoluyla yapılan bu piyasa genişletmesi, ülkemizde "marka farklılaştırması" yoluyla sağlanmaya çalışılıyordu.

Soğutucu piyasasında kafaları kurcalayan soruları ülkemizin önde gelen kuruluşlarının en yetkili kişilerine sorduk. Presiz, Arçelik ve Sultan buzdolaplarının yetkilileri sorularımızı yanıtladılar. Buna karşılık Profilo ve AEG dergimizin adı ve içeriği ile ilgili bazı kuşkuları olduğunu belirterek yanıt vermekten kaçındılar. Yorumu okuyucularımıza bırakarak soruları ve yanıtları yayınlıyoruz:

SORU- Piyasadaki buzdolapları arasında önemli farklar var mı?

ÜNSAL ANIL (ARÇELİK)- "Şu anda Türkiye piyasasında üretilmekte olan buzdolapları arasında teknolojik olarak büyük farklılıklar yoktur. Mevcut farklılıklar daha ziyade 'Cosmetic' olarak adlandırılan görünüş, renk ve aksesuar farklılıklarıdır."

ERGİN TANBERK (PRESİZ)-"Buz dolapları fonksiyonellerine göre: a- Tek yıldızlı, b- Çift yıldızlı, c- Üç yıldızlı, d- Dört yıldızlı (Derin dondurucu) diye ayrılır.

-Tek yıldızlı sadece soğutur. Türkiye'de yapılmaz. Buz yapma özelliği yoktur. Sıcaklık 0'ın altına inmez.

-İki yıldızlı buz yapar ve kısa sürede buzlanmaya yol açar. Türkiye'de üretilir.

-Üç yıldızlı da Türkiye'de üretilir derin dondurma özelliği vardır.

-Dört yıldızlı Türkiye'de yapılmaz, deep-freeze'dir.

Ayrıca buzdolapları iç gövde yapısına göre de ikiye ayrılırlar:

a- Plastik (% 95)

b- Metalik (% 5)

Metalik iç gövdeli buzdolaplarının fiyatı daha yüksektir. Plastik çok daha ucuzdur. Son yıllarda plastikteki gelişmeler, bu maddeyi, emaye ve saç'ın tüm özelliklerine eşit duruma getirdi."

SEDAT ERTAN (SULTAN)- "Piyasadaki buzdolapları arasında farklılık var. Teknolojik farklar bunlar. Dünya standartlarında 2 yıldız ve üç yıldız en iyi buzdolaplarıdır. Bu yalnız bizde Sultan'da (ve Presiz'de tabii ikisi de aynı fabrikanın ürünü olduklarından) var."

SORU- Dışarıdaki modellerde buzdolapları çeşitli pratik görevler yapıyor. Bizde sadece su akıtan modeller var. Oysa dışarda, örneğin bardağı dolduran, parça buz ve kum buz dökenler var. Bu tür eklemelerle yeni bir tüketim ortamı düşünülüyor mu?

ÜNSAL ANIL (ARÇELİK)- "Parça veya kırılmış buz döken veya bunun gibi özellikleri bulunan buzdolapları çoğunlukla Birleşik Amerika'da üretilmekte ve pazarlanmaktadır. Avrupa'da ticari üretimi yoktur. Gerek getirdiği maliyet artışları, gerekse lüks kabul edilecek özellikleri ve ithal girdilerini artıracak hususiyetleri dolayısiyle üretimi şimdilik düşünülmemektedir. Bu tip malların büyük pazarının olacağını da zannetmiyoruz."

ERGİN TANBERK (PRESİZ)-"Üretici, müşterilerinin farklı, yeni ve zamanla gelişen isteklerini karşılamayı arzu eder. Bunun yanında ekonomik üretim seviyelerine erişmek mecburiyetindedir.

Ana fonksiyonlara etkileri dikkate alınarak sürekli etütler yapılır. Ekonomik veya rantabl ölçülere erişildiğinde sırasıyla geliştirme üretim ve pazarlama plan ve programlarına alınmaktadır. En ufak bir yenilik veya gelişmenin düşünme aşamasından üretim aşamasına geçişi bir kaç yıllık bir çalışmayı gerektirmektedir."

SEDAT ERTAN (SULTAN)- "Türk toplumu yeniliğe açık bir toplumdur. Tüketicinin talebi doğrultusunda, buzdolaplarının fonksiyonelliği konusunda bazı değişiklikler yapıla-

Devamı 92. Sayfada

ERGİN TANBERK:

Yüksek Mühendis Ergin Tanberk 1940 yılında Manisa'da doğmuştur. İlk ve orta öğrenimini Ankara'da tamamlamıştır. 1962'de Orta Doğu Teknik Üniversitesi Makine Bölümü'nden mezun olmuştur. 1963'de aynı öğretim kurumunda "Üretim Teknolojisi" üzerine master yapmıştır. 1968'de CENTO bursu ile İngiltere'ye gitmiş ve Manchester Teknik Üniversitesi'nde "Saç Üretimi Teknolojisi" alanında bir yıl lisans üstü öğrenim görmüştür. Başarılı araştırmaları sonucu 1969'da "İnstitu de of Sheet Metal Industries" in üyeliğine kabul edilmiştir. 1976'da İngiliz Mühendisler Birliği'nce kendisine "Senior Engineer" payesi verilmiştir. 1965-1973 arasında Arçelik A.Ş.'nde görev almıştır. 1973'de Presiz Metal İmalat Sanayii A.Ş.'nde Teknik Genel Müdür Yardımcısı olmuştur. 1978'den beri aynı şirketin Genel Müdürü, ayrıca Presiz Ticaret ve Pazarlama A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Başkanı'dır. İngilizce ve Almanca bilmektedir. Evlidir ve iki çocuk babasıdır.

SEDAT ERTAN:

1939 İstanbul doğumlu. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi 1962 mezunu. Evli bir çocuklu. İngilizce, Almanca, bilir. Halen Kilimcilik Şirketler Grubunun Genel Müdürlüğünü yapmakta.

"yeşil elmalı" shampoo Blue-Bleu

Alışılmışların ötesinde yepyeni bir şampuan
hazırladık, siz ve sevdikleriniz için
"Yeşil Elmalı" Shampoo BLUE-BLEU.
Kullandığınızda; burcu burcu elma kokan
tatlı bir ferahlık verecek, çevrenize.
Siz saçınızla daha güzel,
saçınız şampuanınızla daha uyumlu olacak.
Alışkanlıklarınızın arasına
Shampoo BLUE-BLEU'ü de katacaksınız.

blue bleu *"daha güzel saçlara"*

*Shampoo BLUE-BLEU bir TİBET A.Ş. Ürünüdür.

AJANS-REPA 45 77 67

KİT'ler Dosyası

Orada bir KİT var uzakta!..

O zaman zaman şamar oğlanına dönen KİT'lerin temeli Osmanlı İmparatorluğu zamanında atılmıştı. Bugün ülkemizde 119 KİT, yani Kamu İktisadi Teşekkülü var. O KİT'ler hem hizmet götürmek, üretmek, hem iktisadi olmak, hem de, devletin işsizlik sigortası gibi çalışmak zorundalar. Bunca çelişki, KİT'lerin hemen her devirde eleştirilmesine yol açıyor. Ama eleştirenler, acaba KİT'in ve görevinin ne olduğunu biliyorlar mı?.

Dr. Edip A. Barışır

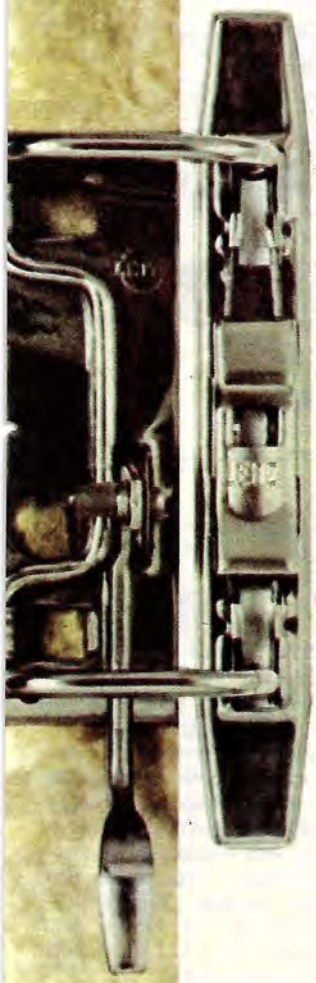

Kamu İktisadi Teşekkülleri (KİT'ler) Türkiye'de elektrik enerjisi üretirler, maden işletirler, ulaştırmacılık, taşımacılık yaparlar, kredi dağıtırlar, kağıt üretiminden şeker üretimine, kumaş üretiminden inşaatçılığa, sinema ve otel işletmeye kadar ekonominin çok değişik dallarında hizmet yaparlar.

KİT tartışması hiç gündemden düşmez. Bir bölüm saldırır. Bir bölüm savunur. Bilen bilmeyen karışır söze: "**İşte zaten, enflasyonun nedeni**" der bilgiç bilgiç kafasını sallayarak, "**Ne yapmalı bilmem ki bu KİT'leri?**" Oysa, "**Nedir bu KİT dediğin?**" diye sorsanız, "**Nereden çıkmıştır?**" Çok kişi dişe dokunur bir cevap da veremez.

● NEREDEN ÇIKMIŞ BU KİT DEDİĞİN?

Osmanlı İmparatorluğu onbeşinci yüzyıldan başlayarak sürekli bir ordu besleyen ve sık sık seferlere çıkan bir devletti. Önemli ihtiyaçlarının başında da ordusunun araç ve silahlarını, askeri techizatını sürekli, güvenli bir biçimde sağlamak, yenileştirmek geliyordu. İşte bu ihtiyacı karşılamak için devlet eliyle kurulan ve işletilen üretim kurumları, ünlü Tophane tesisleri, tersaneler ve niceleri, kuşkusuz bugünkü KİT'lerin atalarıdır. Onsekizinci yüzyılın sonlarına kadar, Osmanlı'da, özellikle ordunun ve devletin gerek duyduğu bütün malzeme ve teçhizat yerli sanayiye, devlet eliyle işletilen kurumlara dayanmıştır.

Onsekizinci yüzyıl sonu, ondokuzuncu yüzyıl başı Batı dünyasında Sanayi Devrimine tanıklık etti. Bu önemli olayın Osmanlı İmparatorluğu'na yansıması, sanayi gelişmesini yavaşlatıcı, üretimi geriletici biçimde oldu. Yerli sanayi Batı rekabetine dayanamıyordu. Bu olumsuz ortamda dahi devlet fabrikalarının varlıklarını sürdürdüklerini, genişlediklerini, yenilerinin kurulduğunu görüyoruz. Hepsi ondokuzuncu yüzyılın ilk yarısında kurulan, Beykoz Teçhizatı Askeriye Fabrikası, Feshane (Defterdar) Cuha, Fes, Battaniye Fabrikası, İzmit Çuha Fabrikası, Bakırköy Zeytinburnu Pamuklu Bezler Fabrikası, Hereke Kadife, İpekli Kumaşlar Fabrikası bu arada sayılabilir.

Yine bu dönemde, İkinci Mahmut devrinde, büyük giderlere katlanılarak ithal edilen kömürün yurtiçinde bulunup üretilebilmesi için "Tersane Ümerasının" girişimi ile yurdun her yanında aramalara devlet eliyle başlanıyor, bu çabanın sonucu 1829'da Uzun Mehmet, Zonguldak Köseağzı mevkiinde ilk maden kömürünü buluyordu. Yüzyılın ikinci yarısında, Yıldız ve Beykoz fabrikaları dünyanın kaliteli porselen ve camlarını üretirken, Hazineyi Hassa yatırımı ile Şirketi Osmaniye Vapurculuk İşletmesi kuruluyor, sonra Bahriye Nezaretinin de ortaklığı ile önce İdarei Aziziye sonra da İdarei Mahsusa adı altında deniz taşımacılığı yapıyordu.

Osmanlı devlet fabrikalarının önemli bir bölümü yeni kurulan cumhuriyet yönetimine devrolmuştur. Ancak, daha cumhuriyetin ilanından önce, 1923 yılı ilkbaharında İzmir'de toplanan İktisat Kongresinin kararları,doğrultusunda, ülkenin gelişmesi, sanayileşmesi özel sektörden beklenmeye başlayınca, devlet kurumlarını devralan Sanayi ve Maadin Bankasının da önde gelen amacı bu fabrika ve tesisleri kurulacak anonim şirketlere devretmek olarak belirlenmiştir.

1923-1931 arasındaki dönemde özel teşebbüs bütün koruma ve teşviklere rağmen önemli bir gelişme gösterememiş, ilkel teknoloji, çok kısıtlı yatırım ve yüksek maliyet çemberlerini kıramamıştır. Bu arada bütün dünyayı sarsan 1929 büyük buhranının yıkıcı etkileri de hissedilmeye başlanınca Türkiye' de KİT'ler dönemi başlamıştır.

● SÜMERBANK VE DİĞERLERİ

Sanayileşmeyi devlet eliyle hızlandırmak, özellikle ithal edilen önemli tüketim mallarını kısa sürede yurtiçinde üretebilir hale gelmek amacı ile Devlet Sanayi

Devamı 90. Sayfada

Havayolu Kargo'dan çok çekenler için...

KARAYOLU KARGO

Şimdilik sadece Ankara-İstanbul arasında çalışan, ama genişlemeyi düşünen servis, hava koşullarına bağımlı olmaksızın çalışıyor. İstenirse, adrese de teslim yapıyor.

İşin bir yanını biz gazeteciler çok iyi biliriz. Türk Hava Yolları Kargo servisi, hani eskilerin "Onunla da, onsuz da yaşanmaz" dedikleri bir yakın dostumuzdur. Elinizdeki resimleri, yazıları, haberleri, iki saat içinde bir kentten ötekine ulaştırır. Başka kentlerde baskı yapan gazetelerin matrisleri'ni yıldırım gibi taşır. Havayolları Kargo, basının bu yüzden vazgeçilmez dostlarındandır.

Ama bu vazgeçilmez dost, sık sık azizlik de yapar insana. Bir bakarsınız çok önemli fotoğraflar, belgeler bulunan bir zarf kaybolur. Aman. Zaman. Zarf yoktur ortada. Sonra biryerlerden çıkar gelir. Ama iş işten geçtikten sonra... Bir de hava koşulları var tabii... Zarfınızın gitmesi için uçakların kalkması gerekli... Kış günleri kaç uçak kalkar, kaçı kalkmaz, bilen bilir...

Gazetecinin yanında işadamı var... İhaleye girecek müteahhit var... Vatandaşı var... Posta ile yollamanın yavaşlığına tahammül edemeyen zarflar, paketler var... Havayolları, bunları taşır işte... Her türlü aksaklığa rağmen, rakipsizdir de... Daha doğrusu rakipsizdi. Havayolları'nın kargosundan çok çeken iki dost işadamı, şimdi bir rakip çıkardılar ortaya... Karayolları Kargo... Karadan gönderiyorlar zarfınızı, paketinizi... Tabi uçak gibi hızlı değil gidiş... Ama sağlam. Akşam teslim ediyorsunuz, ertesi sabah öteki kentte oluyor. Sadece kentte değil... İsterseniz, öteki adreste...

Karayolları Kargo'nun doğuşunu geçen yıl oldukça uzun süren Türk Hava Yolları grevi hızlandırmış. Suat Bayburtlu ve Ahmet Levent adlı dostlar, biraraya gelip, soruna bir çözüm aramışlar ve bulmuşlar... Karayolu Kargo servisini kurmuşlar. Bayburtlu şimdi kuruluşun Yönetim Kurulu Başkanı... **"Dar bir alanda çalışıyoruz şimdilik. Ankara-İstanbul arasında. Ama yakında genişleyip yurt çapında hizmet göreceğiz"** diyor.

Uçağın hızına ulaşmak, onunla rekabet etmek için bir yöntem de getirmişler. Uçak zarfınızı, ya da paketinizi kargo terminalinde bırakıyor. Oradan alıcıya haber veriyorlar. Gidip alıyor. Karayolu Kargo'da ise, küçük bir ücret farkı ile paketinizi istediğiniz adrese özel bir servis götürüp bırakıyor. Hatta istediğiniz saatte... Böylece diyelim ki, İstanbul'da kızınızın doğum günü var. Siz Ankara'dasınız. Ona aldığınız hediyeyi, servis, kızınızın doğum günü partisi sırasında götürüp teslim ediyor.

Kuruluşun Ankara sorumluluğunu yüklenen Ahmet Levent bir anısını anlatıyor:

"—Birgün İstanbul'dan Ankara Demetevler semtine (Bilmeyenler için söyleyelim. Burası Ankara'nın en uzak semtlerinden biridir) **adreste teslim bir zarf gönderilmiş. Arka arkaya gönderdiğimiz iki görevli, ellerinde zarf geri döndüler. Adresi bulamamışlardı. Hizmetin aksamaması için hemen bir taksiye atladım. Meğerse adreste yazılı olan caddenin adı değişmiş. O yüzden bulamazlarmış. Uzun uzun dolaştıktan sonra bulduk. Zarf İstanbul'dan Ankara'ya 75 liraya gelmişti. Biz 400 lira taksi ücreti ödeyip, yerine teslim ettik."**

Karayolları Kargo, İstanbul ve Ankara'dan hergün 19.30'da karşılıklı kalkan iki kamyon ile zarf ve paketleri taşıyor. Saat 7.30'da iki kentte dağıtım başlıyor. 10.00 'da herşey yerli yerine varıyor. Kamyonlar yolda bir arıza yaparsa, şoförler, zarf ve paketleri ilk uygun araçla göndermek ve zamanında öbür kente ulaştırmak için yetkililer.

Bir başka kolaylık, tek parça kargodan ambalaj istenmeyişi. Bay-

Devamı 96. Sayfada

«KADINCA» YATIP «ERKEKÇE» ORGAZM OLUYORLAR

Kadın olan erkeklerin vajinaları penis derilerinden yapılıyor. Ameliyat sırasında alınmayan küçük bir penis parçası klitoris görünümü ve işlevi kazanıyor. Cinsel ilişki sırasında, penisten bir kalıntı olan bu küçük parça şişerek, kadınlaşan erkeğin orgazm olmasını sağlıyor.

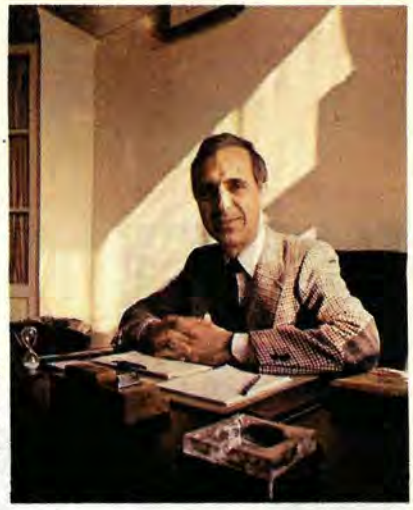

Dr Atilla Oymak, erkeği kadın yapan ameliyatların ülkemizde başarı ile yapıldığını söylüyor.

Elmadağ'daki Club 33'de müziğin ritmine uygun olarak durmadan yanıp sönen renkli ışıklar altında, isminin açıklanmasına ve resminin çekilmesine kesinlikle yanaşmayan "eski bir erkekle" konuşuyoruz. İki yandan çenesinin altına kadar inip birer kıvrım yapan saçlarını sık sık iki yana sallayarak, bir kadından daha kadınımsı hareketler yapıyor konuşurken. Sadece başı değil, elleri ve bacakları da durmadan oynuyor ve şekil değiştiriyor. Normal bir kadının yapmaya gerek duymayacağı "kadınca hareketleri" hemen hemen birkaç saniye arayla yineliyor.

Ülkemizde ameliyatla kadın olan erkeklerin en ünlüsü Serbülent Sultan.. Gazetecilere çekinmeden verdiği demeçlerle, gerçek bir kadın olduğunu açıklıyor ve homoseksüel olduklarını söyleyen diğer assolistlere de açıkça meydan okuyor "Onlar kadına benzemeğe çalışıyor. Ben ise kadınım" diyor.

● "HERŞEYİYLE KADIN"

Söylediğine göre bir ameliyat geçirerek "herşeyiyle kadın" olmuş durumda. "Önceden çok mutsuz olduğu için" buna gerek gördüğünü söylüyor. "Gerçekten çok mutsuzdum inanmazsınız" diyor ve şöyle sürdürüyor konuşmasını:

"Gerçek bir kadın olup da erkekler tarafından farkedilmemek ne kadar acıdır bilemezsiniz. Aynı bir kadın gibi duygular içindesiniz. Karşınıza bir erkek çıkıyor. Çok beğeniyorsunuz. İçiniz gidiyor yani. Fakat o size bakmıyor bile. Neden? Çünkü görünüşünüz erkek. Eğer homoseksüellerle ilgilenmiyorsa sizin duygularınızı farketmiyor bile. Oysa bir kadın için bu sorun yok. En azından bakışınızdan birşey anlar erkek. Karşılık vermese bile sizin duygularınızı anlar. Artık ondan sonrası sizin yeteneğinize kalmış. Ama erkek gibi görünüyorsanız yetenek metenek para etmiyor. Baştan kaybediyorsunuz"

● MUTLU SAYILIRIM

—Peki şimdi mutlu musunuz?

—Tam anlamıyla değil. Ama mutlu sayılırım. Hiç olmazsa cinsel açıdan daha rahatım. Tabii çok rahatsız ediliyoruz. Aile çevresi diye birşey kalmadı. Ama arkadaşlarımız var. İdare ediyoruz işte.

—Ameliyat zor oldu mu?

—Hayır olmadı. Ayıldıktan sonra biraz acı oluyor hepsi o kadar. Fakat başarılı bir ameliyat geçti. Ben de durumdan memnunum.

—Bir daha geriye dönüş olmadığını biliyorsunuz. Bu sizi rahatsız etmiyor mu?

—Etmiyor. Çünkü geriye dönüşü istemiyorum ki. Eskiden neydi sanki. Böyle sorunlar erkekliğini kullanabilen kişiler için vardır belki. Ben hiçbir zaman erkek olmadım. Hep kadın gibi hissettim kendimi.

● 300 BİN LİRA

—Kaç para ödediniz ameliyat için?

—300 bin lira kadar bir para gitti. Diğerlerini saymıyorum. Sırf ameliyat için ödedim bu parayı. Zaten daha önce hormon tedavisi, göğüs, burun falan yaptırmıştım. Bunlar içinde bir o kadar harca-

Devamı 73. Sayfada

KADİFE ELBİSELİ GÜL AĞACI

Fantastik bir hikâye

Hayır... Hayır... Doktorlar ne derlerse desinler bu dağlık bölgeden ayrılmayacağım. Son günlerimi de burada geçirmek zorundayım... Bunun benim için ne kadar önemli olduğunu hiç kimse anlayamaz. Dostlarım bile... Ama, madem ki, doktorlarım bu bölgede yaşamakta ısrar edersem günlerimin sayılı olduğunu söylüyorlar, o halde bazı yakınlarıma uzun yıllardır bu sessiz, sakin ve sert iklimli kasabada, bir tür inzivaya çekilmemin nedenlerini, açıklamanın zamanı geldi sanırım.

Beni anlayabilecekler mi, bilmiyorum..? Belki de bana deli, diyeceklerdir birçokları.. Ama, olsun. Hayatımın son yaprağını çevirmeden önce sırrımı anlatmalıyım.

Yıllardır oturduğum kırsal bölgede evimin bulunduğu tepenin hemen altında, hafif bir meyil üzerinde, muazzam bir villa görünür. Nefis bir bahçeyle çevrili bu villa bakımsız ve kendi kaderine terkedilmiş gibi. Burada beyaz saçlı, yaşlı bir adam yaşıyordu. Onu yalnızca zaman zaman bahçeye çıkıp çiçekleriyle ilgilendiği zaman ya da şezlonguna uzanıp güneşlendiği ender günlerde görebiliyordum. Ev işlerime bakan kadıncağız bana bu adamın bir çiçek meraklısı olduğunu söylemişti. Ben de insanlardan uzak yaşadığım o günlerde çiçeklere merak sarmıştım. Belki bu nedenle, belki de zaman zaman katlanılmaz hale gelen yalnızlığım beni onunla ilgilenmeye iteledi.

Bahçede çalıştığını gördüğüm bir gün, onunla konuşmaya karar verdim. Hem de konu onun da ilgisini çekecek cinstendi. Bahçeme yeni dikmeye karar verdiğim değişik bir çiçek türü hakkında bilgi edinmek istemiştim. Beni hiç de sandığım gibi karşılamadı. Son derece soğuk ve donuk bir ifadeyle, sözünü ettiğim çiçeklerden anlamadığını söyledi. Bana bu çiçekleri küçümsermiş gibi bile geldi. Bay Rogers (adamın adı Bay Rogers'ti) yalnızca beni bahçenin bir köşesine götürdü ve:

"—Siz şuraya bakın!.." dedi. "Şu gülleri görüyor musunuz?"

Gerçekten de bana işaret ettiği yerde nefis bir gül ağacı yükselmekteydi. Çiçekleri ise uzaktan bana siyah üzümleri anımsatmıştı... Oysa, hayır... Bunlar olağanüstü güzellikte siyah güllerdi!..

Kendimi tutamayıp:

"—Harika!.. Olağanüstü!" diye bağırdım...

Bay Rogers de bir hayal alemindeymişcesine tekrarladı sözlerimi: "Evet... Harika... Olağanüstü güllerdir bunlar!.. Dünyada bir eşleri

Devamı 102. Sayfada

Soyunurken yüzü kızaran bir çıplak: Seher Şeniz

SEHER ŞENİZ

Evet... Evet... Soyunmaktan utanan bir çıplak... Seher Şeniz bu... Yatak odasının daima karanlık olması bu yüzden... Sahnede ışıklar, salonu görmesini engellediği için, kendini yalnız farzediyor...

Ya fotoğrafçının önünde.. Onun önünde soyunması için, fotoğrafçıya çok alışması, hatta onu mesleği için gerekli bir araç gibi düşünmesi gerekli... Bu yüzden Seher ile çalışmak uzun sürüyor. Bizim çalışmamız da uzun sürdü. Ama işte fotoğraflar... Sanırız, siz de "Değdi" diyeceksiniz, sayfalarımızı çevirirken...

"—Evlendiğim gece utancımdan, tam 2,5 saat banyodan çıkamamıştım. Bugün bile bir erkeğin yanında soyunmaktan utanırım. Yatak odam daima karanlıktır. Karanlıkta soyunur, karanlıkta sevişirim."

Adı, akla daima çıplaklığı getiren bir ünlü sanatçının böyle konuştuğunu duyarsanız, belki şaşarsınız, belki de "Hadi canım sen de" der geçersiniz... "Eğer Seher Şeniz de, soyunmaktan utanıyorsa... Ya mazallah, bir de utanmasaydı..."

Ama siz ne derseniz deyin, gerçek bu... Daha başka gerçekler de var,. onun hakkında bilmediğiniz... Daha doğrusu, şöyle diyelim... Bildiklerinizi, ya da bildiğinizi sandıklarınızı altalta yazın.. Sonra bu yazdıklarınızın tam tersini altına yazın... İşte bu alttaki **yazı, gerçek Seher'i tanımlayacaktır.**

Seher dedik, gerisini demedik. Çünkü yanlışlıklar daha orada başlıyor. Seher, gerçek adı... Bu

Devamı 110. Sayfada

Kadınlarla tanışmak ve «ideal» kadını bulmak

Küçük bir sorunla karşı karşıyayız. Anlattıklarımı satır-satır bellediniz, bütün beden alıştırmalarını yaptınız bütün kadınların akıllarını başlarından alıp size kul edecek seks tekniklerini öğrendiniz. Ortada bunları uygulayacağınız bir kadın yoksa, ne yaparsınız?

Bir çözüm masturbasyondur. Ancak bunu size öğütlemeyiz. Mastürbasyon yapacak idiyseniz, bütün bunları öğrenmenin, kulaklarınızdan seks fışkıracak duruma gelmenin ne anlamı vardı? Bunca çabaya değer miydi? Değmezdi elbette...

Kadınsız bir "Aranan Erkek" olmak...

Kendimi Dr. Frankenstein'ın yerine koyuyorum. "Aman Tanrım! Bir canavar yarattım!" diye haykırmaktan kendimi alamıyorum.

Madem sizi "Aranan Erkek" yaptım, iş size uygun bir kadın bulmaya kalıyor. Başa gelen çekilir.

★★★

Size uygun bir yatak arkadaşı bulma çabasına girişmeden önce, biri iyi, biri kötü iki haber vereyim. Önce iyi haber: Dünyada erkekten çok kadın var. Yani birkaç kişi uyanıklık etse bile, ortalarda herkese yetecekten fazla kadın dolaşıyor. Bunun nedeni, kadınların erkeklerden daha uzun ömürlü olmaları... Demek ki, yetmişinden yukarılara yanaşmaya kalkışırsanız, "başarı" şansınız daha da artacak...

Şaka bir yana, "uygun kadın" tanımını biraz daraltmak gerek... Çok yaşlıları, çok küçükleri (onbeş ve aşağısı), tımarhane kaçkınlarını, hasta yatağından bir türlü kalkamayanları, alkolikleri, esrarkeşleri bir yana atın. Sonra, fahişeliğe, bakireliğe, seviciliğe ve kadın hakları savunuculuğuna kendilerini adamışları da defterden silin. Daha önceki bir öğüdümüze uyarak, evli kadınlara da göz dikmeyin. Geriye ne mi kaldı? Yanlış söylemiyeyim, ama, hesaplarımda yanılmıyorsam, sizin gibi bir erkeğe yetip artacak kadar kadın hâlâ ortalarda dolaşıyor, beyaz at üstündeki şövalyesini (yani sizi) bekliyor.

UYGUN BİR KADINLA TANIŞMANIN BUGÜNE KADAR GİZLİ KALMIŞ ÖNEMLİ BİR YÖNTEMİ

Kişiliği kişiliğinize, boyu boyunuza, cinsel istekleri zevklerinize, top hakimiyeti ver-kaçlarınıza uygun çok sayıda kadın bulunduğundan kuşkunuz olmasın. Kadın dergilerinde ya da "Eş Aranıyor" sütunlarında yeralan makale ve ilanlar bile buna işaret... Kaldı ki, "evde kalma" korkusu, erkeklerden çok kadınlar arasında yaygın. Gözünüzü dört açarsanız, "evde kalma" korkusunu iliklerine kadar duyan kadınlarla adım başında karşılaşırsınız. Kadınlar bunu açıkça belli etmemeye çalışırlar, ama, ne aradığını bilen bir erkek, ilk bakışta durumu sezinleyebilir. Sezinledikten sonra da gereğini yapmak elindedir.

Böyle bir kadını nerede bulabilirsiniz? En basit öğüt, **Erkekçe** gibi dergilerin kadıncalarını ya da "Siz de Aranan Kadın Olabilirsiniz" tipinde bir kitap alıp, "Erkeklerle Tanışmak" türünden makaleleri okumanızdır. Orada, kadınların aradıkları tipte bir erkeği bulmak için ne gibi yerlere gitmeleri gerektiğini öğrenir, işinizi-gücünüzü bırakıp oraya damlarsınız. Bu kadar basittir, yapacağınız iş...

Aradığınız kadını sizi bekler durumda bulacaksınız. Elbisesini özenle seçmiş, makyajını özenle uygulamış, ikide birde çantasından aynasını çıkarıp kontrol eden kadınlar bire birdir. Pastanede yüzleri kapıya dönük oturan ya da yan oturup kapının her açılışında kafalarını o tarafa çeviren kadınlar da çantada keklik sayılır.

Müzelerde kimsenin anlamadığı soyut resimlerin önünde saatlerce duran ya da parktaki güvercinleri mide fesadına uğratacak kadar ekmek kırıntısı atan kadınlara da göz kulak olun, fırsatı kaçırmayın. Terslenmeniz ihtimali çok düşüktür.

KADINLA TANIŞMA

Bir kadınla yatağa girmenin ön koşulu ona yanaşmaktır. Yanaştınız mı, yatağa yarı yarıya yaklaştınız demektir. Gerçekten de, kadınların erkeklerle görünmesinin "olay" olmaktan çıktığı çağımızda, biraz yüzüne gözüne bakılır, biraz tatlı dille, biraz da cüretli her erkek, yeni tanıştığı bir kadını bile yatağına sürükleyebilir. Usta bir balıkçı gibi olmalıdır erkek... Oltaya uygun bir yem takmalı, balığı ürkütmeden oltayı atmalı, sonra da balığın yeme atlamasını beklemelidir.

Aradığınız kadını gözünüze kestirdiniz. Şimdi ne yapacaksınız? Ona yaklaşmaya cesaret edebilecek misiniz? Açıkça söylemek gerekirse, çok erkek, kadın-erkek ilişkilerinin bu aşamasında ürektirler. Ürkek değilseniz, sorununuz da yok demektir. İstediğiniz kadına istediğiniz yerde, sokakta, mağazada, pastanede, lokantada, otobüste, partilerde, futbol maçında, asansörde, karada, denizde, havada, en uygunu da müzede yaklaşabilirsiniz.

Gözünüze kestirdiğiniz uygun kadını "kaldırma"nın başarı anahtarı, etkili bir yaklaşım, edilecek anlamlı ilk sözlerdir. Sözleriniz ya çok inandırıcı ve içten-görünüşlü olmalı, ya da kadını kahkahadan kırıp geçirecek kadar aptalca ve deli saçması... Hem kaygılarınızı ve şehvetinizi gizlemeli, hem de iki-yüzlülüğünüzü ortaya çıkaracak bayağılık ve sırnaşıklıktan uzak olmalıdır. Söy-

Devamı 71. Sayfada

Beymen '81 İlkyaz / Yaz Koleksiyonu'ndan.

Yaşam, giyim ve... Beymen

BEYMEN MAĞAZALARI: İstanbul'da: Şişli / Beyoğlu / Kadıköy / Bakırköy / Hilton • Ankara • İzmir • Antalya • Eskişehir • İzmit • Mersin • Kayseri • Rize • Samsun

TELEFON

CAN DOSTU MU İLLET Mİ?

Çok kere şöyle bir yakınma duyarsınız: "Şu Allahın belası telefon olmasaydı, bütün işlerimi şimdiye kadar on kere bitirmiştim".

Saçma! "Televizyon olmasa, daha çok iş yapardım" kadar saçma bir söz bu... Suç telefonun değil, onun nasıl kullanılması gerektiğini bilmeyenin, bilip de gereğini yerine getirmeyenin... Hem telefonu yanlış kullanıyoruz, hem de suçu ona yüklüyoruz. Olmaz!.

Graham Bell'den bu yana telefon da çok değişti, telefonun kullanılma biçimleri de... Telefon edinmek, telefon kullanmak, eline bir kere ahizeyi aldın mı ömür-billah elden bırakmamak günümüzde tam bir tutku... Sizin de bu "tutkunlar" ordusunda yeriniz olup olmadığını öğrenmek istiyorsanız, şu soruları yanıtlayıverin:

Yaptığınız işe tam anlamıyla konsantre oldunuz ve akşama kadar bitirmek zorundasınız. Telefon çaldı. Hiç düşünmeden, otomatik olarak eliniz ahizeye gider mi?

Çok önemli bir randevunuz var. Geleceğinizi yakından ilgilendiriyor. Acele ederseniz yetişebilirsiniz. Tam evden çıkarken telefon çaldı. Koşup açar mısınız?

Sizin için büyük önem taşıyan, yapmanız gerektiğini bildiğiniz, ama, içinizin çekmediği bir proje var elinizde... Sonunda işe oturmaya karar verdiniz. Telefon çaldı. Telefonun çalmasını, işi biraz ertelemek için bahane olarak kullanır mısınız?

Telefonla ilişkileri konusunda kullandığımız "tutku" sözcüğünü biraz ağır bulanlar sakın alınmasınlar. Tutku buna denir.

Her tutku, her iptila gibi, telefon tutkusu da kolay kırılabilir cinsten değildir. Ama, ne yaparsanız yapın, kıramayacağınız anlamına gelmez. Bal gibi kırabilirsiniz. Kırdığınızda da, yapmak isteyip de zamansızlık yüzünden yapamadığınız çok şeyi ferah ferah yapacak zamanı yaratmış olacaksınız. Üstelik, telefonun, zaman öldürücü bir araç değil, tam aksine, insana çok zaman kazandıran bir araç olduğunu farkedeceksiniz.

Önce iş konuşmalarından söz etmek istiyoruz. Dışarıdan gelen telefonlar sorununa değişik biçimlerde yaklaşılabilir. Eğer sekreteriniz olacak kadar meslek yaşamında yükselmişseniz, sorun büyük ölçüde azaldı demektir. Her gelen telefona tek tek yanıt vermekten kurtulmuş olursunuz. Ancak, sekreterinizi "Buyrun. Kimi aradınız? Bağlıyorum" diyen bir robot olarak da kullanmayın. Sekreteriniz ahizeyi kaldırdıktan sonra her konuşmayı size aktaracaksa, sekretere ne zahmet? Ahizeyi siz kaldırın, hiç değilse kimin aradığı konusundaki merakınızı üç-beş saniye önce gidermiş olursunuz. Sekreterinizi özenle seçmeli, hangi konuşmaların gerekli, hangilerinin gereksiz olduğu konusunda sizin gibi düşünmesini sağlamalısınız. Kısacası, iş konularındaki telefon konuşmalarında sekreteriniz "süzgeç" görevi görmeli, "Bir yere kadar çıktılar. Bir mesaj bırakacak mısınız?" diye gereksiz olanları atlatmalıdır.

Ancak, bu sekreter yetkileri konusunda da bir yerde sınır çekmeniz gerekiyor. Sekreteriniz telefonları nasıl ayıklayacağını bilmeli, bu konuda sizin gibi düşünmeli, ama, sizin bildiğiniz herşeyi bilmemelidir. "Sekreter herşeyi bilir" sözü, örneğin gazetecilerin çok iyi kullandıkları bir bilgidir. Önemli kişilerin sekreterleriyle gazeteciler arasında yakın ilişki bulunabilir. Gazeteciler bu şekilde dostlukları, yakınlıkları geliştirmeye özen gösterirler. Çok gizli tutmaya çalıştığınız bir haberi ertesi gün gazetede okursanız, bunun nereden çıktığını saptamak için uzun boylu aramanız gerekmez. Sekreterinize sorun. Cnun

Devamı 87. Sayfada

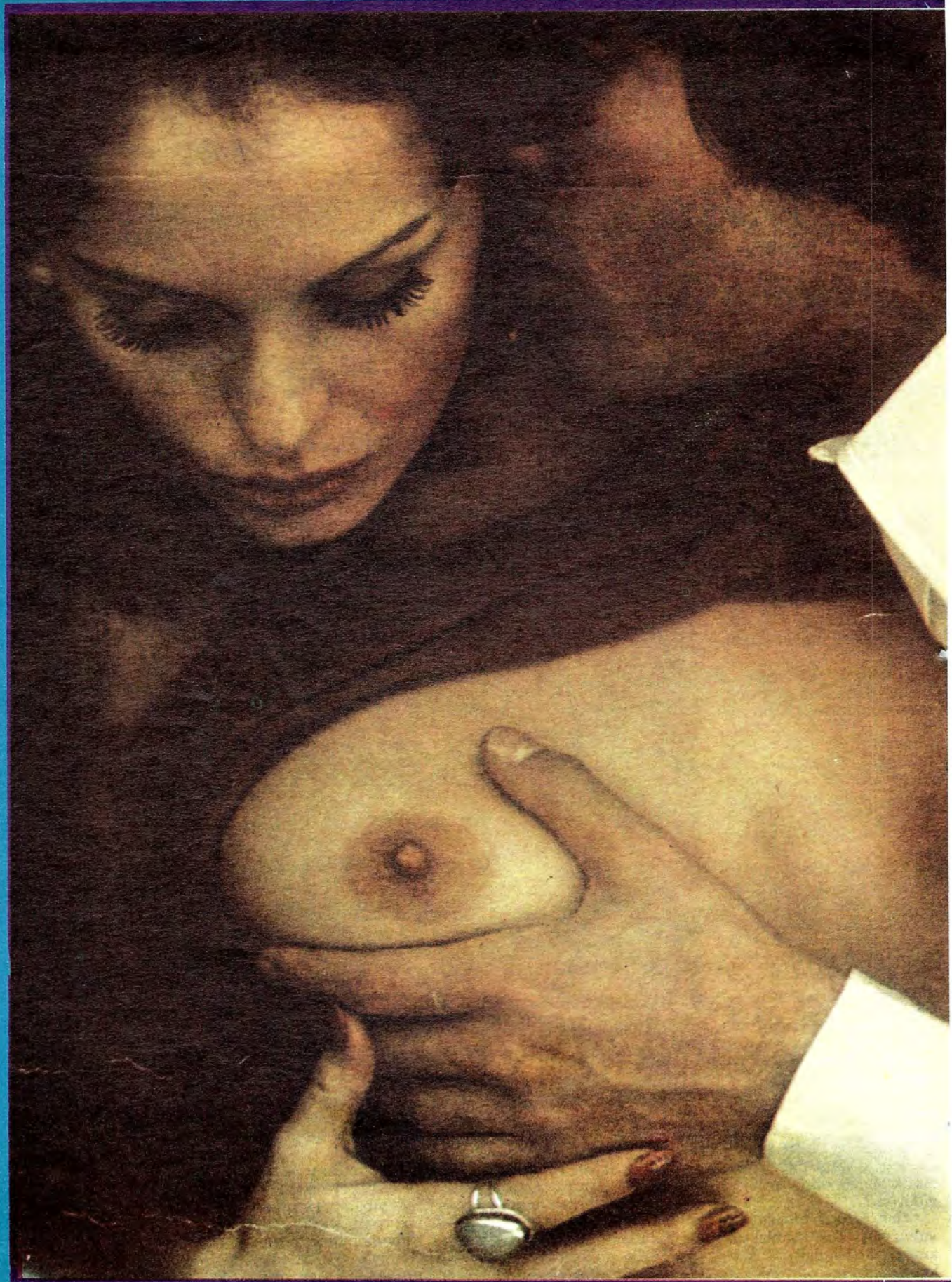

Orgazm taklidini yalnızca kadınlar mı yapar? Bu oyunu erkek de oynar!

Orgazm taklidi yapmak bir bakıma cinsel iki-yüzlülüktür. Seks konularında yapılan araştırma ve anketlere göre, orgazm olmamış kadınlar, başta erkeği incitmemek gibi nedenlerle, orgazm olmuş gibi yapay davranışlara girmektedirler. Erkek orgazmıyla döl gelmesi büyük ölçüde özdeş olduğu için, erkeklerin orgazm taklidi yapamayacakları sanılır.

Varsın öyle sanılsın. Bu oyunu kadın oynarsa, erkek de oynar. Yatakta sizin bilmediğiniz öylesine dolaplar dönüyor ki, anlatsak şaşarsınız.

Birkaç yıl önce bir gece kulübüne gitmiştim. Sahnede ünlü komedyen Lenny Bruce vardı. "Size bu gece bir sürpriz gösterim var" dedi ve başta ben, herkesin faltaşı gibi açılmış gözleri, yeri-göğü çınlatan kahkahaları arasında "orgazma varan erkek" tablosunu çiziverdi. İçten kahkahaların yerini, bir süre sonra, hafif öksürükler aldı. Etrafıma bakındım. Yanlarındaki karılarının biraz kuşkulu, biraz öfkeli bakışları altında öksüren, ıslık çalarak başka taraflara bakınan erkekler... Konuyu değiştirmeye, karılarının sert sorularından kaçısı içki bardaklarında bulmaya çalışan kıpkırmızı kesilmiş kocalar... İşte, o gece, yalnızca kadınların değil, erkeklerin de orgazm taklidi yapabileceklerini anladım. O erkeklerin karıları da anlamıştır.

Orgazm konusundaki aldatmaca bugün artık tek-yönlü bir yol, yalnızca kadınlara özgü bir ayrıcalık olmaktan çıkmıştır. Ruh doktorlarıyla yaptığım anketlerden, her geçen gün artan sayıda erkeğin, "sahte-orgazm" aldatmacasını eşlerine uyguladıklarını biliyorum. İşin asıl ilginç yanı, bunun bir "aldatmaca" olduğunun anlaşılmasının neredeyse olanaksız olduğudur. New York Hastanesi Cornell Tıp Merkezi'nde görevli Dr. Helen Kaplan şöyle diyor: "Kadın, erkeğin dölünün gelip gelmediğini anlayamaz. Buna olanağı yoktur".

Bazı kadın okuyucularımızın ayağa fırlayıp, "Yalan. Ben fark edebilirim. Ediyorum" diye haykırdıklarını duyar gibi oluyorum. Dr. Kaplan devam ediyor: "Boş lâf bunlar. Orgazm taklidi yapan kadınlar için kocaları da aynı şeyi söylüyor. Kocasının karşısına geçip 'Yirmi yıldır orgazm taklidi yapıyorum' diyen kadınlara, kocaları, 'Yalan' diye bağırırlar, 'İnanmıyorum sana'. Gerekli hareketler yapıldıktan sonra, erkekler, kadının orgazma vardığını sanırlar. Aynı şekilde, kadınlar da, erkeğin dölünü hissettiklerini sanırlar. Bunların hiç biri sanıdan öteye geçmez".

Bu konularda incelemeler yapan Dr. Shirley Zussman'ın görüşleri de eş doğrultuda: "Yüzlerce kadınla bu konuda görüşmeler yaptık. Çok büyük bölümü, erkeğin dölünü hissetmediklerini söylüyor. Birleşme sona erip de erkek penisi kadının vücudunu terkederken, vajinadan bir sıvı madde sızdığını hissedebilirler. Ancak, birleşme sırasında kadının da ifrazatta bulunduğunu unutmayın. Eğer bu ifrazat çok olmuşsa, anılan sızıntıyı da orgazm işareti saymak olanağı yoktur. Vajinanın anatomi ve fizyolojisini düşünün. Vajinada sinir uçları bulunmaz. Bu yüzden, vajina duvarlarında yoğunlaşacak uyarılar, orgazm sağlayabilecek uyarılar değillerdir. Yine bu yüzden, bir çok kadının orgazma ulaşabilmesi, klitorisin tahriki sonucudur. Aynı nedenle, vajina duvarlarına değecek erkek dölünün kadınca algılanabilmesi olasılığı çok, ama çok düşüktür. Bunu hissettiklerini söyleyen, bunda direnen kadınlar yok değildir. Ama biz, bu konuda çok kuşkuluyuz ve bu iddialara inanmamak eğilimindeyiz".

Şu anda bir çok kadının kafasından geçenleri okur gibiyim. "Peki, hissedilmiyor diyelim. Ama, hangi erkek beni böylesine aldatacak kadar alçak olabilir?"

Kadın gözündeki bu "alçak"ları, kaba çizgileriyle, üç kümede toplayabiliriz. Bunların büyükçe bir bölümü, yanlış bir saplantı sonucu, orgazma varmazlarsa kadının incineceğinden, kırılacağından, aşağılık duygusuna kapılacağından korkanlardır. Sevecenliklerinden, kibarlıklarından girişmektedirler bu aldatmacaya... Bu tür erkekler genellikle orgazma ulaşmakta güçlük çekmezler. Bu yüzden, orgazma varamadıkları ender anlarda da, ulaşmış gibi yapmaktan sakınca duymazlar. Onların size karşı bir tür şövalyeliğidir bu... Bir başka küme, daha derin psikoseksüel sorunlar yüzünden aldatmaca yolunu seçerler. Bu, sizin, kadınların değil, onların sorunlarıdır; orgazm olmakta güçlük çektikleri için, bunu kendilerinde bir büyük "erkeklik eksikliği" sayarlar ve dışa vurmaktansa orgazma vardıkları izlenimini yaratmaya çalışırlar. İlk bakışta sanılabileceğin aksine, büyükçe bir bölüm erkek de, kadınlara duydukları bilinç-altı nefret ve öfkeden orgazm taklidi yaparlar. Bu tip erkekler eşlerini sürekli olarak aldatmak eğilimindedirler. Bu konu henüz çok yeni öğrenildiği için, orgazm taklitlerinin ne kadar yaygın olduğu hususunda kesin istatistikler bulamıyoruz. Ancak artan araştırmalardan, olayın çok yaygın olduğunu biliyoruz. Bu yaygınlıktır ki, "penisin sertleşmesi artı yeterli uyarı eşittir dölün gelmesi" denkleminin hiç bir fizyolojik geçerliği bulun-

Devamı 75. Sayfada

Sportmence duygularla dolu, yadırganacak kadar iyi yürekli Alman komutanını canlandıran Max von Sydow maçın gelişme biçimi konusunda, tribünlerdeki Nazi ileri gelenlerinin kaygılarını paylaşıyor.

Film setinin en ünlü kişisi olan Pele, hayranları arasında. Sağında, yönetmen Huston'ın 15 yaşındaki kızı Allegra var.

İntikam Maçı: Nazi İmparatorluğu'nun güç ve görkemini sergilemek için sahaya çıkarılan siyah - beyaz formalı Alman takımı ve çoğunluğunu eski ünlü futbolcuların oluşturdukları savaş esirleri takımı sahadaki yerlerini almışlar. Kim kazanacak? Savaş esirlerinin kazanma şansı az da olsa var mı? Bu soruların yanıtını filmin sonunda alacaksınız, ama, ilk bakışta, savaş esirleri takımının formaları fazla modern, şartları da gününe göre fazla dar. Üstelik, Almanlar hakemleri de kafaya almışlar.

PELE'Lİ ONBİR H

SEÇME ASLARINI

Ünlü yönetmen John Huston'ın son filmi "Zafere Kaçış" (Escape to Victory), İkinci Dünya Savaşı'nın futbol alanlarındaki bir tekrarı.. Bunun yanında, "Zafere Kaçış", Cosmos gibi takımlara, Pele, Beckenbauer, Cruyff, Chinaglia gibi yıldızlara rağmen Amerika'da bugün bile pek tutulmayan futbolu, Hollywood yoluyla geniş kitlelere ulaştıracak...

Bu film, zihinlerde çeşitli sorular uyandırıyor. Pele geleceğin Othello'su olabilir mi? Michael Caine'in çalımları nasıl? Ardiles'e kalsa, rakip sahada maç mı kazanmak isterdi, yoksa Nazilerden kaçmak mı? Futbol topunu gördüğünde karpuz sanacak kadar futboldan anlamayan yönetmen Huston, "tek seçici" olarak 1980'li yıllara damgasını vurabilecek mi?

İşte, "Zafere Kaçış", sinema- futbolseverlerin bu sorularını yanıtlayacak bir süper-yapım olarak beliriyor.

Ünlü yönetmen Huston "futbol uzmanı" kesilmiş. İngiliz ünlüleri Bobby Moore ve Mike Summerbee'ye nasıl futbol oynamaları gerektiğini anlatıyor.

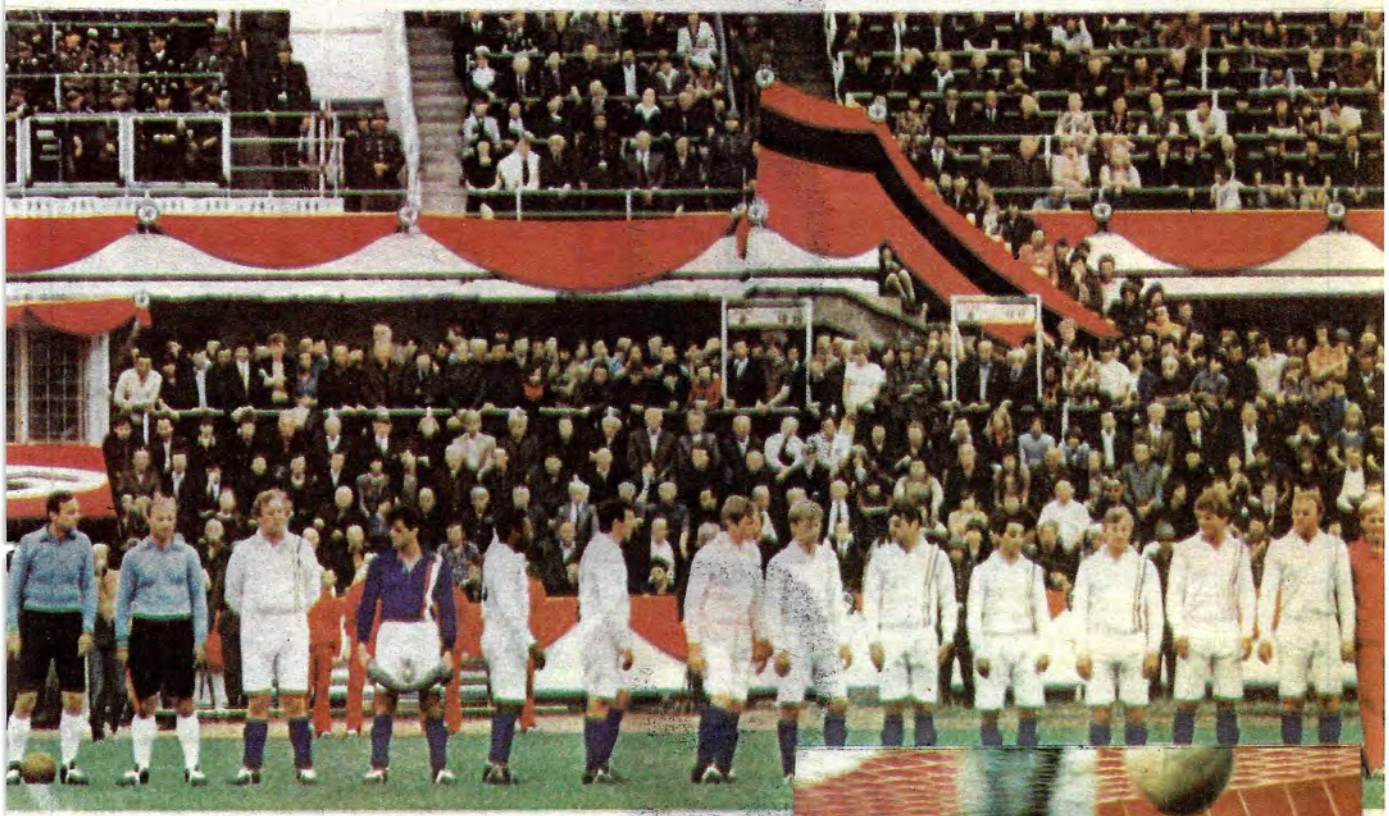

TLER'İN YENEBİLİR Mİ?

Film setinde izlediğiniz John Huston tipik bir Amerikalı... Başında kepi, sırtında uçuk mavi gömleği... Yaka-bağır açık... Yönetmen koltuğuna gömülmüş, kollarını rahat biçimde yana sarkıtmış. Ak düşmüş sakalı kısa kesildiği için, uzaktan görenler "tıraş-

Devamı 67. Sayfada

İşte, yeniden çekilen sahnelerden biri.. Dublör kullanmamakta direnen, ama futbol topunu hayatında ilk kez eline aldığı için de aynı sahnenin peşpeşe çekilmesine yol açan Sylvester Stallone, kurtarması gereken penaltıyı içeri alıyor.

REKMAY

BORSAŞ

BORSAŞ
MENKUL DEĞERLER BANKERLİK VE
FİNANSAL YATIRIMLAR A.Ş.

Merkez:
Atatürk Bulvarı No: 85/4—17
Kızılay/ANKARA
Tel: 17 35 35 — 18 61 73 — 17 98 88
Kavaklıdere Şubemiz:
Tunalı Hilmi Kuğulu İş Hanı B Blok Kat 6
Kavaklıdere/ANKARA

SEKS TARİHİ

Adem'le Havva'dan bu yana, seks, insan yaşamının ayrılmaz parçası... Ne var ki, seks olgusunun özgürce konuşulması, tartışılması çok yeni bir olay... Dinsel baskılar, gelenekler, görenekler engellemiş bu çok önemli olguya özgürce, açık kafayla yaklaşılmasını... Sonra "seks" denilince, uzun yıllar, insanın aklına yalnızca kadınla erkeğin yatağa girmeleri gelmiş... Bu da bir şartlanma... Seks ilginç bir konu... İlginç kesitlerle dolu bir tarihi var. Bu yazıda, sizlere, seks tarihinin ilginç bulacağınızı sandığımız bazı takvim yapraklarını getiriyoruz.

İ.S. 14: Roma İmparatoru Tiberius, taht'a oturduktan hemen sonra, bakirelerin idam edilmelerini yasakladı. Bakirelerin idam cezalarının kaldırıldığı sanılmasın. Bu karardan sonra, cellatlar, cezanın infazından hemen önce, herkesin gözü önünde, bakirelerin ırzına geçerek idam şartını yerine getirmeye başladılar.

İ.S. 138: "Jinekoloji" adlı kitabıyla kadınlara ilk doğum kontrol yöntemini öneren Eski Yunanlı hekim Soranus öldü. Soranus'a göre, gebe kalmak istemeyen kadınlar, "erkeğin boşalma anında derin bir nefes alıp geri kaykılarak meninin rahime girmesini engellemeli, sonra diz üstü oturarak hapşırmalıydı".

İ.S. 875: İskoçya Kralı III. Ewen "gerdek hakkı" denilen uygulamayı başlattı. Yine III. Ewen'ın çıkardığı bir yasaya göre, "halktan kişilerin karıları üstünde soyluların hakkı vardı. Ülkenin kralı ise, soyluların en yücesi olarak, ülkedeki bütün bakirelerin bekaretleri üstünde hak hasibiydi". Bu uygulama ortaçağın içlerine kadar sürmüştür.

İ.S. 1072: İtalyan din adamı Pietro Damiani, ömrünü bakireliğin erdemlerini ve mutlaka korunması gerektiğini anlatarak geçirdi. Genç kızlara seksin kötülüklerini anlattı, genelevlerde vaazlar vererek fahişeliğe karşı savaş açtı. İşin ilginci, Damiani, bir fahişenin gayrımeşru çocuğu olarak dünyaya gelmişti.

İ.S. 1191: Haçlı seferlerinden birini başlatmak için Marsilya limanına gelen İngiltere Kralı Arslan Yürekli Rişar, öncü birliklerinin toplanan bütün kampanya paralarını fahişelere harcadıklarını görünce, yeniden para toplamak için İngiltere'ye dönmek zorunda kaldı.

İ.S. 1274: Katolik Kilisesi'nin temel taşlarından olan ünlü düşünür St. Thomas Aquinas öldü. Seksi "şehvet" olarak niteleyen Aquinas'a göre, çocuk peydahlamak amacıyla yapılan seks dışında her türlü cinsel faaliyet, doğaya karşı işlenmiş bir suçtu. Ona göre, şunlar yasaktı: (1) seks sırasında gaddarlık, acı verme; (2) eşcinsellik; (3) kadınların sırtüstü yatıp yüzyüze çiftleşme dışında her pozisyon; (4) masturbasyon.

İ.S. 1300: Rusya'da Lothardi tarikatının doğduğunu görüyoruz. Bunlara göre, erkekler, yerüstündeyken çok ahlaklı yaşamalı, ancak yerin 9 metre dibine indikten sonra dilediklerini yapabilmeliydi. Bu tarikat, kuyu ve mağara kazıcılar tarikatı olarak da bilinir. Bütün toplantılarını yerinaltında tam bir "seks alemi" gibi yaparlardı.

İ.S. 1382: "Seks" sözcüğü, ilk kez basılı olarak, Wycliffe'in incil çevirisinde yeraldı. Nuh'un gemisi anlatılırken, "her türün bir erkek seksinden, bir kadın seksinden, iki adedi binebildiler gemiye..." deniyordu.

İ.S. 1415: Akrabalarıyla zina, zina, ırza geçme, adam öldürme ve dinsizlikle suçlanan Papa 23. John, papalıktan azledildi ve Bologna'ya sürgün edildi. Orada 200 kadar bakire, kadın, dul ve rahibenin de 23. John'un ihtiraslarına kurban gittiği söyleniyor.

İ.S. 1492: Frengi vakaları Avrupa kıtasında artmaya başladı ve 1490'ların ortalarına doğru salgın halini aldı. Eski görüşlere göre, frengiyi Avrupa'ya Kristof Kolomb'un gemicileri getirmişlerdi. Ancak, daha sonra yapılan araştırmalar, frengi taşıyıcı organizmaların Avrupa'da daha önce de var olduklarını ortaya koymuştur. "Fransız Hastalığı" olarak da bilinen frengi, Fransız ordularının Napoli'ye saldırmalarıyla yayılmaya başlamıştır. Frengi salgını 1495 yazında Hollanda'ya, 1496 yazında Almanya ve İngiltere'ye, 1498'de Orta Doğu'ya ve Hindistan'a, 1505'te de Çin'e sıçramıştır. Frengiye yakalanan ünlüler arasın-

Devamı 77. Sayfada

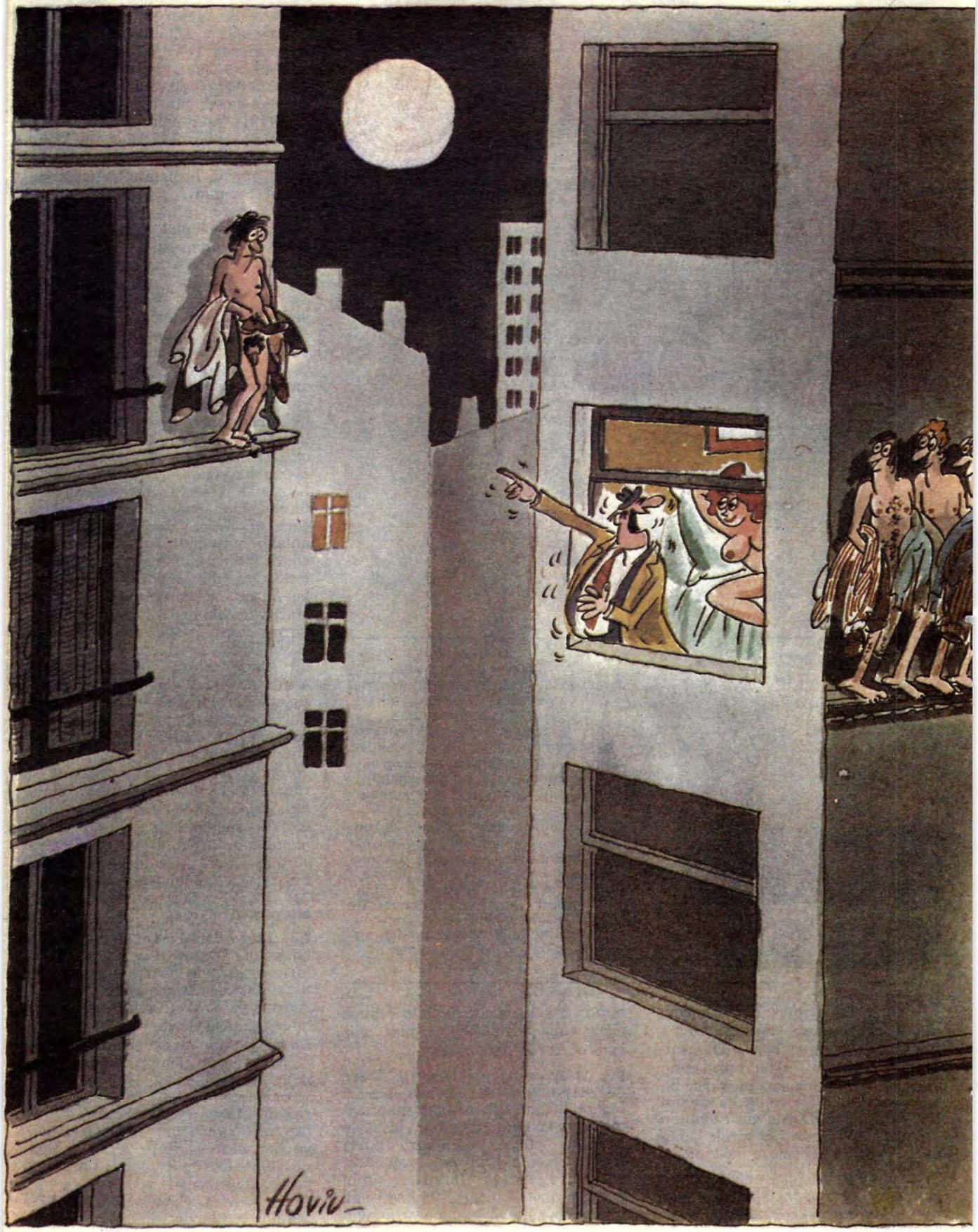
Hovio

ELLERİNİZ «SEKSİ» Mİ?

- **İster inanın, ister inanmayın, modern falcılar, avucunuza, ellerinizin ve parmaklarınızın, biçimine bakıp "seks falı"nızı okuyabiliyorlar artık...**
- **Parmak uçlarının biçiminde, avuç içindeki girinti ve çıkıntılarda, tepeler ve düzlüklerde, kısa ve uzun çizgilerde "seks" özelliklerinize ışık tutabilecek, sizin de bilmediğiniz nice bilgiler var.**
- **Seks açısından kendinizi tanımak istiyorsanız, sol elinizi açın (solaksanız sağ elinizi) ve sorularımızı yanıtlamaya başlayın.**

SORU 1. Sağ başparmağınızla avuç içinizin tam ortasına bastırın. Nasıl hissettiniz?
a.Sert ve ince
b.Yumuşak ve kalın
c.Sert, ama esnek
d.Hem yumuşak, hem ince

SORU 2. Bilekten parmak diplerine kadar avuç içinizin uzunluğunu, parmak diplerinden parmak uçlarına kadar da parmaklarınızın uzunluğunu ölçünüz. Ne çıktı?
a.Parmaklar avuçtan uzun
b.Parmaklarla avuç yaklaşık aynı uzunlukta
c.Parmaklar biraz daha kısa
d.Parmaklar hayli kısa

SORU 3.Parmaklarınızın biçimini inceleyin. Ne buldunuz?
a.Parmak dipleri şişkin
b.Hem parmak dipleri, hem uçları şişkin
c.Parmak dipleri düz
d.Parmak dipleri düz, parmak uçları şiş

SORU 4.Parmak uçlarınızı inceleyin. Ne durumdalar?
a.Kare biçiminde
b.Kürek gibi uca yaklaşınca genişliyor
c.Huni biçiminde, ucu sivrice.
d.Bunların karışımı

SORU 5.Başparmağınızın biçim ve esneklik derecesini gözden geçirin. Nasıl görünüyor?
a.Düz, ama geriye doğru kolay bükülebiliyor
b.Kavisli, ama birinci boğumda daralıyor, sonra genişliyor.
c.Parmak düz, eklemleri sert.
d.Eklemleri sert, dibe doğru gidildikçe tıknazlaşıyor.

SORU 6.Başparmağın bittiği yerde genellikle büyükçe bir şişkinlik vardır. Buna Venüs Tepeciği (bkz. Şekil) adı da verilir. Sağ elinizin başparmağıyla bu tepeciğe basınç uygulayın. Ne hissediyorsunuz?
a.Sert ve düz
b.Diri, ama esnek
c.Yumuşak ve esnek
d.Pelte gibi

SORU 7.Avuç içiniz hangi renkte?
a.Soluk ve uçuk
b.Sarımtrak
c.Pembe
d.Kırmızı

SORU 8.Yandaki şekle de bakarak kalp çizginizi bulun. Ne görüyorsunuz?
a.Kırmızı renkte, çizgiler keskin
b.Elinizdeki öteki çizgilere göre daha keskin hatlı
c.Silik
d.Yukarıdakilerden hiç biri değil

SORU 9.Yandaki şekle de bakarak Venüs Kuşağı'nı bulun. Parmakların bitim yerinden hemen sonra, avuç içine doğru yer alan yarım-daire biçiminde bir çizgidir. Bu çizgi ne durumda?
a.Hatlar belirgin ve derin
b.Çizgi kısa ve silik
c.Çizgi yok

SORU 10.Luna Tepeciği, Venüs Tepeciği'nin tam karşısında, serçe parmağını bileğe ulaştıran dış kıvrım üstünde yer almaktadır. Bu çizginiz ne durumdadır? (birden çok seçeneği işaretleyebilirsiniz)
a.Avuç içinize göre zaman zaman daha kızarıktır
b.Çizik-çiziktir
c.Venüs Tepeciği kadar etlidir.
d.Engebesiz, sert bir düzlemdir

SORU 11.Şekilde görüldüğü gibi, Aşk ve Evlilik Çizgisi, serçe parmağının altında yer almaktadır. Sizde durum nedir?
a.Çizgiler belirgin ve derin
b.Çizgiler belirsiz
c.Düz ve derin
d.Kıvrık ve kesik

Sorularımızı yanıtladıktan sonra aşağıdaki çizelgeye dayanarak toplam puanınızı hesaplayın.

SORU 1. a-1, b-2, c-4, d-3
SORU 2. a-4, b-3, c-2, d-1
SORU 3. a-3, b-3, c-2, d-4
SORU 4. a-2, b-4, c-2, d-3
SORU 5. a-3, b-4, c-2, d-3
SORU 6. a-2, b-4, c-2, d-1
SORU 7. a-2, b-1, c-4, d-3
SORU 8. a-4, b-2, c-1, d-1
SORU 9. a-4, b-2, c-1
SORU 10. a-4, b-3, c-3, d-1
SORU 11. a-1, b-1, c-3, d-2

37-53 PUAN: Bu aralıkta puan toplamışsanız, cinsel bakımdan çok duyarlı, yüksek düzeyde erotik enerjiye sahip bir kişisiniz demektir. Çok kolay arkadaşlıklar kurabiliyorsunuz. Çiçekten çiçeğe konabileceğiniz gibi, doğru kişiyi bulduğunuzda ona ömür boyu da bağlanabilirsiniz. Size "Kupa Valesi" diyenler yanılmazlar.

24-36 PUAN: Seks yaşamınız normal... Ancak, nedendir bilinmez, kendinizi kadınlara daha cazip göstermek için özel bir çaba harcamıyorsunuz. Sağlığınız da normal, ama, alışkanlıkların ya da yetişmenin etkisiyle, açılmaktan çekiliyorsunuz. Üzmeyin kendinizi. Yatağınızı paylaşacak kadına her istediğini verebilirsiniz.

14-23 PUAN: Anlaşılan, seks yaşamınıza göre mesleğiniz ya da sosyal yaşantınız daha çok önem taşıyor sizin için... Erotik yönleriniz iyice zayıflamış. Anlaşılan biraz "doping"e gereksinmeniz var. Unutmayın ki, sol elinizdeki çizgiler yaşa ve tecrübeye bağlı olarak değişirler. Durumunuzdan siz de tedirginseniz, yaşamınızı değiştirip renklendirmenin sizin elinizde olduğunu unutmayın.

Kendi durumunuzu böylece gördükten sonra, elinizdeki girinti ve çıkıntıların, tepe ve düzlüklerin ne anlama geldiklerini, "ideal" olarak nasıl olmaları gerektiğini de kısaca görelim.

Devamı 89. Sayfada

• AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON

• AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON

yalnız, sigaranın tiryakiliği olmaz...

• AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON

• AP'S PANTOLON • AP'S PANTOLON

Yıllar boyu, erkeklerin kıpırdayan herşeyin peşinde koşabilecekleri söylendi. Ama bu kadınlar için yasaktı. Niçin mi?. Sosyobiyoloji denen yeni bilim sebebi anlatıyor:

DARWIN VE ÇİFTE STANDART

6 milyon yıllık bir seksüel evrimin sonucu ortaya çıkan sosyobiyoloji bilimi yasası: Erkek, kadınını aldatmaya muhtaçtır.

Gerçek her zaman gerçektir ve gerçek şudur: Bir erkeğe, aralarından birini seçmesi kaydıyla birkaç kadın gösterildiğinde, erkek bu kadınların hepsini isteyecektir. Alfred Kinsey'e göre, evli erkeklerin yüzde 72'si evlilik dışı ilişkiler için yanıp tutuşmaktadır. Gene Kinsey, "Erkeğin seçici olmadığını ve rastgele karşısına çıkan her kadını istediğini, sosyal kısıtlamalardan bütün hayatı boyunca nefret ettiğini" ünlü araştırmasına dayanarak belirtir. Erkekler çoğu kez elde etmeği başarmanın keyfinden, her yeni kadının yarattığı heyecandan ve ilk seferden sonra bu güzel duygunun garip bir şekilde yok olmasından söz ederler. Yaradılışları dolayısıyla hevesleri geçicidir, ilk iki veya üç beraberlik gerçekten harikadır. (Özellikle birincisi...) Bütün benliğini birşeyler kaplar, tabii karısı veya onun gibi birisine yakalanmazsa... Yoksa olup biteni izah etmek çok güç olacaktır. Ama gene de yeni uyarılar için yeni eşler aramayı ihmal etmezler. Bazı erkekler için kuram "çift standart" dır; yani bir erkek doğal olarak yapması gerekeni yapmalıdır, çünkü bu tabiatın emridir.

Devamı 80. Sayfada

Hayvanlar aleminden seksüel gerçekler

LEZBİYAN MARTILAR

Kaliforniya'da yaşayan bir cins dişi martı, etrafta çiftleşecek erkek bulunmadığı zaman birbirleriyle aşk yapıyorlar. İkisinden biri yuvanın koruyucusu kesiliyor, aynen erkeğin yaptıklarını taklit ederek, dişisine kur yapıp, onu kendi gagasıyla besliyor. Bu garip çift bazen yumurta sahibi bile olabiliyorlar. Bekaretlerini muhafaza ederek değil tabii.. Mutlu bir yuvası olduğu halde zamparalığı elden bırakmayan fırsat düşkünü bir erkekle geçirdikleri bir gecelik macera sonunda nesillerinin devamını da sağlıyorlar.

FAHİŞELİK

Tropik bölgelerde yaşayan Kolibriler familyasından bir cins küçük, renkli kuş, çiçek özlerini emerek elde ettiği gıdasını büyük bir maharetle aşk iksirine çevirebilmektedir. Erkek, bütün gücüyle koruduğu, çiçeklerle bezenmiş ağacına kendi cinsini yaklaştırmazken, talep eden dişi olduğunda, bedelini ödemek kaydıyla-düşünebiliyor musunuz, bedelini ödemek kaydıyla-ağacından beslenmesine izin vermektedir. Tabii dişi kuş da kozlarını akıllıca oynayıp, hem en iyi ağacı, hem de yavrularına babalık etmeye layık erkeği bütün titizliği ile seçmektedir.

SPORTİF KUMSAL PARTİSİ

Yukarıdaki kuşlar gibi, Hawai civarındaki mercan kayalıklarında yaşayan bir çeşit erkek balık da ömrünü toprağını koruyarak geçirir. Ama onun gayesi bu işten kuşlar gibi bir fayda sağlamak değil, kayalar arasında yaşayan yavrularını başka yaratıkların saldırısından korumaktır. Ancak, bu asil davranışı pek garip bir şekilde sahneler. Dişisi kendisini seyrederken yavruları için aslanlar gibi dövüşürde, dişi başını çevirdiğinde adalelerini gereksiz yere böylesine yormaması gerektiğinin bilincine vararak durur.

Soldan sağa: Kaliforniya'nın lezbiyan martıları... Erkeklerini döğüştürmekten zevk alan ayı balıkları... Yemek yerken sevişmeğe bayılan balon sinekleri... Spermini dişisinin ağzına boşaltan cichlid balıkları...

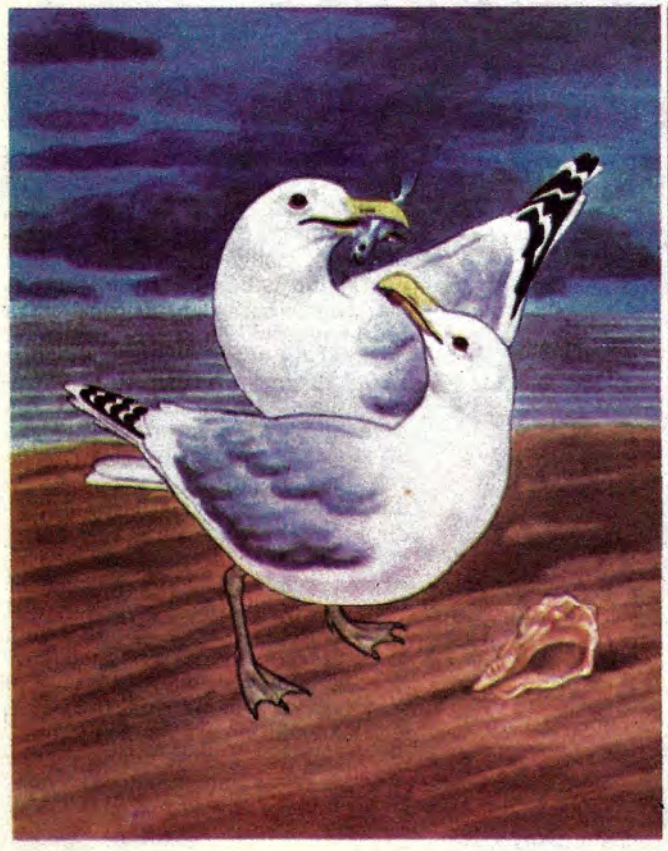

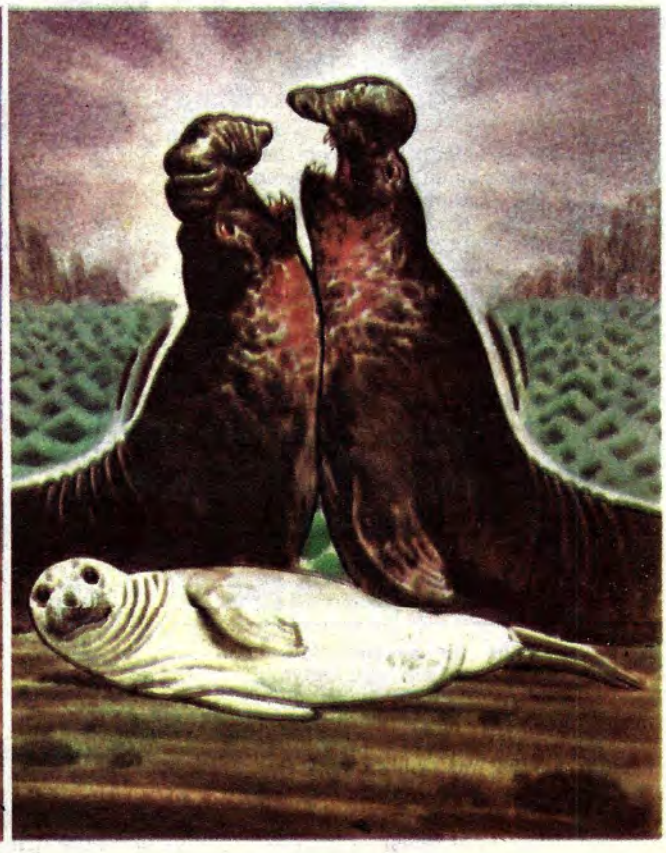

ÖP BENİ ÖLDÜRESİYE

Peygamber devesi denilen bir cins böcek sevgilisi uğruna başını feda etmekten çekinmemektedir. Türün dişisi, daha büyük, daha korkunç ve hiç şüphesiz erkek için en büyük tehlikedir. Erkek bütün sevişme süresince dişisine yakalanmamaya çalışır çünkü bu femme-fatale yaratıkların tek orijinalitesi, sevişme anında yakaladıkları erkeklerini yemeleridir. Erkek dişisinin üzerine çıkmaya çalışırken, dişi de erkeğinin boynunu, kollarını yemeğe başlar. Aslında kafası yenmiş bir peygamber devesi, normalden çok daha ateşlidir çünkü peygamber devesinin beyni karın nahiyesinden kaynaklanan seksüel davranışı engellemeye çalışır. Böylece dişi bir yandan kendisine leziz bir ziyafet çekerken bir yandan da her türlü çekingenliğini kaybetmiş erkeğiyle nefis anlar yaşar. Boşuna her vakit dua ediyor gibi durmuyorlar... Amin arkadaşlar.

TUTKALLI BEKARET KEMERİ

Sıçan ve farelerin bağırsaklarında menun mesut yaşayan bir cins parazit, dişisiyle karşılaştığında onu döllemek için yeterli ölçüde sperm salgılamadan önce bir başka sıvı salgılar. Bu sıvı hem spermin dışarıya sızmasını hem de başka erkeklerin onlara yanaşmasını önler. Ama kazara bir başka erkekle karşılaştığında tutkala benzeyen öyle bir sıvı oluşturur ki, yoluna çıkan zavallı bütün jenital organları tıkanır ve seks hayatı bir daha başlamamak üzere biter.

AVLANMA VE TAVLANMA

Balon sineği denilen bir tür de yemekle sevişmeyi birarada yürütür ama peygamber devesinden daha rafine bir şekilde.. Erkek,sevgilisine hislerini açıklamadan önce, yakaladığı küçük bir böceği kendi salgıladığı ipek bir kozaya sararak takdim eder. Aynı sineğin başka bir türü de ebedi ve ezeli üçkağıtçılığıyla kozayı içine hediyesini koymadan yapar. Tantanalı bir takdim töreninden sonra dişi heyecan içinde hediyeyi ağzının da yardımıyla açmaya çalışırken-ki bu işlem epeyi zaman alır-erkek de işini görmeye başlamıştır bile... Dişi aldatıldığını farkettiğinde iş işten çoktaaan geçmiştir...

EVLİLİĞİ KORUMAK

Dağlarda yaşayan bir cins mavi kuş eşinin bir başka erkek mavi kuşla ilişkisi olduğunu keşfettiğinde ne yapar? İki şey... Bütün kızgınlığı ve hıncıyla hem eşine hem de aşığına saldırır. Tüylerini yolarak dişisini yuvasından atar ve kendisini aldatmayacak yeni birisini aramaya başlar. Ama eşi kuluçka döneminde veya yavrulamışsa, olayı daha hafiften alır, hatta görmemezlikten gelir. Evlilik bir kez daha çocuklar nedeniyle yıkılmaktan kurtulmuştur.

VOLTA ATMAK

Erkek yabani hindiler çift çift dolaşırlar. İkisi birlikte dişilerini daha fazla etkilerler. Ancak, iş aşk yapmaya geldiğinde yalnız bir tanesi öne çıkar. Ya öbürü, öbürünün bu gösteride kazancı ne olacaktır? Dişi hindi çiftleşmeyi çocuklarına bir amca veya dayıyı garanti ettiği zaman mı kabul etmektedir yoksa?

AĞZINA BOŞALAMAM

Bir cins balık yumurtalarını daima ağzında taşır. Hatta onları öylesine bir koruma içgüdüsü içerisindedir ki, erkek yumurtaları dölleyemeden, o daha iyi korumak için yumurtalarını yutar. Ama doğa erkeğe de bir başka marifeti hak görmüştür. Vücudunun alt tarafındaki yüzgeçler aynen birer yumurta görünümündedir ve dişi balık onları ağzına almak için

Devamı 80. Sayfada

SATÜRN'ÜN ESRARI

Büyük sürpriz beklènenden çok önce geldi. Voyager 1'in uzayın derinliklerine dalıp da, Satürn'ün yakın çevresindeki gezintisine başlamasından kısa bir müddet sonra, yeryüzünde sonuçları bekleyen ekibi heyecandan heyecana sürükleyen fotoğraflar birbirini izledi.

40 milyon kilometre uzaktan çekilen fotoğraflar, Satürn'ün eğik ekvatorunu kuşatan parlak sistemde gümüş halkalara oturtulmuş küçük pırlantalara benzeyen ayların ve gezegenin yüzeyine rastlayan kısımlarda ise turuncu kadife üzerine işlenmiş incilere benzeyen başka cisimlerin varlığını ortaya çıkardı.

Ancak, bunlar aslında kurallara uymayan ve huzursuzluk veren gerçeklerdi: Olmaması gereken yerlerde uydular, halkaların arasında da gerçekte boşluğa hiç benzemeyen boşluklar ve en garibi de, bir sonraki halkaya doğru hareket eden parmağa benzer karanlık uzantılar bulunmaktaydı.

Huzursuzluğun sebebi bu kadarla da kalmıyordu. Görüntülere göre verilen kararlar bir günden diğerine, sabahtan akşama, her saat başı, hatta on dakikada bir değişmekteydi.

Voyager ekibinin başkanı, Arizona Üniversitesi astronomlarından Dr. Bradford Smith, bu hayret verici gösterinin kendisini sersemlettiğini ve aralıksız gelen fotoğraflar nedeniyle bir resmi ancak birkaç saniye süreyle inceleyebildiklerini açıklıyordu.

Araçtaki televizyon vericisi bir kısım bölgeleri görüntülerken, radyo ise elektromanyetik tarama sonucu elde edilen verileri fasılasız bildiriyordu. Bu arada diğer aletler manyetik alanları, kozmik ışınları ve gaz yoğunluğunu ölçmekteydiler.

Voyager 1'in yolculuğu bir Dünya yılı önce uzaya fırlatılan Pioneer 11 adlı araçla aynı rotadaydı. Ancak Pioneer 11'in kısıtlı kapasitesi nedeniyle elde edilen bilgiler son derece sınırlıydı. California'daki laboratuvarda Voyager 1 ve 2 isimli ikiz uzay araçlarının asıl parsayı toplayacaklarını ümit eden uzmanlar yanılmamışlardı, sürprizler araç Jüpiter'in yanından geçerken başlamıştı.

Bir ay süren araştırma boyunca çoğu zaman heyecanlı, arada bir şüpheci ama genellikle gururluydular. Araç vasıtasıyla Satürn ile yakın ilişki kurulduğu günlerde fotoğraf ve veriler öylesine sık değişiyordu ki, dünyaca ünlü bilim adamları eskileri bir tarafa bırakarak, bir buluştan diğerine atlıyor, yepyeni teoriler oluşturuyorlardı.

Çürütülen ilk teori Satürn'ün etrafındaki halkaları açıklayan oldu. Dr. Smith, "Gezegene yaklaşana kadar halkalar hakkında hiç şüphemiz yoktu" diyordu. Uzmanlar da Satürn'ün etrafındaki sistemin 30 cm. çapında kırık buz parçacıklarından oluştuğundan hemen hemen emindiler. Ancak, araç yaklaşıp da kameralar çalışmaya başlayınca, gerçek hiç de beklenildiği gibi çıkmadı.

● PARMAK İZLERİ

Ekim ayı ortalarında bir pazartesi sabahı uzmanlardan birisi gezegenin etrafındaki A ve B halkalarında parmaklarını açmış bir elin görüntüsüne benzeyen karanlık çizgileri farketti. Karaltı ortadaki halkaya doğru yayılmaktaydı. Daha sonra gelen fotoğraflar bu parmakların halkalarla birlikte hareket ettiğini, içteki halkaların dıştakilere oranla daha hızlı döndükleri kuramına ters düşerek kırılmadıklarını ortaya çıkardı. Dr. Richard Terrell bu konuda, "Hiç kimse binlerce kilometre uzaktan halkaların arasında hareket eden birşey görmeyi hayal bile etmiyordu, çok şaşırdık" demekteydi...

B halkasının yapısını bir teori haline getirmek haftalar aldı. Satürn'e karşıdan bakıldığında parmaklar karanlık görünüyorlardı. Gezegeni geçip de arkadan bakıldığında ise aynı görüntü aydınlanıp, parlıyordu. İşte bu farklılık

Devamı 69. Sayfada

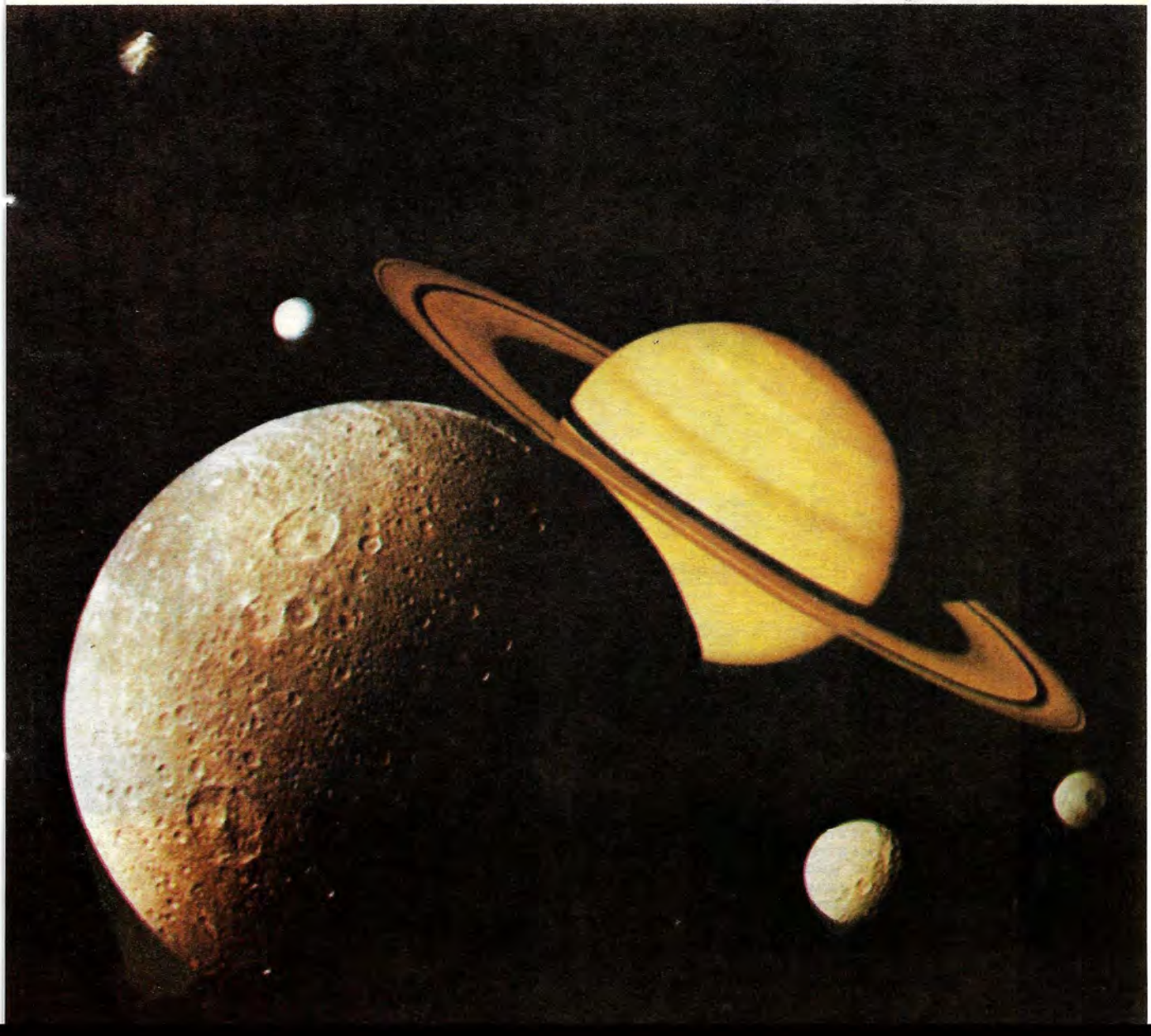

dinlediğiniz müzik aslının aynı olmalı...

Omikron Türk Mühendis ve İşcilerinin Eseri
Her köşesinde, her parçasında ayrı bir özen,
ayrı bir emek yatıyor Omikronların.
Omikron'u açtığınızda odanıza, büronuza,
geliyor orkestralar, solistler.
Ve dinlediğiniz müzik aslının aynı.
Omikronla dinlemenin zevkine, tadına varın...

omikron

«duymak için değil, dinlemek için»

REKMAY

OMİKRON TA 1100 (LW—MW—FM stereo radyo ve amplifikatör)
OMİKRON KB 60 S (60 wat gücünde kabin)
OMİKRON KB 45 S (45 wat gücünde kabin)
OMİKRON KP 35 S (35 wat gücünde kabin)
OMİKRON K 30 S (35 wat gücünde kabin)
OMİKRON K 20 S (30 wat gücünde kabin)
Omikron bir ELİMSAŞ A.Ş. ürünüdür.

BİLGİ İÇİN
ANKARA : 17 18 61
İSTANBUL : 43 43 75 İZMİR : 14 21 51

Belisa'nın asil sevgilileri

(İtalyan Folklöründen derlenmiştir).

Günlerden birgün üç genç ve asil Romalı, kentin pazar yerinde buluştular. Üçü de eşlerinin sadakatsizliğinden şikayetçiydi. Söz döndü dolaştı ve kendilerine ihanet eden eşlerin terkedilmesi gerektiğine geldi.

"—Ben karımla parası için evlenmiştim" dedi, adı Acrio olan... "Ama bakın şimdi, karım beni bir beş parasızla aldatıyor."

"—Ya ben..." dedi, Octavio... "Bana bakın siz... Karımla yüksek mevki için evlenmiştim. Oysa koynuna bir uşak alıyor, ben olmadığım zaman..."

"—Bense güzellik ve aşk için evlenmiştim" diye inledi, Redolfo.. "Oysa karım kendini birkaç pırlanta uğruna, bir çirkin tüccarın koynuna atmaktan çekinmiyor."

Delikanlılar uzun uzun tartıştılar. Acrio ve Octavio, ihanet eden kadınların derhal terkedilmesi gerektiği görüşündeydiler. Redolfo bu görüşte değildi.

"—Boşanırsak, ekmeklerine yağ süreriz. Tam tersini yapalım. Evli kalıp, onları sürüm sürüm süründürelim" diyordu.

Tartışma uzadı. Sonunda karar verdiler. Eğer ikisi karısını bırakır, birisi bırakmazsa, bu ilerde arkadaşların arasının açılmasına sebep olabilirdi. Bu yüzden ne yapılacaksa, birlikte yapmalıydılar. Karılarını bırakmadan bir metres tutmağa karar verdiler. Üçünün de ayrı ayrı metres tutması güç ve pahalı olacaktı. Üstelik bu metreslerin de onları aldatması ihtimali vardı. Oysa üçü de aynı kadını metres tutar ve gecelerini birlikte paylaşırlarsa, sorunu kolay çözümlemek mümkündü.

Uzun uzun araştırdıktan sonra hancının kızı Belisa'da karar kıldılar. Baba, üç genç ve asil delikanlının, kızlarının sevgilisi olmasından mutluydu. Böylece yağlı müşteriler edinmiş olacaktı. Ana kızını üç asil delikanlıya vermekle kazanacağı prestiji düşünüyordu.

Arkadaşlarından sık sık asil gençlerin ne harika aşıklar olduğunu duyan Belisa ise "Eğer bir asil genç harika ise, üç asil genç, üç harika olur" deyip, pazarlığa razı olmuştu.

Üç asil delikanlı anlaşmayı yapıp, hana taşındılar. Planı Acrio yaptı.

"—Genç ve güzel metresimizin de bizi aldatmasını kesinlikle önlemeliyiz. Bunun çaresi şu... Gündüzleri kızın yanında nöbet tutacağız. Birimiz mutlak onunla olacak. Geceleri ise, odadaki büyük yatağa dördümüz birlikte gireceğiz. Kızı aramıza alıp yatacağız. Bu koşullarda bizi aldatmasına imkan yok, ama gene de gözümüzü dört açmamız gerek. Kadın kadındır."

Hakikaten de, kadın kadındı. Üç genç aşık, kısa zamanda Belisa'nın ne muhteşem bir dişi olduğunu öğrendiler. Hancının kızı onlara hayatlarında görmedikleri, tatmadıkları zevkleri gösterdi, tattırdı.

Belisa için sevişmek bir sanattı. Üç asil genç, bu sanat okulunun kısa zamanda öğrenen öğrencileri oldular.

Belisa da hayatından memnundu. Üç asil gençle geceleri doyumsuzlaşmış, sabahın gelmesini hiç istemez olmuştu.

Devamı 97. Sayfada

NEDEN YORGUNSUNUZ?

- **Yorgunluğun nedenlerinden biri insanın yeterince yapacak işi olmamasıdır**
- **Erkekçe, altı maddelik yorgunluğu yok etme programı sunuyor**

YAŞAMAK İÇİN KOŞUNUZ!..

Frank Shorter'in sağlığını kazanmak ve korumak için koşmak isteyenlere, 20 uyarı ve öğüdü!..

İnsanların yorgunluk illetini yenebilmelerinde egzersiz yapmanın önemi ne kadar tartışılsa azdır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, yirminci yüzyılın, insanı tüketen çalışma ve yaşama koşullarında, spora, egzersize ayrılacak küçücük bir süre bile size zindelik, dinçlik, canlılık kazandıracaktır.

Nasıl koşmalı? Elbette, "Yaşam İçin Koşu" yapan bir insanın koşmasıyla, yıllarını spora vermiş bir kişinin koşması, hız ve süre bakımından aynı olmayacaktır. Olamaz da... 1972 Olimpiyatları maraton şampiyonu Frank Shorter, "Yaşam İçin Koşu" konusunda, sağlığını yeniden kazanmak ve korumak isteyenlere 20 maddelik bir uyarı listesi hazırlamış. Birlikte izleyelim.

1. **Gerinme Hareketleri:** Koşmadan önce ve koşuyu bitirdikten sonra, kişiler, gerinme hareketleri yapmayı ihmal etmemelidirler. Aşil tandonları, sırt ve bacak kasları böylece yumuşatılmış olur. Aşil tandonlarınızı çalıştırmak için yü-

Devamı 93. Sayfada

Sıcak yatağınızdan çıkıp işe mi gideceksiniz? Günlerin yorgunluğu birdenbire üstünüze çöküverir, külçeleşirsiniz. Çıkmak istemezsiniz yataktan... Tuvalete gitmek bile zor gelir insana... "Şöyle bir-iki dakika daha kestireyim, o zaman kalkarım" diye geçirirsiniz içinizden... Kendinize tanıdığınız o bir-iki dakikalık süre geçtikten sonra, sanki hiç uyumamışsınız gibi gelir. Bu kere de, "Keşke öğleye kadar uyuyabilsem" diye düşünürsünüz. Zor atarsınız kendinizi yataktan...

İştesiniz. Birikmiş dosyaları elden geçirdikten sonra birşeyler atıştırıp masanızın başına dönünüz. İşe devam etmek gelmez içinizden... Bir mahmurluk, bir yorgunluk çöker üstünüze... "Akşam olsa da uyusam" diye düşünürsünüz. O gece sevgilinizle bir randevunuz vardır ya da karınızı bir yere götüreceğinize söz vermişsinizdir. Aklınızdan uçup gider bunlar... Turşu gibi eve dönüp ya masanın, ya televizyonun başında uyur kalırsınız.

Yalnız siz değilsiniz, bu durumda olan... Çağımız hastalığı bu... Adı da yorgunluk... Üstelik, "kronik" cinsten olanı...

Çağdaş tıp bilimi, kronik yorgunluğu, "en basit ve zorunlu bedensel ve zihinsel işleri yapma güç ve yetisinin yitirilmesi" olarak tanımlamaktadır. Yine yapılan bazı araştırmalara göre, doktorların en çok dinledikleri yakınmaların başında da "kronik yorgunluk" gelmektedir.

Yorgunluğun çeşitli nedenleri olabilir. Örneğin, ağır bir hastalıktan kalkmış ya da birkaç gün peşpeşe çok ağır işler yapmış kişiler yorgunluk duyabilirler. Ancak, bunlar, basit bir dinlenmeyle atlatılacak yorgunluklardır. Oysa, kronik yorgunluk, yapılan araştırmalara göre, yüzde 80 gibi çok yüksek bir oranla, **psikolojiktir.** Bir başka deyişle, kronik yorgunluktan yakınanlara bakın, kişisel ya da mesleki ilişkilerinde birşeylerin eksik olduğunu, bu ilişkile-

Devamı 94. Sayfada

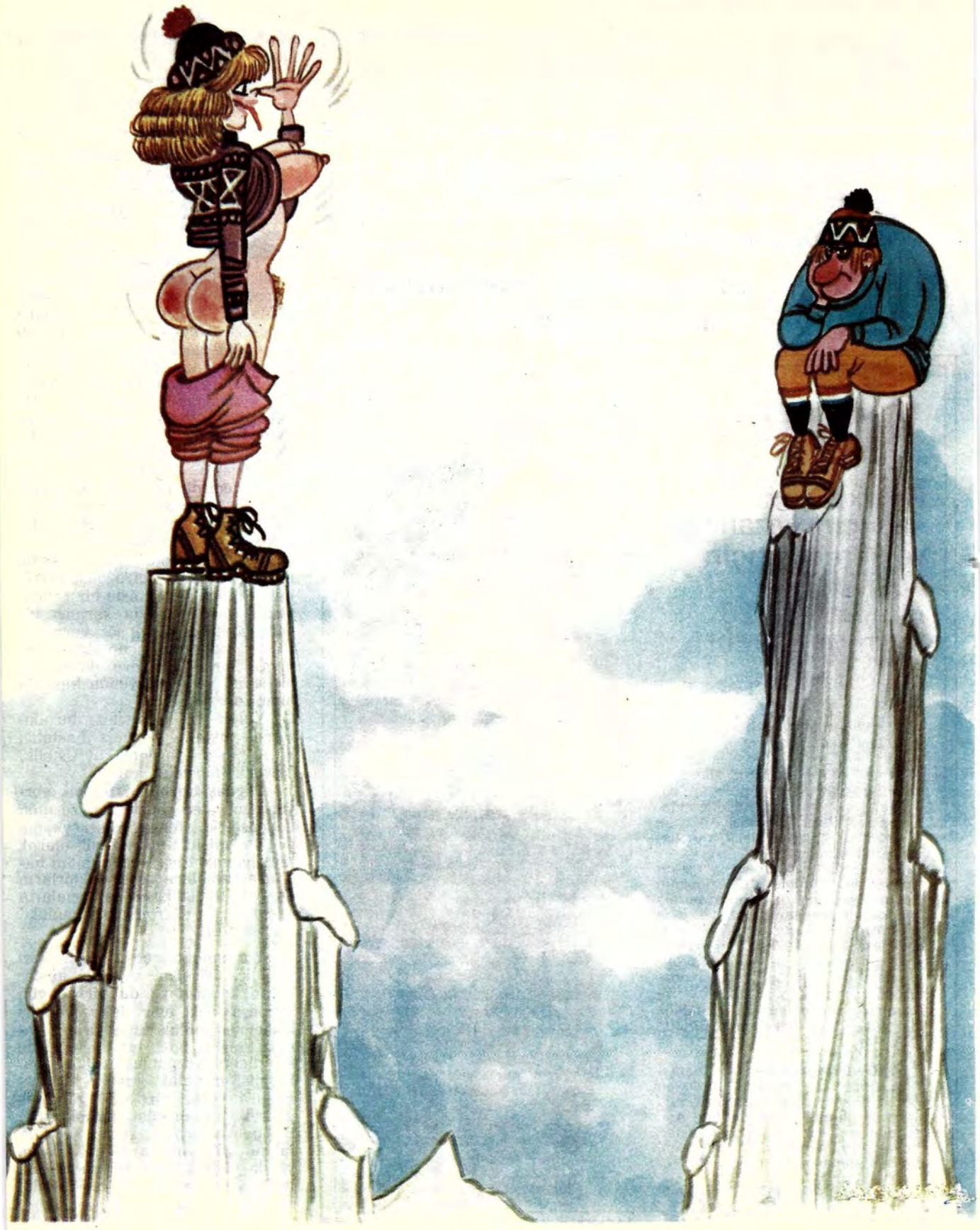

KÜÇÜK HİKÂYE

Yazan:
Anais NİN

İSPANYOL SİNEĞİ

Lilith soğuk bir kadındı; üstelik, duyumsatmak için gösterdiği onca çabaya rağmen, kocasının durumundan pek haberi yoktu. Aşağıdaki olaya da bu sebep oldu.

Şimdi olduğundan daha fazla kilo alıp, şişmanlamamak için şeker yemiyor, kullanmıyor, onun yerine her zaman çantasında taşıdığı küçük, beyaz hapları alıyordu. Hapların bittiği bir gün, kocasına, akşam gelirken almasını söyledi. Kocası, kullandığı şişeye oldukça benzeyen, küçük bir şişe verdi, eline. Lilith, içindeki haplardan ikisini, akşam yemeğinden sonra içtiği kahveye attı.

Birlikte oturuyorlardı. Kocası, sinir krizleri geçirirken, bencillik kaprisleri yaparken, kendi kendisine lanet ederken, paniğe kapıldığında yüzüne takındığı o olgun anlayışla kendisine bakıyordu. Lilith'in bunca karmaşık ve akıl almaz davranışına kocası, her zaman hiç değişmeyen bir iyi niyet ve sabır göstermişti. Hep tek başına patlıyor, sinirlendiğinde yapayalnız kalıyor, kocasının bir gün olsun katılmadığı büyük duygusal çıkmazlar yaşıyordu.

Büyük bir olasılıkla, bu, aralarında cinsel yönden yaşanmayan gerilimin yerini tutuyordu. Kocası sürekli olarak karısının ilkel, vahşice denebilecek "kabadayılıklarına" karşı koyuyor; karısı tarafından hazırlanmış bu duygusal arenaya girip, kıskançlıklarına, korkularına, kavgalarına karışmayı kabul etmiyordu.

Meydan okumalarını kabul etse, oyunu karısının istediği gibi oynasa, belki de varlığını fiziksel bir etkinin çok ötelerinde bir etkinlikle duyuracaktı. Ama kocası duygusal tutkulara giden yolu, belirli doğa yaratıklarının gereksinme duydukları uyarıcıların neler olduğunu bilmiyor; bu nedenle de saçlarının tel tel havalandığını, yüzünün gerildiğini, gözlerinde şimşekler çaktığını, vücudunun bir yarış atı gibi huysuz kıpırdandığını görür görmez karısını yanıtlayacağı yerde, nesnel denebilecek bir anlayış duvarının arkasına çekiliyor, tıpkı hayvanat bahçesinde, kafes arkasındaki bir hayvanı, içinde bulunduğu atmosferi anlamadan, izliyormuşçasına, gülümseyerek onu izliyordu. Lilith'i o büyük yalnızlığın içine iten de buydu. Bomboş bir çölde kalmış, vahşi bir hayvan gibiydi.

Patladığında, her yanını ateş bastığında kocası ortalarda görünmezdi. Bomboş aşağıya bakan, görünmeyen varlığını belli etmek için, karısının, kendisini kullanacağı, fırtınayı estirmesini bekleyen bir gökyüzü gibiydi. Kocası da, eğer kendisine benzer bir vahşi hayvan gibi, bu çölün öteki ucunda, saçlarında, derisinde, gözlerinde, elektrik gerilimiyle ortaya çıksa; karşısındakine, ağır ağır, üstüne saldırmak için bir bahane arayarak yürüse; karşısında durarı acele acele severek sıcaklığını ve gücünü duyumsatan vahşi ormancıl vücuduyla belirse, belki alt alta üstüste yuvarlanabilirlerdi; yaşadıkları acı bir başka görüntü alabilirdi; kavga bir başka şeye dönüşebilirdi; saç saça çekişmeleri ağızlarını birleştirebilirdi; dilleri, dişleri birleşebilir, bir bütün olabilirdi; tüm bu hengame içinde cinsellikleri kıvılcımlar çıkararak birbirine sürtünebilir, en sonunda bu korkunç ve çılgınca gerilimi sona erdirmek için iki gövde birbirinin içine girmek zorunda kalabilirdi.

Ve bu gece, birlikte oturuyorlardı... Kocası gözlerinde öylesi duygularla; Lilith, sanki bitirdikten az sonra yutacakmışcasına elinde tuttuğu şeyi hırsla boyayarak... Sonunda, kocası "Biliyor-

Devamı 106. Sayfada

JEANS'DE YENİ BİR AŞAMA

Dallas jeans'e kalitenin yanısıra
yeni bir çizgi getirdi
Dallas'la şimdi
daha özgür, daha rahat

DALLAS JEANS

Toptan
DALLAS GİYİM SAN.TİC.AŞ
Ordu C. 210 Budo Ap. Kat. 2
Laleli-Istanbul
207182-83

Perakende
Aksaray Geçidi-Çadırcılar Beyazıt
ve Bütün Seçkin Butiklerde

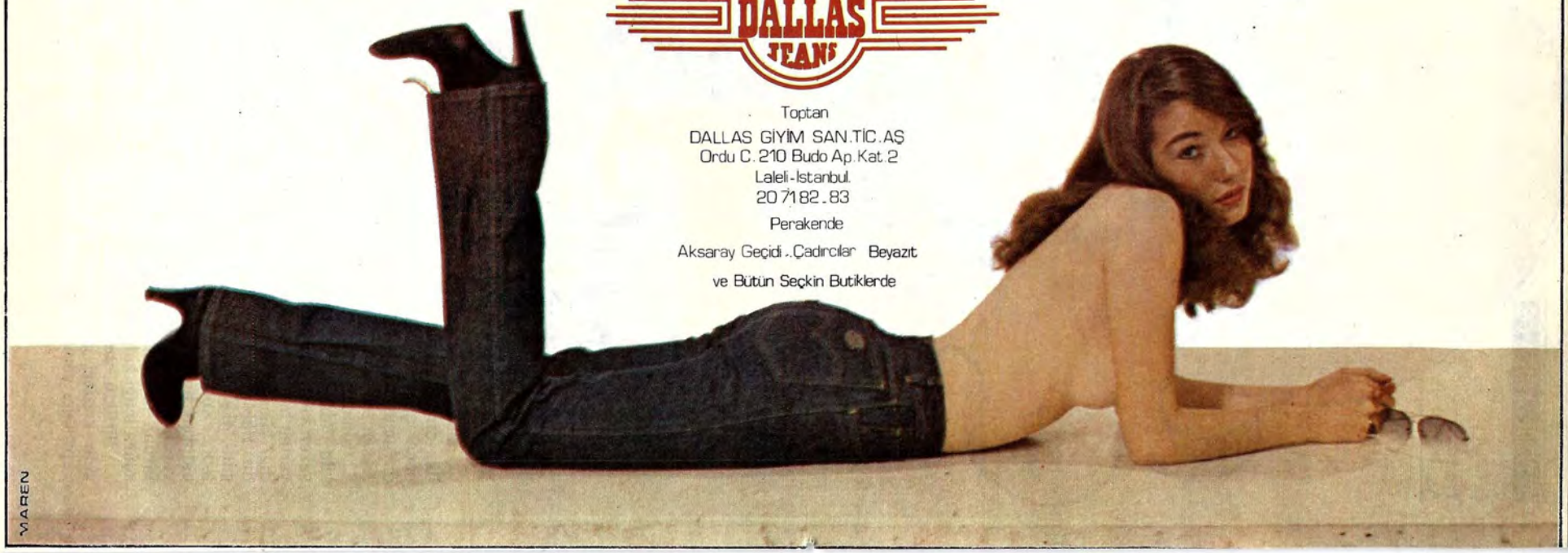

MAREN

Dünya yı Değiştiren Kitaplar

HENRY DAVID THOREAU

«Toplumsal Direniş»

Henry David Thoreau dendiğinde akla ilk gelenler arasında, dikkatli bir doğa gözlemcisi, yalnızlık aşığı, sade bir yaşamın temsilcisi, şair, düşünür ve İngiliz dilinin ve Amerikan edebiyatının en büyük nesir ustalarından biri olduğu vardır. Bunların yanı sıra Thoreau, Amerikan tarihindeki en radikal bildirileri kaleme alan biyografisini yazanlardan birinin de dediği gibi, "**Bu kıt' ada en fazla yankılanan isyan doktrinlerini ortaya atan iyi bir hatiptir.**" **Thomas Jefferson**'un "**En iyi hükümet en az hükmedendir**" görüşünü daha da öteye götürüp, "**En iyi hükümet hiç hükmetmeyendir**" demiştir.

Thoreau'nun 1849 yılında basılan ünlü eseri "**Toplumsal Direniş**"i bu sözlerle tanımlamak gerekir. Eserin asıl adı "**Hükümete İsyan**" dır, daha sonra "**Toplumsal Direnişin Görevleri Üzerine**" olarak değiştirildi. İlk yayınlandığı sıralarda birkaç okuyucu dışında, pek fazla dikkat çekmedi. Ancak, sonraki yüzyıl içerisinde binlerce kişi tarafından okundu ve milyonlarca insanın hayatını etkiledi.

Thoreau inançları açısından bir felsefi anarşist miydi? Eserin ayrıntılı bir incelemesi, kurgusu ve geçmişi bu zor soruya bir açıklık kazandırabilir görüşündeyiz.

Thoreau, 1817 yılında Massachusetts'de Fransız ve İskoç karışımı bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Tutucu, kibar fakat gösterişsiz bir çevrede yetişti. Harward'da geçirdiği dört sene süresince kendisini gelecekteki kural, kaide tanımaz yaşamına hazırladı. Örneğin, üniversite yıllarında, sadece siyah giyilmesi gerektiği için bir cenaze törenine yeşil ceket giyerek katılmıştı. Tahsil hayatı boyunca zamanının çoğunu okul kitaplığında geçirdi. Üniversiteyi bitirdikten sonra doğduğu topraklara ve doğaya döndü, kısa süren seyahatler hariç, bir daha da oralardan ayrılmadı. Çeşitli işlerle uğraştı. Bir müddet öğretmenlik yaptı, daha sonra erkek kardeşiyle birlikte, özel bir okul açtılar. Ailece geçimlerini sağlayan kurşun kalem imalatında da babasına yardımcı oluyordu. Toplum yararına kurulan derneklerde ve şehir meclisinde çalıştı, konferanslar verdi ve en önemlisi iyi bir yazar olabilmek için didindi durdu.

Kısa sürelerle iki kez **Ralph Waldo Emerson**'un misafiri oldu ve zamanın ünlü düşünür ve yazarlarını tanıma ve onlarla tartışma fırsatını buldu. Kafaca yönlenmesinde Emerson'un büyük katkıları ve etkileri oldu, hatta eserini şekillendiren fikirlerin çoğu bu sıralarda oluştu.

Thoreau'nun para kazanmak ve şaşalı bir yaşam sürmek gibi kayguları ve hırsı yoktu. Hayatı boyunca kendisine yetecek kadarını kazanmayı yeğledi. Onun için önem taşıyan uğraşılar arasında doğayı gözlemek ve tanımak, düşünmek, okuyup, yazmak önde geliyordu. Basit ihtiyaçlarını kendisini hiç sıkmadan, çevresindekilerden farklı olarak karşılıyordu. İncil'in buyruğunun aksine, altı gün dinlenip, bir gün çalışıyordu adeta... Kısaca her davranışı **Adam Smith**'in öğütlerine ve "**Çok çalış, çabuk zengin ol**" tezini temel alan Amerikan geleneklerine ters düşmekteydi.

Doğruluğuna inandığı sade yaşamın küçük bir deneyini Walden Gölü kenarında iki yıl doğa ile başbaşa, tam bir Robinson hayatı yaşayarak yaptı. Tek uğraşısı düşünmek ve yazmaktı. Amerikan edebiyatının en ünlü eserlerinden biri olan **Walden** veya "**Koruda Hayat**"ın filizleri bu sırada yeşerdi.

Genel olarak kitap, doğanın, doğal yaşamın, mevsimlerin ve hayvanların bir tanımıdır. Ancak eser natüralist bir gözlem veya doğayla başbaşa yaşayacaklar için bir el kitabı da değildir. Toplumun ve toplumsal yaşamın yapay ve kısıtlı yönlerini eleştiren, yönetme fiilinin evrenselliğini ele alan bir incelemedir. Doğa tarihi meraklılarının yanı sıra, yıllar boyu toplum eleştiricilerinin de dikkatini çekmiştir. Bir bakıma Walden, burada inceleyeceğimiz eseri gibi radikal bir dökümandır.

Göl kenarındaki deneyden bir müddet sonra Thoreau vergi borcu yüzünden yargılandı ve hapsedildi. "**Küçük Kadınlar**" adlı ünlü eserin yazarı **Louisa May Alcott**'un babası Bronson Alcott da iki yıl önce aynı suçtan hüküm giymişti. Thoreau bu konudaki ikinci örneği oluşturuyordu. Her ikisi de bunu kullanarak hükümetin kölelik konusundaki tutumunu protesto ettiler. Thoreau hapiste bir gece kaldı ve bütün direnmelerine rağmen, akrabalarından biri vergiyi ödeyip onu kurtardı.

Thoreau'nun ödemeyi reddettiği vergi, Amerika'nın güney eyaletlerinde uygulanıyordu. Adı seçim vergisiydi. Oy verebilmek için insanlar bu bir iki dolarlık vergiyi ödemek zorundaydılar. Yoksulların ve zencilerin oy vermesini güçleştirmek için konan bu vergi, 1964 yılında kaldırılabildi.

Thoreau olayın sözünü, ancak birkaç yıl sonra, "**Toplumsal Direniş**" adlı eserinde etti. Kitap 1848 de yazılmasına rağmen, bir yıl sonra basıldı. 1846-47 Meksika Savaşı henüz bitmiş, kölelik ise çok güncel bir konu haline gelmişti. Thoreau'da isyan uyandıran **Kaçak Köle Kanunu** da yürürlüğe girmek üzereydi. Bütün bu olaylar ve vergi meseleleri "**Toplumsal Direniş**"i ilham etti.

Thoreau savaşın her türlüsüne karşıydı ama Meksika Savaşının özellikle tutulacak hiçbir yanı yoktu çünkü bu savaşı zenci köleliğin

Devamı 83. Sayfada

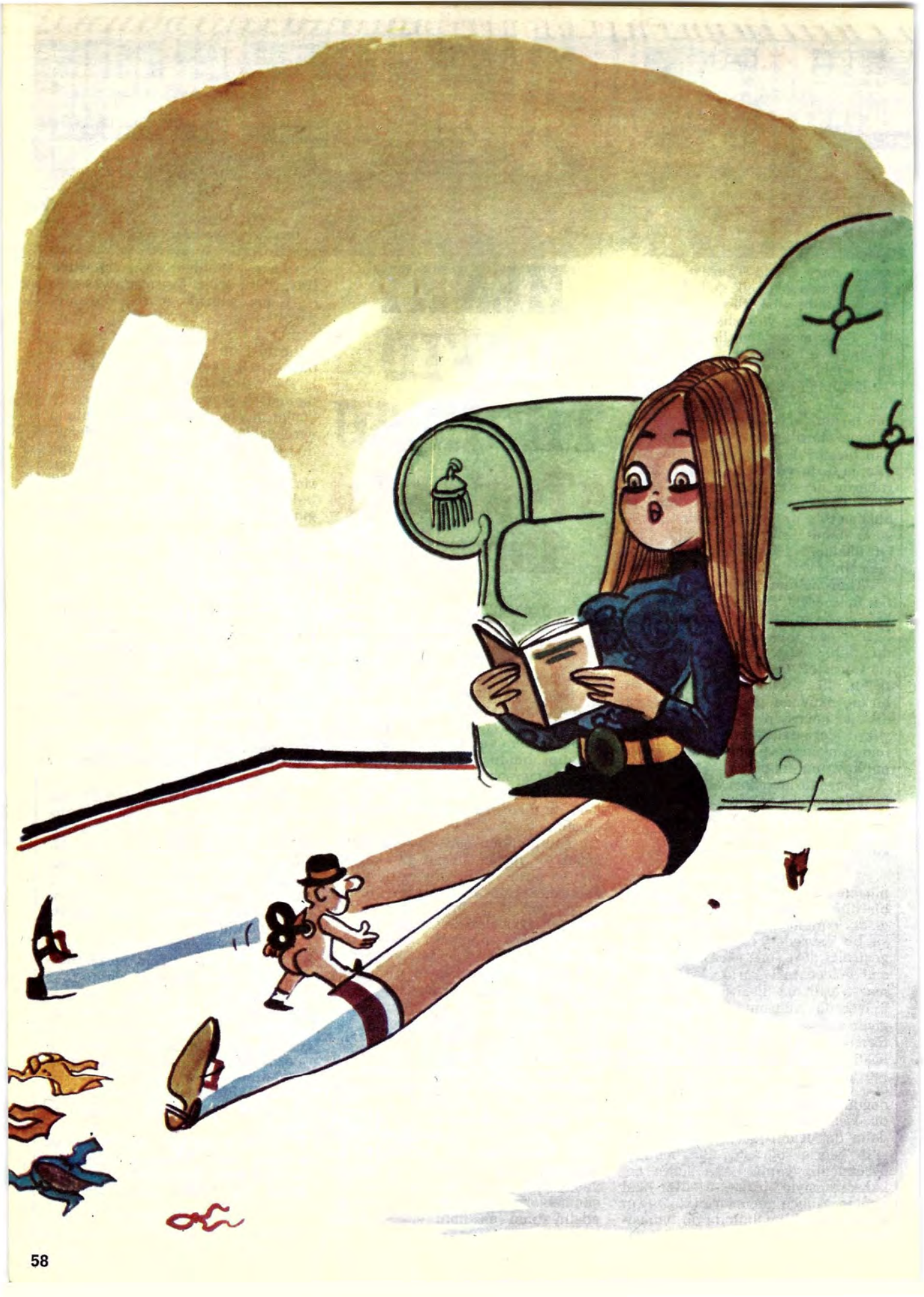

Bilim Kurgu Hikayesi

GEÇMİŞİN FOTOĞRAFINI ÇEKEN MAKİNE

Çavuş Tabbot merdivenleri tırmanmaya başladı. Üçüncü kattaydı, gideceği yer... Fotoğraf makinesini taşıdığı çanta sakat dizine çarpıyordu, ikide birde.... El değiştirdi, biraz duralayıp nefes aldı... "İnsanlar gebermek için bula bula en üst katları neden bulurlar?" diye homurdandı.

Üçüncü kata nöbetçi bırakılmış polis memuru, koridorda aylak aylak dolaşıyordu. Tabbot şaşırmıştı. "Hayrola" dedi, "Kapının önüne neden nöbetçi bırakmadılar? Yoksa, işleri hâlâ bitmedi mi?"

"İçerisi kalabalık" diye cevap verdi koridor nöbetçisi, "Adlî tabip de incelemesini bitiremedi. 33 numaradalar". Başıyla işaret etti, kalabalığın bulunduğu odayı... Sonra, gözü fotoğraf makinesine takıldı. Aklına gelmiş gibi ekledi: "Kadın çıplak..."

"İstersen, bir kere de senin için çekeyim".

"Yok, sağol" dedi nöbetçi, "Kadın çıplak olmasına çıplak, ama, güzelliği falan kalmamış".

"Benim kadar cinayet kurbanı görseydin, ölümün insanları ne kadar çirkinleştirdiğini daha iyi anlardın" dedi Tabbot... Koridor boyunca ilerleyip 33 numaranın önüne geldi. Kapı hafif aralıktı, içeriden sesler geliyordu. Kapıyı itip girdi. Küçük bir kattı, olsa olsa iki odalıktı.

İlk gözüne çarpan, cam kahve masasına aerosol püskürtüp parmak izi arayan bir polis memuru oldu. Yüzündeki ifadeden, birşeyler bulamadığı anlaşılıyordu. Hemen yanıbaşında, yaptıklarını yakından, sabırla izleyen bir komiser vardı. Tabbot'a şöyle bir baktı, sonra ilgisini yine parmak izi arayışına kaydırdı. Tabbot bakışlarını odada gezdirdi. Kapıya yakın yerde duran sivil polis, böyle olayları göre göre alışmışların bıkkınlığı içindeydi. Duvara dayadıkları sedyenin yanında duran iki sivilse, odanın az berisindeki bir noktadan gözlerini ayırmıyorlardı. Bir ara, gelenin kim olduğunu görmek için bakışlarını Tabbot'a çevirdiler, sonra da eski baktıkları yere döndüler. Şişmanca bir adam vardı orada... Ayağa yeni kalkmış, pantolonundaki tozları silmeye başlamıştı. Zor soluyordu.

Tabbot komiseri de tanıyordu, şişman adlî tabibi de...

"Resim mi çekeceksin?" diye sordu adlî tabip...

"Evet" dedi Tabbot...

"Her çektiğinden birer kare de ben istiyorum. Sekiz-dokuz yıldır ilk kez tabancayla birinin öldürüldüğüne tanık oldum. Çok seyrekleşti bu tür öldürmeler". Bakışlarını yerde yatan şeye çevirdi. "Tabancayla vurmuşlar" diye mırıldandı, "Olacak iş değil.. Hangi zamanda yaşıyoruz? Tabanca taşıyan, taşımaya cesaret eden kaldı mı artık? Kendi gözlerimle görmek isterim o katili..."

"Olur" dedi Tabbot. Komisere döndü. "Bana yardımcı olabilecek ipuçlarınız var mı?"

"Daha durum berraklaşmadı" dedi komiser, "Ama, kurbanın katilini önceden tanıdığı anlaşılıyor. Kapıyı açıp içeri almış, sonra da başına gelecekleri habersiz arkasını dönüp yürümeye başlamış. Katil, anlaşıldığı kadarıyla, senin durduğun yerde duruyormuş. Belki aralarında küçük bir tartışma geçmiş olabilir, ama kavga olmamış. Kırık dökük birşey yok... Parmak izi de bırakmamış katil... Kapı tokmağını silmiş, sonra da parmak izi bırakmamaya dikkat etmiş. Kadın vurulduğunda iskemlenin yanında duruyormuş. Oracıkta yığılıp kalmış. Görüntüleyebilecek misin, bütün bunları?"

"Sanırım görüntüleyebilirim komiserim. Makineyi şu kapının ardındaki oda-

Devamı 97. Sayfada

BARBARA BACH

Bach... Ama dinleyeceğiniz değil, bakacağınız Bach bu... Barbara Bach... Hollywood'un yeni seks kraliçesi... Roger Moore ile oynadığı James Bond filmi The Spy Who Loved Me, Bach'ın adını dünyaya duyurmuştu. Geçen yıl yaptığı tarih öncesi çağlara ait Caveman (Mağara Adamı) filmi ise, aynı türde bu filmle üne kavuşan Raquel Welch'in tahtına göz koyduğunu ortaya çıkardı... Sayfalarımızda Bach'ı, Roger Moore ile oynadığı filmin ateşli sahnelerinde ve klasik bir zevkle döşenmiş evinde izleyeceksiniz. İşte siz... İşte bakılası Bach!..

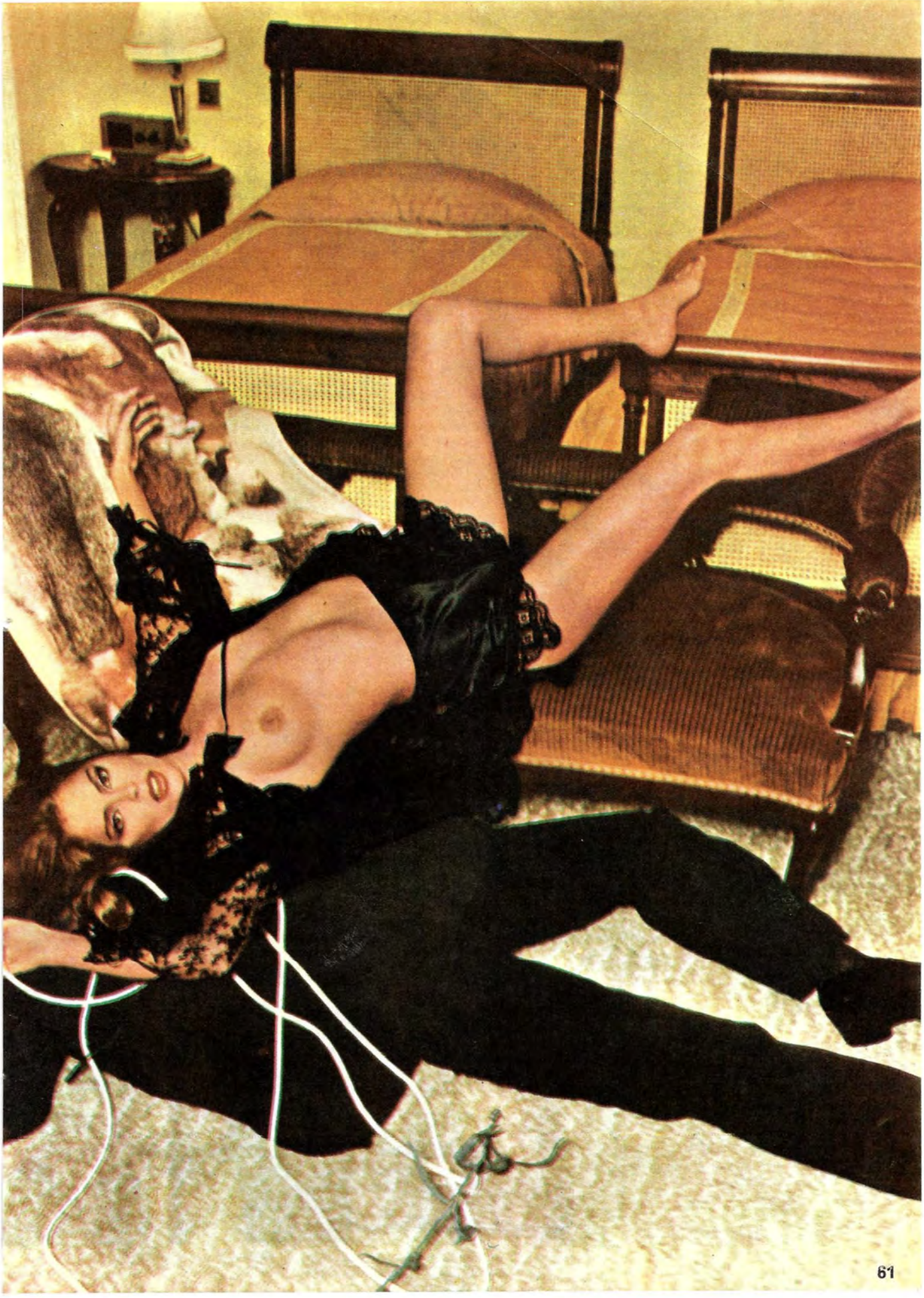

ATOUK, NYA ZUG-ZUG LANA!..

"Atouk, nya zug-zug Lana."

Bu topu topu 15 kelimeden ibaret mağara devri dilinde Atouk Lana ile başedemiyor, anlamına geliyor...

Atouk, kabilenin kaba saba bir erkeği... Lana da en güzel kızı... Birbirlerine deli gibi tutuluyorlar. Ama Atouk, Lana ile baş edemiyor... Tutkusunu unutuyor ve daha az güzel, ama daha sakin sessiz, bir dediğini iki etmeyen komşu kızı ile evleniyor.

Dınazorlar devrinden bu yana aslına bakarsanız pek değişen birşey yok. Atouk'lar hep seksi, ateşli Lana'ların peşinde koşup, sonunda sessiz, sakin gösterişsiz olanlarla evleniyorlar, diyebilirsiniz, ama herzaman değil..

Mağara Adamı (Caveman) filminde başrolü oynayan Ringo Starr, Lana'yı oynayan Barbara Bach ile bugünlerde evlilik hazırlıkları içinde... Filmdeki mutsuz son, gerçekte mutluya dönecek...

Barbara Bach "Mağara Adamı, dinazorlar devrinde geçen bir komedi. Filmde bütün çevre erkeklerini deli eden Lana'yı oynuyor, bu arada Atouk adlı ufak tefek bir serseriyi de adam etmeğe çalışıyorum. Ona tekerleği, yiyeceği, hatta cinsel ilişkiyi ben gösterip öğretiyorum. Aşkı, iki ayağının

Devamı 97. Sayfada

TAKSİTLİ SATIŞLARDA DEVRİM

ödemede sizin imkanlarınıza öncelik tanıyoruz

sultan buzdolabı fırınlar
çamaşır makinaları
elektirik süpürgeleri
dikiş makinaları
çocuk gereçleri
gümüşsuyu halıları
yazlık balkon takımları

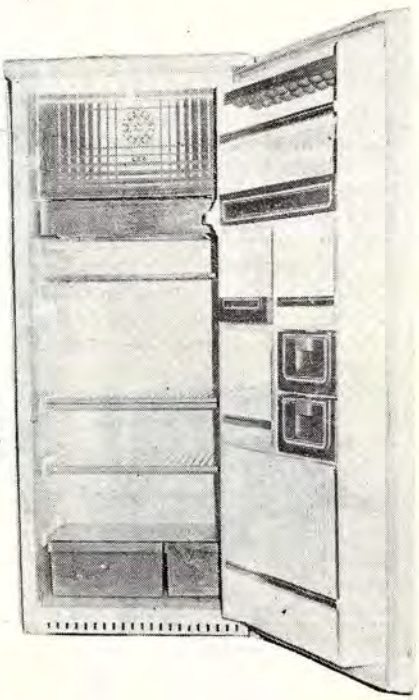

yüksel
TİCARET PAZARLAMA
İ.M.Ç. 5.Blok No. 5514
Unkapanı_İstanbul 22 18 57

MAREN

TAVLA

Çift zarları nasıl oynayalım ?

Başta söylediklerimizi unutmayın. Zarın karşısında yıldız yoksa, oynanabilecek en iyi ve hatta tek oyun o demektir. Tek yıldız oynanabilecek yakın ustalıkta en az bir oyun bulunduğunu, iki yıldız ise eşdeğerde bir ikinci oyun olduğunu göstermektedir. Bunu böylece hatırlattıktan sonra, bireysel oyunların değerlendirilmesine geçebiliriz.

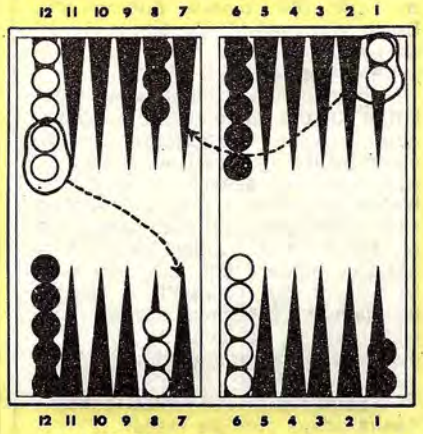

6-6 (Şekil 2): Yukarıda anlatıldığı biçimde hem kendinizin, hem rakibinizin şeş kapılarını almakla çok büyük bir avantaj sağlamış oluyorsunuz. İlk zarların en güçlüsüdür bu... Hem rakibinizin toplanma bölgesindeki iki zarınızı çok stratejik bir yere getirmiş, hem de sizin toplanma bölgenizde bulunan iki rakip pulun "kaçabilme" olanaklarını kısıtlamış oluyorsunuz. Ancak, pozisyona çok çabuk girmiş olmanızın çeşitli sakıncaları ileride doğabilir. Örneğin, rakibinizin 7 numaralı kapısındaki pullarınızı er ya da geç oynatmanız gerekecektir. Çift zar atmadıkça, o pullardan birinin "açık vermesi ve kırılması" olasılığı doğacaktır.

5-5 (Şekil 3): Yukarıda anlatıldığı biçimde, rakibinizin 12 numaralı kapısındaki iki pulunuzu kendi "se kapınıza getirmekle", kendi toplanma bölgenizde bir kapı almış oluyorsunuz. O kadar... Aslına bakılırsa açılış zarı olarak "dübeş" zarların en zayıfı... Ne yaparsınız ki, dübeşi tehlikesizce oynamanın da başka yolu yok...

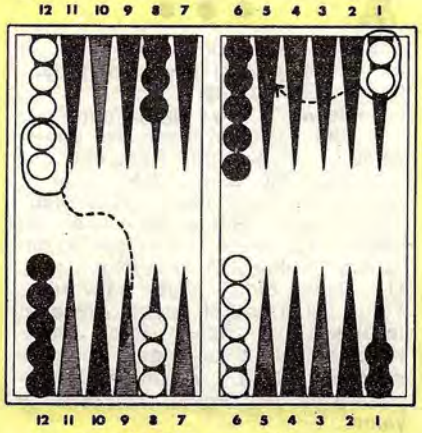

4-4 (Şekil 4): ★★ İki pulunuzu rakibinizin toplanma bölgesindeki 1 numaralı kapıdan 5 numaralı kapıya, rakibinizin 12 numaralı kapısındaki iki pulunuzu da kendi alanınızdaki 9 numaralı kapıya getirmek "standart" oyunlardan biridir. Ancak, rakip 12 numaralı kapıdaki iki pulunuzu kendi toplanma bölgenizdeki 5 numaralı kapıya getirmek de en az onun kadar iyi bir oyundur. İki yıldız koyuşumuzun nedeni de budur. Ancak, ilk önerdiğimiz oyun, pullarınıza daha bir hareket serbestliği kazandırmaktadır. Önerdiğimiz ilk biçimde oynamakla, hem toplanma bölgenizdeki rakip pulların kaçabilecekleri yerleri azaltmakta, hem de kendi toplanma bölgesine doğru hareket edecek rakip pulları denetim altına almaktasınız. Öte yandan, kendi toplanma bölgenizdeki 5 numaralı kapıyı almanızı sağlayan alternatif oynama biçimiyle, içeriden kapı alırken büyük ferahlığa kavuşmaktasınız. Alacağınız o kapının ne kadar değerli olabileceğini tavla bilgi ve tecrübeniz arttıkça daha da iyi göreceksiniz.

Tavlada bir söz vardır: **Ne kadar kötü oyuncu olursanız olun, dört caharı kötü oynayamazsınız.** En kötü ahçının bile patlıcanı kötü pişiremeyeceği sözü gibi, bunda da büyük gerçek payı vardır. Rakibinizin toplanma bölgesindeki bir pulunuzu rakibinizin 9 numaralı kapısına, yine rakibinizin 12 numaralı kapısındaki bir pulunuzu da kendi 5 kapınıza götürmek dışında, "kötü" oyun da yoktur. Ama, onu yapmak için iyice zırdeli olmak gerekir. Oyunu baştan kaybetmiş olursunuz.

Ama, öte yandan, oyun tarzınıza göre benimseyebileceğiniz iki 4-4 açılış hamlesi daha vardır. Sözgelişi, kendi 8 kapınızdaki iki pulunuzu 4 kapınıza, 6 kapınızdaki iki pulunuzu da 2 kapınıza getirebilirsiniz. Ancak, oyunun başlarında içeriden kapı almaktansa, rakip alandaki pullarınızı harekete geçirmek ve kendi alanınızdaki yüksek sayılı kapıları kapatmak daha uygundur. Yine öte yandan, "kaçak" oynamak eğilimindeyseniz, rakibinizin toplanma bölgesindeki iki pulunuzu rakibinizin 9 numaralı kapısına kaçırabilirsiniz. Böyle bir oyun, rakibinizi de kaçak oynamaya yönelteceği için, oyunun tadı kaçabilir. Yine de, aklımızda böyle oyunların da olduğunu tutun, ama, ilk iki seçeneğe göre bunların daha zayıf oyunlar olduklarını bilin.

3-3 (Şekil 5): ★ Düsse dediğimiz zar da "kötü" oynanması güç olan zarlardandır. Biz size 8 kapınızdaki iki pulunuzu 5 kapınıza, 6 kapınızdaki iki pulunuzu da 3 kapınıza taşımanızı öğütleriz. Sizin toplanma bölgenizdeki rakip pulların hareket serbestliğini bu zarla büyük ölçüde kısıtladığınız için, dışarıdaki pullarınıza da büyük ferahlık sağlamış olursunuz. Eşdeğerde olmasa bile, bu zar başka biçimlerde de oynana-

Devamı 74. Sayfada

neşeli fıkralar

Tenha ve loş görünüşlü bara, fıstık gibi bir genç kız girmiş, barmene "Bana bir Tuborg" demiş. Sonra birasını bir yudumda devirmiş... Devirmesiyle de "Pat" diye düşüp bayılması bir olmuş. Bardaki dört delikanlı kızı hemen kollarından ve bacaklarından yakalayıp, arkadaki odaya taşımışlar. Yatağa uzatırken, kızın bacakları açılıp, göğsü de sıyrılınca, içlerinden biri "Kimsenin haberi olmaz.Hadi şunun tadına bir bakalım" demiş. Delikanlıların dördü de baygın yatan kızla sevişmişler. Kız az sonra ayılmış. Kalkmış gitmiş.

Ertesi gün aynı saatte aynı kız, gene bara gelmiş... "Tuborg" demiş.. İçer içmez gene bayılmış... Bu kez barda 7 kişi varmış. Kızı arka odaya taşımışlar. Yedisi de işini görmüş. Kız ayılmış, gitmiş.

Ertesi gün kız gene bara gelmiş. Fısıltı yayıldığından, bu kez içerde 24 kişi varmış. Kız "Tuborg" demiş. İçmiş bayılmış...24 delikanlı keyiflerine bakmışlar. Kız ayılmış, gitmiş.

Ertesi gün, neredeyse olayı duymayan delikanlı kalmamış. Kız aynı saatte içeri girdiğinde, barda 70kişi varmış... Barmen hemen sırıtmış:

"-Tuborg değil mi, bayan?..."

"-Hayır, Pilsen...Tuborg bacak-aramda ağrı yapıyor..."

Geceyarısı telefon çaldı:

-Alo doktor, çabuk gelin lütfen! Küçük oğlumuz gebeliği önleyici hapların hepsini yuttu!.

-Hemen geliyorum!

Otuz saniye kadar sonra doktorun telefonu yeniden çaldı:

-Alo doktor, gene benim. Zahmet etmenize gerek kalmadı, çünkü kocam çekmecede bir prezervatif buldu.

İki arkadaş aralarında konuşuyorlardı:

"-Yarın Fenerbahçe'nin maçına gelecek misin?"

"-Gelemem, karım izin vermiyor."

"-Benimki de vermezdi ama, kolayını buldum. Maçtan bir saat önce, karıma saldırıyorum. Kucaklayıp yatak odasına taşıyorum. Üzerindekileri yırtar gibi çıkarıp, deliler gibi sevişiyorum. O mutlu yatarken de, kaçıp maça geliyorum. Sen de öyle yap.."

Ertesi pazartesi iki arkadaş gene buluştular.

"-Ne o yahu... Dün gene Fenerbahçe'nin maçında yoktun?.... Benim metodu denemedin mi?."

"-Bak anlatayım... Maçtan bir saat önce, dediğin gibi karımın üzerine saldırıp, kucaklayıp yatak odasına taşıdım. Yatağın üzerine attım. Elbiselerini yırtar gibi çıkardım. Külotunu sıyırdım. Tam kendi fermuarımı açarken, birden aklıma Fenerbahçe'nin bu yıl bunca zahmete değecek kadar top oynamadığı geldi..."

Adam evine doğru yürürken,yolda dövünen bir kadın görmüş... Merak edip sormuş:

"-Ne var?... Niye ağlıyorsun?"

"-Ben ağlamayayım da kimler ağlasın... Hans öldü.. Hans öldü.."

Adam iki adım daha atmış.. Bakmış bir kadın daha "Hans öldü" diye ağlıyor: Sonra bir daha, bir daha.. Az ilerde bir yığın kadın varmış.. Yaklaşmış.. Kadınların hepsi "Hans öldü" diye ağlıyorlar.. Yolun kenarında bir araba..Arabanın tekerleklerinin önünde de bir ceset. Kazada adamın pantolonu da yırtılmış. Organı öyle sarkmış, görünüyor. Ama ne organ.. 40 santime yakın..

Adam eve varmış..Karısına hemen olayı anlatmış:

"Yolda bir kaza gördüm. Adam ölmüş. Ama bir organı var, en az 40 santim..."

Karısı birden dövünmeğe başlamış:

"—Aman allahım..Demek Hans öldü...Hans öldü..."

Efes'de Meryem Ana'nın Evi'nin önünde bir turist genç, elleri havada bağırıyordu:

—Yürüyorum, yürüyorum!...

Bir rahibe heyecanla koştu. siyah elbisesi ve şapkası ile gencin önünde diz çöktü:

—Oğlum, Meryem Anamızın yeni bir mucizesi bu!..

—Ne mucizesinden sözediyorsun sen, arabamı çaldılar, ta Fransa'ya kadar yürümek zorundayım şimdi...

Karı-koca Karadeniz'in küçük bir kasabasından Ankara'ya akrabalarını ziyarete gelmişlerdi. Hayatlarında ilk kez operaya gitmek istediler. Nasıl birşey olduğunu merak ediyorlardr. Balkonun ön sırasına kurulup başladılar izlemeye:

-Baksana kocacığım, şu ilk sırada oturan sakallı adam Namık Kemal'e benzemiyor mu?

-Namık Kemal'in öldüğünü bilmiyor musun Allahaşkına!

Birkaç saniye geçmemişti ki yaşlı kadın müthiş bir çığlık attı:

-Aaaa, şuraya bak, ölü kolunu oynattı.

Küçük kasaba delikanlısı, babası tarafından, cenaze işlerini öğrenmesi için, büyük kente, Amerika'nın en büyük cenaze işleri organizatörü Frank E. Campell'in yanına çırak diye gönderilmişti. Delikanlı bir süre sonra döndü geldi...

"-Öğrendim baba... Herşeyi öğrendim... Bu arada çok ilginç şeyler de yaşadım..."

"-En ilgincini anlat bakalım.."

"-Bir gün bizi Intercontinental otelinden aradılar. Otel meneceri çok heyecanlıydı. Odalardan birinde bir çift ölü olarak bulunmuştu. Sevişme anında öldüklerinden ikisi de çırılçıplaktı."

"-Ne yaptınız?."

"-Bay Campell hemen siyah smokinini giydi. Eline gümüş asasını aldı. Ben de smokinlerimi giydim. Otele gittik. Söylenen odayı bulduk. Bay Campell, asası ile kapıyı itti. İçerde gerçekten ilginç bir manzara vardı. Yatağın üzerinde çırılçıplak bir kadın ve bir erkek vardı. A a gariptir, erkek tam bir ereksiyon halindeydi. Bay Campell hiç şaşkınlık alameti göstermedi. Yatağa yaklaştı. Asası ile adamın ereksiyon halindeki organını şöyle bir itti."

"-Sonra..."

"-Sonra tavan başımıza çöktü... Yanlış odaya girmişiz meğer...."

Küçük Jimmy tam bir baş belasıydı ve babasının cumartesi öğleden sonraki poker partisinin canına okuyordu. Durmadan bağırıyor, çağırıyor, bunlar yetmiyormuş gibi, herkesin etrafında dolaşıp, ellerindeki kağıdı bağıra çağıra ilan ediyordu. Babası şımarık oğluna bir türlü söz geçiremediği için, oyunun tadı tuzu kalmamıştı. Misafirlerden biri "Bırakalım" derken, küçüğün dayısı yerinden kalktı. "Beş dakika izin verin, ben hallederim" dedi... Jimmy'yi elinden tuttu. Odadan çıktı. Beş dakika sonra tek başına geri döndü. Akşama kadar Jimmy bir daha ortada görünmedi... Herkes tatlı tatlı oyununu oynadı. Parti bitip dağılırken, konuklardan biri dayanamayıp dayıya sordu:

"-Ne yaptın da, susturdun yaramazı? "

"-Hiç" diye cevap verdi, dayısı... "Masturbasyon yapmayı öğrettim kerataya o kadar..."

Genç kadın samanlıkta kocasını kendini asmış olarak buldu.

İki elini ileriye doğru uzatarak bir adım attı:

-Nihayet buldum seni. İki gündür arıyorum, çamaşır ipimi nereye koydun?

Pele'li onbir Hitler'in seçme aslarını yenebilir mi?

Baştarafı 38. Sayfada

sız" sanabilirler. Uykuya dalmış gibi... Sonra birden canlanıyor, "Haydi, gürültüyü kesin" diye bağırıyor, "Topu getirin. Çekime başlıyoruz".

"Tipik" dediğiniz Amerikalıyı bulabileceğiniz yerler içinde akla en son geleni kuşkusuz bir futbol maçıdır. Ne yaparsınız ki, 73 yaşındaki Huston'ı şu sıralarda bulmak için Macaristan'ın başkenti Budapeşte'ye gitmeniz, eski bir stadyumu bulmanız ve bakışlarınızı kale ağzından birkaç metre ötedeki bir koltuğa dikmeniz gerek... Evet, John Huston tipik Amerikalıların hiç bilmedikleri bir konunun, bir futbol maçının çekimini yapıyor, Budapeşte'de... Önceleri futbol sahnelerinin çekiminde kendisine yardımcı olması için futbol bilen bir yardımcı yönetmen tutmuş. Sonra bakmış, çekilen sahneler ötekiler kadar başarılı olamıyor, dizginleri eline almış, bütün sorumluluğu üstlenmiş.

Ünlü yönetmenin çevresi renkli kişilerle dolu... Dördüncü evliliğinden olan 15 yaşındaki kızı Allegra yardımcılık yapıyor babasına... Dünyanın gelmiş geçmiş en büyük futbolcularından Pele, gündüz feneri gibi penaltı noktasının hizasına kurulmuş. Okul günlerinden beri ayağına top sürmediği anlaşılan oyuncu Michael Caine, top peşinde koşmaktan soluk soluğa, pürosundan derin nefesler alıyor. İngiliz ulusal takımının yıllarca kaptanlığını yapan Bobby Moore sakız çiğniyor, "Rocky" filmiyle üne kavuşan Sylvester Stallone güçlü fiziğini sergilemek için kale çizgisinin arkasında volta atıyor. Ipswich Town ve Macaristan ulusal takımı oyuncuları orada, sahanın değişik yerlerine yerleştirilmiş altı kameraman çekimin başlamasını bekliyor. Sevgililer, metresler, eşler... Duyan duymayan doluşmuş, Budapeşte'deki yaşlı stadyuma...

Hollywood'un çektiği ilk futbol filmi bu...

"Oyundan başka herşeye benzeyen bir oyun" diye tanıtıyorlar filmin konusunu, "İnsandaki özgürlük, istek ve bilincinin söndürülemeyeceğini gösteren derin bir öykü" diyorlar ona...

Film konusunun geçtiği yıl 1943, geçtiği yer de Paris'in tarihî Colombes stadı... Almanların eline düşmüş bir avuç savaş esiri, Hitler'in seçme futbol yıldızlarından oluşan bir takıma karşı maç yapacaklar. Almanların tipik bir propaganda kurnazlığı bu... Hakemi bile satın almışlar. İlk yarıyı 4-1 yenik bitirmiş, bizim savaş esirleri... Fransız direniş hareketinin temsilcileri, iki yarı arasında soyunma odasına gelip futbolcuları kaçırmayı öneriyorlar. Soyunma odasına stadın dışından tünel kazmışlar, sırf onları kaçırmak için... Kaçmanın tam zamanı, Gensdorf Esir Kampı'ndaki insanlık dışı koşullardan kurtulmanın tam sırası... Ama, kaçmak var mı? Özgürlüğe birkaç adım kala, bizim futbolcular, varlarını, yoklarını ortaya koymak için sahaya dönüyorlar.

> Sevgililer, metresler, eşler.. Duyan duymayan doluşmuş, Peşte'deki yaşlı stadyuma...

"Çok güzel bir film olabilir bu" diyor gözlemciler... Sonra sürdürüyorlar: "Ama, çok kötü bir film de olabilir. Amerikalı seyircilerin futbolu bilmemeleri yüzünden, Amerika'da tutabilir. Ama, Amerika dışındaki ortalama kişiler bile futbolu yönetmen Huston'dan yüz kere, bin kere daha iyi biliyorlar. Futbol dünyanın her yerinde günlük yaşamın ayrılmaz bir parçası durumuna gelmiş. Patagonya'dan Afrika'ya bu böyle... Huston, seyirciyi, gerçek bir stadyumda, gerçek seyircilerin önünde, gerçek futbolcuların, gerçek futbol oynadıklarına inandırmak zorunda... Hollywood'un düş dünyaları yaratmadaki ustalığına bakarak bunun kolay olduğu sanılmasın. Budapeşte'de özellikle güçlüklerle karşılaşılıyor. Sinema oyuncuları futbol oynamak, futbolcular da rol yapmak zorundalar. İkili mücadelelerde görülen sert girmelerin inandırıcı olabilmesi için gerçekten sert olmaları gerek. Harp esirlerinin attıkları her golde, seyircilerin Nazileri protesto edercesine tek vücut halinde ayaklanıp gürlemeleri gerek. Amerikan teknik ekibinin futboldan, Macar seyirci ve figüranlarının da İngilizce'den anlamadıkları bir ortamda bunun güçlüğü açık... Kısacası, Huston, David Lean'in başarısını tekrarlayıp, kendine özgü bir **Kwai Köprüsü** yaratma çabasında..."

Huston'ı asıl düşündüren filmin doruk noktası... Oyunun son dakikasında, savaş esirleri takımının kalecisi Sylvester Stallone'un, Alman takımı kaptanı Werner Roth'un (gerçek yaşamda Cosmos takımının kaptanı) bir penaltısını kurtarması gerekiyor. Sanıldığının aksine, penaltı kurtarmak, futbolda ender rastlanan bir olay... Üstelik, top dışarı gitmeyecek, direğe çarpıp dönmeyecek, kaleci tarafından kornere atılmayacak... Stallone plonjon yapacak, topu yakalayacak, göğsüne bastırarak yerden fırlayacak ve bir degajla tribünlere gönderecek... Tam o sırada da hakem maçı bitiren düdüğünü çalacak ve Nazi-düşmanı, direniş-yanlısı seyirciler tüfek ve tabanca sesleri arasında sahaya doluşacak...

Ipswich Town kalecisi Paul Cooper, yüzüne Stallone'un maskını takmış, kale arkasında bekliyor. Penaltıyı inandırıcı biçimde kurtarması için düşünülmüş bu yol... Ama, Stallone dublör kullanılmasına yanaşmıyor. "Rocky" filminde ününü sporcu görünüşünden almış bir kişinin böyle düşünmesi, davranması da doğal... Kimse üstüne de gidemiyor. Bu ünlü yıldızı filmde oynatmak için tonlarca para dökülmüş, hatta film gelirlerinden pay ve senaryo üstünde son söz hakkı bile tanınmış. En son filminde 60-70 metre yükseklikte bir ipten sarkmayı göze alacak kadar "sporcu görünüşü"ne düşkün bir kişi Stallone... Onun için, bütün yük penaltıyı atacak olan Werner Roth'un omuzlarına yükleniyor. Topa öyle ölçülü vuracak ki, ömründe futbol topunu ilk kez eline alan Stallone, Londra ya da Brezilya sinemalarında ıslıklanıp yuhalanmayacak biçimde topu yakalayacak... Zor iş!

Sinema setlerinde işlerin doğru-düzgün akıp gittikleri pek görülmez. Penaltıyı kurtarma işinde de öyle oluyor. Kimi zaman Stallone eline gelen topu kaçırıyor, kimi zaman sinirlenmeye başlayan Roth topu dışarı vuruyor. Bazen, tam çekimin en hararetli anında, küçük bir çocuk tribünlerden inerek Nazi üniforması giymiş babasının yanına gidip, "Babacığım, bu garip kıyafet ne?" diye soruyor. "Nereden çıktı bu velet?" diye saçını başını yoluyor Huston, "Kovalayın gitsin" diye bağırıyor.

Tercüman, Macarca Huston'ın söylediklerini çocuğun babasına, o da çocuğa iletiyor. Kimi zaman da stad hoparlöründen Macarca çocuğa çıkmasını bağırıyorlar. Çocuk ürküp kaçıyor, çekim yeniden başlıyor.

Huston sahneyi tam istediği gibi yakaladığını sanıyor bazen... "Tamam, oldu" diye fırlıyor yerinden... Ama, yanına bir kameraman yaklaşıp da atış sırasında Roth'un Stallone'u maskelediğini, bu yüzden yeniden çekim yapmak zorunda olduklarını söylüyor. Sil baştan, o zaman...

Bir-iki saat böyle geçtikten sonra, tribündeki Macar figüranlar sıkılmaya, homurdanmaya başlıyorlar. Kurtaramadığı basit penaltılardan sonra Stallone'u ıslıklamaya başlayanlar bile var. Nihayet penaltılardan sonra Stallone'u ıslıklamaya başlayanlar bile var. Nihayet yakalıyorlar, istedikleri görüntüyü... Huston alında boncuk-boncuk biriken terleri silip kalkıyor koltuğundan... "Malta Şahini", "Asfalt Ormanı", "Afrika Kraliçesi" ve "Sierra Madre'nin Altınları" gibi ölümsüz filmlerin yönetmeni için değer mi bunca zahmet diye düşünenler var.

"Elbette değer" diyor Huston, "Filmin konusu çok güzel. Olağanüstü birşey... Film yapmam için ya konuyu beğenmem, ya çok iyi para önermeleri gerek... Bu filmde ikisi de var. İnandığım ve peşinde koştuğum tüm değerler bir araya gelmiş bu filmde... Sportmenlik var, mertlik var, cesaret var. Dünyayı döndüren işte bu değerlerdir".

Huston konuya böyle yaklaşırken, film için para yatıran prodüktörler de gişe gelirlerini düşünüyor. Filme para yatırmayı düşünen Freddy Fields senaryoyu Sylvester Stallone'a ilk gösterdiğinde, ünlü yıldız pek umursamaz davranmış. Cosmos'a rağmen, Beckenbauer, Pele ve Cruyff gibi yıldızlara rağmen Amerikan seyircisi, bugün bile, dünyanın en popüler seyirci sporunun büyük ölçüde yabancısı... Ne yapsın Fields? Hemen Stallone'un menejerini aramış, ortaya istatistikleri dökmüş. "Son dünya kupasını kaç kişinin seyrettiğini biliyor musun?" diye sormuş, "Tastamam 1.5 milyar. Yanlış duymadın: **milyar**". Bu ürkütücü rakamı duyan menejer de telefona sarılıp Stallone'a şöyle demiş: "Sylvester, bu filmi yapmak zorundayız, yapacağız".

Evet, 1.5 milyar potansiyel seyirci... Büyük bir tutar bu... İşin asıl ilginç tarafı, ellerine geçirdikleri herşeyin suyunu sonuna kadar sıkmasını beceren bir Hollywood'un bu konuyu işlemeyi daha yeni akıl etmesi... Yabo Yablonski ile Djordje Milicevic'in yazdıkları senaryo, yapımcı bulunamadığı için, yıllar yılı Hollywood'da bir yerden ötekine savrulmuştu. Sonunda, Fields'in çabalarıyla, Gordon McLendon adlı bir Teksaslı sahip çıktı senaryoya... Columbia film şirketinin ortaklarından olan ve bir dizi sinema salonu da bulunan McLendon birden ısınıverdi konuya...

McLendon, sinemalarındaki seyirci sayısının her geçen yıl giderek azalmasından kaygılıydı. "Bana konulu film değil, **konusu** olan film getirin" diye basbas bağırıyordu, "Mesajlı filmlerden seyirciler bıktılar, usandılar".

McLendon konuya dört elle sarılınca, "Zafere Kaçış" da doğdu. Amerikan seyircisi için Stallone, dünya seyircisi ve futbolseverler için Pele, oyunculuk yetenekleri olduğu için de Michael Caine ve Max von Sydow seçildiler başrollere... Çok uygun bir seçimdi bu... Sonra iş yönetmenin bulunmasına geldi. İlk tercih Brian Hutton'dı, ama, o olmayınca Huston'da karar kılındı. Yaşlı yönetmenin tam çekim başlayacağı sırada hastalanması, sermaye sahiplerine 250.000 dolara patladı.

> "Filmin konusu çok güzel.. Olağanüstü birşey" diyor, John Huston.. Filmin yönetmeni...

Bütçe çağdaş ölçülere göre kısıtlıydı. Onbeş milyon dolarlık bir film için, görece ucuz bir çekim yeri gerekiyordu. Tribünleri doldurmak için 25.000 figürana, yeni baştan kurulacak bir savaş esirleri kampına gereksinme vardı. Üstelik, Stallone ve Pele'ye ödenecek ücretler de, 15 milyonluk bütçenin büyükçe bir bölümünü alıp götürmek durumundaydı. Araştırmaya koyulan Fields, Budapeşte'de beklenmedik bir fırsat buldu. Işıklandırma tertibatı olmayan eski bir stadyum, günde 10 dolarla yetinen figüranlar (Amerika'da 80 dolar), futboldan anlayan ve Pele'yi seyretmek için üste para bile vermeye hazır onbinlerce seyirci... Macaristan yetkilileri esir kampını kurmayı bile üstlendiler, işin ne kadar ucuza çıktığını, çıkabildiğini gören prodüktörler de şaşırdılar.

İki takımı oluşturacak 22 kişinin bulunması bir başka sorun yarattı, çekim öncesinde... Futbol konularında danışmanlık yapması için, Fields, hasbelkader futbol oynamış, Yunanistan'da yaşayan Peter Mason adlı bir Amerikalıyı tuttu. Mason baktı, işin altından kalkılacak gibi değil, futbolculuk günlerinden tanıdığı Ipswich Town teknik direktörü Bobby Robson'a başvurdu. O da oyuncularını Budapeşte'ye giderek filmde rol almaları için ikna etti. Bu da bittikten sonra, Mason, bir-iki cümle konuşacak, birkaç gol atacak, ama, daha önemlisi, kendi ülkelerinde seyircileri gişelere sürükleyecek flaş adlar aramaya başladı. Almanya, İtalya, İspanya ve Fransa'dan eli boş döndü Mason... Sonra George Best ve Dennis Law'u denedi, olmadı. Sonunda, Bobby Moore, Mike Summerbee (eski Manchester City oyuncusu), Van Himst (Belçika), Deyna (Polonya, Manchester City) ve Osvaldo Ardiles'i (Arjantin, Tottenham) sözleşmeye bağladı.

İlginç bir karma bu... Ama filmin esprisine de uygun. Avrupa'nın Alman işgalindeki çeşitli bölgelerinden gelen savaş esirlerinin oluşturdukları bir karma... Her ırktan, her renkten, her dilden insanlar var aralarında... Savaş öncesi yıllarda ulusal ve uluslararası üne kavuşmuş, savaş sırasında esir düşmüş kişiler hepsi... Macaristan ulusal takımından seçilme oyuncuların canlandıracakları Nazi süper-takımına karşı yer alacaklar. Ezile ezile de yenilecekler (göreceğiz).

Filmde Pele esir düşmüş bir Portekizli denizciyi canlandırıyor. Senaryoya göre adı Machado olacaktı, ama, çekim sırasında, Pele, yeni adını Fernandez olarak değiştiriverdi. Ad da öyle kaldı. Senaryoda da önemli değişiklikler yapıldı. Orijinaline göre, maçın bitimine birkaç dakika kala, kaleci Stallone'un topu kendi ceza sahasından kapıp herkesi çalımlayarak rakip alana girmesi ve galibiyet golünü atması gerekiyordu. Buna ilk Pele ve Moore isyan ettiler, filmin komedi olmadığını söylediler, Huston da istemeye istemeye değişikliği kabul etti. Ancak, filmin doruk sahnesinde spotların Stallone üstünde olması gerektiğinde ısrarlıydı herkes... Bunun üzerine, Stallone'un gol atması yerine, son dakika penaltısını kurtarması formülü benimsendi. Böylece, beraberlik bozulmaya-

cak, Stallone de takımını mutlak bir yenilgiden kurtaracaktı. Filmin adı "Beraberliğe Kaçış" olsaydı belki daha gerçekçi olurdu, ama, "Ne yapalım?" diyor Hollywood ustaları, "Bu koşullarda beraberlik bile zafer sayılır"

Filmde futbol tarihçilerini rahatsız edecek başka bazı noktalar da var. Sol omuz başından aşağıya inen çift çubuklu Müttefikler takımı forması, o dönemlerin modasından çok, Hitachi Spor Malzemeleri Firması'nın reklamını andırıyor. Şortlar dönemin modasına uygun olarak uzun kesilmiş, ama, dönem stilinin tersine, fazlaca dar... Sonra, Müttefik takımı, 4-2-4 oynuyor. 1940'larda bilinmeyen bir sistem bu... O dönemi bilenler, sağ-sol açıkların, hafların ve beklerin özlemini çekiyorlar, görmek için de boşuna bekliyorlar.

Tek teselli, futbolun iyi oynanması, futbol sahnelerinin iyi çekilmesi... Bunu da Huston'un usta yönetmenliğine borçluyuz. Başlangıçta, oyunun en küçük ayrıntılarına kadar çekiminin yapılması düşünülmüştü. Sözgelişi, bir gol sahnesinde, Alman kalecisi kontrpiyede kalacak, kalesine doğru gerisin geriye koşarak bir şandel topunu önlemeye çalışacak, top parmak uçlarını yalayıp direğe çarpacak ve gol olacaktı. ABC Şirketinin spor yönetmenlerinden Robert Riger'in yardımlarına başvuruldu, bu ayrıntılı yakın-çekim için... Riger "Oyun Planı" dediği 20 sayfalık bir taslak sundu. Her oyuncunun her saniye nerede olması gerektiği ve bir saniye sonra nereye gitmesi gerektiği konusunda oyunu adım adım geliştiren bir plandı bu...

Çekim pazar günü için tasarlanmış, "Zafer, Zafer" diye haykıran onbinlerce Macar seyirci tribünleri doldurmuştu. Pele aynı golü tastamam 17 kere atmak zorunda kaldı. Seyirciler her golden sonra bağırmaktan sıkıldılar, Macar ulusal takımı oyuncuları gamalı haçlı, siyah formaları giymekten duydukları utancı gizleyebilmek için her fırsata başvurdular. Kısacası, tatsız bir çekim günüydü. Hırslı, gözü kan bürümüş bir Alman takımı beklenirken, yaşını-başını almış futbolcularla futboldan pek anlamayan film yıldızlarını incitmemek için işi yumuşaktan alan bir profesyonel Macar takımının oyuna yaklaşımı da tuz-biber ekti tatsızlığın üstüne...

Bundan sonra Huston dizginleri ele almak zorunda kaldı. İki takım oyuncularını toplayıp kimine İngilizce, kimine tercüman aracılığıyla "düşman" olduklarını, sert ve kırıcı oynamaları gerektiğini söyledi. O gün, Ipswich'li Kevin Beattie'nin futbol sahnelerinde dublör olarak yerini aldığı Michael Caine bile bir ara oyuna girdi, ama, yediği tekme yüzünden topallayarak sahayı terketti. "Rol kesmeyi bırakın, top oynamaya bakın" diye basbas bağıran Huston'ın bağırışları arasında, ilk kez, "gerçekçi" denilebilecek bir çekim yapıldı o gün... Yine Huston'ın deyimiyle, "Topu artık futbolculara bırakmıştı"

Saha kenarında bir de Pat Reid diye yaşlıca bir İngiliz var. Savaş yıllarında uzun süre esir kalmış, Alman kamplarında... "Zafere Kaçış" filminde esir kampı konularında yönetmenin danışmanlığını yapıyor. Filmin konusunun gerçekçi olup olmadığını soruyorlar ona... "Elbette gerçekçi ve inandırıcı" diyor, "Ama, bana sorarsanız, böyle bir olay olmuş olamaz".

Olamaz mı?

1942 yılında, Alman ordularının işgali altındaki Sovyet topraklarında buna benzer bir olay yaşanmıştı. Kiev'deki Gestapo komutanı, Alman ordularının takımıyla Sovyet savaş esirlerinden devşirilme bir takımı karşı karşıya getirmişti. Maçı Sovyet takımı 5-3 kazanmıştı. Ertesi gün de bütün Sovyet futbolcuları idam edilmişti. Maçın gol sayısı aynı (sekiz), ama, "Zafere Kaçış"ın sonu aynı değil galiba... ●

Satürn'ün esrarı

Baştarafı 48. Sayfada

gerekli ipucunu sağladı.

Dr. Smith olayı şöyle açıklıyordu: "Güneş ışınları genellikle büyük cisimlere çarptığında yansır, küçüklere çarptığında ise ileriye doğru dağılır. Bu yüzden Voyager yaklaşırken bu küçük parçacıklar karanlık, geçtikten sonra geriye bakıldığında da parlak ve aydınlık görünüyorlar."

Araştırmacılara göre, eğer bunlar ince bir toz tabakası olsaydı, büyük cisimler üzerinde etkisi olmayan statik elektrik bu küçük parçacıkları birarada tutabilirdi. Satürn'ün manyetik alanları tarafından yüklenen toz, bir bulut halinde halkanın üzerine çıkar ve gezegeni sarardı. Terrell'e göre, belki de statik yüklenmeye tepki gösteren küçük parçacıkların birbirlerinden ayrılmasını görmekteydiler.

Halka üzerindeki karanlık uzantılar, halkanın yapısındaki hayret verici gerçeklerden sadece biriydi. Daha önce yapılan araştırmalara dayanarak, Satürn'ün etrafında beş veya altı halka olduğu söylenirken, fotoğraflar iç içe halkaları ve boşluk sanılan yerlerde bile bunların varolduklarını aniden ortaya çıkardı. Geniş, dar, her türden ve her tanımlamadan halkalar gözlenebilmekteydi. Voyager 1 Satürn'den uzaklaşırken, astronomlar sekizi esas olmak üzere, bin kadar halkayı saymayı başardılar.

Halka sayımında rakamlar büyüdükçe, o güne kadar geçerli olan teoriler de değerlerini kaybettiler. Bu teorilere göre, Satürn'ün uyduları arasındaki yerçekiminden doğan karşılıklı etkiler, halkalar arasında boşluklar meydana getirmekteydi. Halkayı oluşturan parçacıkların içinden, uydunun yarı hızında hareket eden herhangi bir cisim bu etki nedeniyle kendi yörüngesinden çıkarak bir üst yörüngeye geçmekteydi. Bu nedenle, Cassini Ayırımı denilen, A ve B halkaları arasında yer alan 3500 kilometrelik boşluktaki bütün maddeler, bu boşluktaki cisimlerden iki misli hızla hareket eden Mimas uydusu tarafından temizlenmişti.

Ama yeni gözlemler Cassini Ayırımı'nın boş olmadığını ortaya çıkardı. Üstelik rezonansın sebep olduğu birçok başka boşlukların varlıkları da belirlendi. Demek ki, halkaları oluşturmada başka bir güç de rol oynuyordu.

● HALKA YAPICILAR

Daha önceki tahminlere göre, boşlukları halkalar arasına gömülmüş uydular oluşturmaktaydı. Ekibin baş araştırmacısı Dr. Edward Stone, yanındakilere A, B ve C halkalarında boşluğu temizleyebilecek büyüklükteki buz parçalarını gözden kaçırmamalarını bildirmişti. Uzmanlar halkalara gömülü durumda binlerce gök cisminin bulunabileceğini ve bunlardan çapı en az bir kilometre uzunlukta olanların bile bütün boşluğu temizleyebileceklerini belirtiyorlardı.

Ancak, Satürn gezegenine en fazla yaklaşılabilen -124,000 km.- noktadan dahi gömülü parçalar izlenemedi. Bilim adamları bu meseleyle uğraşırken, Terrell iki keşif daha yaptı: Pioneer 11 tarafından ortaya çıkarılan F halkasında S-13 ve S-14 adı verilen iki peyk gördü. Böylece bu tür uyduların halkaları birarada tutan esrarengiz güç oldukları ortaya çıktı.

F halkası öylesine inceydi ki, oradaki varlığına inanmak son derece güçtü. Sanki bir basketbol topunun elli santimetre açığından dolandırılan bir ipliğin sonsuza dek orada kalmasını ummak gibi birşeydi.

Peykler halkaların birarada durmasını sağlarken, dışarıdaki uydu bu parçaların Satürn'e düşmesini önlüyor, içerideki uydu ise parçaların etrafa dağılmalarını engelliyordu. Uzmanlar F halkasının bu kadar dar oluşunun yarattığı dengeyi "inanılmaz" olarak nitelemekteydiler.

S-15 adı verilen başka bir uydu da A halkasında görüldü. Böylece peyklerin meydana getirdiği yerçekiminin halkaları oluşturmadaki etken olduğu bir kere daha kesinlik kazandı.

Uydular F halkasının başka bir özelliğini de oluşturmaktaydılar: Halka aynı maddeden gelmiş bir bant değil de, "bir yörünge etrafında dönen cisimler" kuramına tamamiyle ters düşen birçok şeridin örülmesinden meydana gelmişti.

Uzmanlara göre şeritler belkide Satürn'ün ve peyklerin manyetik alanlarının bileşiminden oluşan elektrostatik Foucault-İndüksiyon akımlarının gözlenebilen sonucuydu. Adeta Kepler kanunlarını elektrostatik etkileri içeren kuramlarla yeniden geliştirmek gerekiyordu.

S-10 ve S-11 adı verilen iki küçük uydu bir başka bilinmeyeni daha açıkladı. Bunlar Dünya'dan da izlenebiliyorlardı ama varlıkları tam olarak ispat edilememişti. Voyager'in fotoğrafları sayesinde şimdiye kadar görülmemiş bir tarzda hareket ettikleri ortaya çıktı. Diş şeklindeki bu iki uydu birbirini kesen yörüngeler üzerinde hareket etmekteydiler ve zaman zaman uzaklaşıp, zaman zaman yaklaşıyorlardı.

● YAKIN İLİŞKİLER

Hesaplar bu iki gök cisminin hiçbir zaman çarpışmayacağını ortaya çıkardı. Garip bir yörüngesel manevrayla birbirlerinin yanından geçip gidiyorlardı. Ençok yaklaşacakları tarih olan 1982 Ocak ayında, uydulardan biri biraz daha yüksek ve yavaş bir yörüngeye girecek, daha hızlı olanı ise ona yetişecekti. Ancak yerçekimleri sayesinde bu noktada yer değiştireceklerdi. Yukarıdaki uydu alttaki yörüngeye girerek hızlanacak, alttaki uydu ise yükselerek yavaşlayacaktı. Bu yer değiştirme esnasında iki uydu birbirinden sadece birkaç kilometre uzaklıkta hareket edeceklerdi. Her yedi senede bir de bu yakın ilişkiyi tekrarlayacaklardı.

Bu bir çift akıllı uydu ayrıca yeni bir halkanın keşfini de sağladılar. H halkası adı verilen bu halkanın yanı sıra, aynı resimlerde, Satürn'ü en içeriden çeviren bir de G halkasının varlığı kanıtlandı.

S-10 ve S-11 uyduları uzay zamanlarından birinde tek bir cismin parçalanması sonucu olmuş olabilirlerdi. Bir uydu nasıl parçalanıyordu? Ya çekim gücüyle ki, bazıları halkaların da bu şekilde meydana geldiklerini iddia etmekteydiler, yahut da büyük bir meteorun patlamasıyla ikiye bölünmüş olabilirlerdi. Satürn'e en yakın ve en büyük uydu Mimas'ın yüzeyindeki krater de aynı gerçeği doğrulamaktaydı. Bilim adamlarına göre daha güçlü bir patlama Mimas'ı bile parçalayabilirdi.

Diğer uydular da çok sayıda kraterlerle kaplıydı. Rhea'nın yüzeyinde hemen hemen hiç düzlük yoktu. Yeni bir çarpma açacağı kadar krateri de yok edecekti. Tethys'de çapı 750 kilometre uzunluğunda derin bir çukur vardı. Dione'nin yüzeyi ise Ay'a çok benziyordu. Ancak Enceladus adı verilen uydu ise uzaktan hayret edilecek kadar pürüzsüz görünmekteydi.

Bütün uydular arasındaki tek müşterek nokta ise hemen hepsinin zamanla yüzeylerinin yenilenmeleriydi. Isı kaynağı olamayacak küçüklükteki bu buzul uyduların, bir zamanlar bilinmeyen bir şekilde ısındıkları apaçık ortadaydı. Enceladus düzgün yüzeyini kendisinden iki kere daha yavaş dönen Dione'nin oluşturduğu yerçekimine borçluydu. Diğer uydulardaki yüzey yenilenmesi ise büyük miktarlardaki radyoaktif elemanların varlığını gösteriyordu.

İkinci bir meselede, yakındaki uyduların gezegenlerdeki geleneksel yoğunluk azalması kuralının çiğnenmesiydi. Güneşin etrafında dönen gezegenlerde de, gezegenlerin etrafında dönen uydularda da, merkeze en yakın olanlar her zaman en yoğun olanlardır. Astronomlar, "dışa doğru gidildiğinde yoğunluk azalır ama Satürn'ün uyduları bu kurama ters düşüyorlar." diyorlardı.

Voyager, Mimas'ın yoğunluğunu 1,2 yani çok miktarda su buzu ve az miktarda kaya olarak ölçtü. İki uydu sonraki Tethys'de ise yoğunluk 1,0'dı (hemen hemen saf su veya karlı buz) ama ondan sonra gelen Dione'de yoğunluk 1,4'tü. Bu rakam etraftaki uydularla karşılaştırıldığında kaya miktarında artış gösteriyordu. Rhea ve Enceladus'un yoğunlukları henüz kesinlik kazanmamıştı.

Satürn'ün uydularının uzayın başlangıcındaki buz parçalarının birleşmesinden oluştukları varsayımından hareket edildiği takdirde Satürn sistemi Güneş sisteminin nasıl varolduğunu en iyi açıklayacak örnekti. Bilim adamları, "Güneş sisteminin oluşumunu ve birleşim denilen olayı Satürn'de gözleyebiliyoruz." demekteydiler.

Titan ise başlı başına bir muammaydı. Bilinenler arasında atmosfere sahip tek uyduydu ama kızıl bir sis içerisinde olduğundan Voyager'in kameraları uydunun yüzeyine nüfus edemiyorlardı. Radyo dalgalarının atmosferdeki sondajlarından elde edilen bilgilere göre Titan'ın yüzeyindeki basınç Dünya'nınkinden birkaç misli fazlaydı.

Morötesi ölçümlere göre atmosferi oluşturan ana eleman düşünüldüğü gibi metan değil, Dünya'da olduğu gibi nitrojendi. Bundan başka bileşimde asetilen, etan ve hidrojen siyanür de dahil olmak üzere önemli hidrokarbon konsantrasyonları bulunmaktaydı. Bu moleküller uyduda yaşam olabileceği ihtimalini yarattıysa da, ısının -180 derece C olarak belirlenmesi herhangi bir canlı türünün varolamıyacağını ortaya çıkardı. Dr. Stone "Titan, yaşam öncesi kimyasını incelemek için çok elverişli bir yer olabilir. Dünyamızın milyarlarca yıl önceki halini, yeryüzünde yaşam belirtileri başlamadan evvelki hali burada görebiliriz. Titan derin soğutucuda dondurulmuş Dünya olabilir." demekteydi.

● EKVATOR RÜZGARLARI

Satürn'ün kendisi halkalar ve uyduların yarattığı heyecan içerisinde unutulmuştu. Meteoroloji uzmanları Jüpiter'den gelen verileri değerlendirerek, gezegeni hemen hemen her yönden aynı şiddette eserek birbirine katan fırtınaları araştırmaktaydılar. Satürn'de de durum aynıydı. Bulut şeritlerinin içerisinde kalan ekvator bölgesinde rüzgar Batı'ya doğru saatte 1500 kilometre hızla esmekteydi. Böylesine bir hava durumuysa bizim için tamamen yabancıydı.

Voyager 1, Güneş sisteminin öbür ucuna doğru yol alırken, çözülemeyen eski ve yeni sorunlara açıklık kazandırma sırası Voyager 2'deydi. Bu arada da bilim adamları ellerindeki verileri tekrar değerlendireceklerdi. Birçok araştırmaya katılmış olan Brad Smith, benzer bir olayla daha önce hiç karşılaşmadığını ve bir haftada Satürn hakkında bir tarih boyu bilinenden çok daha fazla şey öğrendiklerini söylüyordu. ●

Kadınlarla tanışmak ve "ideal" kadını bulmak

Baştarafı 32. Sayfada

leyecekleriniz yalana dayanıyorsa, öyle bir yalan olmalıdır ki, unutulsun gitsin. İlişkiniz süresince tekrarlamak zorunda kalacağınız bir yalan, beklenmedik anlarda beklenmedik güçlüklerle karşı karşıya bırakabilir sizi... Foyanızın meydana çıkacağı korkusu, zevk alabileceğiniz bir ilişkiye turp sıkmada bire birdir. Onun için yalanlarınız, söylenip unutulacak cinsten olmalıdır.

Prova yapabilmeniz için, değişik durumlarda başvurulabilecek değişik "yaklaşma konuşmaları" hazırladık sizlere...

■ Kalabalık Bir Otobüste (Kadının Ayağına Basın):

O: Aaaayyyy!

SİZ: Aman Tanrım! Çok özür dilerim.

Birkaç dakika sonra yine ayağına bastınız.

O: Aaaayyyy! Yine mi siz? Lütfen dikkatli olun.

SİZ (kızararak): N'olur, bağışlayın. Nasıl oldu bilemiyorum. Genellikle böyle beceriksiz olmam. Ama, yatımla daha yeni deniz gezintisinden döndüm. Bir-iki ay denizde geçirdikten sonra, karaya alışmam için zaman gerekiyor.

O: (Gözleri faltaşı gibi açılmış durumda): Yatınız mı var?

SİZ: Elbette... Yoksa denizden hoşlanır mısınız?

Yatın size ait olması gerekmez. Size aitse sorun yok... Kadın daha sonraları üstünüze üstünüze gelirse, bir arkadaşınıza ödünç verdiğinizi ya da Hong Kong'da yatırım yapmak için paraya gereksinme duyduğunuzu, bu yüzden sattığınızı söyleyebilirsiniz. İşi iyice koparabilmek ve sözlerinize onu inandırabilmek için, en etkili yol, bir yat bulup onu hafta sonu gezmesine götürmenizdir.

■ Müzede:

Soyut bir resmin karşısına geçip beş dakika durun.

SİZ: Sanattan pek anlamam, ama, neden hoşlandığımı çok iyi bilirim.

O:Bu resmin ne anlatmak istediğini pek anlayamadım.

SİZ:İşin aslına bakarsanız, ben de pek anlayabilmiş değilim.

Kısa bir sessizlikten sonra, eşölçüde anlamsız bir heykelin karşısına geçip durun. Aynı konuşmayı tekrarlayın.

SİZ: En iyisi hayvanat bahçesine gitmek. Orada kendimi bu kadar yabancı hissetmiyorum.

O:Yoksa siz de mi hayvanat bahçesinden hoşlanıyorsunuz?

SİZ: En bayıldığım şey... Gezmekle doyamıyorum. Üstelik buraya uzak da değil... Gitmek ister miydiniz?

O:İstemek de ne demek? Hemen gidelim.

Hayvanat bahçesinde maymunların bölümüne özellikle gitmeye bakın. Maymunlar, herkesin gözü önünde cinsel anlamlara çekilebilecek ilginç şeyler yapıp size konu da yaratabilirler.

■ Süpermarkette:

SİZ:Özür dilerim. Burada fil filetosu satılıyormuş. Nerede bulabileceğimi biliyor musunuz?

O (Şaşkın şaşkın): Fil filetosu mu?

SİZ: Evet, fil filetosu... Ben de ilk duyduğumda şaşırmıştım.

O:Cidden öyle bir yemek mi var?

SİZ:İnanılmaz gibi gelebilir, ama, var. Çalıştığım yerdeki bir arkadaş...

> Yalan beklenmedik zamanlarda beklenmedik güçlüklerle karşılaştırabilir sizi.

Bu yöntemi etkili biçimde uygulayabilmek için çarpıcı bir kişiliğe sahip olmanız gerekir. Alaycı, saçma bir yaklaşımdır bu... Kadını kaldırmak istediğinizi ha açıkça söylemişsiniz, ha bu yöntemi uygulamışsınız. Aralarında pek fark yoktur. İyi para getiren bir işiniz, fil filetosu yiyecek kadar paranız, böyle birşeyi merak edip arayacak kadar orijinalliğiniz olduğunu baştan ortaya koymanız da lehinizde bir puan... Bu yöntemi uygularken kekelememeye, bütün işi yüzünüze gözünüze bulaştırmamaya dikkat edin.

■ Yine Müzede:

Soyut resim örneklerinden birinin karşısına geçip beş dakika seyredin.

SİZ: Bacak kadar kardeşimin çizgi ve perspektif anlayışı bile bundan iyi...

O: Ama, bu Klee'nin en ünlü yapıtlarından biri... Nasıl olur?

SİZ: İnanmıyorsanız, bakın. (Cebinizden kara kalemle çizilmiş bir resim çıkarın). Usta bir ressamın kaleminden çıkmış gibi... Üstelik, daha altı yaşında...

Bu yöntem biraz tehlikeli olabilir. Küçük kardeşiniz Klee düzeyinde değilse ve kadın da gerçekten resimden anlıyorsa işiniz biktir. Ancak, kadının, müzeye de kültürünü değil de erkeklerle tanışıklığını geliştirmek için geldiğini varsayarak rahatlayabilirsiniz.

■ Bilet Kuyruğunda:

SİZ:Özür dilerim. Beni yanlış anlamayın, ama, sizinle daha önce film stüdyosunda tanışmamış mıydık?

O:Hayır. Birisiyle karıştırdınız galiba...

SİZ:Çok özür dilerim. (Sessizlik). Ama, şimdi daha yakından bakıyorum da, ne saçlarınızın parlaklığı, ne vücudunuz benziyor. Yanılmış olmak için kör olmam gerek...

O:Bu numaralar bayatlamadı mı? Siz beni ne sanıyorsunuz?

SİZ: Bakın, geçen gün **Erkekçe**'yi okurken...

Bu yaklaşım, ancak kültürlü, uyanık kadınlara söker. Üstelik, araya **Erkekçe**'yi sıkıştırmakla, bir taşla iki kuş vurmuş oluyorsunuz. Hem kültürünüzü, hem niyetinizi tek sözcüğe sığdırmak kolay mı?

■ Parkta:

Çimenlerin üstüne yığılıp, dilinizi yutmuş gibi öksürmeye, canhıraş feryatlarla debelenmeye başlayın. Koşarak yanınıza gelecektir.

O:Aman Tanrım! Ne oldu? Birşeyiniz mi var?

SİZ: (Yutkunarak): Yok. Geçti galiba...

O:Bir yardımım dokunabilir mi?

SİZ: Hayır. Gerçekten teşekkür ederim. Nefes boruma lokma kaçtıydı, ama çıktı.

O: Ne kadar korkunç!

SİZ (Derin nefes alarak): Ohhh! Düzeliyor.

O:Birşeyinizin olmadığından emin misiniz?

SİZ: Evet. Gerçekten düzeldim. Size de çok teşekkür ederim. Öyle hiç tanımadığınız birinin yardımına koşmak için gerçekten yürekli, iyi kalpli bir insan olmalısınız.

O (Hafifçe kızararak): Yok canım. Hiç önemli değil...

SİZ (Ayağa kalkıp üstünüzü, başınızı silkeleyerek): Alçakgönüllü olmayın. Herkesin kendisini düşündüğü bir Bencillik Çağı'nda...

Bu yaklaşımı uygulayabilmek için, hem rol kesme yeteneğinizin gelişkin, hem de façanızın düzgün olması gerekir. Hırpani kıyafetli bir adamın yardımına kimse koşmaz. Bu yaklaşımı daha da güçlendirebilmek için yanınıza bir de köpek alabilirsiniz. Kibar giyimli, köpek sahibi bir erkek, hem zengin, hem sevecen izlenimi

uyandırır. Bu arada, köpeğinizin orta boylu, tembel, üzgün bakışlı olmasına özen gösterin. Büyük bir köpek üstünüze koşarak gelen kadını yanlış anlayıp ısırabilir. Tembel olmayan sırnaşık bir köpek de sizi cidden tehlikede sanıp, yalaya yalaya öldürebilir. Bu arada, çevrede doktor ya da polis olmamasına özen gösterin. Gerçekten hastalandığınızı sanıp sizi hastaneye koşturabilirler.

■ Apartmanın Önünde:

Elinize buruşmuş bir kağıt parçası alıp, bir kağıttaki numaraya, bir apartmanın numarasına bakın. Şaşkın şaşkın başınızı sallayın.

SİZ (Kızararak):Afedersiniz, 38 numaralı apartmanı arıyorum, ama bir türlü bulamıyorum.

O: Bu sokak 36 numarada bitiyor.

SİZ: Olamaz. Bana bu numarayı veren arkadaşım çok dikkatli, çok titizdir. Yanılmış olamaz.

O: Sokak gerçekten 36 numarada bitiyor. O binada ben oturuyorum da oradan biliyorum.

SİZ: Burada oturuyorsanız, falancayı tanımanız gerek... Ünlü bir petrol şirketinin genel müdürüdür. Birlikte bir yatırıma girişecektik de onun için evini arıyorum.

O (İlgisi artmış olarak): Yok, öyle birisi bu apartmanda... Ama, belki sokağın adını yanlış vermişlerdir.

SİZ: Haklı olabilirsiniz. Ama dolaşmaktan o kadar yoruldum ki...

Bu tip konuşmaları dilediğinizce uzatabilirsiniz. Hatta yakınlarda pastane gibi bir yer varsa, yorgunluğunuzu birlikte giderebilmek için bir-iki kadeh birşeyler içmeyi de önerebilirsiniz. İlk fırsatta tutmazsa aldırmayın. Yarım saatte bir o mahalleye dönmek için fırsat da yaratmış durumdasınız. Yine karşılaştığınızda hafif gülümseyerek selam verebilir, tekrar el bile sallayabilirsiniz. Tanışlığınızı ilerletmeye bakın.

■ Kalabalık Bir Kaldırımda:

Alışverişten eli-kolu paketlerle dolu olarak döndüğünü gördünüz. Köşeyi hızla dönerek ona çarpın. Paketler sağa-sola savrulacaktır.

SİZ: Aman Tanrım! Çok özür dilerim. Bağışlayın.

O: (Yorgun-argın): Önemli değil. Toplamama bari yardım edin.

SİZ: Elbette! Bakın, şurada da küçük bir paket var... Şunu da alın... Şu da düşmüş... Ah, ne kadar beceriksizim...

Paketlerin arasına yanlışlıkla cüzdanınızı da koyun. İçinde kartvizitiniz, biraz da para olmalı... Sonra, tekrar özür dileyerek oradan uzaklaşın. Kadının üç kuruşluk dürüstlüğü varsa, evde paketleri ayırırken cüzdanınızı bulacak ve hemen sizi arayacaktır. Bir koşu ona uğrayıp cüzdanınızı alabileceğinizi söyleyin. Teşekkür ve övgülere boğun onu... Sonra, gönül borcunuzu kanıtlamak için sinemaya, tiyatroya, yemeğe falan çağırın...

★★★

Yukarıda sıraladığımız konuşmalardan da anlaşılacağı gibi, önemli olan, söylediklerinizi değil, bunları **nasıl** söylediğiniz... Usta bir çapkın bütün albenisini seferber ederek, dilinden tek kelime bilmediği bir yabancı kadını da cezbedebilir. Bütün sorun, zeytinyağı gibi üste çıkmak ve inisiyatifi elden bırakmamaktır.

Ama, herkeste böyle yetenekler olmayabilir. Sıkılgan bir mizaca sahip olabilirsiniz. O zaman, kalabalık yerlerde bu numaraları yapmaya kalkışırsanız, yüzünüze gözünüze bulaştırma olasılığı da artar.

> Önemli olan söyledikleriniz değil, bunları nasıl söylediğinizdir.

Tasalanmayın. Size uygun yöntemler de vardır.

İDEALİNİZDEKİ KADININ PEŞİNDE

"Aranan Erkek" olma yönündeki becerilerinizi bu kadar geliştirdikten sonra, bunları, sıradan bir kadın üstünde harcamayı elbette istemezsiniz. Sizi duygusal, fiziksel ve zihinsel olarak uyaran bir kadın aramanız kadar doğal birşey olamaz.

Bu durumda, yapacağınız ilk iş, idealinizdeki kadının bir portresini kafanızda canlandırmaktır. Bunu yaparken gerçekci olun. Kafanızda canlandırdığınız tip bir film tanrıçası ya da erişilmez bakire olmasın. Bu arada, kendinizi de iyice değerlendirmeye, özelliklerinizi eleştiri süzgecinden geçirmeye bakın. Kendinizi ne kadar iyi tanırsanız, sizin tipinizdeki birine ilgi gösterebilecek kadın tipini de daha kolay bulursunuz.

Erkeklerin uyabilecekleri bazı görünüş kalıpları vardır. Spora düşkün bir "Erkek" tipi misiniz? Jet sosyetenin arasında hiç yabancılık çekmeyen bir "Parti Çocuğu" musunuz? Entellektüel misiniz? Ağırbaşlı, olgun ekmeğini taştan çıkaran bir tip de olabilirsiniz. Dünyayı umursamayan, gününü gün eden bir tip çizmek de elinizde... Romantik bir insan, politikacı, "sevecen baba", işçi, "dava adamı", bankacı, sigortacı, iş adamı rollerinden birine de girebilirsiniz. Önemli değil... Önemli olan, size en uygun role bürünebilmektir. Tasalanmayın, bu tiplerden herhangi birine gönlünü kaptırabilecek yeter sayıda kadın vardır ortada...

Kimi kadın vardır, güngörmüş, hercai tipleri kovalar. Onlara kapılır. Kimi kadın vardır, gelecekteki güvenliğini ağırbaşlı bir bankacı tipinin yuvasında, kollarında arar. Spora düşkün "Erkek" tiplerine de fazla özenmeyin. Çoğu kadın, bunlara, kendini beğenmiş, kulaklarının arası bile adale bağlamış geri zekalılar gözüyle bakarlar.

Her kadının erkekte aradığı başka başka şeyler vardır. Bazıları okumuşlara, bazıları mutfak işlerine elleri yatkınlara, bazıları muhafazakarlığa, bazıları ağırbaşlılara, bazıları esprili bir kişiliğe, bazıları yaratıcılığa, bazılarıysa maalesef paraya önem verirler.

Burada küçük bir sorunla karşılaşıyoruz. Çoğu erkek, tipine uygun bir meslek bulamaz. Örneğin, yazdığı şiirleri bohem çevrelerde okumayı hayatındaki tek amaç olarak benimseyen nice kişi, geçinebilmek için tezgahtarlık yapmak zorundadır. Bu tip insanlar, kendi kişiliklerine uygun kadınlarla tanışmakta gerçekten güçlük çekerler. Kendimden biliyorum bunu... Ömrüm sahneyle perde arasında mekik dokuyarak, şen-şakrak yıldızlarla dirsek temasında geçti. Böyle bir ortamda "idealinizdeki kadın"ı bulabilmek için sizin de dışa-dönük, şen-şakrak bir kişiliğe sahip olmanız gerekir. Bense içe-dönük, sessiz bir insanım. Bu yüzden de arayışlarımı, çalıştığım çevrenin dışında sürdürmek zorunda kaldım hep...

Meslek yaşamınızda ve onun yakın çevresinde "ideal kadın" tiplerinin bulunmayışı sizi yıldırmasın. Müzikten hoşlanıyorsanız, ama sanatçı çevreleri yadırgıyorsanız, yine konserlere gidin, ama, aradığınız kadın için gözlerinizi **seyircilerin** üstünde dolaştırın. Sizin hoşlandığınız tür müzikten hoşlanan bir kadının başka hoşlanacağınız yönleri de olabilir. Genellikle de vardır.

Biraz yaratıcı olmak yeter. Politikadan mı hoşlanıyorsunuz? O

zaman bir siyasal partiye ya da derneğe üye olun. Sizin siyasal tercihlerinizi paylaşan bir kadını orada kolayca bulabilirsiniz. Hayırsever misiniz? O zaman da, hayır derneklerinden birine kaydolun. Bu yoldan giderek kadınlarla tanışmanın büyük kolaylıkları vardır. Her an birlikte olabilir, attığınız adımları yoklaya yoklaya seçebilirsiniz. Onu tanıma fırsatını tedirginlik duymadan elde edersiniz. Baktınız, iş yürüyecek gibi... Doludizgin ileri! Baktınız, yürümeyecek... Salın, gitsin...

Ama, öte yandan, kadınlarla tanışabilmek için derneklere girmenin bir de sakıncası var. Aidat ödemek, sıkıcı toplantılara katılmak, kadını tanıyabilmek için dernek işleriyle yoğun biçimde uğraşmak zorundasınız. Kaldı ki, sizi tıpatıp andıran bir kadınla tanışabilir ya da kadınları unutacak kadar dernek işlerine kendinizi kaptırabilirsiniz. Daha da kötüsü, derneğin sizin bilmediğiniz bazı gizli faaliyetleri de olabilir. O zaman da gönül avcılığı diye başlayan bir iş yüzünden başınız beladan kurtulamayacaktır. Bu nedenle, size tavsiyemiz, aradığınız kadını sonunda bulamasanız bile, size bir süre doyum verecek türden dernek çalışmalarına katılmanızdır.

İdealinizdeki kadınla tanışmanın en elverişli yeri yine de partilerdir. Espri yeteneğiniz varsa ya da iyi fıkra anlatıyorsanız ya da şiirleriniz sizden başka herkesin canını sıkmıyorsa, elinizdeki kokteyl davetiyelerini mutlaka değerlendirin. Spora tutkunsanız, tenis gibi sosyete sporlarını izleyin. Falanca yılın falanca turnuvasındaki final maçına ilişkin anılarınızı anlatırsanız, size kulak kabartacak bir dilberi kolayca bulursunuz. Danslara gidin, sık sık partner değiştirin. Dost toplantıları bu tür ilişkiler için özellikle elverişlidir.

Son olarak, arkadaşlarınızdan çöpçatanlık yapmalarını isteyebilirsiniz. Ancak, hemen belirtelim, burada küçük bir tehlikeyle karşı karşıyasınız.. Arkadaşlarınızın sizin için uygun gördükleri kadın, dişi bir Frankenstein olabilir. Değilse ve arkadaşlarınız da onu beğeniyorsa, herhalde beğenilecek önemli yanları var demektir. Şansınızı bu yoldan da deneyin. Alt tarafı, biraz zaman, iş tutmazsa birkaç da arkadaş kaybedersiniz. Arkadaşlarınız çöpçatan olarak bütünüyle beceriksiz ve yeteneksiz değillerse, size bulacakları bayan arkadaş gerçekten bir içim su olabilir. Güzel, zeki, bilgili, seksi ve yatakta ateş parçası gibi bir kız bulabilmek için her yol denenebilir. Hiç mi kumar oynamadınız, hayatınızda?

Bu arada size bir küçük tavsiyemiz daha var: "Bizimkinin bir kız arkadaşı gelmiş. Bu gece birlikte çıkalım" diyen erkek arkadaşlarınıza fazla kulak asmayın. Ağzınız yanabilir. Benimki çok yandı. Bu tür görmeden buluşmalarda şöyle kadın tipleriyle karşılaştım:

1.İkide bir pazılarını sıkan, 80 kiloluk bir kadın gülleci.

2.Bir ev eşyaları mağazasında çalışan ve bütün gece evyelerden, musluklardan, sifonlardan söz eden bir genç hanım.

3.Gece boyunca onluk bir paket ciklet çiğneyip bitiren bir üniversite öğrencisi.

4.Bütün gece boyunca "idealindeki erkek" tipini anlatan (bana hiç benzemiyordu) ve ortalama erkeği "seks budalası bir manyak" olarak niteleyen biri.

5.Orkestranın en ateşli parçasını çaldığı sırada, kulağıma Hegel ve Nietzsche felsefesini fısıldayan biri.

Size tavsiyem, daha önce hiç görmediğiniz bir kadınla çıkmamanızdır. Sizi böyle birileriyle tanıştırmak isteyen arkadaşlarınız varsa, söyleyin, evlerinde bir parti versinler, ikinizi de çağırsınlar. İş yürürse iyi... Yürümezse, gitme saatine kadar arkadaşlarınızla söyleşirsiniz.

★★★

Elinize kağıt-kalem alıp ihtimal hesaplarınızı yapın. Bütün derneklere kaydoldunuz. Temsil ve konser kaçırmıyorsunuz. Arkadaşlarınızın tanıştırmak istedikleri bütün kadınlarla tanışıyorsunuz. İdeal ölçülerinize uygun bir-iki tane mutlaka çıkar aralarından... Buldunuz mu? Tamam! Buraya kadar yazdıklarımızı yeniden okuyun ve onun üstünde uygulamaya başlayın.

İnanın, siz bile kendinizi tanımayacaksınız. "Neymişim ben?" diyeceksiniz.●

"Kadınca" yatıp "Erkekçe" orgazm oluyorlar

Baştarafı 25. Sayfada

dım. Ama şimdi memnunum. Helal olsun.

—Ameliyatınız Türkiye'de mi oldu?

—Evet burada İstanbul'da yaptırdım. Yurt dışında çok pahalı diyorlar.

—Kim yaptı bu ameliyatı?

Bunu da açıklıyor çekinmeden. Ama ameliyatı yaptığı ileri sürülen tanınmış estetik cerrahı bunu doğrulamıyor. Bu tür ameliyatlar yapmadığını söylüyor. Tüm ısrarlara karşın konuşmayı kısa kesiyor "Ben yapmadım" diyor sadece.

● YASAK AMA...

Oysa Türkiye'nin üç büyük kentinde (İstanbul, Ankara, İzmir) cinsiyet ameliyatı adı verilen organ değişikliği operasyonlarının yapıldığı biliniyor. Fakat bu işlemin Türk Ceza Kanunu tarafından yasaklanmış olması, ortaya çıkarılmasını engelliyor. Cerrahlar sadece kendilerine müşteri olabilecek kişilere bilgi veriyorlar bu konuda ve ancak bir tanıdığın tavsiyesi ile gelenleri ameliyata alıyorlar.

Bu yüzden konuyu bu tür ameliyatlar yapmamakla birlikte 15 yıldan beri estetik cerrahi dalında uğraş veren Dr. Atilla Oymak ile konuşuyoruz. Oymak da bu tür ameliyatların ülkemizde yapıldığını doğruluyor ve "15 yıllık bir estetikçi olarak" kendisini bile yanıltacak ölçüde başarılı yapıldığını belirtiyor. Burun ya da göğüs düzeltmesi için kendisine başvuran bazı erkeklerin işin başında gerçek bir kadın sandığını açıkça itiraf ediyor.

Atilla Oymak'ın verdiği bilgiye göre, tıbbi gereksinmeler (bazı ruh hastalıkları) dışında Türk Ceza Kanunu erkeklerin ameliyat sonucu kadın olmasını yasaklamıştır. Çünkü bu durum "çalışan organların kişinin arzusuyla da olsa kesilmesini" yasaklayan bir madde içine alınmaktadır hukukçular tarafından. Buna karşın estetik cerrahi çalışmaları sırasında daha önce cinsiyet ameliyatı geçirmiş birçok vaka ile karşılaştığını söylüyor.

● FARKI YOK

Atilla Oymak'a göre başarılı bir cinsiyet ameliyatından sonra kadın olan erkeğin cinsiyet organı bir kadından ayırdedilemez görünüm kazanmaktadır. Cinsiyet ameliyatı şöyle yapılmaktadır:

Önce işe husyelerin çıkarılması ile başlanmaktadır. Bunlar derileriyle birlikte kesilip atılmaktadır. Daha sonra penisin içi boşaltılmakta ve ters çevrilerek idrar kesesi ile rectum arasında açılan boşluğa yerleştirilmektedir. Bu bölüm kadınlarda vajina işlevini gören bölümü oluşturmaktadır.

Penisin içi boşaltılırken deri ile birlikte küçük bir penis parçası da bırakılmaktadır. Bu parça ka-

dınlarda bulunan klitorisin yerine getirilerek cinsel organa kusursuz bir görünüm kazandırmaktadır. Ayrıca bu küçük parça, kadınlardaki klitorisin, erkeklerdeki penisin işlevini kazanmaktadır. Penisten bir kalıntı olduğu için cinsel tahrik sırasında şişmekte ve kadın olan erkeğin erkekte olduğu gibi orgazma ulaşmasını sağlamaktadır. Ancak husyeler tamamen alındığı için orgazm sırasında meni boşalması meydana gelmemektedir.

Belirtildiğine göre, penis derisinden yapılan vajina içinde bir his sözkonusu değildir. Bu yüzden vajinanın içi kuru kalmaktadır. Fakat uzmanlar bu derinin zamanla deri özelliğini yitirip mukozalaştığını ve normalden daha fazla rutubetli olabildiğini açıklıyorlar.

Bu tür ameliyatlarda idrar kanalı bile kısaltılarak, kadınlarda bulunan yerde bırakıldığından, kadınlaşan erkekler gerçek kadınlarda olduğu gibi çömelerek idrar yapmak zorunda kalmaktadırlar.

● GENİŞLETMEK İÇİN

Yine uzmanların verdiği bilgiye göre penis derisinden yapılan vajinalar genellikle normal bir vajinadan dardır. Bu kişilerde fazla kullanılmayan penis, normalden küçük kaldığı için çok sıklıkla cinsiyet ameliyatları sırasında vajinanın genişletilmesi de gerekmektedir. Bu işlem ise başka bir yerden (genellikle bacaktan) alınan deri parçaları ile yapılmakta, bu derilerin eklenmesiyle vajina genişliği normal duruma getirilmektedir.

Ancak yapay vajinalarda bir salgı ve kayganlık sözkonusu olmadığından, kadın olan erkekler genellikle normalden daha büyük bir vajinaya sahip olmayı arzulamaktadırlar. Atilla Oymak'ın söylediğine göre ellerinde saç spreyi kutularıyla gelip, vajinalarının bu kutuların girmesine olanak sağlayacak ölçüde genişletilmesini isteyen erkekler bile görülmektedir.

● NEDEN YAYILIYOR?

Erkekler arasında kadın olma modası giderek yayılıyor. Önce gazino sahnelerinde boy gösteren kadın giysili şarkıcılar modası eşcinselliği ve erkeklerin kadınlaşmasını popüler duruma getirdi. Bunun nedeni Club 33'de konuştuğumuz "eski erkek"in sözlerinden anlaşılıyor. Kendileri ile ilişki kuracak erkek bulmakta zorluk çeken veya bu iş için para ödemek zorunda kalan eşcinseller yeni modadan yararlanarak kadınlaşıyor ve işlerini kolaylaştırıyorlar. Çünkü "güzelce" bir kadın olduktan sonra tüm zorluklar ve parasal sıkıntılar ortadan kalkıyor. Hatta kadın olan erkek için kendine göre "zevkli" bir yoldan para kazanma olanakları bile doğuyor. Daha sonra elde edecekleri kazanca göre pek fazla sayılmayan bir harcama karşılığında ve birkaç saat süren tehlikesiz bir ameliyattan sonra kadın olmak olası çünkü.

Atilla Oymak bu tür ameliyatların fazla zor olmayan ve hemen hemen sakıncasız türden olduğunu belirtiyor. Sağlık açısından da fazla bir tehlikesi olmadığını söylüyor. Belki tek sakıncası bir daha geriye dönüşün mümkün olmaması. Ancak birçoğu yukardaki örnekte olduğu gibi buna aldırmıyor bile. ●

Tavla

Baştarafı 65. Sayfada

bilir. Örneğin, rakibinizin 12 numaralı kapısındaki iki pulunuzu kendi 7 kapınıza getirebilir ya da rakip 1 kapısındaki iki pulunuzla rakibinizin şeş kapısını kapatabilir ya da iki pulunuzu rakibinizin 1 numaralı kapısından 4 numaralı kapısına, iki pulunuzu da rakip 12 kapısından kendi 10 kapınıza getirebilirsiniz. Pullarınızı tek tek oynayıp açık vermedikçe, oynayabileceğiniz çeşitli biçimler vardır, ama, siz, yine de ilk önerdiğimizden şaşmayın.

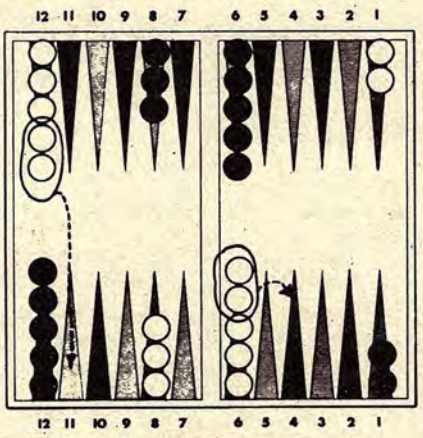

2-2 (Şekil 6): Önerdiğimiz 11 ve 4 numaralı kapılarınızın alınmasının alternatifi, rakip 1 numaralı kapıdaki iki pulunuzu rakip 5 numaralı kapıya hareket ettirmektir. Bu aslında savunma oyunudur. Önemlidir de... Ancak, ilk zarı atmakla sağladığınız avantajı, yani hücum etme avantajını, daha baştan savunmaya çekilmekle harcamanın ne anlamı var? Siz ilk önerdiğimizle yetinin, tecrübeniz arttıkça yararlarını göreceksiniz.

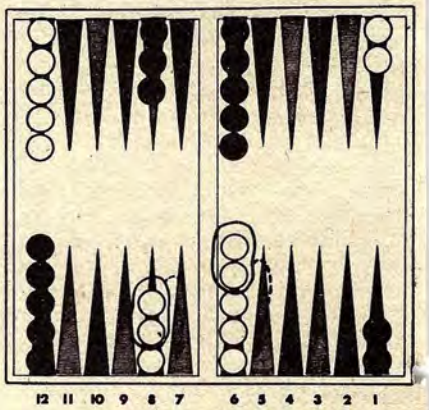

1-1 (Şekil 7): Hep-yekinizi 7 ve 5 numaralı kapılarınızı almak için kullandığınızda, düs-senin size sağladığı yararları aynen tekrarlamış oluyorsunuz. Bu tür bir oyun sizin toplanma bölgenizdeki rakip pulların kaçma olanaklarını büyük ölçüde kısıtlayacak, böylece sizin geri pullarınıza hareket serbestliği kazandırmış olacaksınız. Size ait alanda yalnızca üç kapı kazanmış olmayacak, ikinci zar atışınızda gelecek bir 5'le kapı sayısını dörde çıkarmış olacaksınız. ●

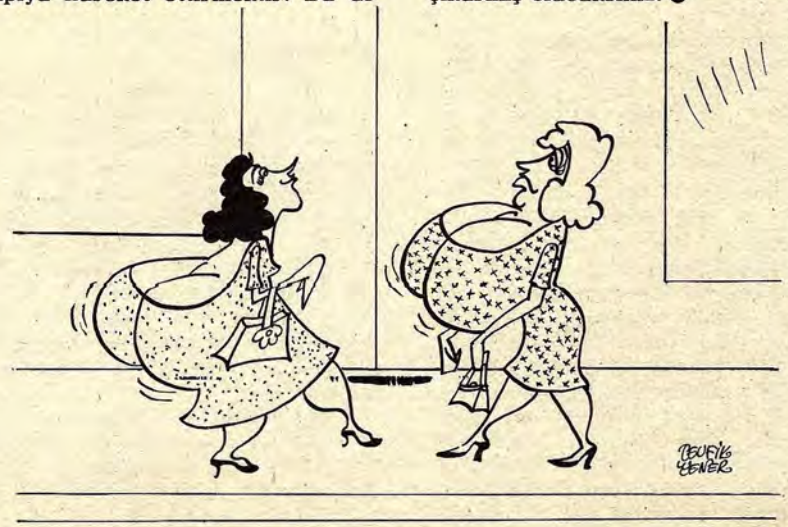

Orgazm taklidini yalnızca kadınlar mı yapar?

Baştarafı 37. Sayfada

madığını, bir efsaneden öteye geçemediğini ortaya koymuştur.

● BİR DE OYUNCULARI DİNLEYELİM

Evli, 38 yaşında Burt şöyle anlatıyor: "İlk orgazm taklidimi dört yıl önce yaptım. Bir cumartesi gecesi saat ikibuçukta bir partiden dönmüş, yatağa girip sevişmeye başlamıştık. Belki içtiğimiz içkilerin etkisiyle, ikimiz de kendimizi çok seksi hissediyorduk. İkimiz de bir kere orgazma vardık. Yetmedi, yine başladık. Aslında bakılırsa, karım benden daha çok tahrik olmuştu ve orgazmın eşiğine gelmişti. Bense daha hazır değildim. Üstelik, kafam dumanlıydı ve yorgundum. Biraz inledim, burnumdan solumaya başladım, birkaç adalemi kastım, sonra gevşedim. Ruhu bile duymadı. Şimdi ne zaman yorgun olsam aynı şeyi yapıyorum."

Karısından yakınlarda ayrılan Harry de orgazm taklidi yapabileceğini öğrenmenin mutluluğu içinde: "Orgazmın aslıyla taklidini kadınların ayırdedemediklerini öğrendiğim gün, tüm yaşamımın en keyifli günlerinden biri olmuştur. O güne kadar, her tanrının günü aynı makinenin vidalarını sıkan, ömür boyu da sıkmaya mahkûm olan bir işçinin işini yapması gibi, kocalık görevlerimi yerine getiriyordum. Artık bu baskıları üstümden attım. Eşimden de ayrıldım. Şimdi, birisiyle yatağa girdiğimde, orgazma varmak için onca çabaya değer mi, değmez mi? diye düşünüyorum. Bütün gün hamal gibi çalışıp yoruluyorum. Onun üstüne kilometrelerce koştuktan sonra soluk soluğa kalan bir köpek gibi yatakta yığılıp kalmak, her sevişmede kalp krizi geçirme tehlikesini yaşamak istemiyorum. Bu yüzden, yattığım kadının benim için özel bir anlamı yoksa ya da ertesi gün tatil değilse, bir süre sonra ahlayıp-ofluyor, gözlerimi baygın baygın kaydırıyor, ağzımı sarkıtıp gevşiyorum. Kadın da çok mutlu oluyor".

Burt ve Harry ise genç yaşta başlamışlar. Yaşları ilerledikçe bu aldatmaca yoluna başvuranlar daha çok... Charles ilk deneyimini şöyle anlatıyor: "Bizim büroda çalışan, benden 20-25 yaş genç bir kadınla ilişki kurdum. İlişkimizin ilk iki haftası her bakımdan harikaydı. Gelin görün ki, 22 yaşındaki bir kızın seks temposuna ne yapsam ayak uyduramam. Bir sevişme sırasında, açıkça, orgazma varamayacağımı kendisine söyledim. Benimle alay etti. Çok acı bir deneyimdi bu, benim için... Bir daha aynı şeylerin başıma gelmeyeceğine orada and içtim. Artık her birleşmede orgazm oluyorum. Belki gençler için orgazm taklidi yapmak güç olabilir, ama benim yaşıma gelince işler kolaylaşıyor. Zaten gelen döl az. Bazen bir-iki damladan fazla olmuyor. Bu yüzden de ruhları bile duymuyor".

Durumlarını özetlediğimiz bu üç kişi, ender vakalar değil... Kendi kişisel saptamalarıma dayanarak, 30 yaşın üstündeki erkeklerin büyükçe bir bölümünün arada sırada orgazm taklidi yaptıklarını, yine büyükçe bir başka bölümününse yataktan orgazm yerine orgazm taklidiyle çıktıklarını söyleyebilirim. Her keresinde taklit yapanlara rastlamadım, ama, hekimlere bakılırsa böyleleri de var.

> Şimdi birisi ile yatağa girdiğimde, orgazma varmak için onca çabaya değer mi, diye düşünüyorum.

● SÜPER SEKS YA DA UYARI

Erkekler genellikle orgazm taklidi yaptıklarını doktorlara açıkça söylemezler. Doktorlar, bunu, konuşmaları sırasında beliren bazı ipuçlarından, dolaylı olarak çıkarırlar. Sözgelişi, "kısıtlı" ya da "gecikmiş orgazm" dan yakınan erkeklerin çoğu, mutlaka orgazm taklidi yapmışlardır. "Gecikmiş orgazm", penisin sertleşmesi ve sertliğini koruması, ama, dölün geç gelmesidir. Bazı durumlarda, ne kadar uğraşılsa, orgazma varılamaz. Hekimlere göre, bu durumun nedeni çok seyrek olarak fizyolojik, genellikle de psikolojiktir. Doktorlar, bu tür yakınmalardan yola çıkarak sordukları sorularla, orgazm gecikmesinden yakınan erkeklerin çok kere orgazm taklidi yaptıklarını saptarlar. Hemen belirtelim, eldeki istatistiklere göre, gecikmiş orgazm vakalarının sayısı, dolayısıyla "orgazm taklidi" yapanların da sayısı hızla artmaktadır.

Bunlar hekime başvuranlar... Bir de hekim kapısı çalmayıp "Asrın Kazanovası" rolüne gamsızca devam edenler var. Sözgelişi, sevişmeyi bir saat sürdürerek eşini mutluluğa boğan, ama, kendisi sürgit doyumsuz kalan böyle birini tanıyorum. Dölü erken gelenlerle geç gelenlerin karşılıklı durumları da ilginç. İnanın, biri ötekini kıskanıyorsa, öbürü de onu aynı ölçüde kıskanıyor. Erken orgazmdan yakınan ve geç-orgazmcılara gıptayla bakan biri, daha geçenlerde, "Onunki de sorun mu? Kaç paraysa hemen satın alayım" demişti.

Görüşmeler yaptığım kadınların büyükçe bir bölümü, seçme olanakları olsa, aşıklarını geç-orgazmcılar arasından seçeceklerini söylüyorlar. Lennoz Hill Hastanesi Cinsel Tedavi Bölümü koordinatörü Avodah Offit, **Cinsel Benliğiniz** adlı kitabındaysa bu görüşe katılmıyor: "Kadınlar, kendilerinin hiç değilse bir kere, olabilirse daha da çok orgazma ulaşmalarını sağlayacak kadar sevişmeyi sürdürebilen erkeklerle yatmak isterler. Ancak, orgazma geç ulaşan erkeklerle evli olan kadınların çokçası bitkin, sinirli ve tedirgindir. Bırakmak, durmak isteseler bile kocalarının gözünden düşecekleri korkusuyla dur-durak bilmeden peşpeşe orgazma varırlar. Bir noktadan sonra, bu tür çok-orgazmlı kadınlar, seks ve orgazm konularında kayıtsız, isteksiz duruma gelirler ve bu durumları kronikleşir".

Dokuz yıllık kocasından geçenlerde ayrılan 34 yaşındaki bir dilber, benzeri görüşleri bir başka biçimde dile getiriyor: "Boşanmak için avukat yazıhanesine gidene kadar kocamın orgazm taklidi yaptığını bilmiyordum. Açıkça bilmiyordum. Birşeylerin eksik olduğunu hissediyordum, o kadar... Uzun uzadıya sevişirdik, birkaç kere orgazma varırdım. Sonra uzandığımda, ne olduğunu anlayamadığım bir eksiklik duyardım. Sanki erkek yokmuş da masturbasyon yapmışım gibi bir duyguydu bu.... Evliliğimizin ilk yıllarındaki sevişmelerimiz hiç böyle değildi. Son birkaç yıldaysa içimde bir boşluk duymaya başlamıştım".

● BİR NEDENLER DEMETİ

Görüşlerini aktardığımız Carol'un eski kocasını "namuslu bir aşık" olmaktan çıkarıp "cinsel şarlatan" yapan etkenler nelerdir? Dr. Kaplan şöyle diyor: "Buna verilebilecek tek bir yanıt yoktur. Erkeğin başından, karısını yatakta bir başka erkekle bulmak ya da korkunç bir kaza geçirmek ya da işini yitirmek gibi travmatik bir deneyim geçebilir. Bazı erkeklerinse, ergenlikten bu yana süre-

gelen ve çok derinlerde kaldığı için saptanamayan sorunları bulunabilir". Dr. Zussman daha da ihtiyatlı: "Bu durum, hakkında yok denilecek kadar az bilimsel bilgiye sahip olduğumuz bozukluklardan biri... Erkeklerin karşılaştıkları cinsel sorunlar arasında, en yoğun psikoterapiyi gerektiren hallerden biri belki de bu..."

Orgazm taklitçilerinin çok önemli bir ortak özellikleri, kendilerini ve yaptıkları işi hiç önemsememeleridir. İşe tam zamanında gelip tam zamanında giden, her gün birkaç kere masasının tozunu alan, ama, gün boyu elle tutulur bir iş çıkarmayan memurlara benzetebiliriz bu taklitçileri.... Onlar için önemli olan işin özü değil, dış görünüşüdür. Freud geleneğini sürdüren ruh doktorlarına bakılırsa, taklitçiler üç kümede toplanır. Bunlardan ilki, vajinadan korkanlardır. Ancak, bir an önce vajinadan uzaklaşan erken-orgazmcılardan farklı olarak, bunlar, tıpkı bir boğa güreşçisi gibi saldırgan olurlar ve arenayı bir türlü terketmek istemezler. Duydukları korku orgazmlarını geciktirir. Tıpkı korkak bir boğa güreşçisinin, döğüşü noktalayacak öldürme hareketinden kaçınması gibi....

İkinci küme, kadınları iki ayrı kümeye ayıran ve "kötü" kadınlarda boşalmayı doğru, "iyi" kadınlarda boşalmayı günah sayanlardır.

Üçüncü kümede yer alan erkeklerde, kadınlara karşı düşmanca duygular vardır. Göz göre göre orgazm taklidi yaparak, aşağılamak istedikleri kadınlara kazık attıklarını, böylece onlara üstün olduklarını kanıtladıklarını sanırlar. Bir yandan oflayıp-poflarken, içlerinden "Aptal karı.... Bütün bunlara inanıyorsun, değil mi?" düşüncelerini geçirirler. Dr. Offit'e göre, bu tür erkekler, "döllerini kadında bırakmak istemezler. Bıraksalar kadının mutlu olacağını düşünürler ve bu mutluluğu onlardan esirgemek için ellerinden geleni yaparlar. Bu tür erkeklerle cinsel ilişkiye girmek her kadın için güç bir deneyimdir".

Ya kibarlığından "orgazm taklidi" yapan erkeklere ne demeli? Böylelerini "sapık" olarak kümelendirmek ne ölçüde geçerlidir? Gerçi bu tür erkeklere sapık demek yanlıştır, ama, tam anlamıyla sağlıklı oldukları da iddia edilemez. İki insan arasındaki en yakın ve sıcak ilişkiyi hafife almaktır, bunların yaptıkları.... "Onun iyiliği için yaptım" diyen öteki bütün yalancılardan da pek farkları yoktur. New York'lu psikiyatr Bertram Pollens taklitçileri şöyle betimliyor: "Orgazm taklidi yapan kişiler, yetenekli, başarılı ve çekici olduklarını sürgit kanıtlamak zorunluluğunu duyan kişilerdir. Her gün yeni sınavlar vermekte, sınavların sonuysa hiç gelmemektedir. Bir ikilem içindedir. Bir yönüyle 'kendimi kanıtlamak zorundayım' derken, öteki yönüyle, bilinçaltındaki yönüyle 'ne halt etmeye bunu yapıyorum' demektedir. Sonunda, ikilemin iki buyruğunu da yerine getirmektedir. Eşine hem doyum verirken vermemekte, hem de katılmak yerine katkıda bulunmaktadır".

● CİNSEL ÖZGÜRLÜK, CİNSEL SAHTEKÂRLIK

Erkeklerin orgazm taklidi yaparak kadınları aldatmalarında psikolojik baskıların etkisi büyük olmakla birlikte toplumsal ve kültürel etkenlerin payları da bütünüyle yadsınamaz. "Özgür seks" yönündeki çağdaş gelişmeler bu toplumsal-kültürel etkenler arasında gösterilebilir. Dr. Kaplan şöyle diyor: "Günümüz insanlarının çok büyük bölümü için, özgür seks, kaygı uyarıcıdır. Özgür seks karşılıklı güvene dayanmadığı için, bunun sonucu beliren sevişmeler de karşısındakine doyum vermeye dayanır. İlk kez o erkekle yatan kadın büyük olasılıkla orgazma varmaz ve varmış gibi yapar. Erkek için de aynısı söz konusudur".

Öte yandan, kadınların tadına yeni yeni varmaya başladıkları özgürlükler, erkeklerden daha çok ve daha yeni şeyler istemeye alıştırmıştır kadınları... Bu yeni baskılar karşısında, erkekler de, mutlaka kadının istediklerini fazlasıyla verme baskısı altına girmişlerdir. Bu deneyimi yaşamış bir erkek şöyle diyor: "On dört aydır birlikte olduğum kadından yeni kopabildim. Her birleşmede birkaç kere orgazm oluyor, benden de kendisiyle birlikte orgazma ulaşmamı istiyordu. Bir keresinde 'yavaşla da yetişeyim' diyecek oldum, 'tipik erkek bencilliğiyle davranıyorsun' diye zılgıtı yedim. Cesaretimi toplayıpda ondan ayrılana kadar, sırf tatsızlık olmasın diye, orgazm taklidi yapmak zorunda kaldım".

Orgazm taklidinde erkeklerin başarılı olabilmelerinin asıl nedeni, erkek tepkileri konusunda kadınların alabildiğine bilgisiz oluşlarıdır. Konuştuğum bazı kadınlar, penisi sertleşen erkeğin **mutlaka** orgazma ulaşacağını sanıyorlardı. Gençkızlık yıllarında nereden duymuşlarsa duymuşlar, penisi sertleşip de boşalamayan erkeklerin büyük acı çekeceklerini, yumurtalıklarının moraracağını duymuşlardı. Morarmadığına göre boşalıyorlardı. Saçma! Uyarılmış bir erkek boşalmazsa belki rahatsızlık duyar, ama, yumurtalıkları bukalemun gibi renk değiştirmez. Başka kadınlar, dölün peniste olduğunu, sertleşmeyi boşalmanın bu yüzden izlediğini sanıyorlardı. Oysa, penisi sertleştiren döl değil, damarlara hücum eden kandır. Boşalma olsun-olmasın, kan çekilir, sertlik gider. Kısacası, erkeğin yataktaki performansı konusundaki kulaktan dolma bilgiler, taklitçilerin çok işine yaramaktadır. Fazla saf olmasanız bile, bazı erkekler, sizi aldatmaya kalkışabilirler. Farkına vardınız. Ne yaparsınız? Görüştüğüm ruh doktorlarının büyük bölümü aynı noktada birleşiyorlar:

"Islah olmaz kadın düşmanlarını bir yana bırakırsanız, orgazm taklidi, erkeğin gerek kendisiyle gerek yatağındaki kadınla yeteri iletişimi kuramamasından kaynaklanmaktadır. Bu tür insanlar kendileriyle dürüstçe yüzleşemezler. İster kibar olma, ister belli toplumsal standartları tutturma, ister bilinç-altında yatan psikolojik kaygılarıyla olsun, orgazm taklidi yapanlar cinsel yalancıdırlar, cinsel sahtekârdırlar. Sorunlarının temeline inip sağlıklarına kavuşmada dış yardıma, psikoterapiye gereksinmeleri vardır. Bir noktadan sonra, bu cinsel yalanlar, cinsel yaşamın ayrılmaz, doğal parçaları durumuna gelir ve o zaman yalancı hem kendisine, hem yatak arkadaşına kalıcı zararlar vermeye başlar. Aşk ilişkisinde yapmacığa, aldatmacaya ne gerek var? Zaten dış dünyada yeterince yapay oluyoruz. Sevdiğiniz insanı bu şekilde aldatmak hem kendinize, hem ona yapabileceğiniz kötülüklerin en büyüğüdür". ●

Seks tarihi

Baştarafı 41. Sayfada

da Sezar Borjiya da vardır (1500). Frenginin bilimsel adı olan "syphilis", ilk kez, İtalyan ozanı Grolamo Fracostoro tarafından, "Syphilis ya da Fransız Hastalığı" adlı şiirinde kullanılmıştır.

İ.S. 1546: Ünlü Protestan reformcu Martin Luther öldü. Ona göre kadınların yeri evdi. "Kadınlar evde oturmalı" diye yazıyordu, "Öyle yaratılmıştır bedenleri... Evde oturup çocuk büyütmek için geniş kalçalar vermiştir Tanrı onlara..."

İ.S. 1559: Seks ve ahlak konularındaki ilk "yasak yayınlar listesi" Papa 4. Paul tarafından düzenlendi. **Index Librorum Prohibitorum** adı verilen bu listede, aralarında Balzac, Dumas, Stendhal ve Moravia gibi yazarların yapıtlarının da yer aldığı 4000 kitap var ve günümüze kadar tutulmakta... 1962 yılında Papa 23. John, yazarlara kendilerini savunma hakkının tanınacağını, aklanırlarsa adlarının listeden çıkarılacağını açıkladı. 1966'da listeye yeni eklemeler yapılması durduruldu, ama hâlâ bu listenin tutulduğu söyleniyor.

İ.S. 1560: Avrupa kıtasındaki ilk frengi salgınına karşı geliştirilen önlemler içinde, Gabriel Fallopius prezervatifi icat etti. Fallopius, ayrıca, "Fransız Hastalığı" adlı kitabında, seksten sonra cinsel organların iyice yıkanmasını da öğütlüyordu, bir önlem olarak...

İ.S. 1585: Tarihin ilk "mazoşizm" gösterilerinden birinin baş kahramanı St. Mary Magdalene de Pazzi idi. Kilisenin avlusunda koşuşmaya başlar, dikenli çalılıkların arasında yuvarlanır, kendini kırbaçlattırır, direğe bağlatıp öteki rahibelerden üstüne kızgın balmumu dökmeleri için yalvarırdı. 1671 yılında azizeliğe yükseltildi.

İ.S. 1624: Eşcinsellik suçundan yargılanıp cezalandırılan ilk Amerikalı Richard Cornish oldu. Cornish genç bir adamla cinsel ilişki kurduğu için asıldı, asılmayı protesto eden iki kişinin de yine mahkeme kararıyla kulakları kesildi.

İ.S. 1640: Tarihin ilk ünlü transvestiti (kadın kılığında erkek), Orleans Dükü Phillippe'dir. İleride XIV. Lui olarak tahta geçecek kardeşinin yerini almaması için, kız çocuğu gibi büyütülüp giydirilmişti. Phillippe askerlerini savaşa götürürken bile yüksek topuklu ayakkabılar giyer, mücevher takar takıştırır, saçlarını bozmaması için şapka giymezdi.

İ.S. 1649: Tarihin bilinen ilk sevicilik davası, Amerika'nın Plymouth kentinde görüldü. Goodwife Norman ve Mary Hammon "yatakta çirkin hareketler yaparak oynaşma" ile suçlandılar. Hammon hakkında dava düşürüldü, Norman ise suçlu bulundu. Cezası, yaptıklarından pişmanlık duyduğunu halk önünde açıklamaktı.

İ.S. 1653: İngiltere'de 89 yaşındaki bir erkek zina suçundan idam edildi.

İ.S. 1655: Kadınlara seksten nasıl zevk almaları gerektiğini, gebeliğin nasıl önlenebileceğini vb. anlatan ve yazarı belli olmayan "Kadın Okulu" adlı kitap Fransa'da yayınlandı ve toplatıldı.

İ.S. 1655: Frenk Meclisi, Otuz Yıl Savaşları'nda neredeyse tükenmiş bulunan Avrupa nüfusunun yeniden artırılabilmesi için bir erkeğin birden çok kadınla evlenmesine izin verdi.

> Seks konusunda ilk "Yasak Yayınlar" listesini 1559'da Papa IV. Paul yayınladı.

İ.S. 1658: Amerika'da zinadan suçlu bulunan bir kadının kırbaçlanmakla kalmayıp göğsüne **A** harfini (fahişeliği simgelemektedir) asmasını öngören yasa yürürlüğe girdi. Bu kızıl harfi her zaman asmayan kadınlaraysa aynı harfin kızgın demirle alına damgalanması öngörüldü.

İ.S. 1672: Amerikan kolonilerindeki nüfusu artırmak için İngiltere'den gönderilen kadınların bedeli tütünle ölçülürdü. "Genç, güzel, iyi eğitilmiş, terbiyeli ve düzgün tavırlı" olarak tanıtılan genç kızların bedeli 50 kilo tütün ya da o zamanın parasıyla 20 dolardı. 1686 yılında yapılan bir açıklamaya göre de, bu yoldan Amerika'ya gönderilen 60 kadından 12'si fahişeydi.

İ.S. 1695: Dünyanın bilinen ilk "Eş Aranıyor" ilanı, John Houghton'un çıkardığı "Hayvancılık ve Ticaretin Geliştirilmesi Dergisi"nde yeraldı. İlanda şöyle deniliyordu: "Geniş bir malikanesi bulunduğunu söyleyen 30 yaşlarında bir erkek, 3000 sterling civarında bir serveti olan soylu bir kadınla anlaşarak hayatını birleştirmek istemektedir."

İ.S. 1698: Eşcinsellik İngiltere'de iyice yayılmıştı. Erkek bulmakta güçlük çeken Orleans Düşesi, bir arkadaşına yazdığı mektupta, "İngiltere'de eşcinsellikten daha yaygın bir şey bulamıyoruz" diye yakınıyordu.

İ.S. 1708: "Bekaret Zarının 15 Zararı" adlı kitabın yayıncısı Read, seks tarihine, "müstehcen yayından yargılanan" ilk kişi olarak geçti. Dava sonunda mahkeme, yapıtı müstehcen buldu, ama, yayıncıya verilecek bir ceza bulamadı.

İ.S. 1714: Katolik Kilisesi bir genelge yayınlayarak günah çıkartan erkeklerin "kadınların adını verme" zorunluluğunu kaldırdı. Bu genelgeye neden, bazı rahiplerin şantaj yaparak adı geçen kadınları sekse zorlamalarıydı.

İ.S. 1724: Ünlü yazar Daniel Defoe'nun "Evlilik Yatağının Kötüye Kullanımı ve Evli Fahişelik Üstüne Düşünceler" adlı kitabı yayınlandı. Defoe, yapıtında, bazı kurnaz kişilerin zengin aile kızlarını kaçırarak ırzlarına geçtiklerini, sonra onlarla evlenerek miraslarına konduklarını yazıyordu ve ekliyordu: "İnsanların atlarını çalan kişileri ipe gönderirken, kızlarını çalan kişileri damat almaları ne kadar yanlış..." Yapıtın yayınlanışından kısa bir süre sonra, kız kaçırmanın cezası "idam" olarak değiştirildi.

İ.S. 1727: "Eş Aranıyor" ilanını veren ilk kadın İngiliz Helen Morrison'du. Kadının yaşadığı Manchester kentinin belediye başkanı, ilanın çıkmasından sonra, kadını 4 ay süreyle tımarhaneye kapattırdı.

İ.S. 1750: Seks tarihinin "ilk erotik romanı" **Fanny Hill, Bir Zevk Kadınının Anıları** yayınlandı. Aynı yıl, uzun süredir devam eden fahişelik yeniden canlandı. Canlandığında, eskiden 50 sterling olan "bakire" fiyatları, arz çokluğundan olsa gerek, 5 sterlinge düşmüştü.

İ.S. 1760'lar: Rus Çariçesi Katerina Saray Muhafızları'nın yakışıklı subaylarını muhafızdan çok damızlık olarak çalıştırırdı. Gözünün tuttuğu biri olursa hemen çift-tabip muayenesinden geçirir, sonra da sırdaşı olan Kontes Bruce ve Madam Protassov'la denemeye sokardı. Başarılı olan hemen Başyaver sıfatıyla Çariçe'nin yatak odasında nöbete başlardı.

İ.S. 1770: Papa XIV. Klementi, kilise korolarında şarkı söyleyenlerin "hadım" edilmeleri uygulamasını kaldırdı. Bu yola gidilmesinin nedeni, koristlerin soprano seslerinin korunmasıydı. Gerçi hadımlar yine koroda görev aldılar, ama kastrasyon ameliyatlarını yapanlar aforoz edildiler.

İ.S. 1777: Ömrü ırza geçmeden kırbaçlamaya kadar çok sayıda sapıklıklarla geçen ve "sadizm" denilen sapıklık türüne adını veren Marki de Sade, annesinin isteği üzerine, ömür boyu süreyle Bastille Hapishanesine kapatıldı. Orada da tüm müstehcen eserlerini verdi. Ona göre, kadınlar "cinsel zevk"

taklidi yapabilirlerdi, ama cinsel birleşme sırasında duydukları acının taklidi güçtü. Bu yüzden, acı, cinsel zevkin doruğunu simgeliyordu. Kadınlarda ve erkeklerde eşcinselliğin yasaklanmasının da karşısına çıkıyor ve "ne kadar ters gelirse gelsin, bir insanın zevki suç olamaz" diyordu. 1814 yılında Charenton'daki bir tımarhanede öldü.

İ.S. 1782: "Sun'i ilkah" yoluyla peydahlanan ilk çocuk doğdu. Londralı bir perdeci ile karısı dokuz ay kadar önce ünlü hekim John Hunter'a başvurarak çocuklarının olmamasından yakınmışlardı. İkisini de muayene eden doktor fizyolojik bir arıza nedeniyle, spermin vajinaya giremediğini saptamış ve erkeğin masturbasyon yoluyla elde ettiği spermini şırıngayla karısının vajinasına zerketmişti. Dokuz ay sonra çocukları doğdu.

İ.S. 1824: İngiltere'nin en ünlü randevu evi sahiplerinden Bayan Mary Wilson, "Evli Kadınlarda Zina, Yaşlı Bakire ve Dulların Çiftleşme İhtiyaçlarının Giderilmesi Üstüne Tasarılarım" adlı makalesinde, yalnızca kadınların gidebilecekleri bir "Erkek Genelevi" önerdi. İyi beslenen ve sürekli dinlendikleri için zindeliklerini koruyan yakışıklı, güçlü erkekleri çalıştıracaktı genelevinde.. Üyelik ödentisi 100 altın sterling olacak, bu parayı ödeyen kadınlar diledikleri erkek ya da erkeklerle diledikleri zaman yatabileceklerdi. Bayan Wilson bu projesini gerçekleştiremeden öldü.

İ.S. 1834: "Erkeklerde Bekaretin Erdemleri ve Bu Konuda Aile Büyüklerine Öğütler" adlı kitap yayınlandı. Sylvester Graham'in yazdığı bu kitap, seks konusunda yazılmış en saçma kitaplardan biridir. Yazara göre, "tembelliğin ve aşırı beslenmenin körüklediği cinsel arzuların tatmini deliliğe yol açmaktadır". Yine Graham'e göre, sekse fazla yer veren evli çiftler, "rehavet, tembellik, adeli gevşeklik, ağırlık, hantallık, keyifsizlik, iştahsızlık, hazımsızlık, baygınlık, mide kazıntısı, cilt ve akciğer hastalıkları, dolaşım bozukluğu, üşüme, başağrısı, melankoli, hastalık hastalığı, isteri, dolaşım bozukluğu, körlük, akciğer bozukluğu, öksürük, zafiyet, karaciğer, böbrek ve idrar yolu bozuklukları, omurilik hastalıkları, bellek kaybı, beyin dumuru sara, düşük, erken doğum, çocuklarının erken ölümü, karamsarlık gibi tehlikeler" ile karşı karşıyadırlar. Üstelik, erkeğin her orgazmı, ömür süresini kısaltmaktadır.

İ.S. 1847: Doğum sırasında acı çekmemesi için yeni keşfedilmiş kloroformu bir kadın hastasına uygulayan İngiliz Hekimi Simpson kilise tarafından aforoz edildi. Kilise'ye göre, doğum sırasında kadın acı duymalıydı ki İncil'in emirleri yerine gelsin.

İ.S. 1857: Boşanma davalarına bakan ilk mahkeme İngiltere'de kuruldu. Yasaya göre, erkekler, ancak zina suçlamasıyla boşanma isteyebileceklerdi. Kadınlarsa, zinadan başka, eşcinsellik, ırza geçme, eziyet ve akrabayla zinayı kanıtlamak zorundaydılar.

İ.S. 1869: Ünlü Macar hekimi Dr. Benkert, "homoseksüellik" deyiminin isim babası oldu.

İ.S. 1882: Dünyanın ilk doğum kontrol kliniği Hollanda'da Aletta Jacobs tarafından açıldı. "Hollanda Şapkası" olarak da anılan ve yıllar yılı en etkili doğum kontrol yöntemi olarak kullanılan diyafram da burada doğdu.

İ.S. 1895: "Kendi cinsiyle ahlak dışı ilişkilere girmek"le suçlanan ünlü İngiliz yazarı Oscar Wilde, iki yıl hapis cezasına çarptırıldı. Wilde'ın kamuoyu önündeki savunmasını eşcinselliğe karşı olduğu bilinen bir başka yazar, W.T. Stead yaptı. Şöyle yazıyordu, bir gazete makalesinde: "Oscar Wilde'a uygulanan cezayı aynı işi yapan herkese

> 1834 yılında ilginç bir kitap yayınlandı: Erkeklerde Bekaretin Erdemleri...

uygulayacak olsak, İngiltere'nin en ünlü özel okullarından hapishanelere doğru Büyük Göç başlar."

İ.S. 1895: Paris'te ilk "striptiz" gösterisi yapıldı. Genç bir kadın, pire aramak bahanesiyle üstündeki elbiseleri birer birer çıkarıyordu.

İ.S. 1896: Philadelphia Üniversitesi'nin yayınladığı tıp dergisinde, 7'si süt verir durumda 9 memesi olan 19 yaşındaki bir genç kadının tıbbi öyküsü yer alıyordu.

İ.S. 1900: Sigmund Freud, baskı altında tutulan cinsel arzuların insan davranışına etkilerini çözümlediği Düşlerin Yorumu adlı kitabını yayınladı.

İ.S. 1907: Kötü bir kadının elinden oğlunu kurtarmak için onu yatağına alan bir annenin öyküsünün anlatıldığı "Boyunduruk" adlı kitap İngiltere'de toplatıldı.

İ.S. 1912: Dr. Paul Erlich zührevi hastalıkların en önemlisi olan frengiyi tedavi edecek ilaç buldu: Salvarsan.

İ.S. 1913: Çıplak kadın resimlerinin yeraldığı ilk takvim yayınlandı. Fransız ressamı Paul Chabas'ın (1869-1937) büyük ödüller kazanan "Eylül Sabahı" adlı nü çalışması da takvimde yer alıyordu.

İ.S. 1920'ler: Milletler Cemiyeti, 35 ülkenin katıldığı, "Müstehcen Malzemenin Uluslararası Trafiğinin Önlenmesi" başlığı bir konferans topladı. Ancak, konferans, "müstehcen" sözcüğünü tanımlayamadan dağıldı.

İ.S. 1922: İngiltere'de bir kadın, mahkeme önünde, son beş yıl içinde ayda bir evlilik yaptığını, İngiltere, Amerika ve Güney Afrika'nın 50 kentinde 61 koca edindiğini itiraf etti.

İ.S. 1924:Ünlü Fransız yazarı André Gide (1869-1951), eşcinsel olduğunu yazılı olarak açıklayan ilk çağdaş kişi oldu.

İ.S. 1928: Bir seks ansiklopedisi olan ve her türlü seks konularını renkli resimlerle anlatan **Bilder-Lexicon der Erotik**'in ilk cildi Almanya'da yayınlandı. Kullanılmış ciltler bile el öpene 300 dolara satılıyordu.

İ.S. 1930'lar: Paris'te "Erotik Sirk" adı verilen bir eğlence-kumar gösterisi gelişti. Velodrom gibi kurulan sirkte çıplak kadınlar bisiklete binerek yarışıyor, seyirciler de vajinanın bisiklet selesine sürtünmesi sonucu hangi kadının daha önce orgazma ulaşacağı üstüne bahis tutuşuyorlardı.

İ.S. 1934: Ünlü erotik yazar Henry Miller'ın "Yengeç Dönencesi" adlı yapıtı Paris'te yayınlandı. Ozan Ezra Pound kitabı şöyle tanımlıyor: "Nihayet, basılmaması gerekip de okunabilen ilk kitap çıktı."

İ.S. 1946: Hindistan bağımsızlık hareketinin lideri ve "pasif direnme" akımının öncülerinden Mahatma Gandhi, iradesini sınamak için çıplak genç kızları yatağına aldığını, ama, onlarla hiçbir ilişkiye girmediğini açıkladı.

İ.S. 1948: Seks konularına bakışta devrim yapan ilk Kinsey raporu, "Erkekte Cinsel Davranış" yayınlandı. Bunu, beş yıl sonra, "Kadında Cinsel Davranış" diye ikinci Kinsey raporu izledi.

İ.S. 1952: Dünya tarihinin ilk cinsiyet değiştirme ameliyatı Amerikan ordusundan ayrılma George Jorgensen'e Norveç'te başarıyla yapıldı. Ameliyatı yapan Christian Hamburger birdenbire teklif üstüne teklif almaya başlayınca, Norveç hükümeti, Hamburger'in yalnızca Norveç yurttaşlarına bu ameliyatı yapmasını kararlaştırdı.

İ.S. 1953: Playboy dergisinin ilk sayısı yayınlandı. Yayıncı Hugh Heffner derginin tutup tutmayacağını kestiremediği için, üstüne ne tarih, ne sayı koymuştu. Playboy'u üne kavuşturan ortadaki posterin yıldızı Marilyn Monroe idi. Dergi tutup da ilk yılını bitirince, yıldö-

nümü sayısında "amaç" şöyle açıklanıyordu: "Avlanma, balık tutma ve dağa tırmanma gibi uğraşılar yerine iyi yemek, içki, giyim ve bayan arkadaş isteyen erkeklerin dergisi olduk".

İ.S. 1958: Amerika'nın Mississipi Eyalet Meclisi, röntgenciliği, "ancak erkeklerin işleyebileceği bir suç" olarak tanımlayan bir yasa benimsedi.

İ.S. 1964: Fransız desinatörü Rudi Gernreich "topless" (üstü çıplak) modasını başlattı.

İ.S. 1966: Hollanda'nın Schagen kentinde açılan ve büyük başarı kazanan Uluslararası Çağdaş Öpüşme Okulu, yeni evlenen okul sahibinin karısının baskısıyla kapatıldı. Okulun kurucusu ve öğretmeni John nie van der Laan, saati 1 dolardan, üç pozisyonda (yatay, 45 derece ve dikey) öpüşmeyi öğretiyordu. Aynı yıl, William Masters ve Virjina Johnson, cinsel heyecan ve orgazmın fizyolojik yönlerini bilimsel biçimde anlatan "İnsanda Cinsel Tepkime" adlı kitaplarını yayınladılar.

İ.S.1968: İki Amerikalı seks uzmanı, Phyllis ve Eberhard Mornhausen, İsveç ve Danimarka'da ilk uluslararası seks fuarını açtılar.

İ.S. 1970: İngiltere Hastane Hekimliği Dergisi, İngiltere'deki her 45 kadından 1'inin eşcinsel olduğunu açıklayan bir araştırma yayınladı.

İ.S. 1971: Dünyanın ilk ticari döl bankası New York'ta açıldı.

İ.S. 1972: Playboy'un çıplak kadın posterlerine paralel olarak, Cosmopolitan dergisi, İngiltere baskısında, ilk çıplak erkek resmini yayınladı. Resimdeki erkek, kadın hakları savunucusu Germaine Greer'den yeni ayrılan Paul de Feu idi. Birkaç gün sonra piyasaya çıkan Amerika baskısındaysa orta kapağın kahramanı birden yıldızı parlayan film oyuncusu Burt Reynolds'du.

İ.S. 1976: Venezuella'nın Karakas kentinde, dünya tarihinde ilk kez, homoseksüel, transseksüel ve heteroseksüel mahkumlar için ayrı koğuşlar açıldı. Hapishanede kendi koğuşlarında kalan homoseksüel ve transseksüel mahkumlar kadın gibi giyinmeye, kadın hormonu hapları almaya izinliydiler. Hapishane yöneticisine göre, bu uygulamaya gidilmekle, "anılan mahkumların hapishane koşullarına uymaları kolaylaştırılmıştı".

İ.S. 1977: Dr. F. Brantley Scott tarafından Missouri Üniversitesi hastanesinde kadını erkek yapan ilk cinsiyet değiştirme ameliyatı gerçekleştirildi. Dr. Scott aynı zamanda, hidrolik sistemle işleyen ve ameliyatta kadına takılan yapay penisin de mucididir. Bugüne kadar kadından erkeğe 200 kadar ameliyatın yapıldığı tahmin edilmektedir.

İ.S. 1977: İşten eve dönen bir Fransız işadamı, karısını, şirkette çalışan ama o gün hastalık izini alan bir işçisiyle yakaladı, derhal işçinin işine son verdi. İşçi kendisine gerekli ihbar süresinin tanınmadığı ve işten çıkarılma tazminatı ödenmediği gerekçesiyle yerel hakem kuruluna başvurdu, kurul da işçiyi haklı buldu. İşveren 800 dolar tazminat ödemeye mahkum edildi. Ancak, konu üst mahkemeye götürüldü ve alt mahkemenin kararı bozularak işveren haklı bulundu. Gerekçe: "İş saatleri içinde gerçekdışı bahanelerle eğleşmek".

İ.S. 1978: Rudolf Valentino'dan beri, Kazanova'dan beri, her kadının gönlünde yakışıklı, güçlü, seksi "Latin Erkeği" özlemi yatar. Prof. Giampaolo Fabris ve İngiliz sosyologu Rowena Davis iki yıl süren ve 4000 kişiyi kapsayan bir anket çalışmasının sonuçlarını yayınladılar. Buna göre, İtalyan çiftlerinin yüzde 68'i alışılmış pozisyonda, yani kadının sırtüstü ve çiftin yüzyüze olduğu pozisyonda sevişmektedirler. Arabalarda seks yapan çiftlerin (sayıları 3 milyon kadar) büyük çoğunluğu, gidecek başka yerleri olmadığı için bu yola başvurmaktadırlar. Örneklenen nüfusun çok büyük bölümü oral seksi denememiştir. Araştırma İtalyan erkeğini de şöyle anlatıyor: "Bencil, yalnızca kendini düşünen, çok kere şiddete başvuran, kendisinden başkasını gözü görmeyen bir erkek tipi. Kadınların onlarla sevişmeyi istememesi kadar doğal birşey olamaz". ●

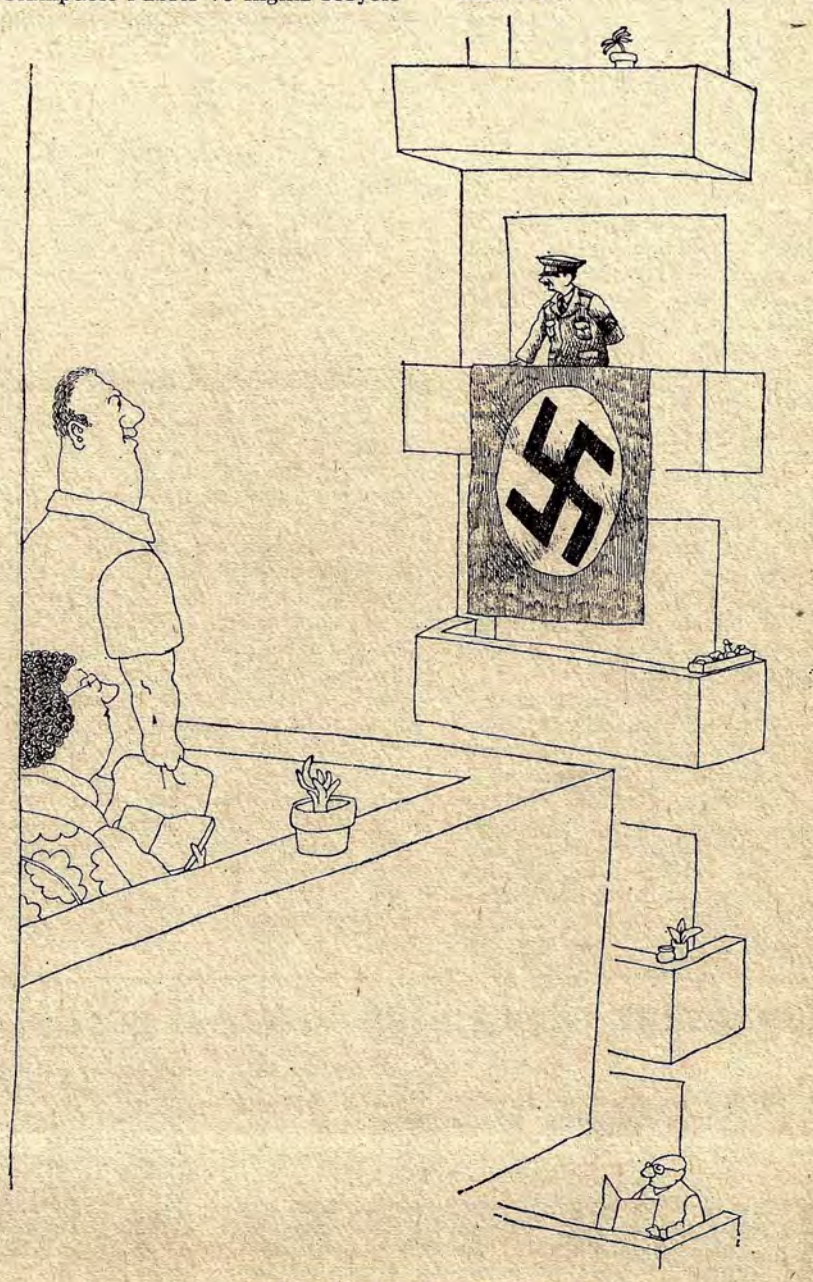

"-Bu herifin kötü bir niyeti var galiba?."

Darwin ve çifte standart

Baştarafı 45. Sayfada

Maalesef, son yıllarda kadınların haklarını savunmak ve korumak için yaptıkları girişimler, erkeklerin doğuştan "çapkın" yaratıldıkları fikrini daha da körükledi. Kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olma ve özgürce macera yaşama istekleri, gerçekleri ve iki cins arasındaki farklılıkları kesin olarak ortaya çıkardı. Cinsel özgürlük bildirileri sadece sloganlarda ve konuşmalarda kaldı. Hite Raporu gibi araştırmalar mutsuz ve başarısız girişimlerin yanı sıra, kadınlardaki orgazm zorluğunu da açıkça gözler önüne serdi. Neredeyse biyolojiyi reddederek, tabiat anayı kandırmaya kalkışıyorlardı. Ama, horoz için yeterli ve geçerli olan, tavuk için yetersiz ve geçersizdi.

Çift standartın temeli olan değişiklik erkekler için hayatın tuzu biberidir. Seksi hiç denememiş bir kadını uyandıran dişisel içgüdüsü mü, yoksa 'seksperver' bir erkeğin tecrübeli yaklaşımı mıdır? Dört ayaklı hayvan türleri üzerinde yapılan araştırmalar, seksüel anlamda boşalmış bir erkeğin, yeni bir dişiyle karşılaştığında tekrar uyanabildiğini ortaya koymaktadır. Psikolog Gordon Bermant'ın koyunlar üzerinde yaptığı bir deneye göre, aynı dişiyle ilk altmış dakikada yedi kez ilişkide bulunabilen bir koç, değişik eşlerle ilk otuz dakikada ondört defa birleşebiliyor.

Amerika Birleşik Devletlerinin 30. başkanına ithafen Coolidge Kuramı olarak bilinen ve eş değiştirmenin doyumsuz heyecanını tanımlamak üzere dünyanın her yerinde şu küçük fıkra anlatılır:

"Başkan Coolidge ve eşi devlete ait üretme çiftliklerinden birini ziyaret ederler. Çeşitli bölümleri gezdikten sonra, sıra kümeslere gelir. Bayan Coolidge yanındaki bakıcıya horozun günde kaç kez birleşebildiğini sorar. Bakıcı, 'düzinelerle..' diye cevap verir. Bayan Coolidge bu cevabın başkana da duyurulmasını ister. Horozun rekoru kulağına geldiğinde, Başkan, 'hep aynı tavukla mı?' diye merakını belirtir.. 'Hayır' derler, 'her seferinde yeni bir tavukla..' Bunun üzerine Başkan yavaşça başını sallar ve 'Lütfen bunu da Bayan Coolidge'e bildirin' . der."

Fareden boğaya kadar, hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar, Coolidge Kuramının hayvan türlerinin çoğu için geçerli olduğunu ortaya koymaktadır. Peki, ya insanlar için? Bu konuda şimdiye kadar herhangi ciddi bir araştırma yapılmamıştır. Sebep, deneyi yapacak gönüllü yokluğundan değil de, bir gecede üç ayrı kadınla ilişki kurmanın, aynı gecede aynı kadınla üç kez ilişkide bulunmaktan çok daha kolay olduğunu ispata gerek olmadığındandır İnanmıyor musunuz? İstediğiniz erkeğe sorun...

> Bir koç, aynı koyun ile saatte 7, değişik dişilerle yarım saatte 14 kez birleşebiliyor.

Kadınlar, çoğunlukla Coolidge Kuramının erkek ve kadın arasındaki yetiştirilme farklılığından kaynaklandığını iddia ederler. Yani onlara göre kız ve erkek çocuklar eşit şartlar altında yetiştirilseler, ileride davranış farkları ortadan kalkacaktır. "Hayır hanımlar, hayır!.. Ne yazık ki hayır!.. Bu dünya böyle gelmiş, böyle gider!.." Kurulduğundan bu yana, milyonlarca yıldır, erkek ve kadın değişik yöntemlerle, hatta bazı yerlerde hiçbir cinsiyet farkı gözetmeksizin eğitilmiş ve yetiştirilmişlerdir. Ancak, her türlü uğraşıya rağmen, erkek her zaman aynı erkek, kadın da her zaman aynı kadındır. Sanki iki ayrı doğal güç, bu iki cinsi idare etmekteymiş gibi... Eh, artık gerçeği kabul etmenin zamanı geldi de geçti bile...

1858'de Charles Darwin 'doğal seçimi' temel alan ünlü teorisini ortaya attı. Kısaca özetlemek gerekirse, bu teoriye göre doğa büyük bir deneydir. Ancak şartlara ve çevreye uygun olanlar ürer, soylarını devam ettirebilir ve yeni yetişenlere babalık edebilirler. Erkeği temel olarak alan bu teoriyle ilgili olarak Darwin, türlerin dişisi ve erkeği arasındaki farklılıkları şu şekilde sıralamaktadır:

1) Erkek çoğu kez dişisi için başka bir erkekle dövüşür, dişi ise ender olarak erkeği için mücadele eder.

2) Erkek önüne çıkan kendi türünden herhangi bir dişiyle birleşebildiği halde dişi, eş bulmada seçicidir.

Son yıllarda önem kazanan yeni bir bilim dalı -sosyobiyoloji- iki cins arasındaki genetik farklılıkları araştırmaktadır. Sosyobiyologlar bizlerin atalarının savaşan ve kazananlar değil, sadece sevişenler olduğunu iddia ederler. Onlara göre atalarımız, istedikleri kadını kendileriyle çiftleşmeye ikna edenlerdir ve biz de onlardan geriye kalanlarız. Bizim biz olmamızın sebebine gelince, kadınların aşk oyunlarını bir ölçüde de olsa kontrole alabilmelerinden kaynaklanmaktadır. Kadınlar bazen 'evet' derken, bazen de 'ı ıh' demeyi herzaman başarmışlardır.

Erkekler dişileri için birbirleriyle dövüşmeyi, bu davranışı benimsedikleri, hayranlık duydukları veya içgüdüsel nedenlerden dolayı değil, böylesine bir davranışın büyük büyük annelerini bile cezbedeceğini bildikleri için kabul ederler. Bu türden başarılı stratejiler genler vasıtasıyla bugüne kadar gelmiştir. İnsan davranışlarının izahında ve türlerin gelişiminde bir nesilden diğerine transfer olan genlerin etkisi büyüktür.

Aslında oyunun adı 'taklit'tir. Kadının seçici olmasının sebebi, kartlarını gayet büyük bir dikkatle oynayan, seksi herhangi bir erkekle değil de, seçtiği, beklediği ve hayal ettiği 'üstün' erkekle paylaşan "hanımefendinin" torunu olmasındandır. Erkek de atasının kopyasıdır. 'Bir çiçekle yaz olmaz' felsefesini

Hayvanlar aleminden seksüel gerçekler

Baştarafı 46. Sayfada

her ağzını açışta, erkek fırsattan istifade menisini salgılar ve yumurtaları döller. Tadı nasıldır acaba?

BAĞIRAN KAZANIYOR

Eğer bir erkek ayı balığı ile konuşabilseydiniz, size mutlak şöyle derdi: "Dişi ayı balıkları, dünyanın en kahpe yaratıklarıdır..." Neden mi?. Anlatalım. Sıradan bir erkek ayı balığı, bir dişiye yaklaşıp çiftleşmek istediği zaman, bu dişi hemen isterik çığlıklar atmağa başlar. Niyeti diğer tüm erkek ayı balıklarının dikkatini çekmek ve "Dikkat, ırzıma geçiyorlar" demektir. Çığlığı duyan civardaki bütün erkek ayı balıkları olay yerine koşarlar. Az önce birbirleri ile keyif içinde oynayan bu arkadaşlar, o an, bir dişi için kanlı bir döğüşe girişirler. Bu döğüşü kazanan, olup bitenleri artık sahte bir mahçupluk içinde seyreden dişiye sahip olur.

Kıssadan Hisse: En çok bağıran dişi, en iyi erkeğe sahip olur.●

ortaya atan atasına layık olma çabası içindedir. Doğal olarak bu davranışın baş sorumlusu da kendisine atasından miras kalan genlerdir.

Sosyobiyologlar kadın ve erkeğin farklı olarak yaratıldıkları için farklı davrandıklarını iddia ederler ve bu farklılığı da genleri meydana getiren biyolojik makinenin her iki türde başka başka oluşmasına bağlarlar. Kadın genlerini ayda bir bünyesinde oluşan tek bir yumurtaya sunarken, erkek dakikada binlerce sperm üretebilmektedir. Erkek her seferinde yaklaşık yarım milyar yani Amerika Birleşik Devletlerinde yaşayan kadın nüfusunu dört kez dölleyecek miktarda sperm salgılar. Biyolojik ekonomi piyasasında yumurta pahalı, sperm ise ucuz olduğundan, doğal olarak iki cinsin arz ve talebi de farklıdır. Sonuç olarak, kızlar son derece titiz birer müşteri erkekler ise açgözlü, aceleci ve müsrif birer alıcı görünümündedirler.

Erkeklerin cinsel yatırıma katkıları aslında çok küçüktür. Birçok hayvan türünde erkeğin üremedeki rolü aşk yapmakla son bulur. Yani erkek bu konuda yaradılışı dolayısıyla 'rastgeleci' ve sorumsuzdur. Halbuki kadın öyle mi? Bir tek yumurta hücresini bile oluşturabilmek için bütün biyolojik enerjisini ortaya koyar. Hele yumurta döllendiği zaman, neredeyse bir ömür sürecek uğraşısı başlıyor demektir. Gebelik, doğum, emzirme ve bakım insan dişisi gözönüne alındığında, gençliğin en güzel on, onbeş yılının tüketilmesi anlamına gelir. Bu nedenle yatırımını iyi zamanlayarak, seçerek ve değeceğine inandığı an yapması gerekmektedir. Herhangi bir cinsel hata tamiri imkansız sonuçlar doğurabilir.

Erkekler için böylesine bir hataya düşmenin bedeli önemsiz ve kısıtlıdır: Zevksiz birkaç dakika ve bir iki saat içinde yenilenebilen, boşa harcanmış bir avuç sperm... Başarısız bir seksüel girişim, erkekler için fazla pahalıya malolmadığından, kadın kadar dikkatli ve seçici olmasına gerek yoktur. Hareket eden herşeyle yapabilir ve sonra da başlarını alıp giderler.

Hayvan yetiştiricileri, arka kısmı ineğe benzeyen bir tahta parçasını kullanarak, boğa menisinden örnekler alırlar çünkü boğalar öylesine körükörüne işe koyulurlar... İnsan türünde erkek, üretken olmayan sekse, dişiden daha fazla meyyaldir. Homoseksüellik, mastürbasyon ve hayvanlarla ilişki gibi davranışlar erkekler arasında kadınlara oranla çok daha yaygındır. Ünlü bir erkeğin, kendi cinsi hakkında söylediklerine bir bakın:

Erkekler için hiç farketmez.. Bu işin öyle sanıldığı gibi aşkla, sevgiyle ilgisi de yoktur. Bir erkeği götürüp, ıssız bir adaya bırakın. Çamurla yapar, ÇAMURLA.. Ya karısı onu o vaziyette yakalarsa.. Ne mi yapar? 'Ayyy' diye haykırır, "defol, benimle konuşma, ahlaksız herif, beni yalnız bırak... Defoool.. Haydi çamuruna, çok eğleniyordun değil mi? Aç mısın? Gir çamurunun koluna, sana yemek hazırlasın..."

Yatırımın başarısı bir sonraki kuşağa hangi cinsin daha fazla geni miras bırakmasıyla ölçülür. Yani oyunun skoru... Üreme fiilinin üst sınırında da dişi ve erkek arasında önemli farklar vardır. En azından erkek, bir ömür boyu, bir kadından daha fazla çocuğa sahip olabilir. Bilindiği gibi Siam Kralı Mongkut' un hareminde 9000 kadın bulunmaktaydı. Kralın bu kadınların herbirinden sadece birer çocuğu olduğu varsayımından hareket edilirse, dünyanın en verimli kadınından 130 defa daha fazla geni bir sonraki nesle ilettiği ortaya çıkacaktır. Bu arada, araştırmacıların belirttiğine göre, kadınlar arası analık rekoru, 27 seferde 69 çocukla bir Rus köylüsüne ait -16 ikiz, 7 üçüz ve 4 dördüzle...

> Bir erkek, her defasında, tüm Amerika kadın nüfusunu dört kez döllemeye yetecek sperm salgılar.

Gerçekte çiftleşme oyunu yukarıda yazdıklarımız kadar tek taraflı değil tabii.. Erkeğin de anlatıldığı kadar sorumsuz olmadığı gibi... Yıllar boyunca başarılı taktikleriyle kadınlar da üremeye katkıda bulundular. "Çift" denilen kavram da bu şekilde ortaya çıktı zaten. Aşk monogaminin ödülü, sorumsuzluğun ise cezasıdır. Hiç düşündünüz mü, rahatça kaçamak yapan erkekler, aynı şeyi karıları yaptığı zaman niçin bunalıma girerler? Bakir biriyle evlenmek kadınlar için hiç önemli değilken, erkekler için neden bu denli önem taşır? Sosyobiyologların bu sorulara da bazı cevapları var.

Erkekler kadınlar kadar titiz olmamakla beraber, diğer hayvan türlerinin erkekleriyle karşılaştırıldıklarında çok daha fazilet sahibidirler. "Seviş ve terket" taktiği, insan hariç hemen bütün türler için geçerlidir. Hatta en yakın akrabalarımız şempanzeler ve goriller için bile... Bunlar çocuklarının kim olduğundan bihaber, sözde babalık taslarlar. Memeli hayvanların binlerce türünde de erkek seviştikten sonra dişisini terkeder. Halbuki insanın erkeği öyle mi? Dünyanın her yerinde eşiyle birlikte çocuklarının sorumluluğunu yüklenir. Aslında babalık erkeğin gücünü ispat edebileceği en önemli motiftir.

Peki, erkek niçin sadece insan türünde farklıdır? Sosyobiyologların belirttiklerine göre yerleşik olma ve sevgi, erkeğin üreme şansını çoğaltmaktadır.

İster inanın, ister inanmayın, hayvanlar aleminde çiftleşme sistemi insanaençok benzeyen %95'i monogam olan kuşlardır. Dişi ve erkek yuvalarında birlikte yaşar, yavrularını her türlü tehlikeye karşı birlikte korurlar. Üreme şekli bakımından insandan tamamiyle farklı olmalarına rağmen, flört, arkadaşlık ve seksüel ilişki bakımından insana en yakın olanıdırlar. Hatta maymunlardan da öte... Kardeşinin nereden çıktığını soran küçüğe, ana babanın "kuşlar getirdi" cevabı tesadüf olmasa gerek...

Antropologlara göre, insan neslinin yeryüzünde görülmesinden, günümüze kadar geçen zamanın yüzde 99'unda insanlar kadın ve erkek olmak üzere küçük gruplar halinde yaşamış, çocuklarını birlikte büyütüp eğitmişlerdir. Diğer memeli hayvan türlerini taklif ederek eşini terkeden erkek, her zaman azınlıkta kalmıştır.

Ama herşeye rağmen, gene de terkedenler oldu tabii... Kaçamak yapabilme her zaman her erkeğin gönlünde yatan arslandır. Eğer şansı varsa, terkettiği kadın çocuğunu kendi olanaklarıyla daha doğrusu çocuğun kendisinin olduğuna inandırılan bir "Don Juan'ın" yardımıyla yetiştirebilir.

Bir çift meydana getirmenin temelinde her zaman çarpışan menfaatler yatar. Kadın ve erkek gideri azaltıp, geliri çoğaltmak için devamlı olarak stratejiler, karşı stratejiler ve taktikler bulma durumundadırlar.

"Çift" olmanın erkek için en büyük riski aldatılmak, kadın içinse terkedilmektir. Erkek kendisini bir anda gerçekte kendisinin olmayan bir çocuğun babası olarak bulurken, kadın da çocuğunun bütün sorumluluğuyla tek başına kalabilir. "Çift" olmayı kabul ettiği andan itibaren erkeğin doğacak çocuğun gerçek kimliğinden emin olmasına imkan yoktur. Ama tabii biz, boynuz takılmasına imkan olmayan atalarımızın torunları olduğumuzdan, onlardan gelen genler dolayısıyla hiçbir zaman yaş tahtaya basmayız.

Bir kez dahi aldatılmak, bütün yaşamlarını altüst edeceğinden, erkekler sadakatsiz kadın karşısında son derece duyarlıdırlar. Bir kocanın karısının aşığını yakaladığını duyduğumuz anda hatıra gelecek ilk şey, zavallı kocanın çılgına döndüğüdür. Karısının aşığını öldürme isteği kanun karşısında cezalandırılması gereken bir suçtur ama herkes kafasının veya kalbinin bir köşesinde adamcağıza anlayış gösterir.

Erkekler aldanmaya meydan vermemek için asırlar boyu çeşitli yöntemleri denediler. Bunlardan en emin olanı, hiç şüphesiz eşini bir saniye bile yalnız bırakmamaktı. Ancak imkansızlıklar, erkekleri karılarını "sürekli ishal etme" veya birbiri ardına hamilelik gibi çeşitli çareler aramaya itti. Bazıları bekaret kemerlerini denerken, bazıları da rüşvetle evde oturmalarını sağladı.

Aldatılmayı önlemenin en iyi çaresi, kocasını aldatmaya yeltenmiyecek kadını seçmektir. O kadınsa ancak bir bakire olabilir. Bekaret erkek için iki yönden caziptir:

1)Halihazırda bir başkasından hamile olmasına olanak yoktur.

2)Daha önce cinsel denemelere girişmediğinden tekrarlama ihtimali azdır.

Erkekler macera ararken değil ama, eş seçerken 'kolay' olmayan kadını tercih ederler. Anaç bir görünüş de ayrıca bir artı puandır, kendisine analık etmesini istediğinden değil de, genlerini taşıdığı ataları böyle kadınları "çift" olmak için seçtikleri için... Bulana kadar dedesinin veya babasının seçtiği tipte bir kadın arar.

Daha önce de belirtildiği gibi üreme olayında kontrol kadının elindedir. Düdüğü her zaman o çalar, faulleri de o bildirir. Kadın için en büyük korku aldatılmak veya sadakatsızlık değil, terkedilmektir. Kocası yanında olduğu sürece kaçamaklar hayatını altüst etmez ve etkilenmez. Aldatılma onu erkekten çok daha az yaralar. Tek korkusu çocuğuyla yalnız kalmaktır ve bunun bilincinde olduğundan, zaman zaman farkettirmeden kocasına bir takım özgürlükler tanır. Kadınlar için en güvenilir erkek, kendisini kollayan, şefkat gösteren, ufak tefek kaprislerini görmemezlikten gelen ve şehrin en iyi lokantalarını bilen erkektir.

Monogami kadın için de erkek için de istikrarlı bir sistemdir. Poligami ise her erkeğin rüyasını süslediği halde, uygulandığı ülkelerde bile sadece zenginlerin tekelinde bir davranıştır. Vasat bir erkek ancak tek kadının yükünü çekebilir. Batı kültürünün geçerli olduğu ülkelerde poligami zaten kanunlarca yasaklanmıştır. Ama Batı kültürü buna da bir çözüm getirerek, zengin erkeğin orta yaşlı karısını boşayıp, daha genciyle evlenmesine gözyummuştur. Tabii ünlü bir bankerin tavsiyesine uyarak şunu da yapabilirlerdi: 40 yaşındaki karısından bıkan erkek onu iki tane 20'likle değiştirebilmeliydi...

Kadın için erkeğini seçerken en önemli faktör nedir? Büyük büyük annelerin torunları olduklarından erkeğin yakışıklı, cinsi cazibeli ve usta olanının yanı sıra, paralı, güçlü, ünlü ve mevki sahibi olmasını da isterler. Eh, hanımlar artık kocanız çok çalışıyor ve yeterli ilgiyi göstermiyor diye şikayet etmeyiniz çünkü aranan vasıfları siz yarattınız ve onun bu kalıba girmesini siz istediniz. Hele yüzyılımızda olayı iyice formüle ederek, yepyeni bir tür ortaya çıkardınız. Bizden sonra gelecek nesillerin kaderi sizlerin elinde... Belki birkaç nesil daha, atalarımızdan kalan genler birer hatıra olup, duvara asılana kadar mücadelemizi sürdürebiliriz..

Bütün bu yazı boyunca erkek ve kadın arasındaki sosyobiyolojik farklılıkları inceledik durduk. Asırlar boyu gelişen genetik, kültürel eğilimleri ortaya çıkarmaya çalıştık.. Peki ama doğum kontrolu denilen şeyi ne yapacağız? Madem ki oluşumuzun sebebi üreme ve soyumuzu devam ettirme, doğum kontrolu da neyin nesi oluyor? Bundan sonra seksüel tarihimizi o mu yazacak?

Bu gidişle geleceğin suali mutlaka şu olacaktır: Doğum kontrolu yapanlarla yapmayanlar arasındaki farklar nelerdir? Herhalde en önemli fark, çocuk sahibi olma arzusu olacaktır. Çocuk sahibi olmak istemeyenler, çocuk sahibi olmayacaklar ve onların genleri de heba olup gidecektir. Aksini tercih edenler ise insan neslinin devamında bütün yükü omuzlarına alacaklar. Ve kontrol devam ettiği takdirde yeryüzünde sadece çocuk sahibi olmak isteyenler kalacak, dünya ebeveynimsi bir görüntüye bürünecektir.

Bazılarına göre kalıtım yani genler, insan davranışlarını şekillendirmede hiç bir rol oynamazlar, şekillendirmeyi yapan çevredir. İddialarına göre biyoloji bu davranışların ancak yüzde onunu veya yüzde birini oluşturur. Bu kadarcık bir yüzde bile insanların doğuştan eşit olmadıklarını ispata yeterlidir. Bu kuralın ışığı altında, genleri ve kalıtımı reddedenlere sesleniyoruz: Hertürlü insan davranışının tek sorumlusu çevredir öyle mi, galiba kafayı kuma sokmanın da...●

"-Ne tesadüf.. Ben de bir havlu rica etmek için size gelecektim."

Henry David Thoreau

Baştarafı 57. Sayfada

boyutlarını genişletmek ve yeni topraklara da bu kokuşmuş müesseseyi bulaştırmak şeklinde yorumluyordu. Dolayısıyla, **"Niçin böylesine acımasız, adaletsiz ve yeteneksiz bir hükümete mali yardım yapalım?"** demekteydi. Eserin temeli de bu düşünceden oluştu. Ona göre devlet denilen kavramın ve hükümetin iç yapısını inceleme zamanı gelmişti. Fertlerin devletle ve devletin fertlerle ilişkisi ne olmalıydı? Bu soruların oluşturduğu hükümler Thoreau'nun kişisel bütünlük ve toplumda insanın yeri felsefesini ortaya çıkarıyordu.

"Bir hükümet" diyordu, **"işlerliğini koruyabiliyorsa iyidir. Fakat çoğu hükümetler zaman zaman işlerliklerini kaybederler"**

Thoreau'ya göre Amerikan hükümeti de oldukça iyi bir hükümetti. **"Ancak, bu hükümet kendi başına bir yatırımı yönlendiremediği gibi, bazen kendi yolunu da saptırmaktadır. Ülkeye özgürlüğü getirememekte ve Batı'ya hakim olamamaktadır. Eğitime de el atamayacak durumdadır. Bugüne kadar bu topraklarda ne yapılmışsa hepsi geleneksel Amerikalılık ruhu nedeniyle meydana gelmiştir. Hatta hükümet engel olmasa, çok daha fazlası da yapılabilirdi."**

"Hükümet öylesine bir güç olmalıdır ki, insanların birbirlerine düşmeden, huzur içinde yaşayabilmelerini sağlayabilsin... Bir hükümetin en fazla işlerlik kazandığı dönem, yönetilenlere en az karışıldığı dönemdir.."

Hükümetlerin gereksizliğini açıkladıktan hemen sonra Thoreau, insanların henüz yönetilmeden yaşayabilecekleri seviyede bir mükemmeliyete ulaşmadıklarını belirtir. **"Bir yurttaş olarak hükümete** "hayır" **demiyorum, ama bir an önce daha iyi bir hükümet oluşturulmasını istiyorum. Daha iyi bir yönetim sağlayabilmek için de birinci adım vatandaşların dileklerini saptamaktır."**

Daha sonra azınlıkların hakları ve çoğunlukta olanların suistimalleri üzerinde durur. **"Çoğunluğun söz sahibi olmasının nedeni onların her zaman doğruyu söyledikleri veya azınlığın bunları istemeleri değildir. Sebep sadece fiziksel güçleridir. Ancak, çoğunluğun yönettiği bir toplum her konuda adil temeller üzerine oturtulamaz. Hatta insan mantığına da aykırı düşer... Hiçbir zaman vatandaş kanun yapıcının karşısında vicdanından fedakârlık vapmamalıdır... Önce insan, sonra vatandaş olmalıyız... Kanundan ziyade, doğru olana saygı göstermek gerekir."**

Genel olarak politikacıları küçümser. **"Politikacıların, kanun yapanların, avukatların ve idarecilerin çoğu devlete yalnız kafalarıyla hizmet ederler. Manevi değerleri çok seyrek dikkate aldıklarından, farkında olmadan Tanrı yerine şeytanın yoluna girerler. Aralarından az da olsa devlete vicdanlarıyla hizmet eden kahramanlar, vatanseverler ve reformistler çıkabilir ama, şartlara başkaldırdıklarından düşman muamelesi görürler..."**

Bir sonraki bölümde Thoreau o günün Amerikan hükümetini eleştirir:

"Bu politik kuruluşun benim olduğu kadar kölelerin de hükümeti olduğuna inanamıyorum." O halde, vatandaşın görevi devlet içindeki

> "Hükümet öylesine bir güç olmalıdır ki, vatandaşları birbirine düşmeden huzur içinde yaşayabilsin."

kötülüğü yok etmek için açık ve kesin bir direniştir. **"Bir milletin nüfusunun altıda birini köleler teşkil ederse... Dürüst insanların ayaklanıp direnmeleri zamansız sayılmaz... Varolma pahasına dahi, kölelik kaldırılmalı ve Meksika Savaşına son verilmelidir."**

Aksi takdirde, sadece oy kullanarak vatandaşlık görevini yaptıklarını sananlara Thoreau gerçekten acımaktadır.

"Oy vermek bir tür oyundur.. Tıpkı dama ve tavla gibi... Yanlış veya doğru bir hamlenin yanı sıra, doğal olarak bir de iddia vardır.. Seçmenin karakteri üzerinde bahse girişilmez... Hatta en iyiyi ve doğruyu seçmek bile birşey ifade etmez.. Çünkü özde etrafa sadece sizin arzuladığınızın kazandığını gösterme isteği vardır... İnsan yığınlarının davranışları faziletten pek az nasip almıştır."

Thoreau daha sonra vatandaşların adil olmayan kanunlar karşısındaki tutumunu tartışır. Çoğunluğun bu kanunları değiştirmesini beklemek mi yoksa bu kanunlara boyun eğmeyi derhal reddetmek mi daha doğrudur? Bu soruya kesin cevap şudur:

"Eğer hükümet sizin bu adaletsizliğe alet olmanızı istiyorsa, benim önerim bu kanunlara karşı gelmektir... Ne pahasına olursa olsun kendimi vicdanıma karşı suçlamak istemem..."

Thoreau'ya göre hükümetlerin tabiatında değişikliği, reformu ve eleştirileri suçlama eğilimi vardır. **"Niçin"** der, **"İsa çarmıha gerildi, Copernicus ve Luther aforoz edildiler, Washington ve Franklin asi olarak damgalandılar?"**

Thoreau **"Köleliğe karşı olanların Massachusetts eyalet yönetiminden maddi, manevi bütün desteklerini çekmeleri gerektiğini"** belirtir ve Tanrının onlarla birlikte olduğunu bilmenin yeterli olduğunu savunur. Bir çoğunluk oluşturmak için zaman kaybedilmemesini önerir ve daha da ileriye giderek, komşularından daha dürüst ve haklı olan kişinin zaten çoğunluk oluşturduğunu iddia eder.

Toplumsal direnişi simgelemek için de, her vatandaşın kolayca uygulayabileceği tek metot olarak da vergileri ödememeyi teklif eder. Eğer bin veya daha az kişi hükümete olan hoşnutsuzluklarını bu yolla gösterebilseler, reformun derhal yapılacağı görüşündedir. Otoriteye isyanın ceza görmek olduğunu bile bile, **"Eğer bir hükümet haksız nedenlerle vatandaşlarını hapse attırıyorsa, haklı ve dürüst olanların gerçek yeri hapishanedir... Ama hükümete sunulacak iki seçenekten biri bütün haklı insanları hapse atmak, ikincisi de köleliğe ve harbe son vermekse, devletin hangisini tercih edeceği açıktır. Adil olmayan bir hükümete ödenen vergiler, devlet tarafından yapılan haksızlığa suç ortağı olmak demektir."**

Thoreau zengin sınıfın isyan ederek varlıklarını tehlikeye atmayacağını belirterek, bu insanların her devirde benliklerini kendilerini zengin eden kurumlara sattıklarını iddia eder. Kısaca özetlemek gerekirse, ona göre para ve fazilet bir arada yaşayamaz. Zenginlik arttıkça fazilet azalır ve para insanla çevresinin arasına girer. Direnenler ancak servetin yükünü hissetmeyenlerdir... **"Böylesine bir düzene boyun eğmektense, direnip gerekli cezaya çarptırılmaya razıyım çünkü bu bana daha aza malolacaktır. Öbür türlü davrandığım takdirde kendimi beş para etmez biri olarak hissedeceğime eminim."**

Diğer yandan Thoreau, Massachusetts eyaletinde köleliğe karşı gelmeyi önleyen ekonomik zorlukların da bilincindedir.

"Gerçeği söylemek gerekirse, bu eyalette yapılacak bir reforma karşı gelecekler Güney'de olduğu gibi politikacılar değil, tüccarlar ve çiftçilerdir. Ticaret ve ziraat bunları insanlıktan daha fazla ilgilendirmektedir. Bu nedenle de ne köleliğe

ne de Meksika Savaşına karşı direnmeye henüz hazır değiller, neye malolursa olsun..."

Thoreau vergiler arasında da bir ayırım yapar ve **"Belediye ve okul vergisini ödememeyi hiçbir zaman düşünmedim çünkü benim için iyi bir komşu olmak, iyi bir vatandaş olmaktan çok daha önemlidir."** der. Savaşı ve köleliği destekleyen vergileri ise vermek istemez zira **"Devletle ittifak halinde olmaktansa, ondan uzak durmayı tercih etmektedir."**

Amacı bir aziz görüntüsüne bürünmek de değildir:

"Hiç kimseyle veya hiçbir milletle tartışmaya girmek istemem. Ayrıntılara girip, farkları vurgulamak ve çevremdekilerden daha üstün olmak gibi bir kaygım da yok. Ben sadece uygun olanı arıyorum ve bunları uygulamaya da hazırım. Her yıl vergi zamanı geldiği vakit eyaletleri, devleti ve toplumun iç yapısını tekrar gözden geçirip, reform için yeni sebepler bulmaya çalışacağım."

Daha sonra Thoreau ideallerinin çok gerisinde olmasına ve bütün hatalarına rağmen Anayasayı olumlu bulduğunu açıklar. Mahkemelerin saygı değer olduğunu, hatta Amerika Birleşik Devletleri hükümetinin bile minnettar kalınıp, takdir edilecek yönleri olduğunu belirtir.

Çoğunluk yönetimi hakkındaki eleştirilerine rağmen, toplumun kararına saygısı ve güveni vardır. Kanun yapıcının vergileme, maliye, ticaret, üretim ve ziraatle ilgili sorulara yeterince eğilmediği kanısındadır. Eğer toplum kanun yapıcının kongre dışına çıkamayan aklına uyar da, eleştiri ve şikayetlerini ona duyurmadan rehberliğini kabul ederse, Amerika diğer devletler arasındaki saygınlığını korumakta güçlük çekecektir.

Thoreau eserini mükemmel hükümet kavramını açıklayarak ve insan haysiyetinin değerini tekrar vurgulayarak bitirir:

"Adil olabilmek ve hükümet otoritesi... Yönetilenin rızası ve tasvibi ile mümkündür. Devletin benim kişiliğim ve varlığım üzerinde sonsuz hakkı yoktur, benim verdiğim kadarı onundur. Mutlak monarşiden, monarşiye, monarşiden demokrasiye doğru atılan her adımda insan saygınlığının bilinci vardır. Söylenildiği gibi demokrasi gerçekten yönetmenin mümkün olan son aşaması mıdır? İnsan haklarını düzenlemek ve yeniden tanımlamak için bir ileri adım daha yok mudur? Bütün gücünün ve otoritesinin temeli olan vatandaşını daha yüksek ve daha özgür bir güç olarak tanımlamadığı ve o şekilde davranmadığı sürece, gerçekten hür ve ileri bir devlet hiçbir zaman oluşamayacaktır. Adaleti herkes eşit olarak dağıtan, bireyleri dost gözüyle gören, uzak durmak isteyene karışmayan, görevini yerine getirene ödün vermeyen bir devlet düzenini hayal ederek kendimi teselli ediyorum. Ancak böylesine bir tutum hiçbir yerde rastlanmayan mükemmel ve üstün bir devleti oluşturur."

Eserin temel fikri **"Bireylerin devlet için değil de, devletin bireyler için varolduğu"**dur. Ahlaki prensipler öylesine bir uzlaşma ortamı oluşturmalıdır ki, azınlık çoğunluk karşısında yenik düşmesin.. Devletin vatandaşına adil olmayanı destekleterek, manevi özgürlüğü yaralamağa hakkı yoktur. Vicdan her zaman insan ruhunun en ulu rehberi olmalıdır.

Toplumsal Direniş yazıldığı yıllarda pek fazla ilgi uyandırmadı. Hatta esere hiçbir atıf dahi yapılmadı. İç harp sırasında biraz önem kazandıysa da, gerçek değerine bir yüzyıl sonra kavuştu.

> "Thoreau gibi insanlar, kendi kişisel çabaları ile köleliğin kaldırılmasını hazırlamışlardır."

Şimdi görüntüyü değiştirip, Güney Afrika ve Hindistan'a gelelim: Sene 1907... **"Toplumsal Direniş"** adlı eserin bir kopyası, halkını kurtarmak için tek çözümün pasif savunma olduğunu düşünen Hintli avukat **Mahatma Gandhi**'nin eline geçer. Olayı Thoreau'nun ilk biyografilerinden birini hazırlayan **Henry Salt**'ın ağzından, aynen Mahatma'nın anlattığı şekilde dinleyelim:

"Thoreau'nun yazılarına ilk defa 1907'de veya biraz daha sonra Pasif Savunma denilen mücadelenin en civcivli anında rastladım. 'Toplumsal Direniş' i bana bir arkadaşım yollamıştı. Üzerimde çok derin etkileri oldu. Güney Afrika'da yazı yazdığım 'İndian Opinion' adlı gazeteye eserin bir bölümünü okuyucularım için tercüme ettim. Öylesine inandırıcı, etkileyici ve gerçekti ki, Thoreau hakkında daha fazla bilgi toplamak istedim ve sizin onun hayatı üzerine yaptığınız araştırmayı, Walden'ı ve diğer yazılarını büyük bir zevkle okudum ve çok faydalandım."

Gene Güney Afrika'da Gandhi'nin yakın çalışma arkadaşı **Henry Polak**'da aşağı yukarı aynı şeyleri söylemekteydi:

"Thoreau'nun yazılarını ilk olarak Gandhi mi, yoksa ben mi bulmuştum, şimdi pek iyi hatırlamıyorum. Ama ikimiz de son derece etkilenmiştik. Pasif Savunma ve Toplumsal Direniş üzerine yazdıkları doğruydu. Mahatma ile konuyu tartıştıktan sonra bir makale yazdım. 'İndian Opinion''da yayınlandı. Daha sonra eser tercüme edildi Aynı yıl gazete 'Pasif Savunma İlkeleri' adı altında bir yarışma açtı. Thoreau ve Socrates'in fikirlerine özellikle yer verilen makalele Gandhi'nin çok ilgisini çekti."

"Pasif Savunma" deyimini beğenmeyen fakat manayı daha iyi ifade edecek sözleri bulmakta güçlük çeken Gandhi **"Toplumsal Direniş"**i anlamı tam olarak tanımlaması bakımından hemen benimsedi. Kelimeler Gandhi'nin şiddete kaçmayan kararlılığını, gerçeğe ve adalete olan sadakatını, kısaca Gandhi felsefesini çizen politikayı en açık şekilde belirtiyordu. **"Toplumsal Direniş"** Gandhi'nin elinde baş kaldırmamanın kutsal kitabı haline geldi. Hintli müridleri için Gandhi yeni bir kelime ortaya attı-**Satyagraha-**. Sanskrit dilindeki iki ayrı kelimenin birleşmesinden türeyen bu deyim, **"ruh gücü"** veya **"gerçekten, sevgiden ve şiddetli olmayandan doğan güç"** diye de çevrilebilir.

Gandhi'nin hayatını araştıran **Krishnalal Shridharani, "Thoreau'nun Amerika'da köleliğe açtığı savaş, Gandhi'ye fedakarlığın direnişçilerin sayısal üstünlüğünden çok daha önemli olduğunu ilham etti."** demekteydi.

Gandhi ise:

"Kurallar sadece birkaç asiyi kapsamına almaz. Bunlar hiç suçu olmayan ve bir davanın doğruluğunu ispat için görevini yapmayı reddeden yüksek ruhlu insanlara uygulandığında ise büyük sorunlar oluşturur. Böylesine bir protesto yöntemine dış dünya ile ilişkisini kesmiş insanlar başvurduğunda gerekli ilgiyi çekmiyebilirler. Ama tutarlı örnekler ayni yöntemle etki alanlarını şaşılacak derecede büyütebilirler. Herkes tarafından tanınır ve çevrenin nefretine uğramak yerine ödüllendirilirler. Thoreau gibi insanlar kendi kişisel çabalarıyla köleliğin kaldırılmasını hazırlamışlardır." der ve kararlı bir azınlığın gücünü ortaya koyar. Shridharani'nin de belirttiği gibi, Thoreau toplumsal direniş denilen silahla sadece Gandhi'nin Satyagraha adlı stratejisini çizmekle kalmamış, **"işbirliği aleyhtarlığının"** gücünü ve kokuşmuş bir devlet düzenini yok edebileceğini de göstermiştir.

Gandhi 1914 yılına kadar Güney Afrika'da kalarak, **General Jan**

lhan Evliyaoğlu

„Baştarafı 19. Sayfada

aşka kuruluşlara gider gelir. Bu nitelerin, kuruluşların dolaşılarak atırımla ilgili işlemlerin bitimi ben üç yılda tamamlanabilmektedir. imdi yetkiler Turizm ve Tanıtma akanlığıyla, Devlet Planlama Teşilatına bağlanınca yatırım için şlem kısalıyor, zaman kısalıyor. skiden üç yılda tamamlanabilen şlem, şimdi en fazla üç ayda amamlanacaktır.

ERKEKÇE—Yatırımlara ilişkin e gibi kolaylıklar öngörülüyor?

BAKAN—Yatırımcılara her türü kolaylığı sağlıyoruz. Vergi indirimi var... Yatırım indirimi, dövizde ur garantisinden, yabancı çalıştırmaya kadar herşey var. Turizmi bir hracat işlemi olarak kabul ediyoruz. İhracatçıya kolaylık sağlanırken, turizmciye neden sağlanmasın? Onlara da her türlü ihracat kolaylığı veriliyor. Turizm yatırımcıları için onaltı, onyedi teşvik tedbiri öngörülmüştür. Devlet Başkanına da arzettik. 1981 yılı, turizm için bir derlenme toparlanma yılı olacaktır.

ERKEKÇE—Nasıl bir derlenme toparlanma?

BAKAN—Turizm yalnız yatırım değildir. Eğitim de başta gelen unsurlardan. Türkiye'de, turizm alanında yetişmiş eleman yoktur. Şimdi Türkiye'nin altı, yedi yerinde otelcilik eğitim merkezi açıyoruz. 1982 yılında bu okullar faaliyete geçecek. Yetişen elemanların büyük otellerde çalışmalarını da şart koşuyoruz. Yatırım için bize kredi konusunda başvuranlara, gerekli krediyi vereceğimizi ancak buna karşılık şu kadar eğitimden geçmiş elemanın da çalıştırılmasının şart olduğunu söyleyeceğiz.

ERKEKÇE-Halkın turiste karşı eğilimi biliniyor. Bazen öldürmeğe varan olaylara da rastlanıyor. Bu konuda öngörülmüş bir önlem var mıdır?

BAKAN— Bundan böyle turizm mevsimi açmayacağım.

Bu yıl yaptığımız gibi iş başında kaldığım sürece Turizm Haftası açacağım. Çünkü Türkiye, oniki ay turizme açık. Turizm Haftasıyla amacımız okullardan başlayarak turizm fikrini kafalara yerleştirmek. Bir hafta süreyle bütün okullarda turizm konuşuldu. Konuşulurken tabii olarak turizm ahlak götürüyor denilmedi. Memlekete faydalı olunuyor, döviz geliyor denildi. Orta okul ve liselerde turizm yarışmaları düzenledik. Birincileri yurtdışı gezileri dahil ödüllendireceğiz.

ERKEKÇE— Türkiye bir Akdeniz ülkesi. Ama Avrupalılar, yaz tatili için Türkiye dışındaki öteki Akdeniz ülkelerini yeğliyorlar? Sizce neden ne olabilir? Türkiye'nin çekici olması için neler yapıldı?

BAKAN— Öteki ülkelerin tercih edilmesinin çeşitli nedenleri var. Öncelikle, kendilerine yakın olan ülkeleri tercih ediyorlar. Bunun dışında da başka faktörler var elbette. Ama Avrupalılar artık İspanya'dan, İtalya'dan bıkmağa başladılar. Her yıl aynı yere gitmek istemiyorlar. Şimdilik, bunları çekmek için tesislerimiz yeterli değil. Eksiklerimizi tamamlamak için çalışmalara hız verdik. Bu konuda bakanlık olarak beş yıllık bir orta vade aldık. Beş yılda, turizm gelirini beş misli artıracağımız inancındayım.

ERKEKÇE— Geçen yıl kaç yabancı geldi Türkiye'ye?

BAKAN— Turizm konusundaki istatistikler kesin ve inandırıcı değil. Ama yaklaşık bir milyon ikiyüzbin kişi dolayında... Bunların bir kısmı kendi yurttaşlarımız. Adam TIR'la giriyor, kayda geçiyor. Bir süre sonra çıkıyor sonra tekrar giriş yapıyor. Onun için kesin rakam vermek güç... Ancak önemli olan turist sayısı değildir. Bizim için yabancıların Türkiye'de harcayacakları paradır. Bunun için önlem alıyoruz. Şimdi bir turist beş, bir başkası 50 dolar harcar. Bütün mesele bunu artırmak, yani para harcayacakları yerleri, araçları artırmak...

ERKEKÇE— Nasıl?

BAKAN— Yan üniteler meydana getireceğiz. Türkiye'ye gelecek olan yabancı sadece tarihi yerleri, deniz ve güneşi düşünmemelidir. Eğlenceyi, hoşça zaman geçirmeyi de düşünmelidir. Mesela adam Ürgüp'e gidiyor. Tarihi yerleri geziyor. Sonrası yok. Boşluk. Zamanını eğlenerek değerlendiremiyor. Adam gecemi değerlendireyim, eğleneyim, kumar oynayayım diye düşünüyor. Ama bu olanakları bulamıyor. Şimdi bu ihtiyaçları da planlıyoruz. Mesela bu konuda Hilton Oteli oldukça ileri. Onun için müşterisiz kalmıyor.

---

muts'un komutası altındaki hükümet kuvvetleriyle mücadele etti. Direniş sırasında hükümet bu azınlığı şiddet kullanarak bastırmağa çalıştı. Ancak, Gandhi'nin işbirliği, uzlaşmazlığı, başkaldırmama, pasif savunma veya Satyagraha adını verdiği teknikler sonunda başarı kazandı ve Başbakan Smuts ve hükümeti üç sterlinglik seçmen vergisi Hindu ve Müslüman evliliklerinin geçerli sayılması, aydın Hintlilerin göç etme kısıtlamalarının kaldırılması ve Hintlilerin vatandaş olarak haklarının korunması gibi önemli isteklerini kabul etti.

Shridharani'ye göre Gandhi'nin toplumsal direniş hakkındaki yorumu şöyleydi: **"Sadece diğer kanunlara saygı gösterenler adil olmayan kanunlara karşı direnebilirler. Bu savranış kanun dışı işler yapmaktan oldukça farklıdır, çünkü açıkça ve önceden haber verilerek uygulamaya geçilir. Bu bakımdan kanunu hiçe saymak ve anarşik bir ortam yaratmak anlamına gelmez. Ve ancak, şikayet, görüşme ve tartışma gibi barışçı yollar bir çözüm getiremediği zaman başvurulur."**

1915 yılının başlarında Gandhi Hindistan'a döndü ve 1948 yılında bir suikast sonunda ölene kadar Hindistan ve Pakistan'ın özgürlüğü için mücadele etti. Toplumsal direniş bütün bu yıllar esnasında Gandhi tarafından etkili bir silah haline getirildi. İlk adımlar her zaman istekleri sunmak, gösteri, görüşme ve tartışma gibi barışçı olmalıydı. Bunlar sonuçsuz kaldığı takdirde grev, genel grev, ticari boykot ve oturma grevi gibi ekonomik müeyyidelere başvurulabilirdi. Bir başka taktik de vergileri ödememekti.

1947'de Hindistan ve Pakistan'a İngiltere tarafından dominyon statüsü verildi. Ancak, Thoreau ve Gandhi'nin de dedikleri gibi, gelecek daha birçok toplumsal direnişe sahne olacaktı ve baskı altındaki insanlar her yerde ve her devirde katı diktatörlüklere karşı bu yolla direneceklerdi.

Thoreau otoriter ve totaliter rejimlerin her türlüsünü reddetmiştir. Doktrinleri sosyalizme, komünizme veya devleti insan haklarının üzerinde tutan ideolojiye karşıdır.

Eleştirmen **Parrington** onun için şöyle der:

"Thoreau ile, Jean Jacques Rousseau'nun başlattığı koyu liberalizm ve 18. Yüzyıl ferdiyetçiliği Amerika Birleşik Devletlerinin Kuzey Doğusuna yerleşti. 'Bırakınız yapsınlar'ın en büyük destekçilerinden biri, özgürlük hayallerini engelleyenlerin en sert eleştiricisiydi. İstismar yıllarını ve bütün ümitlerini üzerinde topladığı özgür insanın geleceğinin ne kadar uzakta olduğunu farkedemeden bu dünyadan göçtüğü için mutlu sayılmalıdır." ●

ERKEKÇE— Bu konuda gelişmiş bir projeniz var mı?

BAKAN— Yeni projelerimiz var. Turizmde çok ileri gitmiş İstanbul'daki Hilton, Etap ve Sheraton oldukça çekici. Her zaman yabancı müşterileri hazır. Üstün işletmecilikleri nedeniyle, Ankara'daki Büyük Ankara Oteliyle, İzmir'deki Büyük Efes Otelini bunlara verip işletmeyi düşünüyoruz. Bunların dünyanın çeşitli yerlerinde zincirleri, yani otelleri var. O müşterileri de çekilmiş olur. Aksi halde bu oteller içe dönük çalışmaya devam edeceklerdir. Mesela Büyük Ankara'yı Hilton'a, Efes'i Sheraton'a verebilirsek, çok yabancı gelecektir. Ayrıca bu otellerin yeni yatırım istekleri var. Temas ve görüşme halindeyiz.

ERKEKÇE— Yabancıların yatırım istekleri arttı mı?

BAKAN— Evet... 12 Eylül'den sonra bir barış, sükun havasına girildi. Yabancılar Türkiye'ye büyük ilgi duymağa başladılar. O bakımdan 1981'de huzur ve sükunun gelmesiyle, Türkiye'nin dışarıda cazip bir ülke durumuna geldiği kanısındayım. Yabancılardan bir çok teklif, istek var. Herkes Türkiye'ye koşuyor. Fikir alıp gidiyor. Önce, Türkiye'de sükun var mı? Yatırım yaparsak sermayemiz emniyet altında olur mu, onu anlamağa çalışıyorlar.

ERKEKÇE— Geceleri sokağa çıkma yasağı uygulanıyor. Turizm mevsiminde bunun olumsuz etkisi sö konusu olmaz mı? Bu konuda bi çalışma var mı?

BAKAN— Sokağa çıkma yasağ devletin bir uygulaması... Bakanlı olarak, turizmin yoğun olduğu yer lerde sokağa çıkma yasağının en a iki saat kısaltılması için Başbakan lığa yazı yazdık. Geceyarısında sonra saat 02.00'veya 03.00'e kada sokağa çıkılabilmelidir. Bunu d önerdik. İzmir Valisi ve Sıkıyönetim Komutanıyla temas ettik. Tutum olumlu. Ama bu sorunun Hükümet Milli Güvenlik Konseyi düzeyind ele alınması lazımdır. Yasağın kısaltılmasını, turistik yerlerde elektrik lerin kesilmemesini teklif ettik. Bu sorunlar önemli. Çünkü turist eğlen mek ister, gecesini değerlendirmek ister. Ayrıca şunu yapacağız: Tati köylerinde, merkezlerinde hayat so kağa çıkma yasağıyla bitmeyecek tir. Nasıl olsa insanlar tatil köyleri ünitelerinin içinde. Geç zamanlard da sokağa çıkabilecekler, eğlenebi leceklerdir. Yasak tatil alanlarını dışında yine yürürlükte olur.

ERKEKÇE — Bu yıl için, tati yerlerinde başka ne gibi önle alındı?

BAKAN— Daha mart ayınd tatil yerlerine ekipler gönderdik Temizlik ve hazırlıkları denetlediler Tatil kasaba ve köylerine bakanlı ğımız büyük yardımlar yaptı. Ma maris'in Bodrum'un Çeşme'nin çeh releri değişti. Evler beyaza boyan mıştır. Bütün evler pırıl pırıl beyaz Turistik kasabalara, gerçekten tu rizme uygun bir çehre veriliyor.

Ayrıca sahil işgallerine son ve rilmiştir.

Bütün turistik yerlere sinekl mücadele için araç, gereç, imka sağladık. Çöp bidonları, çöp topla ma araçları, sulama araçları ver dik. İtfaiye için bile imkan sağladık

Hela ihtiyaçlarına el attık. Eksik likleri tamamlamak için ilgili lerden öneri istedik. Yardım yaptık.

Kamu kamplarının turizme açıl ması için çalışıyoruz.

Dileyen herkese pansiyon kredis veriyoruz. Krediler çok ucuz. Yüzd on faizli...

Urfa'da,büyük bir oteli hizmet açtık. Rufu, lokantası var. Hilto açılınca İstanbul'un çehresi değiş mişti. Sanırım, bu otel de Urfa'nı çehresini değiştirecektir.

ERKEKÇE-Dar gelirlilerin tati yapmaları için bir önlem öngörül müş müdür?

BAKAN— Kamu kesiminde çalı şan işçi ve memurlara onbeşer bi lira tatil kredisi veriliyor. Tati yerlerinde dışarıya fiyat listesin asma mecburiyetini koyduk. Kural lara uymayan işletmecileri cezalan dıracağız. Cezalandırma, tesisin ka patılmasına kadar gidecektir ●

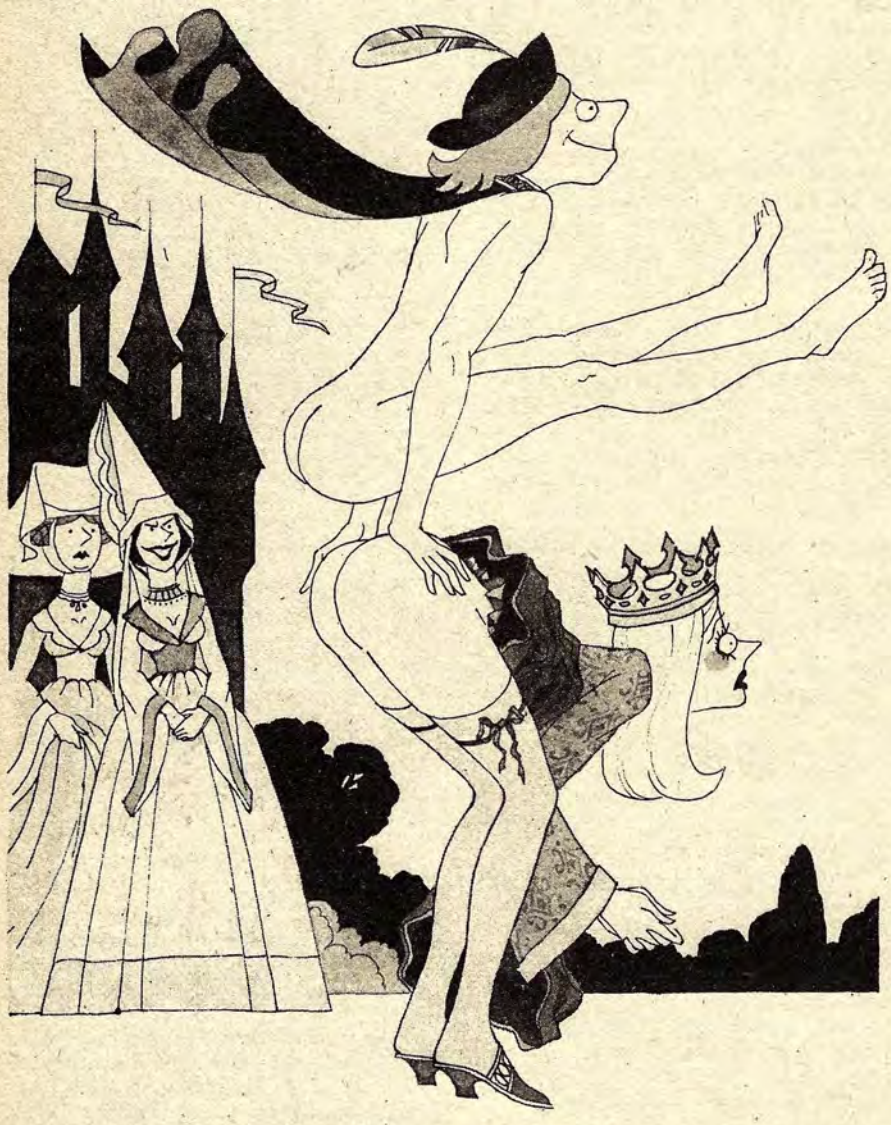

"-Prenses her bulduğu kurbağayı öpmeğe devam ederse, bakalım başına daha neler gelecek?"

Telefon

Baştarafı 35. Sayfada

için de sekreterinizin neleri bilip neleri bilmemesi gerektiği konusunda kesin bir çizgi çekin.

Ama, öte yandan, basit bir sekreterle konuşmayacak kadar kibirli, kendini beğenmiş, kendilerini önemli sanan kişiler de vardır. Bu yaratıklara acımak gerekir. İyi bir sekreter, zaman kazanmak için gerek duyduğunuz en önemli şeyi size verebilir: Kısa, öz, kestirme bir yanıt. Sekreterle konuşmayıp doğrudan doğruya sizinle görüşmek isteyen bu tür kişiler, usta bir sekreter tarafından kısa sürede yola getirilebilir.

Diyelim ki, o anda çok işiniz var ya da önemli bir toplantının ortasındasınız. Gelen telefona da sekreteriniz yanıt verecek durumda değil... Usta bir sekreter, uygun bir dille toplantıda olduğunuzu söyler, biraz sonra nasıl bağlantı kurabileceğinizi saptar, mesajı size uygun zamanınızda iletir. Böylece hem işi kendiniz görmüş olur, hem de çalışmanızı aksatmazsınız.

Sekreteriniz olmayabilir. Ama, bir kişinin sekreterinin olmaması, o kişinin önemli işlerinin olmaması anlamına gelmez. Elbette sizin de telefon tarafından kesilmemesi gereken önemli işleriniz vardır. Telefon çaldığında harekete geçen ve "saat sorma" numaralarında olduğu gibi otomatik konuşan, ama, sizin söylediklerinizi teybe kaydeden makineler vardır. Rahatsız edilmek istemiyorsanız, telefonunuza böyle bir aygıt taktırın. İşiniz bittiğinde hattı tekrar kendinize alabilirsiniz.

Bu tür yanıt-kayıt makinelerinin iki taraflı çalıştığını da unutmamak gerek... Siz bir yeri aradığınız zaman, karşınıza bir kayıt makinesi çıkabilir. "Makineye konuşmaktan rahatsız oluyorum" diye düşünürseniz, o kişiyle konuşmak fırsatını bulamayabilirsiniz. Artan sayıda kişi, bu makineleri evinde, işyerinde kullanmaktadır. Telefon kullanmayı öğrenirken, kayıt-yanıt makineleri gerçeğini de kabullenmeniz gerekiyor. Kaldı ki, karşınızdaki kişinin de durumunu düşünün. Mesaj alınmakta olduğu işaretinin geldiğini gördü. Zamanı uygun düşüp de mesajın ne olduğunu öğrenmeye gittiğinde, "makineyle konuşmak istemeyen" bir kişinin ahizeyi yerine koyma tıkırtısını duydu. Siz ne yapardınız? En azından küfreder, hele kaza eseri bu işi yapanın kim olduğunu öğrenirseniz de bir daha onunla telefonda konuşmazdınız.

"Telefon nezaketi" el kitabınıza bu kayıt-yanıt makinelerini eklemeyi unutmayın. Günlük telefon gerçeğinin artık ayrılmaz parçaları bunlar.... Mesaj bırakın. Adınız, soyadınız ve hangi numaradan bulunabileceğiniz çoğu kere yeterlidir, kısa bir süre sonra aranmak için...

★ ★ ★

Çok kişi zamansız gelen bir aramayı, "Biraz sonra arayabilir misin?" biçimde bir yanıtla ertelemeyi nezaketsizlik sayarlar. Oysa, bundan daha doğal birşey olamaz. Diyelim ki, önemli bir iş konuşması yapıyorsunuz. Telefon çaldı. Ancak sizin konuşabileceğiniz eş önemde bir başka iş konuşması bu.... Birini kesip ötekini halledecek durumunuz yok ya.... Kaldı ki, iki iş birbiriyle ilgili olabilir ve odanızda oturup sizinle konuşan kişinin telefonda sizinle konuşacak kişiyle ilgisi olabilir. Duymasını istemeyebilirsiniz. Karşınızdaki kişinin hâlden anlaması gerekir. Onun başına da böyle durumlar birkaç kez gelmiştir, gelmemişse bile gelebilir.

> Bir başka sorun da konuşmanın ne zaman bitirilmesi gerektiğinin iyi bilinmesidir.

Onun için, "Şimdi durumum uygun değil. Biraz sonra ben seni ararım" demek atlatma değil, zorunlu bir ertelemedir. Telefonla konuşmak isteyen herkes bunu böyle bilmeli, bellemelidir. Hele, "15 dakika sonra ararım" ya da "Yarın sabah erkenden telefonumu bekle" gibi kesine yakın bir zaman verebilirseniz, kimse alınmaz.

Bir başka sorun da konuşmanın ne zaman bitirilmesi gerektiğinin iyi bilinmesidir. Konuşmanın önemli iş yanı bittikten sonra, "Çoluk çocuk nasıl? Kaynana nasıl? Maç nasıldı?" gibi eften-püften soruları neden sorarız, bilmeyiz. Bu da alışkanlık olsa gerek.. Oysa, çoluk çocuğunuzun sağlık durumu ne soruyu soranı ilgilendirmektedir, ne de sizin ona herşeyi anlatmaya niyetiniz vardır. Yine de sözü kesip, "Kusura bakma. Başka işim var. Telefonu kapatmak zorundayım" demeyi kendimize yediremez, nezaketsizlik sayarız. Eğer siz de başkalarını bu şekilde "kırmak" (!) tan çekinenlerdenseniz, gereksiz yere uzayıp giden bir telefon konuşmasını kesmenin çeşitli yolları vardır.

★ "Kusura bakma, bir saate kadar bitirmek zorunda olduğum bir iş var elimde...."

★ "Üç dakika sonra önemli bir toplantıya girmek zorundayım. Çok paralı bir iş..."

★ "Kapatmak zorundayım. Kusura bakma, ama, şunu söyliyeyim ki..."

★ "Bir önemli işim daha var. Üç dakikaya kadar benden telefon bekliyor."

★ "Sesini duymak iyi oldu. Nasıl olsa akşam meyhanede beraber olacağız. Öteki işlerimi bitireyim de akşama uzun boylu konuşuruz".

Konuyu böyle yumuşak çözdüğünüzde, bakın görün, kimse alınmayacaktır. Unutmayın ki, çok insan telefonu karşısındakinin yüzüne kapatmak istemez, ötekinin inisyatifi eline almasını beklerken de sözü uzatır durur. Onun için, sizin bu şekilde konuyu kapatmanız belki karşı tarafı da çok sevindirecektir.

★ ★ ★

Dışarıya edilen, yani sizin denetiminizde olan telefonların da çeşitli sorunları vardır. Her gelen telefona boşalır boşalmaz yanıt vermek zorunda değilsiniz. Yapacak işleriniz olabilir. Bunun için, işlerinizin büyük bölümünü bitirebileceğiniz bir süreyi kendinize ayırdıktan sonra, belli bir süreyi de telefon konuşmalarınıza ayırın. Hem işlerinizi görmüş olursunuz, hem de telefon mesajlarını bölük-pörçük değil de toptan yanıtlarsınız.

Zaman kazanmak istiyorsanız size bir ipucu verelim. Telefon konuşma sürelerinin en azda tutulacağı bazı kritik saatler vardır. Birkaç örnek:

★ Yemek saatinden kısa bir süre önce arayabilirsiniz. Karnı kazınan kişiler, telefon konuşmasını bir an önce kesmek isterler, isteyince de yolunu bulurlar.

★ Çalışma saatlerinin bitimine doğru arayabilirsiniz. İnsanlar bir an önce işten çıkmak için can attıklarından, onlar da konuşmayı kısa kesmenin bir yolunu bulacaklardır.

★ Sizin iş yükünüzün hafiflediği saatler vardır. Diyelim ki, sabahın belli saatinde birkaç imza atmaktan başka yapacak birşeyiniz yok. Konuşmalarınızı o saate kadar bekletirseniz, bir yandan konuşurken, öteki yandan imzaları atabilirsiniz (formalite imzaları olmak koşuluyla). Diyelim ki, saat 16'ya doğru yoruldunuz, önemli

onularda konsantre olma gücüüzü yitirdiniz. Telefon konuşmalarınızı o saate kadar bekletin. Önemli kararlar almaktansa, konuşmak nasıl olsa daha iyidir.

Bir başka öğüt: Telefon eden sizseniz, eveleyip-gevelemeden konuya hemen girin. Uzun boylu peşrevler karşınızdakinin sabrını taşırabilir (başkalarının peşrevleri sizin sabrınızı taşırdığı gibi). Üstelik, niye aradığınızı merak etmek de karşınızdakinin en doğal hakkıdır. Ayrıca, unutmayın ki, arayan sizseniz, önemli konular bittikten sonra telefonu kapatmak için inisiyatif de sizden gelmelidir.

★ ★ ★

Bir iş konuşmasını en kısa ve kestirme biçimde sona erdirmenin yolu, ne konuşacağınızı önceden bilmektir. Bu nedenle, konuya ilişkin bütün mektup, rapor, mali bilgi ve malzemeyi önünüzde bulundurun. Hele bunların küçük bir kağıda yazılmış bir özeti elinizde bulunur, öteki malzemelere ancak ayrıntı gerektiği zaman başvurursanız, konuşma çok daha çabuk biter. "Yahu şu not neredeydi?" ya da "Bir saniye, anımsamaya çalışıyorum" gibi gereksiz yere konuşmaları uzatan engeller de böylece ortadan kalkmış olur.

Diyelim ki, aradığınız kişiye o anda ulaşamadınız. Karşınıza ister sekreter, ister kayıt-yanıt makinesi çıksın, mesajınızı hemen bırakın, adınızı, soyadınızı, bulunabileceğiniz numarayı hemen yazdırın. Hatta hangi saatlerde hangi numaralarda bulunabileceğinizi belirtirseniz işleriniz daha da kolaylaşır. Aksi takdirde, makinenin makineyle ya da sekreterin sekreterle konuşması gibi anlamsız durumlarla karşılaşabilirsiniz. Bir kişiyi yerinde bulamadığınızda, sekreterine uzun-uzadıya nerede bulunabileceğini sormayın. Bir kişinin sekreteri, ona, sizin ulaşabileceğinizden çok daha çabuk ulaşır.

Mesaj bırakırken neden aradığınız konusunda kısa bir bilgi vermeniz de kuşkusuz çok yararlıdır. O zaman, aradığınız kişi, konuşmayı kısa kesecek biçimde kendisini hazırlayabilir ya da kısa bir telefon konuşmasıyla o konuda bilgi sahibi bir yardımcısının sizi aramasını sağlayabilir. Başkasının daha iyi yapabileceği bir iş konusunda, insanlar neden gereksiz yere zaman ayırsınlar? O aradığınız kişinin işinin bitmesini beklemektense, sizin işinizin bir an önce başkasınca görülmesi daha iyi değil mi? Bunları düşünün, telefonu kullanırken... Aslolan, yalnızca sizin değil, başkalarının da zamanlarının boşa harcanmaması....

★ ★ ★

Ya evdeki telefon konuşmaları Onlar da bir başka sorun....

Gerçi evdeyken zamanımız biraz fazladır ama, hâl-hatır sorma konuşmaları denetim altına alınmazsa, onlar da, iş konuşmaları gibi, büyük ve kritik zaman kayıplarına yol açabilirler.

Burada bellenmesi gereken temel ilke, iş konuşmalarındaki kural ve yöntemlerin ev konuşmalarında da aynen geçerli olduğudur. Ancak, ev konuşmalarında yapabileceğiniz başka şeyler de vardır.

Diyelim ki, ayaklarınızı uzatıp bir kadeh içki içmek ya da karınızla aşk yapmak ya da ilgi duyduğunuz bir televizyon programını izlemek istiyorsunuz. İşin en heyecanlı yerinde çalan bir telefon kadar insanı rahatsız edecek birşey yoktur. Önemli bir haber beklerken esasen bu işleri yapamayacağınıza göre, ya telefonu prizden çekin, ya ahizeyi kaldırıp bırakın. Bunlar aynı şeyler değildir, bizim telefon sistemimizde...

Prizden çekilmiş bir telefon "kimse cevap vermiyor" (evde yok) sinyalini verir, yani uzun çalmayı uzun sessizlik izler. Bunu siz duymazsınız, karşınızdaki duyar. Aramayı bırakır. Ama, kaldırılmış bir ahize "meşgul" çalar. Yine siz birşey duymazsınız, ama, karşınızdaki birkaç kere çalar. İşi çok önemliyse (ki olabilir), "arıza"yı arar ve bir-iki saat sonra telefonun ahizeden kaldırıldığını öğrenir. Bu durum onu gücendireceği için, size öğüdümüz, telefonu prizden çekmektir. Yok, karşınızdaki için önemli olabilecek bir konuşma yüzünden onu kırmak istemiyorsanız telefonu prizden çekmek yerine ahizeyi kaldırın. İşiniz bittikten sonra, tekrar yerine koyarsınız ve yine arandığınızda ya konuşmanızın yeni bittiğini, ya ahizenin tam yerli yerine oturmadığını söylersiniz. Olur biter.

Telefonu prizden çekmenin ya da ahizeyi kaldırmanın en uygun "ev" zamanlarından biri yemek saatleridir. Herkes aynı saatlerde yemeğe oturmadığı, insanlar da kuralca bencil oldukları için, yemeği biten, biri, öbürleri tam sofraya oturacakları sırada arayabilir, konuştukça da konuşur. Yemeğiniz soğur, karşınızdakini "kırmak" tan kaçındığınız için.... Cumartesi sabahları, pazar geceleri en uygun öteki zamanlardır, bu yöntemi uygulamak için....

★ ★ ★

Televizyon gibi, telefonun da çok yararları vardır. Mektupla anlatılacak şeyleri (şehirlerarası konuşmalarda) telefonla anlatmaya kalkıp yüklü bir fatura almak yerine, telefonun yararlı yanlarını kullanmaya, seferber etmeye bakın.

★ Yüzyüze konuşma kadar etkili olmasa bile, konuşma, yazmaktan çok daha etkili bir iletişim aracıdır.

★ O anda anlaşılmayan bir nokta, konuşarak hemen açıklığa kavuşturulabilir.

★ Akla gelebilecek her türlü soruya anında yanıt verilebilir.

★ Mektupla haberleşmede doğabilecek PTT aksaklıklarına daha az sıklıkta rastlanır.

★ Önemli bir mektup yolladığınızı, konuya ilişkin bütün ayrıntıların oradan alınabileceğini söylemekle, karşınızdakini, mektubunuzu beklemesi ve anında yanıt vermesi için telefonla uyarabilirsiniz.

Eğer telefon tutkusunun zaman öldürücü etkilerinden bir an önce sıyrılmak istiyorsanız, ama, sıyrılmanın yollarını bilmiyorsanız, size öğütlerimizi şu başlıklar altında toplayabiliriz:

Bir kere, gelen bütün telefon konuşmalarınızı ya sekreteriniz alarak süzgeç görevi görsün, ya da kayıt-yanıt sistemi kurun. İkinci olarak, o anda konuşacak zamanınız olmadığını, süre belirterek biraz sonra arayacağınızı söylemekten kaçınmayın. Ancak, bunu yaparken, karşınızdakini gücendirmeyecek bir dil biçimi kullanın. Üçüncü olarak, yanıtlayacağınız arayışlar ya da yapacağınız dış konuşmalar için kendinize günün belli saatlerini ayırın. Dördüncü olarak, konuya hemen girin ve siz aramışsanız konuşmayı bitirme inisiyatifinin sizde olduğunu unutmayın. Beşinci olarak, arayış nedeniniz ortadan kalktığında konuşmayı gerektiğinden fazla uzatmayın. Altıncı olarak, aradığınız kişiyi bulamamışsanız, kısa ve öz bir mesajı sekreterine ya da kayıt-yanıt makinesine bırakın. Yedinci olarak, evde rahatsız edilmek istemiyorsanız, ya telefonu prizden çekin, ya ahizeyi yerinden kaldırıp bırakın. Sekizinci olarak, telefonun kırtasiyeciliğe panzehir olarak kullanıldığını, sayfalarca ve günlerce yazışacağınıza işlerinizi bir-iki dakikada telefon yoluyla çözebileceğinizi aklınızdan çıkarmayın. Telefonu "zaman hırsızı" olarak kullanmak da, kullanmamak da sizin elinizde... ●

Elleriniz "seksi" mi?

Baştarafı 43. Sayfada

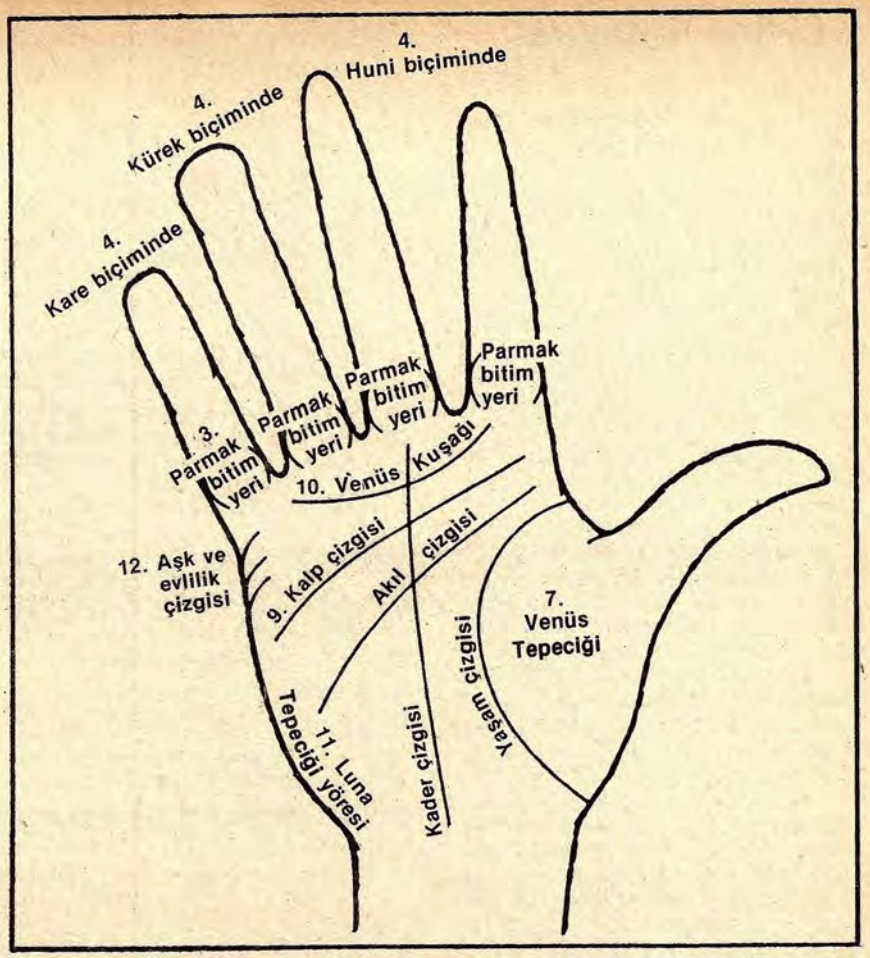

1. Avuç içi, sertliğe yakın bir dirilikte, ama aynı zamanda esnek olmalıdır. Durumu böyle olanlar, ateşli, ama disiplinli kişilerdir. Pelteleşmeye yüz tutmuş avuç içleri, keyfe düşkünlüğün, tembelliğin belirtileridir. Taş gibi sert ellerse, cinsel bakımdan fazla dinamik olmadığınızı gösterir.

2. Uzun parmaklı kişiler,yatakta çok yetenekli ya da usta kişilerdir. Bu özellikleri doğuştan gelir. Kısa parmaklılar genellikle sabırsız kişiler oldukları için yatak arkadaşlarını tatmin edemezler.

3. En iyi aşıklar, parmak dipleri düz, parmak uçları şiş olan kişiler arasından çıkar. Kibarlık, ihtiras ve bağımsızlık özelliklerini kendilerinde toplamışlardır. Parmak dipleri etli ve şiş olan kişiler de cinsel konularda heyecanlı ve ihtiraslıdırlar, ama, duygularını dışa vuruşunda genellikle bencil olurlar. Etsiz, sert parmaklarsa cinsel konularda "soğuk" bir kişiliği simgeler.

4.Parmakları huni biçiminde olan kişiler, seks konularında hayal güçleri en gelişkin olan kişilerdir. Parmak uçları kare biçiminde olan kişilerse fazla yaratıcı olmasa bile, karşısındakine zevk vermeye çalışırlar. Kürek biçiminde olan, yani uca yaklaştıkça genişleyen parmaklarsa, iki özelliği birleştirdikleri için, erotik bakımdan en "umut verici" parmak türleridir.

5. Başparmakları geriye doğru bükülebilen, normalde de kavisli duran eller, duygusal, cana yakın bir kişiliğin işaretidir. En "ahbap" aşıklar bunlar arasından çıkar. Sert, bükülmeyen eklemler soğuk bir kişiliği yansıtır. Başparmakları kavis çizmeyen kişilerin ayakları yere basar, aşırı gerçekçidirler. Buna karşılık, birinci boğumdan sonra gelen bir daralma ve yeniden genişleme, sahibinin "sanatçı ruhlu", yaratıcı olduğunu gösterir. Seks konularında en usta kişilerdeyse, eklemler esnek, birinci boğum sonrası dardır.

6. Venüs Tepeciği, ideal olarak, gelişmiş bir adaleyi andırmalı yani sert ve esnek olmalıdır. Bu iki özellik biraraya geldiğinde, ona sahip olan kişinin, hem erotik, hem de karşısındakiyle yakından ilgili olduğu anlamı çıkar. Düz ve sert bir Venüs Tepeciği cinsel bakımdan geç uyarılabilen bir kişiliği, pelte gibi yumuşak bir tepecik de bedenine karşı genelde ilgisiz kalan ve yatakta "dediği dedik" olan bir başka ters kişiliği simgeler.

7.Avuç içleri pembe olan kişiler, seks konularında hem istekli, hem yeteneklidirler. Avuç içinin kırmızılığı karaciğer bozukluğunu göstermiyor da doğuştan geliyorsa o kişi kararsız ve değişken demektir; bir an ötekine benzemez, iç çamaşır değiştirir gibi tutumdan tutuma, kılıktan kılığa girer. Sarımtrak avuç içleri her an ihanet edebilecek bir kişiliğin, soluk ve beyaza çalan avuç içleriyse duygusuzluğun işaretleridir.

8. Kalp çizgisi derin ve pembe renkteyse, kişi akıllı, duygulu ve ihtiraslı demektir. Öte yandan, kalp çizgisi akıl ve yaşam çizgilerine göre çok daha belirginse, kişinin çok kere mantık yerine duygularıyla hareket ettiği anlaşılır. Kalp çizgileri silik olanlar ya da bulunmayanlar karşı cinse yok denilecek kadar az ilgi duyarlar.

9. Venüs Kuşağı ne kadar belirginse, kişi de o ölçüde hassas ve duyguludur. Bu kuşağın bulunmadığı ya da çok silik olduğu kişilerde, sevmek, sevecenlik göstermek gibi duygular da az gelişmiştir.

10.Ay (Luna) Tepeciği dolgun, pembe ve çizik-çizik olan kişiler, Kazanova'ya bile parmak ısırtacak "baştan çıkarma" gücüne sahiptirler. Yok, durum tersineyse kişinin seks konularına fazla önem vermediği anlaşılır.

11.Tahmin edilebileceği gibi, Aşk ve Evlilik Çizgisi uzun olan kişiler, karşı cinsle kurdukları ilişkilerinde, dengeli ve uzun ömürlü olma arayışı içindedirler. Evlilik Çizgisi derinse, bu uzun ömürlü ve dengeli ilişkide sizin dediğiniz dedik olur. Kırık ya da kesik çizgiler, üzüntü ve hayal kırıklığıyla sona ermiş ilişkileri gösterir. ●

KİT'ler Dosyası

Baştarafı 23. Sayfada

Ofisi, Sanayi Kredi Bankası, sonra da bunların birleştirilmesi ile 1933 yılında Sümerbank kurulmuştur. Yine 1933 yılında hazırlanan ve 20 büyük fabrikanın beş yıl içinde kurulmasını amaçlayan Birinci Beş Yıllık Sanayileşme Planının gerçekleştirilmesi görevinin yüzde doksanı Sümerbank'a bırakılmıştır. Sümerbank bu planın çizdiği çerçeve içinde dokuma, kağıt, maden, porselen ve kimya sanayilerinde yatırımlar yapacaktır.

1933-1938 arasındaki beş yıl şaşırtıcı bir dönemdir. Planda yer alan hemen bütün fabrikalar kurulmaları için ayrılan zamandan çok daha kısa sürelerde işletmeye açılmış, Kayseri Pamuklu Fabrikası 15 ayda, Selüloz ve Kağıt Fabrikaları 27 ayda, Nazilli Basma Fabrikası 25 ayda, Merinos Yünlü Fabrikası 26 ayda üretime başlamıştır. O dönemi yaşayanların deyimi ile "hep kazanılan bir yarıştır bu." Başarının temelinde ise "heyecan" vardır daha çok.

Sümerbank'ı, Etibank, Elektrik İşleri Etüd İdaresi, Maden Tetkik Arama Enstitüsü ve diğerleri izlemiş, Türkiye inanılmayacak kadar kısa bir süre içinde hemen tamamı için dış üretime bağlı dokuma, şeker, çimento, kağıt, cam gibi birçok önemli tüketim malında kendine yeterli hale gelmiştir.

● GÜNÜMÜZÜN KİT'İ

İlgili yasalar KİT'leri "**Sermayesinin yarıdan fazlası kamunun olan kurumlar, ya da bu kurumların sermayesinin yarıdan fazlasını sağladığı diğer kurumlar**" olarak tanımlıyor. Peki, bu tanımın çizdiği çerçeve içinde ne var? Bu tanımın içinde çoğunun geçmişi uzun yıllar ötesine giden "**İktisadi Devlet Teşekkülleri**" var. Sümerbank gibi, Etibank gibi, Makina Kimya Endüstrisi Kurumu gibi. Sayıları 18 tane. Anonim Ortaklıklar var. Türkiye Petrolleri A.O., Türkiye Emlak Kredi Bankası A.O. gibi. Sayıları altı tane. Özel yasalı kurumlar var. T.R.T. gibi. Sayıları dört tane. Hisselerinin yüzde ellisinden fazlası kamunun olan şirketler var. Anadolu Bankası A.Ş., Ereğli Demir Çelik Fabrikaları T.A.Ş., İpraş İstanbul Petrol Rafinerisi A.Ş., Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. gibi. Sayıları tam 79 tane.

Bu toplam 119 kuruluş 3558 birimde, başka deyişle işyerinde faaliyet gösteriyor. Bunlar arasında bine yakın fabrika var. Elektrik santralleri, madenler, limanlar, oteller, kombineler, soğuk hava depoları var. Yaklaşık 750 bin kişi çalışıyor bu işyerlerinde. 750 bin ailenin, 3.5 milyondan fazla kişinin geçimi sağlanıyor. Bu sayı Türkiye'de ücretli olarak çalışanların yüzde 35'ini oluşturuyor.

Kamu girişimciliği sözünü ettiğimiz KİT'lerle de sınırlı değil. "Katma Bütçeli Kuruluşlar" adı verilen Karayolları Gn. Md., Devlet Su İşleri Gn. Md., Tekel Gn. Md., Devlet Üretme Çiftlikleri Gn. Md. gibi kurumlar da barajlar, yollar yapıyor, sigara, içki, tohumluk buğday, zeytin, zeytinyağı üretiyor. Bunların yanında "Döner Sermaye ile Çalışan" üretici kuruluşlar var. Bir de, sermayesinin çoğunluğu kamunun olmamakla beraber devletin yatırım yaptığı, kurulmasına önemli ölçüde katkıda bulunduğu şirketler var. Sayıları tam 111 tane. Bu şirketler de çoğu fabrika olmak üzere 494 işyerinde faaliyet gösteriyor, yukarda söylediklerimize ek olarak 50 bine yakın kişi çalıştırıyor.

● SANAYİ ÜRETİMİNDE KİT'LER

KİT'lerin eskiden beri temel amacı sanayileşme çabasına katkıda bulunmak, yol göstermektir.

> Türkiye'de 3558 işyerinde faaliyet gösteren 119 KİT var.

Gerçekten yapıları incelendiğinde asıl etkinliklerinin sanayi alanında olduğu görülmektedir. Toplam imalat sanayi üretiminin yüzde kırkını gerçekleştiren KİT'ler, bu sektörde çalışanların üçte birinden fazlasına da iş vermektedir. Ara mal üreten sanayiler diye adlandırılan demir-çelik, ametaller, petrol ürünleri, kimya, ağaç, kağıt gibi sanayi dallarında ise payları yarının çok üzerindedir.

Sanayileşme çabasında KİT'lerin önemi, özellikle, durgunluk, buhran dönemlerinde ortaya çıkmaktadır. Sözgelişi 1979 yılında 73 milyar, 1980'de ise 115 milyar lira yatırım yapan özel kesime karşılık, aynı yıllarda KİT'ler 96 ve 150 milyarlık yatırımlar gerçekleştirmişlerdir.

Akademisyenler KİT'leri "iktisadi bir görevin, faaliyetin gerçekleştirilmesi amacına tahsis edilmiş kamu mülkiyeti" olarak tanımlıyorlar. Kamuya ait bir varlık ile iktisadi amaç, faaliyet yanyana bulunuyor. İktisadi amaç ya da teşebbüs ise "piyasaya bir mal ya da hizmet satmak için çeşitli üretim faktörlerini biraraya getirmek ve maliyet fiyatları ile satış fiyatları arasında bir nakdi gelir -kâr- elde etmek olduğuna göre, KİT'ler daha tanım düzeyinde bir çelişki taşıyorlar bünyelerinde: Nakdi gelir elde etmek- kamu hizmeti yapmak. KİT'lerin temel amacı kâr elde etmek olamaz. Devlet bu teşebbüslere kamu yararına bazı görevler yüklemektedir. Herşeyden önce bu görevlerin yerine getirilmesi, çabaların -yatırım hacminin saptanmasının, fiyat konmasının- bu görevi gerçekleştirecek yönde yoğunlaştırılması gerekmektedir.

KİT terimi içinde bulunan bu ikili özellik daima çatışma halindedir. Çatışma halinde kalacaktır.

Devlet postayı dağıtmak, şeker sağlamak, giydirmek, üreticiye demir-çelik, alüminyum kömür yetiştirmek, insanları ve malları ucuzca taşımak görevini kendisinde hissettiğinde, bu üretimlerden kâr etmeye öncelik vermeyecektir. Öte yandan bir üretici ünitenin durmadan zarar etmesini, durmadan dışardan desteklenmesini kim ister ki?

● KİT TARTIŞMASI

1940'lı yılların sonlarından beri Türkiye'de KİT tartışması hiç bitmez. Zaman zaman insafsızlık boyutlarında eleştirilir kamu teşebbüsleri. Eleştiriler temelde iki kaynaktan ortaya çıkar. Birincisi ideolojiktir bu kaynakların. Daha liberal görüşlü olanlar devlet yatırımcılığının ve işletmeciliğinin genişlemesini endişe ile izlerler. Bu genişlemenin piyasa mekanizmasının işlemesini önlediğini düşünürler. Tasarrufların yatırımlara devlet eliyle değil özel ellerle dönüşmesini, yatırımlarda motifin "kâr" olmasını isterler.

Eleştirilerin ikinci kaynağı daha tekniktir. KİT'lerin sürekli zarar ettiğini, bu zararların hazineden ve genellikle açık bütçe politikası ile finanse edildiğini varsayan bu görüşler, sonuçta KİT'lerin enflasyonist baskı yaratan, iktisadi işletmecilikte "tek önemli denetleyici" olan "kâr" düşüncesinden uzak yöneticilerin herhangi bir iktisadi cezadan korkmadıkları için yanlış kaynak tahsisi yaptığı kuruluşlar olduğunu ileri sürerler.

İlk küme eleştiriler daha çok bir inancın sonucu oldukları için onlara karşı söylenecek şeyler sınırlıdır. İkinci küme eleştirilerin ise kuşkusuz haklı yanları vardır. Çok haksız yanları olduğu gibi.

KİT'lerde kamu amacı, kamu yararı ön plandadır. Böylece, gerektiğinde "piyasa", "kâr" gibi

ölçüler kolaylıkla bir kenara itilebilmektedir. Kamu amacı kendisini önce üretimde gösterir. Gelişmekte olan ülkelerde öyle alanlar vardır ki, buralarda, özellikle kısa ve orta dönemlerde "kâr" elde etmek olası değildir. Üstelik böyle alanlarda üretim yapabilmek için gerekli yatırım, gelişmekte olan ülkeler özel kesimlerinin altından kalkamayacakları büyüklüklere ulaşır. Türkiye'de demir-çelik üretimi üzerinde yasal bir devlet tekeli sözkonusu değildir. Ama hiçbir özel yatırımcının aklına demir-çelik fabrikası kurmak gelmemiştir. Gelmeyecektir. Gelemez. Sonuçta, Türkiye demir-çelik üretmeyecek midir? Alüminyum bakır, kağıt, elektirik enerjisi, vasıflı tohumluk buğday, ordusu için silah, mühimmat, dizel lokomotifi üretmeyecek midir?

Üretim sorunu yalnız yatırım yapılması büyük fonlar isteyen kâr olanakları düşük konularda ortaya çıkmaz. Toplum refahını yükseltmek için düşük gelir dilimlerindeki kitlelere hizmet götürmek gerekmektedir. Bedava sağlık, eğitim gibi hizmetlerin yanı sıra özellikle temel ihtiyaçların piyasadaki fiyatların baskısından bir ölçüde de olsa kurtarılması, toplum refahını kısa ve orta dönemlerde artıracak en önemli araçlardan biridir. Yiyecek, giyecek konut gibi bazı temel tüketim mallarını daha ucuz sağlamak, böyle mallara fiyat desteği getirmek, ucuz taşımacılık yapmak bu arada sayılabilir. Ucuz temel tüketim malı üreten ve satan, konut kredisi veren, ucuz taşımacılık yapan KİT'ler, kuşkusuz, özel kesimdeki benzerleri gibi kâr edemeyeceklerdir. Dolayısıyla kamu tarafından desteklenmeleri gerekir. İktisat dilinde gelirin yeniden dağıtılması adını verdiğimiz bu olay, temel amaçlarından biri toplum refahını yükseltmek olan çağdaş devletin başta gelen görevlerindendir. Çağdaş devlet bu görevini vergi gelirlerine, bütçeye başvurarak ve KİT'ler aracılığı ile yerine getirir.

● YA İŞSİZLER?

Gelişmekte olan ülkelerde işsizlik sigortası yoktur. Türkiye'de de işsizlik sigortası yoktur. Türkiye'nin işsizlik sigortası hep kamu kesimi olagelmiştir, KİT'ler olagelmiştir.

Çağdaş refah devleti işsizine iş bulmakla yükümlüdür. İş bulamadığı vatandaşını ise desteklemekle, yaşatmakla yükümlüdür. Modern devlet, başta yönetici organı olan hükümet bu en önemli yükümlülükten kaçamaz.

İşsizlik bir ekonomik yapı içine girebilecek en korkunç, en öldürücü hastalıktır. Gelişmekte olan ülkelerde, yatırım olanaklarının kısıtlı, -dış ticaret gibi- darboğazların etkili olduğu fakir ülkelerde, piyasa mekanizması, özel kesim yatırım hacmi işsizlik sorununu çözememektedir.

"Devlet Demiryollarında gereğinden fazla işçi çalışıyor. Bu kurum bu yüzden zarar ediyor. Bu yanlış işletmeciliktir" demek kolaydır. Herkes, hele başta DDY -ya da aynı durumda bulunan birçok başka KİT- yöneticisi de bilmektedir bunu. Ama ortaya çıkıp acımasızca eleştirenlere, "doğru, haklısınız, hemen fazla kişileri işten çıkarıyorum. Optimum işçi sayısı ile çalışacağım bundan sonra. İşsiz kalacak binlerce kişiyi de siz çalıştırırsınız artık" demezler. Diyemezler. Çünkü parçası oldukları devletin en temel işlevlerinden birinin işsiz vatandaşının yanına koşmak olduğunu bilirler. Ve yine bilirler ki, eleştirenlerin, gene hiç olmazsa kısa dönemde, ülkedeki işsizlere iş sağlama olanakları yoktur. İstese de istemese de görev devletin sırtındadır. İstese de, istemese de görev KİT'in, KİT yöneticisinin sırtındadır: Bir yandan üretim yapmak, mümkün olduğu kadar rasyonel çalışmak, yeni yatırımlar gerçekleştirmekle uğraşır, bir yandan da işsizlik sigortası görevini sürdürmeye çabalar. "Zor bir çamaşırdır" bazılarının dediği gibi.

> Özel teşebbüs mensupları da bugün açıkça KİT'lerin yanında yer almaktadır.

● KİT'LER NASIL YÖNETİLMELİ?

Öte yandan, kuşkusuz, devlet de KİT'leri iyi biçimde yönetmeye mecburdur Sözünü ettiğimiz çelişki, kamu yararı, kamu amacı ile piyasa, iktisadi işletmecilik en uygun yönde yanyana yaşatılamazsa, KİT'ler hızla bir sorumsuzluk, bir aldırmamazlık noktasına itilir ve son yıllarda olduğu gibi kamu kesimi işletmeleri milyonlarca lira finansman açığı olan, Merkez Bankası kaynaklarına sürekli başvuran, ekonomideki enflasyonist gidişi hızlandıran bir görünüme girer. "Sanayide Devlet" sadece bir televizyon reklam sloganı olarak havada kalıverir.

KİT tartışmasının ilginç, eğlenceli yanları da vardır. KİT'leri en çok eleştirenlerin arasında, hem de sık sık, mal sahibi durumunda olan bir bölüm KİT yöneticileri, bir bölüm iktidar sahibi politikacılar da yeralmıştır. İşin düşündürücü yanı, bu tür yöneticilerin, politikacıların dizginleri ellerinde tuttukları dönemlerde de KİT'ler, kökleri çok derinlere uzanan bir çınar ağacı gibi büyümelerini sürdürmüşlerdir.

Otuz yıldır süren tartışmanın bir başka ilginç yönü bir dönemde KİT eleştiricisi olanların başka dönemlerde savunucu durumuna gelmeleridir. Çünkü KİT'lerin büyüklüğü, sıkışık dönemlerde, buhran anlarında, ekonomiyi yönetmek, yönlendirmek için başvurulacak en önemli alet haline getirmektedir bu kuruluşları. Böyle anlarda işe koşulacak sabırlı, kaprissiz bir dev gibidirler. Ama özellikle genişleme, refah dönemlerinde herkesin dikkatini, düşmanlığını çekerler. "Atalım, satalım" sözleri dolaşmaya başlar etrafta. Ekonomide her ters giden şeyin suçlusu olarak KİT'leri görme alışkanlığı da bunlara eklenince, aynı ağızlardan farklı zamanlarda farklı sözlerin dökülmesi pek şaşırtıcı gelmemektedir.

KİT'ler ençok özel kesim tarafından eleştirilir. Bazı dönemlerde ise aynı çevreler KİT'lerden yana oluverir. Böyle bir gelişme geçtiğimiz şubat ayının son haftasında ve KİT tartışmasını yeniden gündeme getiren bir olay sırasında ortaya çıkmıştır.

Şubat ayı sonunda İstanbul'da **"KİT'ler: Gelişimi, Bugünkü Sorunları ve Çözüm Yolları"** konulu toplantıya katılan özel kesim mensupları, özellikle üst düzeyde yönetici ve ideologları açıkça KİT'lerin yanında yer almışlardır. Bu kişiler KİT'lerin Türk ekonomisinin vazgeçilemeyecek unsurları olduğunu vurgulamış, KİT'lerin hatta tuvalet kağıdı bile üretmesi gerektiğini savunmuşlardır. Türk özel kesiminin önde gelen sözcülerinden ve üst yöneticilerinden birinin söylediği şu sözler KİT tartışmasına önümüzdeki günlerde de ışık tutacak niteliktedir:

"KİT'lerin satılması ya da devri değil daha etkin alanlarda yatırım yapmaları sağlanmalıdır.. Tüm KİT'lerin kâr etmeleri gerekmez. Altyapı yatırımlarında KİT'ler tabii ki zarar edecekler bunların karşılanacağı yer de bütçe olacaktır... Bütün bunların açık anlamı Türkiye'nin KİT'lersiz kalkınamayacağıdır." ●

Buzdolapları

Baştarafı 20. Sayfada

cak ve mutlaka mamul farklılaştırmasına gidilecektir."

SORU- Türkiye için deep-freeze araştırması yapıldı mı? Çünkü ülkemizde buzlukta saklamak alışkanlığı yerleşti ve buzluklar yetmez oldu.

ÜNSAL ANIL (ARÇELİK)- "Türkiye'de deep-freeze (derin dondurucu) pazar etütleri ve diğer araştırmalar yapılmıştır. Bu mamulün randımanlı biçimde kullanılabilmesi iki faktörün mevcudiyetine bağlıdır.

a- Voltajı değişmeyen ve devamlı bir elektrik enerjisi,

b- Dondurulmuş şekilde pazarlanan gıda sanayinin mevcudiyeti.

Bilindiği üzere deep-freeze (derin dondurucular) genellikle derin dondurulmuş gıda malzemelerini muhafaza eder. Taze gıda maddelerinin dondurulması ilave bir soğutma gücü icap ettirdiğinden bu şekilde teçhiz edilmemiş mamullerde ancak dondurulmuş gıda maddelerinin muhafazası yapılabilir".

ERGİN TANBERK (PRESİZ)- "Deep-freeze kullanımı gıda sanayi ile direk ilgilidir. Deep-freeze dondurulmuş gıda teknolojisi ve alışkanlığı zincirinin bir halkasıdır.

Türkiye'de dondurulmuş gıda teknolojisi hızlı bir gelişme göstermiyor. Tüketicinin taze gıda kullanma alışkanlığı sürdüğü sürece bu sanayinin gelişme göstermesi beklenemez. Bu sanayi gelişir buna paralel olarak dondurulmuş gıda kullanımı alışkanlığı yerleşirse ve bu tip gıda maddeleri temini mümkün olursa deep-freeze için bir piyasa oluşacaktır."

SEDAT ERTAN (SULTAN)- "Ev ekonomisi açısından deep-freeze'in ayrı bir özelliği var. Dondurulmuş yiyecek saklama alışkanlığı gelişmiş toplumlarda yerleştiği için deep-freeze buzdolabından ayrı olarak yapılıyor."

SORU- Servis açısından müşterilere ne gibi hizmetler götürülüyor?

ÜNSAL ANIL (ARÇELİK)- "Dayanıklı tüketim malları esas itibariyle ev hanımına yardımcı olan ve hayatın vazgeçilmez parçası haline gelen mamullerdir. Bu sebepten arızalanan mamulün en kısa sürede yeniden çalışır hale getirilmesi lazımdır. Bunun için mamule müdahalenin arızanın vukuundan itibaren en kısa zamanda yapılması ve arızanın giderilmesi gerekir. Arıza-Bakım teşkilatı müşteriye yakın teşkilatlanmalı, yedek parçayı bulundurmalı, yeterli teknik bilgi ile donatılmalıdır. Bakım teşkilatları bunu temine çalışmaktadırlar."

ERGİN TANBERK (PRESİZ)- "Servis kaynakları iki türlüdür. Resmi kuruluşlar, anlaşmalı kuruluşlar. Birinci grup salt hizmet kuruluşlarıdır. İkinci grup ticari kuruluşlardır. Genelde memnuniyetsizlikler bu ikinci gruptan kaynaklanmaktadır.

Servis ana esprisi müşteriyi tedirgin etmemek, çalışma programını aksatmamaktır. Ancak bilinmesi gereken önemli bir konu her servisin mahiyetine göre bir zaman ihtiyacı olduğudur. Bu zaman bazı hallerde imalat zamanından daha fazla olabilir. Bunun anlayışla karşılanması gerekir. Zira her servisin imalatla aynı titizlikle ve kalitede yapılması şarttır."

SEDAT ERTAN (SULTAN)- "Servis hizmetleri oldukça geniştir, daha da geliştirilecektir. Satış sonrası hizmetlerin talep doğrultusunda yerine getirilmesi gerekir."

SORU- Belli başlı markalar arasında fiyat farkları var mı? Varsa neden?

Buzdolabını daha uzun daha rahat kullanma yolları

ÜNSAL ANIL (ARÇELİK)- "Belli başlı markalar arasında fiyat farkları yoktur denilebilir. Aradaki bazı küçük farklar nakliye sistemlerindeki farklılıklardan gelmektedir."

ERGİN TANBERK (PRESİZ)- "Fiyat genelde hür ve maliyetten oluşur. Maliyetin hesabı bazı farklılıklar gösterebilir. Maliyet malzeme, işçilik, imalat ortak giderleri, faaliyet genel giderlerinden oluşur. Bunları kullanılan teknoloji, tesis, modeller, malzemeler ve araştırma kalite kontrol, satış sonrası hizmetleri etkiler. Fiyat farklılıkları bunlardan doğabilir. Genelde farklar kategoriktir. Fonksiyonel farklılıklara dayanır."

SEDAT ERTAN (SULTAN)- "Bazı buzdolapları arasında boyut farkları ve yapımında kullanılan hammadde farkları vardır. Bundan ileri gelen fiyat farkları varsa da fazla değildir."

SORU- Bir buzdolabının sağlıklı ömrü kaç yıldır? Bu süre içinde rahat kullanmak için bir bakım tavsiyeniz var mı?

ÜNSAL ANIL (ARÇELİK)- "Bir buzdolabının dünyada kabul edilen sağlıklı ömrü 10-15 yıldır. Zaman zaman iyi kullanılmış 20 yaşında buzdolaplarına rastlanabilmektedir. Bakım tavsiyeleri her mamulle birlikte verilen kullanma kılavuzlarında yer almaktadır."

ERGİN TANBERK (PRESİZ)- "Ömür tanımını:

- Teknik ömür,
- Ekonomik ömür olarak yapıyoruz.

Teknik ömür, Türkiye'nin kullanım koşullarının etkisi ile takriben 15 yıl kabul edilebilir.

Ekonomik ömür müşterinin mamullerini yenileme güç alışkanlık ve isteklerine bağlı olarak bunun altındadır.

● Daha uzun ömür için:

a) Öncelikle mamullerle birlikte verilen teknik ve tanıtıcı belgelerin, kullanma talimatnamelerinin çok iyi bir şekilde incelenmesi,

b) Tespit edilen aksaklıklar kullanma memnuniyetsizlikleri için yetkili servis veya bayilere danışmaları.

c) Her türlü servis ihtiyaçlarının yetkili servis teşkilatlarınca giderilmesine özen göstermeleri.

d) Taşımalarda veya yeniden kuruluşlarda taşıma kurallarına uyulması.

e) Üretici tarafından ve resmi merciler tarafından belirtilen elektrik ile ilgili tavsiye ve kurallara aynen uymaları."

SEDAT ERTAN (SULTAN)- "Bir buzdolabının sağlıklı ömrü, kullanma şekline ve voltajın istikrarına göre değişir. Regülatörle kullanılırsa ömrü uzar. Ayrıca kullanma talimatına tam olarak uyulmalıdır. Normal olarak 15-20 sene kullanılır."

SORU- Buzlanma neden oluyor? Bunun için ne gibi önlemler alınabilir?

ÜNSAL ANIL (ARÇELİK) "Buzlanma esas itibariyle dolap içersindeki su buharının satıhlar üzerinde yoğunlaşmasından ileri gelir. Buzdolabı içine konulan gıdaların önce oda sıcaklığına kadar soğutulması, sonra kapalı kaplarla yerleştirilmesi buzlanmayı azaltır ve geciktirir. Keza taze sebze ve meyvelerin de kapalı kaplarda veya polietilen torbalarda yerleştirilmesi tavsiye edilir. Buzdolabı kapısının uzun süre açık bırakılmaması da esastır. Bilindiği üzere buzlanan dolabın soğutma gücü azalır ve enerji sarfiyatı artar."

ERGİN TANBERK (PRESİZ)- "Buzlanma veya karlanma dolabın içinde fazla rutubet bulunmasından olur. Bunun değişik nedenleri olabilir.

1. Dolabın içindeki basınç dış basınçtan düşüktür. Diğer bir de-

Yaşamak için koşunuz...

Baştarafı 53. Sayfada

zünüzü bir duvara çevirip avuç içlerinizi duvara dayayın. Sonra, avuç içlerinizi duvardan, ayak tabanınızı da yerden kesmeden gerisin geriye yürümeye çalışın. Yürüyebildiğiniz kadar da gidin. Bu arada, bacaklarınızı aralayıp, dirseklerinizi kırmadan sağ elinizi sol topuğunuza, sol elinizi sağ topuğunuza değdirin.

2. **Isınma-Soğuma Hareketleri:** Ne kadar tecrübeli bir koşucu olursanız olun, koşmaya başladığınızın ilk üç-dört dakikasında, vücudunuzun alışabilmesi için, koşu temposunu düşük tutmalısınız. Koşu boyunca tutturmak istediğiniz tempoya bu ilk üç-dört dakikadan sonra ulaşırsanız, vücudunuz da sizi koşu boyunca sürükleyebilecek bir hazırlık kazanır. Koşunun bitimine üç-dört dakika kala da temponuzu düşürün. Böylece kaslarınız "soğumuş" olur ve ertesi gün her tarafınız ağrıyarak uyanmazsınız.

3. **Yolda Koşma:** Meyilli yollarda sürekli aynı yönde koşmaktan kaçınmanız gerekir. Vücudunuzu dik tutabilmek için kaslarınız ayrıca özel bir çaba harcamak zorunda kalacağı için, kalça, bilek ve ayak sakatlıklarıyla karşılaşabilirsiniz. Meyilli yollarda koşmak durumundaysanız, gidip-gelmeyi deneyin. Ayrıca, kas zedelenmelerine yol açtığı için de sert zeminli yollardan (beton, asfalt vb.) kaçının.

4. **Soğuk Havalarda Koşu:** Dışarıda soğuk varken koşacaksanız, başınızı ellerinizi ve bileklerinizi sıcak tutun, sarıp sarmalayın. Vücut ısısı en kolay baş yöresinden kaybolur. Ayrıca, bilek soğuğa karşı en duyarlı yörelerden biridir. Sıcak tutulan bir bilek, psikolojik olarak vücudun sıcak olduğunu hissettirir.

5. **Koşarken Kolların Durumu:** Koşarken kollarınızı nasıl rahat ediyorsanız öyle taşıyın. Yukarıda, ortada, aşağıda...Farketmez. Dikkat edilmesi gereken tek nokta, yumruklarınızın fazla sıkılı olmamasıdır. Jog yaparken ya da koşarken kolların temel işlevi vücudun dengesini sağlamak ve korumaktır. Kol gücü ancak hız koşularında önem taşır. Sağlığınız için koşuyorsanız ve 10 kilometrelik bir koşunun son 400 metresini 60 saniyenin altında koşmak gibi "profesyonel" bir kaygınız yoksa, kollarınıza yüklenmeseniz iyi edersiniz.

6. **Koşunun Biyomekaniği (Nasıl Koşmalı?):** İnsanın koşu biçimi ve koşarken yapacağı hareketler genellikle doğuştan gelir. Özel bir kalıba kendinizi sokabilmek ya da ünlü bir koşucunun stilini kapmak için çaba harcamayın, size doğal geleni yapın. Her hareketin kendi özel etkinliği ve gücü olduğu için, vücudunuzun alışkın olmadığı bir hareket biçimi koşunuzun etkinliğini ve vücudunuza katkılarını kısıtlayacaktır. Kimi kişi yokuş yukarı, kimi yokuş aşağı, kimi düz yolda daha iyi koşar. Önemli olan en rahat ettiğiniz biçim, yer ve stilde koşmaktır.

7. **Ne Zaman Koşmalı?:** Vücut performansı, günün saatlerine göre, inişli-çıkışlı bir grafiktir. Bu da insandan insana değişir. Bu yüzden, insanlara günün hangi saatlerinde koşmaları gerektiğini gösteren hazır bir reçete veremezsiniz.

> Koşarken birşey içme, insana zarar değil, tam aksine yarar sağlar.

Kendinizi ne zaman koşmaya hazır hissederseniz o zaman koşun. Ayrıca spor için olsun, yaşam için olsun, koşunun amaçlarından biri insana psikolojik doyum vermesidir. Kimi insan işe gitmeden önce, kimi insan iş gününün yorgunluklarını üstünden atmak için koşar. Ne zaman koşacağınız bütünüyle size bağlıdır. Kararı siz verin.

8. **Ağrı ve Sancılar:** Yeni koşan bir insan ya da tecrübeli bir koşucu, zaman zaman, diz yörelerinde ya da aşil tandonlarında ağrılar, sancılar duyar. Bunları gidermenin en etkili ilacı BUZ'dur. Kağıt bardaklara su doldurup dondurun. Koşu bittikten sonra ağrıyan ya da sancıyan yöreye masaj yapın. Masaj yaptığınız yörenin kızarmamasına özen gösterin ve buz gibi olana kadar masajı sürdürün. Koşmaya başlamadan önce bu tür bir masajı sakın yapmayın.

9. **Yokuş Yukarı Koşma:** Yokuş yukarı koşarken, vücudunuzun üst kısmını hafifçe öne kaykıltın, kollarınızı düz yola göre daha düşük taşıyın, dizlerinizi çekebildiğiniz kadar karnınıza çekmeye çalışın. Çok zorlamayın kendinizi... Rahat ve akıcı bir tempo tutturun, yokuşun sonuna gelene kadar...

10. **Yokuş Aşağı Koşma:** Ellerinizi olabildiğince yukarıda tutun ve rahat koşmaya bakın. Bırakın, yer çekimi yasaları sizi yokuşun dibine sürüklesin. Dizleriniz ya da ayak bilekleriniz ağrımaya başlarsa, kendinizi gereksiz yere yoruyorsunuz demektir. Yavaşlayın.

11. **Koşu Ayakkabılarınızın Taban ve Topuğuna Dikkat Edin:** Koşan insanların ayakkabı altları sürekli aşınır. Gerekirse ayakkabı içine sünger altlık koyarak, ayak tabanınızın ve topuklarınızın zedelenmemesini sağlayın. Aşınmış bir ayakkabı altı, zemindeki bir bozukluğun sizi sakatlamasını sağlayabilir. Sağlık için koşarken, sağlıktan olmak herhalde iyi bir şey olmasa gerekir.

12. **Adale Çekmesi, Nasır:** Bunlar koşan insanın ayaklarında görülebilecek arızalardan birkaçıdır. Ortak özellikleri insana ağrı, acı vermeleridir. Buzla yapılacak masaj bu ağrıları giderebilir. Aynı şekilde, bu ağrılar varken yokuş aşağı koşmaktan da kaçınılmalıdır. Dağlık yörelerde oturan insanlarda özellikle bu sorunlar görülür. Ayakkabı içini süngerle desteklemek, koşu zeminindeki engebelerden gelebilecek rahatsızlıkları en azda tutar.

13. **Koşarken Birşeyler İçme:** Koşarken birşeyler içmek, insana zarar değil, tam aksine yarar sağlar. Susadığınız zaman durun ve birşeyler için. En iyisi sudur, ama şekerli çay da işinizi görür.

14. **Dinlenme:** Yapılan saptamalara göre, insan kapasitesinin sınırlarını zorlayan yorucu bir idmanın üstünden iki-üç gün geçmeden, kişi, aynı yoğunlukta bir idman daha yapamaz. Sağlığınız için yeni koşmaya başlıyorsanız, gün aşırı koşmanızı öğütleriz. Vücudunuz koşmaya alıştıktan ve her gün koşmak ister duruma geldikten sonra, bir gün yoğun, bir gün hafif koşun ve böylece vücudunuza koşarken de dinlenmek fırsatı verin.

---

yişle dış hava dolabın içine akma temayülündedir. Dış hava rutubetli ise ve:

- Dolap kapısı çok sık açılıyor ve açık bırakılıyorsa,
- Kapı contası sızdırıyorsa aşırı karlanma olabilir.

2. Dolabın içine ağzı açık ve sıcak yemek konuyorsa bunların üreteceği subuharı ile aşırı karlanma olabilir.

Tedbir olarak conta sızdırıyorsa düzeltilmelidir. Bunun dışında dolabın içine ağzı açık sıcak yemek konulmamalıdır."

SEDAT ERTAN (SULTAN)- "Bazı buzdolaplarında buzluktan soğutma vardır. Bazılarında da panel soğutma vardır. Sultan'daki gibi panel soğutucu komple soğutur. Bu nedenle buzlanma az olur. Sadece buzluktan soğutan buzdolapları çok buz yapar. Buzdolaplarında defrost sistemi varsa kendi kendine buzu eritir." ●

15. **Beslenme:** Normal, dengeli bir beslenme düzenini sürdürmek idealdir. Yorucu bir koşudan sonra biraz daha fazla karbonhidrat almak isteyebilirsiniz, çünkü, vücut öncelikle onları yakar. Kendinizi gereksiz yere kısıtlamayın, ama karbonhidrat alırken ifrata kaçmayın. Gerekiyorsa vitamin de alabilir siniz, ama doğal vitaminlerle vücudunuzu desteklemek her zaman daha iyidir.

16. **Koşu Ayakkabıları:** Koşarken, ayakkabılarınızın ayağınıza iyice oturması, topukları ya da ayak burunlarıyla ayağın tarağını sıkmaması gerekir. Bu arada, ayağın ileri-geri kaymasına olanak veren bolluklar da eşölçüde sakıncalıdır. Kısacası, koşacaksanız, ayağınıza eldiven gibi oturan bir ayakkabı bulmalısınız.

17. **Koşu Stili:** Koşarken parmak uçlarınıza ya da topuğunuza inmeniz önemli değildir. Önemli olan, ağırlık merkezinizin, ayağınız yere bastığında sağa-sola, öne-geriye kaymamasıdır. Kısacası, ağırlık merkeziniz, ayağınızı bastığınız yerin tam üstünde olmalıdır. En rahat ve doğal biçimde koştuktan sonra, koşu stilinizin ünlü bir koşucuya benzemesi gerekmez. Doğal olanı yapın. İçinizden geldiği gibi koşun.

18. **Hedeflerin Saptanması:** Yarışma sporlarında koşmanın amacı kazanmaktır. Ancak, bu, "Yaşam İçin Koşu" da amaçların, hedeflerin bulunmadığı anlamına gelmez. İster kazanmak için yapılsın, ister sağlık amacıyla yapılsın, koşunun kısa, orta ve uzun vadeli hedefleri vardır. Sağlığınız için koşuyorsanız, hedefiniz, vücudunuza yüklenmeden her gün biraz daha fazla koşmak olabilir. Vücudunuz alıştıkça, koştuğunuz mesafeyi de artırabilirsiniz. Gerçekçi biçimde ne kadar koşabileceğinizi saptarsanız, o mesafeyi koştuğunuzda "başarıya ulaşmış olma" nın doyumunu da hissedersiniz.

19. **Kötü Gününde Olma:** Kötü bir gününüzde olabilirsiniz. En tecrübeli koşucuların bile başına gelir bu.... Hız ve mesafe kavramlarını aklınızdan silip atın, koşabileceğiniz kadar koşun, sonra da pılınızı pırtınızı toplayın evinizin yolunu tutun. Kendinizi kötü hissettiğinizi anlamak için, elinizde ille de bir kronometre bulunması gerekmez. Tasalanmayın da... Vücudunuz yorgun olduğunu duyuruyor size... Bu kadar basit...

20. **Yemekten Sonra Koşmak İçin Ne Kadar Beklemeli?:** Bu, kişiden kişiye değişmekle birlikte, ortalama 2 saattir. Daha önce koşmak zorundaysanız, silijel, kompensan gibi bir antasit alın. Yararını göreceksiniz.

Yorgunluktan, günlük yaşamın tekdüzeliğinden yakınıyorsanız size koşmayı öneririz. Dediğimiz gibi, günümüzde herkes koşuyor artık.. Hemen başlayın ●

Neden yorgunsunuz?

Baştarafı 53. Sayfada

rinde aradıkları doyumu bulamadıklarını görürsünüz. **Yorgunluk, tüm yönleriyle ve boyutlarıyla, günlük yaşamımızın aynasıdır.** Bu yüzden de gözardı edilmemesi, dikkat edilmesi gereken önemli bir belirtidir.

Teşhis tedavinin ön koşulu, hatta yarı yoludur. Bunu bilerek, "yorgunluk" sorununu çözebilmek için, yorgunluğun nedenlerini bulup çıkarmak zorundayız. Önce fizyolojik nedenlerden başlayalım söze...

● YORGUNLUĞUN FİZYOLOJİK NEDENLERİ

Fizyolojik yorgunluk, bazı özel durumlarda, kansızlık, şeker, ülser, tiroid bezi bozuklukları ve hatta kanser gibi ciddi hastalıkların dışa vuran belirtileri olabilir. Ancak, tedavisi henüz bulunamayan kanser dışarıda bırakılırsa, doğru teşhis ve izleyen doğru tedavi, öteki bütün hastalıklarla birlikte onlardan kaynaklanan yorgunluğu da kolayca ortadan kaldırır.

> Çoğu erkek, dışarıda çalışan karısından ev işlerini görmesini de bekler.

Kırkiki kilometrelik bir maraton yarışına katılıp bitirmek ya da hiç alışmadığınız yoğunlukta bir bedensel çabaya girmek de yorgunluk yaratır. Kasların uzun süre yoğun biçimde çalışması, karbondioksit ya da laktik asit gibi metabolik artıkların vücutta birikmesine, bu birikim de vücut hareketliliğinin giderek azalmasına yol açar. Bunun tek tedavisi vardır: **Dinlenmek.** Dinlendiniz mi, hiçbir şeyiniz kalmaz.

Gelin görün ki, yorgunluk denilen illet, her zaman bu kadar kolay tedavi olmuyor.

● VERMEK, AMA KARŞILIĞINI ALAMAMAK

Bitkinlik derecesinde yorgunluğun ana kaynaklarından biri, kişinin aynı anda birkaç sorumluluk birden üstlenmesi, birkaç işi aynı anda görmeye çalışmasıdır. Bir işi bile tam yapmaya zor yeten bir sürede birkaç işi birden yapmaya kalkışmak, hem o işlerin tam yapılamaması, hem de kişinin yaptıklarından doyum bulamaması sonucunu verir.

Kendinizden örnekler bulun. Elinizde olmayan nedenlerle önünüzde dosyaların biriktiği, belli işleri sonuçlandırmak için çok kısa aralıklarla birkaç kişiden randevu aldığınız günler elbette olmuştur. Bir dosyayı kapatıp öbürünü açmaktan, bir randevudan ötekine koşmaktan, şöyle geriye yaslanıp, başarıyla bitirdiğiniz işlerin zevkini bile çıkaramazsınız. Bu durumlarda, yorgunluğun kaynağı, fizyolojik tükenmişlikten çok, duymanız gerekirken, sırf zamansızlıktan duyamadığımız psikolojik duyumdur. Hele iki karpuzu koltuğuna sığdıran, aynı anda elli işi birden gören kişilikteyseniz, bitirdiğiniz işin zevkini tadamadan bir başka işe geçmek zorunda kalırsınız. Sizin için büyük önem taşıyan ve başarıyla sonuçlandırdığınız işlerin bile zevkini tatmaya fırsat bulamazsınız.

Diyelim ki, sizin için çok önemli olan, gelişme olanakları sağlayan bir işe girdiniz. Kendinizi kanıtlamak için çok çalışmak zorundasınız. Aynı anda, bir de genç bayanla tanıştınız. Çok beğendiniz onu... Gündüzleri işte, işten hemen sonra geliştirme kursunda çalışıyorsunuz, sonra da sevdiğiniz kişiye ve kendi dinlenmenize ayıracak zaman arıyorsunuz. Ya biri, ya diğeri... Ya işinizde başarılı olursunuz, ya da sevdiğiniz kişiyle mutluluğa doğru adım atarsınız. Böylesine yoğun, dört boyutlu bir programı eksiksiz uygulayacak "süpermen" herhalde yoktur aramızda...

Kadınlar, özellikle çalışan kadınlar için durum daha da ciddidir. Kadınların ekonomik özgürlüklerini yavaş da olsa kazanmaya başladıkları çağımızda, hem kadının aile bütçesine katkı yapması, hem çocuklarına bakması, hem kocası eve döndüğünde sıcak yemeğini hazır etmesi, üstüne üstlük "güzel ve bakımlı" görünmesi istenir. Çoğu erkek, dışarıda çalışan karısından ev işlerini görmesini de bekler, ev işlerine yardım etmeyi aklından bile geçirmez. Bu yüzden dışarıda çalışan kadın, eşölçüde yorucu iki ayrı işi aynı anda yapan kadın demektir. Birinden biri eksik kalır, kaldığında da erkeğin hoşnutsuzluğu, kadının doyumsuzluğu başlar. Bu aynı zamanda yorgunluğun da başlangıcıdır.

● "YAPILACAK İŞ YOK" YORGUNLUĞU

Belki size garip gelecek, ama,

yorgunluğun nedenlerinden biri de insanların yapacak yeterince işlerinin olmamasıdır. Sizin anlayacağınız, insanın, yapabileceğinden fazlasını üstlenmesi de, yapabileceğinden azını yapması da yorgunluk yaratmaktadır.

"Az çalışma" duygusal sorunların ya da yetersiz yaşama koşullarının dışa vuran bir belirtisidir. İçinde bulunduğu durumdan esasen bunalan kişi, iş yaşamında ve çevresinde olup bitenlere karşı ilgisiz, isteksiz olur. Düşük vitesten kurtaramaz günlük yaşamının akıp gidişini. Kısacası, diri kalabilmesi için çalıştırılması gereken vücut ve beyin, "hareketsizlik" yüzünden düzenli-düzgün işleme yeteneğini yitirir. Bu işin bir yönüdür. Öteki yönüyle de, kişi, yaptığı işle ilgisi olmayan kişisel nedenlerle işinden kopar, koptukça kişisel sorunlarıyla daha bir başbaşa kalıp bunalır, bunaldıkça da işinden uzaklaşır. Burada, yorgunluk, bir kısır döngüye girmiştir artık...

Yorgunluk konusundaki araştırmalarıyla tanınan Dr. Sidney Lecker şöyle diyor: "Yorgunluk ve bitkinliği çöp sepetine benzetebiliriz. Bunun anlamı, yorgunluğun boşlukta oluşan bir durum olmadığı, bütünüyle kendi dışında bazı olaylardan kaynaklandığıdır. Yorgun hastalarımı genellikle iki gruba ayırırım. İlki güzel ve insanca yaşamaktan yeterince pay alamayanlar, ikincisi de kötü yaşamaktan fazlasıyla pay alanlardır. İnsanın kendini yorgun hissetmemesi için, yataktan kalktığında başlayan günü heyecan ve umutla beklemesi gerekir. Harcamak durumunda olduğumuz enerjinin bir ödülü olmalıdır. **Ödülsüzlüğün bedeli yorgunluktur.** Ödüllenmiş bir başarı insana canlılık kazandırır. Bunun yokluğundaysa yorgunluk başlar".

Kronik yorgunlukla en yakından ilgili etkenlerin başında, kuşkusuz, insanın meslek yaşamından kaynaklanan sorunlar gelmektedir. Çoğumuz "rutin" dediğimiz mekanik işlerle uğraşır. Dosya indirip kaldırır, fotokopi çeker, gelen-giden evrakları kaydeder, bir yerden ötekine evrak taşırız. İnsanın yaratıcı yeteneklerini, heyecanını seferber eden işler değildir bunlar... Az bir fizik çabayla, hemen hemen hiç düşünmeden, günün sonunu getirir, daha doğrusu günün sona ermesini bekleriz.

Amerika'da 1976 yılında yapılan bir araştırmaya göre, çalışanların yüzde 50'si işlerinden hoşnut değillermiş, fırsat bulsalar başka bir işe girerlermiş... Ürkütücü, şaşırtıcı bir oran bu... Çok da yüksek... Demek ki, Amerika'da her iki çalışandan biri, sabahları yataktan fırlayıp işe gitmek için özel bir istek ve heyecan duymuyor, hatta yazı girişinde özetlemeye çalıştığımız belirti, tepki ve davranışları büyük ölçüde tekrarlıyor. Ne yapacak bu insanlar? Yapacak fazla birşeyleri de yok galiba... İşsizlik oranının hızla yükseldiği bir dünyada yaşıyoruz. Biraz ekmek parası getirecek işi bulanlar hemen kapağı oraya atıyorlar, kendilerini üstelik işsiz arkadaşlarına göre çok da şanslı sayıyorlar. Ekonomik baskıların ağırlığı altında kişisel beğeni ve isteklerin ne anlamı var ki? Girmişiz rutin; bıktırıcı heyecansız bir işe... Az çalışsak, çok çalışsak farketmez. Evle iş, işle ev arasında mekik dokuyor ve gereksinme duyduğumuz doyumu bir türlü bulamıyoruz. Sonucu da yorgunluk oluyor, elbette...

Yorgunluk konusunda uzmanlaşanlardan Dr Quentin Regestein şöyle yaklaşıyor konuya: "Bir şeylerle uğraşmadığınız zamanlar, bir

> Altı maddelik bir yorgunluğu yok etme programı hazırladık.

tembellik çöker üstünüze... Enerjiniz yok değildir. Olmasına vardır, ama onu harekete geçirecek bir dürtü yoktur ortada... Yapacağınız, yaparken de zevk ve heyecan duyacağınız bir işiniz olmayınca, genel bir miskinlik duyarsınız".

Doyumsuz bir özel yaşamınız varsa, o da yorgunluğunuzu, bıkkınlığınızı artırır. Sıkıntıdan yorulursunuz, yalnızlıktan yorulursunuz, uzaktaki dostlarınızın özlemini çekmekten yorulursunuz, içinizde belli bir boşluk hissedersiniz. Öfke, tedirginlik, kendine güvensizlik... Bunların tümü yorgunluğun, bıkkınlığın, bitkinliğin ana kaynaklarıdır. Üstelik, kişisel sorunlar, iki yanı kesen kılıç gibidir. Kısır döngü yaratırlar, çifte zarar verirler. Nasıl mı? Basit: Tembelliğe miskinliğe alışırsınız. "Dünyanın şunca sorunu arasında ne yapabilirim ki?" diye düşünmeye başlarsınız, yapacak birşeyiniz olmadığına kendinizi inandırdığınız zaman da, "Yapacak bir iş yok. Bari şuraya ilişeyim de tırnaklarımı keseyim" demeye başlarsınız. Yaşama küskün, dalgın, mahmur bir insan tipi yaratmanın en kısa, en keştirme yoludur bu duygu....

● YORGUNLUKTAN KURTULMA YOLLARI

Yorgunluğunuzu üstünüzden atmak, yaşamınıza biraz renk katmak için neler yapabilirsiniz? Önce, durumunuzu saptayabilmek için, şu soruları yanıtlamanız gerekiyor:

1. Epeydir yeni arkadaşlar edinmedim. Eski arkadaşlarımla birlikte olmaktan da sıkılmaya başladım. Neden?
2. Bir iş yaparken, kafam dalıp gidiyor. Yaptığım işi unutuyorum. Neden?
3. Son aylarda yaşamım bir hayli tekdüzeleşti. Evimde eşyaların yerini değiştirmedim, tiyatroya, maça gitmedim. Neden?
4. Birkaç ay öncesine göre sanki daha az üretken, daha az verimli bir çalışma düzeni içindeyim. Neden?
5. Çağrıldığım bazı arkadaş toplantılarını kaytarıp evde tek başıma oturuyorum. Neden?
6. Her gece televizyon seyrediyorum, ama, aylar oldu, arkadaşlarla spor yapmadım. Neden?

Nedeni belli: Yorgunluk ve bıkkınlığın tekdüzeliği, tekdüzeliğin bıkkınlık ve yorgunluğu beslediği, üstelik birikerek beslendikleri bir kısır döngüye girmişsiniz demektir.

Yapılacak ilk iş, yorgunluğunuzun nedenlerini doğru biçimde saptamaktır. Bu yapıldıktan sonra, sıra, gücünüzü ve enerjinizi size en çok doyum verecek alanlara kaydırıp orada yoğunlaştırmaya gelecektir. Ondokuzuncu yüzyıl düşünürü William James'in şu unutulmaz sözlerini anımsayın: "Her insanda, o gün kullanılması gerekmediği için uykuya yatan, ama, uyandırılmaları sizin elinizde olan enerjiler, güçler vardır".

★ ★ ★

Altı maddelik bir "Yorgunluğu Yok Etme Programı" hazırladık sizlere... İncelediğinizde, bunu uygulamanın aslında çok kolay olduğunu göreceksiniz, "daha önce neden düşünemedim?" diye yakınacaksınız.

■ 1. **KENDİNİZİ TANIYIN:** Yorgunluk-bıkkınlıktan kurtulmanın ilk koşulu, bunları besleyen duygusal sorunların saptanarak çözüme kavuşturulmasıdır. Sonra vücudunuzun nasıl çalıştığını öğrenin. En iyi sabahları mı, yoksa yemekten sonra mı çalışıyorsunuz? Bunu anladıktan sonra, gün-

lük çalışma düzeninizi vücudunuzun isteklerine göre yeni baştan planlayın.

Çalışma düzeninizde öncelikler koyun. Sizce gerçekten önemli olan işlere bütün benliğinizle, dört elle sarılın. Ötekileri gerekiyorsa kaytarın.

Yorgunluğun, başağrısı ve hatta hazımsızlık gibi yan-etkiler ürettiğini unutmayın. Bunlar vücudunuzun geliştirdiği erken-uyarı sistemleridir. Bunları böylece bildikten sonra, gidermek için gerekli önlemleri kolayca alabilirsiniz. Yorgunluktan bunaldığınız zaman oturup düşünün: Son birkaç saattir ne yapıyorum? Bu işler daha zevkli ve doyurucu biçimde yapılabilir mi? Aslına bakılırsa, bu işleri şimdi yapmak gerekli mi?

■ 2. **BOŞ OTURMAYIN, BİRŞEYLER YAPIN:** Meslek ve sosyal yaşamınızda belirlediğiniz ve öncelikle benimsediğiniz hedeflerinize ulaşabilmek için var gücünüzle çalışın. Unutmayın ki, önem verdiğiniz bir işin başarıyla sonuçlandırılması, insana zevk, doyum ve canlılık kazandıracak, yorgunluğunu unutturacak en önemli anlardan biridir.

Gününüzün en verimli ve üretken saatlerini yapmak zorunda olduğunuz en önemli işlere ayırmak da elinizdedir. Bu arada, bedensel ve zihinsel çalışmalar arasında da bir denge kurun. Örneğin, rakamları muhasebe defterine işlemekten sıkılırsanız, ara verip, eski defterleri rafa kaldırıp yenilerinin tozunu almak bile canlandırıcı bir değişiklik olacaktır.

■ 3. **UYKUNUZU EKSİK ETMEYİN:** Az uyumak kadar çok uyumanın da insana zararlı olduğunu bilerek, vücudunuzun gereksinme duyduğu gerçek uyku miktarını saptayın ve ne pahasına olursa olsun bunu eksik etmeyin. Gün boyunca kaçamak yapıp bir iki dakika bile kestirseniz, bunun size sayılmaz yararı olacaktır.

■ 4. **BESLENMENİZE DİKKAT EDİN:** Amerikalıların bir sözü vardır. "İnsan ne yerse, öyle olur". Şirin bir özdeyiştir bu... Bir kere, fazla kilodan kaynaklanan yorgunlukların ensenize yapışmasını önlemek için fazla yemeyecek, kilo almamaya özen göstereceksiniz. Karbonhidratlı ve yağlı besinlerden kaçınacak, yüksek düzeyde vitamin içeren yiyeceklere ağırlık vereceksiniz. Enerji dolu biçimde güne başlamak mı istiyorsunuz? Peynir ve haşlanmış yumurta gibi protein-yoğun bir kahvaltıyla güne girmeye bakın.

■ 5. **AŞK YAPIN, BUGÜNÜN İŞİNİ YARINA BIRAKMAYIN:** Aşk yapmak, sevdiğiniz kişiyle doyasıya birlikte olmak, kuşkusuz, insana yorgunluğunu unutturan, vücuduna canlılık katan en önemli etkenlerden biridir. Yaptığınız rutin bir iş yüzünden sevdiklerinizi ihmal etmekse asla affedilebilecek bir şey değildir. Bu arada, sırf yorgun olduğunuz için tadına varamadığınız yaşam zevklerinin kolay tükenebileceğini unutmayın, payınızı almak için yarını beklemeden sıraya girin.

■ 6. **SPOR YAPIN, EGZERSİZ YAPIN:** Belki ilk bakışta ters gelecektir, ama, yorgunluk atmanın, enerji kazanmanın en etkili yollarından biri spor yapmak, düzenli biçimde egzersiz yapmaktır. Egzersiz enerjiyi artırır. Vücudunuzu daha çok çalıştırarak, daha dayanıklı, dolayısıyla yorgunluğa karşı daha bağışık olmasını sağlarsınız. Yaşam için koşan, bisiklete binen, yüzen, yürüyüş yapan milyonlarca, on milyonlarca insan var bugün dünyada... Mahmur durumda yataktan kalktığınızda pencereleri açıp derin derin soluyun,birkaç uyarıcı-uyandırıcı egzersiz yapın. İş aralarında arkadaşlarınızla spor yapın. Yürüyüşünüze ve oturuşunuza özen gösterin. Bilin ki, kamburu çıkmış bir yürüyüş ya da pestili çıkmış gibi oturuş, insan vücudunda kalan birkaç damla enerjiyi de yok edecek, götürecektir. ●

Karayolu Kargo

Baştarafı 24. Sayfada

burtlu **"Ülkemizde ambalaj sorunu henüz çözümlenmiş değil. Özellikle şehirlerarası büyük parça taşımacılığında ambalaj büyük sorun. Astarı yüzünden pahalıya geliyor. Bu nedenle tek parçalardan ambalaj istemiyoruz"** diyor.

Ahmet Levent **"Bu işimiz nakliyecilikle karıştırılmasın. Biz sadece kargo taşımacılığı yapıyoruz. Hacim ve ağırlık olarak çok büyük yer tutmayan zarf ve paketleri yolluyoruz"** diyor.

Karayolları Kargo Servisi üç kiloya kadar 150, beş kiloya kadar 250 lira taşıma ücreti alıyor şimdi. Adreste teslim için 100 lira ek ücret gerekiyor. Beş kilodan fazla paketler için özel görüşmek gerekiyor.

Karayolları Kargo, İstanbul ve Ankara'da ikişer büroda faaliyet gösteriyor. İstanbul büroları Şişhane (45 83 92) ve Cağaloğlu (22 55 47) Ankara büroları ise Sağlık Sokak (17 36 49) ve YIBA Çarşısında.

Karayolları Kargo, bu ay içinde İzmir bürosunu açıyor. Yıl sonuna kadar, Adana ve Bursa'nın da hizmete girmesi bekleniyor. ●

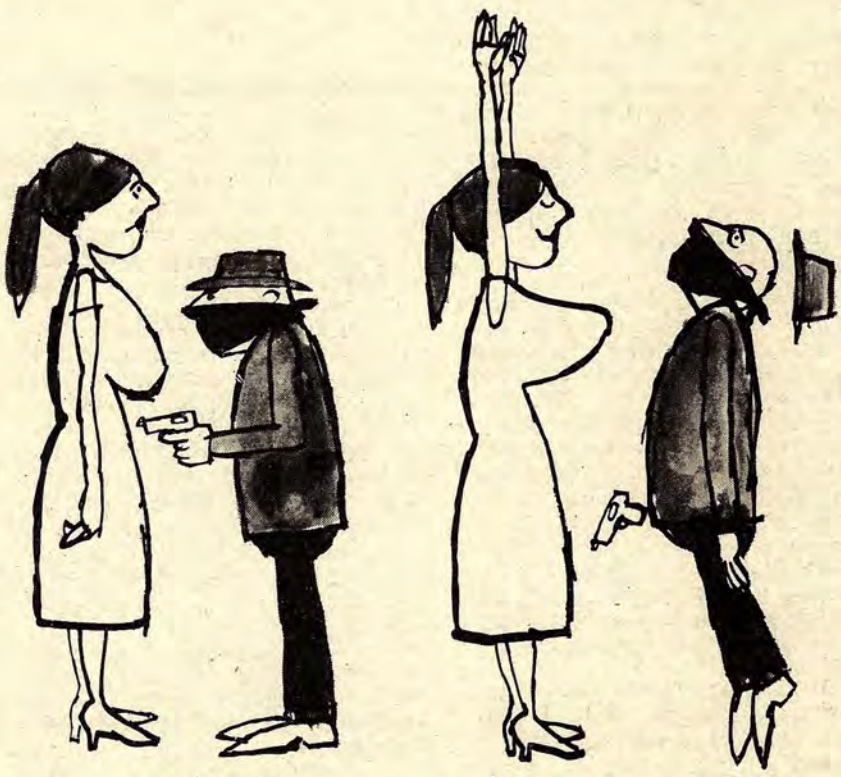

Geçmişin fotoğrafını çeken makine

Baştarafı 59. Sayfada

ya kurarım. Neresi orası? Mutfak mı?"

"Mutfak ve banyo... Evin iki odası var, ikisi de çift kullanımlı... Bu oda, hem oturma, hem yatak odası..."

"O zaman çekime kapıdan başlar, sonra cesede yaklaşırım. Mutfakta birşeyler yok, değil mi?"

"Yok. Yalnızca birkaç kirli tabak var. O kadar.. Yerler bile tertemiz. Ama, sen, yine de ihmal etme, orada da resim çek. Belki birşeyler bulabiliriz".

Tabbot odanın öbür ucundaki pencereye baktı. Komiser Tabbot'ın aklından geçenleri okur gibi, "Yangın merdiveni yok" dedi, "Kapıdan girip kapıdan kaçmış. Ama, sen orayı da görüntüle... Ne yapacağını bizden iyi bilirsin zaten..."

Ceset görmekten hoşlanmazdı Tabbot... Midesindeki kıpırdanmaları bastırmaya çalışarak makinesini bıraktığı yerden kaldırıp iskemleye, iskemlenin ardında yatan cesede doğru yöneldi. Sedyeciler bakışlarıyla izlediler onu.. Göstereceği tepkiyi merak ediyorlardı besbelli...

Otuz yaşlarında, sarışın bir kadındı yerde yatan... Yüzü hoştu, ama güzellik yarışması kazandıracak cinsten değildi. Makyajsız, temiz bir yüzdü. Bileklerinde, parmaklarında, boynunda mücevher de yoktu.

Çırılçıplaktı. Göğsüyse kalbura dönmüştü.

Sırf o manzarayı görmemek için, bakışlarını kadının bacaklarına doğru kaydırdı Tabbot... Kusacak gibi oldu, bir an.... Sonra ne yaptı, ne etti, kendisini kontrol altına aldı. Eski bir doğumun izleri de vardı kadının karın yöresinde... İlk kez gördü bunu...

Öfkesini zor bastırabiliyordu. Gerisin geriye çekilirken, "Kadını arkadan vurmuşlar galiba" diye kekeledi.

"Elbette arkadan vurmuşlar" dedi adlî tabip, "Omuriliğine yakın bir yerden girmiş kurşun... Küçük bir delik var orada... Sonra genişlemiş, göğüs kafesini paramparça etmiş. Doğal bu. Yüksek kalibreli bir silahın kullanıldığı anlaşılıyor". Adlî tabip yeniden kadının üstünde bakışlarını dolaştırdı, aynı plağı çalmaya başladı. "İnanılacak gibi değil. Tabancayla öldürmüşler kadını... Sekiz-dokuz yıldır ilk kez bu tür bir öldürmeye rastlıyorum. Hayret doğrusu...."

Sonra sedyecilere döndü. "Haydi çocuklar. Cesedi toparlayın. Daha bunun otopsisini yapacağız."

Tabbot daha fazlasını görmemek için mutfağa yöneldi.

★ ★ ★

Mutfaktaki masanın üstünde kirli bir tabak, kullanılmış bir kahve fincanı, çatal, kaşık ve ekmek kırıntıları vardı. Şekerlik de masanın üstündeydi. Birden aklına takıldı Tabbot'un... Tereyağı da yoktu görünürde, sürmek için bıçak da.. Masanın altına düşmüş olmasın diye oraya bakarken, komiserin sesini duydu. "Biz de baktık. Yok. Anlaşılan, ekmeğini yağsız yermiş".

Tabbot sesin geldiği yöne döndü. "Ne kadar önce kahvaltı etmiş. Kaç saat önce öldürülmüş. Bu konuda birşeyler biliyor musunuz?"

"Kesin birşeyler söyleyebilmek için adlî tıp raporunu beklemek gerek" dedi komiser, "Bana sorarsan, üç, en çok dört saat önce olmuş olay... Biz geldiğimizde ceset de, kahve de iyice soğumuştu. Yumurta pıhtılaşmıştı. Senin anlayacağın, en az üç saat oluyor öleli...."

"İyi" dedi Tabbot, "O zaman rahat çalışabilirim. Dün gece, falan ölseydi, makine işe yaramazdı. Pı-

Belisa'nın Asil Sevgilileri

Baştarafı 51. Sayfada

Gelgelelim, hana yerleşen üç asil, iş hacminin artmasına sebep olmuştu. İhtiyar hancı her işe koşamıyordu. Bunun üzerine kendisine Siriaco adlı genç bir köy delikanlısını yardımcı tuttu. Bu yağız delikanlı, Belisa'nın gecelerini yatağını paylaştığı, iyi giyimli, parfüm kokulu delikanlılardan çok farklıydı... Bir gün Siriaco, güzel kıza uzaktan göz kırpınca, Belisa da, cevap vermeden edemedi. Sonra da kızarmış yüzünü önüne doğru indirdi. İki genç kısa zamanda arkadaş oldular.

Gecelerden bir gece, Belisa, henüz aşka ve sevişmeğe doymamış, oysa artık yorulmağa başlayan üç asil genç, bu Venüs'ün tadını birer kez tadıp uykuya dalmışlardı. Gece yarısına doğru odadan huzur içinde uyuyan üç asilin horultuları gelirken, kapı sessizce açıldı ve Siriaco çıt çıkarmadan içeriye süzüldü. Kapının hemen önünde, tüniğini omuzlarından düşürdü, üzerinde sadece deri pazubendi olarak sessizce yatağa yaklaştı ve kollarını açmış kendisini bekleyen Belisa'nın üzerine uzandı.

İki genç sabaha kadar çılgınlar gibi seviştiler. Öylesine kendilerinden geçmişler, öylesine aşkla ve şevkle sevişiyorlardı ki, gürültülerinden asil gençler uyandılar. Ama bir yandan karanlık, bir yandan uyku mahmurluğu içinde, herbiri, kızın üstündekinin ötekilerden biri olduğunu düşündü... Arkadaşlarının bu beklenmedik gücü onları hayrete düşürmedi değil... Ama öylesine yorgundular ki, konuşmayı ertesi güne bırakıp uykuya daldılar.

Sabahın ilk ışıkları pencereden içeri vururken, üçü de uyandılar ve yanlarında, tam bir doymuşluk içinde mışıl mışıl, ama çırılçıplak uyuyan güzelliğe baktılar. Ama güneş odayı biraz daha aydınlatınca, Belisa'nın bacaklarının arasında çok iyi tanıdıkları birşey gördüler. Bu Siriaco'nun deri pazubendiydi ve her üçü de bu pazubendin niçin orada olduğunu gayet iyi biliyorlardı.

Acrio, Octavio ve Redolfo, birbirlerine tek kelime etmeden sessizce giyindiler. Hancıya borçlarını masanın üzerine bıraktılar, Belisa'yı uyandırmadan ve arkalarından kıs kıs gülen Siriaco'nun yüzüne bakmadan atlarını eğerleyip handan dörtnala uzaklaştılar. ●

Barbara Bach

Baştarafı 63. Sayfada

üstünde yürümesini de benden öğreniyor. Gözü benden başkasını görmüyor başlangıçta... Ama ben filmin vamp kızıyım ya... Mağara devrinde de erkeğin vampla değil, masum kızla evlenmesi gerek. O yüzden komşunun sessiz kızını alıp, beni dinazorlara atıyor, sonunda."

Dinazorlar, yiyorlar mı, Lana'yı acaba?.. Yiyorlar tabii... Beyinlerinin küçüklüğü yüzünden yeryüzünden silinip giden bu yaratıkların "Yeme de yanında yat" demelerini beklemezsiniz ya!.. ●

lımı pırtımı toplar giderdim". Gözleri bir an oturma odasındaki kıpırtılara takıldı. Sedyeciler cesedi yüklenmiş götürüyorlardı. Tekrar komisere döndü: "Kuru tost, yumurta, şekerli-sütlü kahve... Fazla bir bilgimiz yok, anlaşılan..."

Komiser başını salladı. "Kadın beni hiç ilgilendirmiyor" dedi, "İsterse zıkkım yemiş olsun. Ne zaman ne yediğini adlî tabip nasıl olsa öğrenir. Asıl önemli olan senin çekeceğin fotoğraflar... Katilin yüzünü bir an önce görmek istiyorum".

"O zaman dua et ki, cinayet gündüz gözüyle, bu sabah işlenmiş olsun. Kahvaltı artıkları dünden kalmaysa bir işimize yaramaz lar. Dün sabah ya da dün geceyle ilgili hiç bir görüntü yakalayamam. Boşuna zahmet etmiş oluruz. Sen de biliyorsun ki, bu makine 10-14 saat öncesini görüntüleyebiliyor. Üstelik, 14 saat öncesinin görüntüleri de çok kötü çıkıyor. Neredeyse işe yaramayacak kadar..."

"Olayın bu sabah olduğundan kuşkumuz yok. Dün işe gitmiş. Bu sabah gitmeyince de meraklanmışlar, bakması için birini yollamışlar. O da cesedi bulmuş".

"Kızın çalıştığı yerden gelen adamın elinde evin anahtarı var mıymış?"

"Hayır. Bu yüzden de o adamdan kuşkulanmıyoruz. Kapıcı almış onu içeri... İstersen bir de kapının resmini çek... Kapıcıyla adamın anlattıklarını bir kere de öyle kontrol edelim. Saat dokuzu birkaç dakika geçiyormuş girdiklerinde... Tamı tamına kestiremiyorlar, ama o civarda..."

"Olur. Bir soru daha: Kadın ne gibi bir işte çalışıyormuş?"

"Oyuncakçı dükkanında... Oyuncak bebek yapıyormuş".

"Oyuncakçı dükkanında çalışması ilginç" dedi Tabbot, "Oyuncakçı dükkanlarında oyuncak tabancalar da bulunabilir".

"Aynı şey bizim aklımızdan da geçti" diye araya girdi komiser, "Tabancanın oyuncağı da, sahicisi de karaborsada alıcı bulabiliyor. Hemen birkaç kişiyi mağazaya gönderdik. Didik didik ettiler, ama birşey bulamadılar. Tabanca Yasağı Yasası çıktıktan sonra, bütünüyle bırakmışlar bu tür oyuncakların yapımını...."

"Herşeyi düşünüyorsunuz" dedi Tabbot, "İşiniz gerçekten güç...."

"Sen olayı görüntülemeye başlarsan, belki biraz kolaylaşır".

Uyarıldığını sezinleyen Tabbot, yeniden oturma odasına döndü. Sivil polisten gayrısı gitmişti. Tabbot araç çantasını açtı, sivil polis de gitti merakla karşısına oturdu. Makinenin üçayağını kapıya bir buçuk metre yakına kurdu Tabbot... Fotoğraf makinesi ağır bir nesneydi. Ikına sıkına, üçayağın üstüne yerleştirdi. Oturup oturmadığını kontrol etti. Oturmuştu. Çantasından bu kez film bobinini çıkardı, makinenin arkasındaki yerine yerleştirdi. Sıra lens ile zamanlama aygıtının takılmasına gelmişti. Onları da taktı yerlerine... Sonra lensin tozsuz, temiz olup olmadığına baktı. Artık hazırdı. Başlayabilirdi.

Fotoğraf makinesini kapıya doğru çevirdi, sonra cebinden hesap cetvelini çıkardı, saatine baktı, bir takım hesaplar yaptı ve makineyi 9.00, 9.05, 9.10 ve 9.15'e göre dört ayrı görüntü yakalayacak biçimde ayarladı. Böylece oyuncakçı dükkanından gelen adamla kapıcının ne yaptıklarını rahatça saptayabilirdi. Düğmeye bastı, makine çalışmaya başladı. Bir yandan makinenin düzenli çalışıp çalışmadığını izliyor, bir yandan da çekilen resimlerin özelliklerini küçük defterine not ediyordu.

Sessizliği ilk bozan sivil polis oldu. "Bu makineleri ilk kez çalışırken görüyorum".

"9.00'la 9.15 arasını görüntülüyorum şimdilik... Şansımız varsa, kapıcıyı kapıyı açarken yakalarız. Görüntü bulanık olursa ya da hiç bir görüntü belirmezse, o zaman başa dönüp, görüntüleyene kadar, her dakikayı ayrı ayrı çekmek gerekir. Yine şansımız olmazsa, kapının açılmakta olduğunu gösteren bir bulanıklık başladığı anda, aynı işlemi saniyelere göre tekrarlamak zorunda kalırız".

"Resimler iyi oluyor mu bari?" Kuşku doluydu sivil polisin sesi...

"Sabahın dokuzunda elbette iyi olur. Hem yeterince ışık giriyordu pencereden, hem de olayın üstünden fazla zaman geçmedi. Yani sizin anlayacağınız, şartlar uygun... Asıl güç olanı, gece görüntülerini yakalamak... Bilmem kaç vatlık iki-üç lambanın aydınlattığı bir salonda kesinkes yeterli ışık bulunmuyor, bu yüzden de görüntüler kötü oluyor. Keşke olay oldu mu, gündüz gözüyle olsa, biz de olay yerine bir saat içinde gelebilsek"..

Sivil polis bakışlarını makineye çevirdi. "Geçen yıl bir banka soygunuyla ilgili olarak çektiğin resimleri mahkemeye delil olarak sunmuştum. Resimler çok kötü olduğu için, yargıç takipsizlik vermişti".

"Olayı hatırlıyorum" dedi Tabbot, "Özür dilemek isterim, ama onun suçu benim değildi. Olaydan tam 14 saat sonra, yani sınırda gelmiştim. Olayın üstünden 10-12 saatten fazlası geçince makine etkisini yitiriyor. Kullandığım film ve banyo ne kadar iyi olursa olsun, 12 saat önceki bir olayı ancak çok bulanık biçimde görüntüleyebiliyorum. Sizin banka da 12-14 saat önce soyulmuştu. Resimlerin grenli çıkması ondan..."

"Demek ki, 14 saatten fazlasına yetişemiyor makine..."

"Evet, bu kesin.. Ne yapıp ettiysem, 14 saatten fazlası için makineyi çalıştırmayı beceremedim".

Makine sustu birdenbire... İşini bitirmiş, kendiliğinden durmuştu. Tabbot üçayağı sivil polisin oturduğu koltuğa doğru çevirdi. Sivil polis yerinden fırladı. "Dur" dedi Tabbot, "Kalkmana gerek yok. Makine geçmişin fotoğrafını çektiği için, seni şu anda görmez bile.."

"Yapılacak çok işim var" dedi sivil polis... Başıyla komisere selam verip kapıdan çıktı.

"Banka soygunu fotoğrafları anlaşılan ona çok koymuş" dedi komiser..

"Belli oluyor" diye mırıldandı Tabbot... Makineyi tek kare çekecek biçimde ayarladı, sonra gülümsedi. "Üç dakika öncesine göre ayarladım. Koltukta otururken çekilmiş resmini kendisine gönderirsem, belki affeder".

"Kimbilir?" dedi komiser, "Belki affeder, belki de seni işten kovacak kadar kızdırır onu..."

Tabbot yine hesap cetvelini çıkardı ve makinenin sabahın altısından dokuzuna kadar odanın durumunu görüntülemesi için gerekli ayarlamaları yaptı. Kahve masasını, mutfak girişini, koltuğu, koltuğun ardındaki pencereyi, küçük sandalyeyi, kitaplığı, zemini, radyatörün üstündeki vazoyu, yer ve tavan lambasını görüntüleyerek odada bir tur attı, sonra çizdiği daireyi tamamlayarak yine kapının önüne geldi. Hesaplarını gözden geçirip doğru olduğunu kesin saptadıktan sonra, bu kere de, odaya ilk girdiği anda durduğu yer üstünde ilgisini yoğunlaştırdı.

Makine başladı çalışmaya... Üç-dört saat öncesinden başlayarak çıplak sarışının son sabahını araştırmaya, kurcalamaya başladı. Ölmeden önce ne

9

Fotoğraf makinesini kapıya doğru çevirdi, sonra cebinden hesap cetvelini çıkardı, saatine baktı...

6

yapmıştı kadın? Kimle beraberdi? Bütün bunlar çıkacaktı ortaya...

Bir uyarı sinyali geldi makineden... bobinlerden biri bitmişti. Tabbot dolusunu taktı, çıkardığının üstüne tanıtıcı işaretlerini koyup çantaya yerleştirdi.

"Ne kadar sürer?" diye sordu komiser...

"İlk denemeleri bir saat içinde bitiririm. Bir saat de mutfaktaki çekim sürer. İki-üç saatte de ayrıntı çalışmalarını yaparız".

Komiser elini ensesine götürdü, kulak gerisini kaşıdı. "Yapılacak hayli işim var. Ben karakola gidiyorum. İşin bitince beni orada bulursun. Önemli görüntülerin bir kaç kopyasını çıkarmayı da ihmal etme..."

"Etmem".

Komiser bakışlarını odada dolaştırdı, bir şeyler unutup unutmadığını görmek istercesine...Sonra da çıktı. Sivil polis gibi kapıyı sert biçimde vurmadan...

★ ★ ★

Tabbot fotoğraflarını çekmeye devam etti.

Koltuğa, kapıya, sandalyeye, kahve masasına, kapıya yöneltti makinenin geçmişi gören gözlerini... Odayı daha geniş açıdan yakalayabilmek için mutfak kapısına doğru geri çekildi bir ara... Kuyumcu özeniyle çalıştı, kapının açılıp da katilin yasak tabancasıyla odaya girdiği anı yakalayabilmek için...

Lens değiştirdi bir ara.. Bütün odayı aynı anda ve onar dakikalık aralarla görüntüleyecek bir geniş açılı lens kullandı. Sabahın altısından dokuzuna kadar olmuş herşeyi yakaladı.

Bobin değiştirip mutfağa geçmeye hazırlanırken, birdenbire aklına bir fikir geliverdi Tabbot'un... Pıhtılaşmış kan birikintisine basmamaya dikkat ederek koltuğun ardına dolaştı ve pencereyle kapı arasına mevzilendi. Kadının durumunu, davranışlarını canlandırmaya çalıştı kafasında.. Kapı açılmadan önce pencereden dışarı bakıyordu kadın...Kapının açıldığını duymuş, oraya doğru dönmüştü. Işık arkadan geldiği için katilin yüz hatlarının kolayca seçilmesi gerekirdi. Makineyi tam oraya yerleştirirse, yalnızca katilin yüzünü değil, katilin tabancasını ateşlediği anı da yakalayabilirdi.

Gitti makineyi getirdi Tabbot.. Lensi değiştirdi, yeni hesaplar yaptı. Makineyi çalıştırdı. Doğru mantık yürütmüşse, katili makineye doğru ateş ederken yakalayacaktı. Bundan emindi.

★ ★ ★

Mutfaktaki çekim uzun sürmedi. Oturma odasındaki çekime çok benzediği için, ayrıca hesap yapmaya gerek kalmamıştı.

Masayı, iskemleleri, ekmek kırıntılarını, kirli tabakları, küçük fırını, Nuh Nebi'den kalma buzdolabını, rafları, evyeleri, duşu görüntüledi. Sonra buzdolabını açtı. Yarım şişe kırmızı şarap vardı. Birer saat arayla şarap şişesinin iki fotoğrafını çekti. Tuvalet olarak kullanılan bölmenin de resimlerini çekti. "Dilerim, kadını işerken yakalamam" diye düşündü, sonra da irkildi bu çocuksu düşüncesine... Sonra, aynı, irkintiyle duşun da birkaç görüntüsünü aldı.

Mutfak-banyo karışımı bölmenin geniş açılışı çekimini de yaptı. Penceresi yoktu mutfağın... Dışarıya açılan kapısı da... Yangın tehlikesine karşı koymak için çıkarılan yasalara ne kadar aykırı bir durum olduğunu düşündü. Sonra da, ön çekimleri bitirdi.

Dolu film bobinlerini çantasına özenle yerleştirip kapıya doğru yürüdü. Nöbetçi yine koridordaydı. Anlaşılan kimse zahmet edip de merakını gidermemişti. Hemen Tabbot'a yanaştı. "Nasıl gitti? İyi mi?" Sonra Tabbot'un birşeyler söylemesine fırsat bırakmadan devam etti: "Komiser çok sinirli görünüyordu. Kabak herhalde birilerinin başına çoktan patlamıştır". Sonra aklına esmiş gibi, "Gerçekten tabancayla mı vurmuşlar kadını?" diye sordu, "Kurşun sırtından girip karnını parçalamış diyorlar".

"Sırtından girip göğüs kafesinden çıkmış" diye düzeltti Tabbot, "O kadar meraklıysan, fotoğrafın bir kopyasını da sana veririm".

"Yok, istemem, senin olsun" dedi nöbetçi, "Uykularımı kaçırmaya hiç niyetim yok. Ama, adlî tabibin söylediğine göre, profesyonel bir katilin işiymiş. Profesyonel olmasalar, tabanca taşımanın cezasını göze alamazlar".

"Dediğin herhalde doğru... Yıllar var, amatör birinin tabanca taşıdığını ne gördüm, ne işittim Otomatik olarak verilen hapis cezası herkesi cüzzamış gibi tabancadan kaçmaya zorladı". Sakat dizine ağırlık vermemeye çalışarak merdivenlerden indi, binadan dışarıya çıktı. Pırıl pırıl bir güneş vardı dışarıda... "Keşke olaylar hep böyle günlük güneşlik havalarda meydana gelse" diye düşündü, "Çok net görüntülerdim olanları..."

Kamyonu kapının önünde duruyordu. Arkadaki kapıyı açıp içeri girdi, karanlık oda olarak kullandığı bölmeye geçti. Hiç bir yerden ışık sızmadığını iyice anladıktan sonra da filmleri banyo etmeye başladı. Bir süre sonra makineyi otomatiğe taktı, basma ve kurutma işlemini başlattı. Herşeyi makine yaptığı için, Tabbot'un beklemekten başka yapacağı bir şey yoktu. O da bekledi. Beklerken de düşündü.

Kadının parçalanmış göğüsleri bir anda gözlerinin önünde belirdi. Midesinin bulanmaya başladığını hissetti. Zor bastırdı içinden gelen kusma güdüsünü... Sonra adlî tabibin söylediklerini düşündü. Oyuncak bebek yapan bu kadını profesyonel katillerin öldürdüğünü söylemişti. Ancak onlar taşırlardı bu tabancaları... Öteki yasaları çiğnedikleri gibi, Tabanca Yasağı Yasası'nı da çiğniyorlardı. Herkes biliyordu bunu.... Kimbilir, belki de profesyonel işi değildi... Ülke dışında askerlik görevlerini yapıp teskere alanlar da bazen tabancalarını teslim etmiyor, ülkeye sokmaya çalışıyorlardı. Öyle kaç kişi görmüştü, yakalanıp da cezasını çeken... Çin'de görev yapan deniz piyadeleriydi bunlar... Cezalar ne kadar ağır olursa olsun, yine de bir yolunu bulup tabancalarını korumaya çalışıyorlardı. Çoğu kere de başaramıyorlardı. Oysa, Tabanca Yasağı Yasası çok açıktı: Tabanca taşıma ayrıcalığı yalnızca aktif güvenlik görevlilerine özgüydü.

Tabbot kendi durumunu düşündü. Tabancası yoktu, çünkü tabanca bulundurmasına gerek yoktu. Oysa, üçüncü kat nöbetçisinin, sivil polisin ve komiserin tabancaları vardı. Doğaldı bu.... Adlî tabibin tabancasının olup olmadığını düşündü, "Herhalde yoktur" diye sonuca vardı. Devletin tabanca taşımayı yasaklamasının topluma ödülü, öldürmelerin sayısındaki büyük azalıştı. Taşıyanlar, yasağa rağmen taşıyanlar yok muydu? Vardı, elbette. Bu yüzden de, seyrek bile olsa, sarışın kadının başına gelenler gibi şeyler olabiliyordu.

Küçük bir zil sesi Tabbot'u düşüncelerinden kopardı. Filmlerin banyo ve basım işi bitmişti. Şeritlerden ikisini omuzuna attı, birini eline aldı ve heyecanla karanlık odadan çıktı. Gün ışığı gözlerini kamaştırmıştı. Alıştırdı gözlerini, filmlere baktı.

İrkildi, "Olamaz" diye mırıldandı.

Simsiyahtı bütün kareler....

> Pıhtılaşmış kan birikintisine basmamaya gayret ederek, koltuğun arkasına dolaştı, pencere ile kapı arasına mevzilendi.

★ ★ ★

"Olamaz....Olamaz...."

Ama, olmuştu. Nasıl olduğunu Tabbot da bilmiyordu. Güneş beşte doğuyordu. Makine 6-9 arasına ayarlanmıştı. Etraf karanlık değildi ki, resimler karanlık olsun.

Tek tek baktı oturmayatak odasının resimlerine... Hepsi siyahtı.

Kapıcıyla mağazadan gelen adamın dört karesi netti. Aynı şekilde, koltukta oturan sivil polis de gün gibi görünüyordu. Ama öbürleri... Öbürleri, gece karanlığının fotoğraflarıydı sanki...

Pencerenin fotoğrafına baktı. "Allah kahretsin" diye mırıldandı. Perdeleri çekiliydi. Anlaşılan, gün ışığı girmemişti odaya, olay olduğunda...

Omuzunda asılı duran ikinci şeridi heyecanla kaptı Tabbot... Oradaki kareler de simsiyahtı. Yer ve tavan lambası yakılmamış, perdeler de hiç açılmamıştı. Radyatörün üstündeki vazo, kitaplık ve küçük sandalye çok zorlanılırsa seçilebiliyordu. Ama, o kadar...

Son kareye kadar böyle gitti. Birden umutlanıverdi Tabbot... Bir siluet görünüyordu kahve masasının başında... O umutla, üçüncü şeridi kaptı. İlk dört kare kapalı kapıyı gösteriyordu. Beşinci kare ise parlak bir ışık veriyordu. Kapı açılmış, karanlık odaya tabanca sıkılmıştı. Sahne o sahneydi, ama görüntüde tetiği çeken yoktu.

Tabbot hızla binaya koştu, dizi elverdiğince basamakları ikişer ikişer atlayarak kadının öldürüldüğü dairenin kapısına geldi. Nöbetçi gitmiş, yerine elektronik bir "kapı bekçisi" bırakmıştı. Polisin yeni buluşlarından biriydi bu... Çelik ve plastikten yapılan, bel boyu yükseklikte duran ve kapı eşiğine yerleştirilen bu makine, hapishanelerde cinayet yerlerinde kullanılıyordu. İnsan derisine karşı aşırı duyarlıydı. Yanına yaklaşıldı mı çelik kıskaçları harekete geçiriyor ve insanın karnını, yumurtalıklarını parçalayıveriyordu. Biraz da ürkerek baktı makineye Tabbot... Cebinden bilgisayarla kodlanmış polis kimliğini çıkardı, suçluları hapiste, meraklı yurttaşları da dışarı da tutmak için kullanılan aracın bölmesine yerleştirdi. Aracın üstünde yanmakta olan kırmızı ışık sönüverdi, yeşili yanmaya başladı. Girdi içeri Tabbot, telefonu kaptı.

Karakoldakiler kısa sürede komiseri buldular.

"Ben Tabbot" dedi, "Perdeleri kim açtı?"

"Hangi cehennemin dibindesin?" diye kükredi komiser, "Sabahtan beri seni bekliyoruz. Hangi perdelerden söz ediyorsun?"

"Evdeki tek pencerenin perdeleri... O perdeleri sabah kim açtı? Ne zaman açtı?"

Uzun bir sessizlik oldu karşı tarafta.... Sonra, komiser konuştu:

"Çavuş, çektiğin o resimlerin bir boka yaramadığını mı söylemek istiyorsun".

"Evet, komiserim. Çoğu öyle. Doğru dürüst tek resim, perdeler açıldıktan sonra benim çektiğim sivil polisin resmi... O zaman da perdeler açıktı, ama, anlaşılan daha önce değilmiş". Defterini karıştırdı Tabbot, konuşmaya devam etti. "Cinayet 6.45'de işlenmiş. Kapıcı kapıyı 9.10'da açmış. Bu resimlere bakarak söyleyebileceğimiz tek şey bu...."

"Başka hiç bir şey yok mu?"

"İşine yaramaz. Karelerden birinde kapıya bakan bir siluet var, ama, o kadar karanlık ki, kadın mı, yoksa erkek mi olduğu bile belli değil".

"Allah kahretsin".

"Haklısınız komiserim".

"Perdeleri adlî tabip açmıştı. Cesedi daha iyi inceleyebilmek için gerekli olduğunu söylemişti."

"Keşke dün gece de açık olsaydı. O zaman sorunumuz olmazdı".

Komiser üsteledi. "Hiç bir işe yaramadığından emin misin?"

"Eminim. Bu fotoğrafları delil olarak mahkemeye çıkartırsak, aynen banka soygununda olduğu gibi alay konusu oluruz".

"Şimdi ne yapacaksın, olan olduğuna göre...."

"6.45 civarında yoğunlaşacağım. Kapıya bakanın öldürülen kadın olduğunu varsayıyorum. Tabancanın ateşlendiği anla kadının kapıya baktığı an arasındaki boşluğu değerlendirmeye çalışacağım. Ama, fazla umutlanmamak gerek... Büyük ihtimalle, o kareler de öbürleri gibi karanlık olacaktır".

"Eh, olan oldu" dedi komiser, "Elinden geleni yap bari..."

"Olur efendim".

★ ★ ★

6

Besbelli çıplak kadın, duşta yıkanmakta olan kişinin çıkmasını bekliyordu.

9

Tabbot fotoğraf makinesini siluetin durduğu yere, kahve masasının yanına taşıdı. Objektifi kapıya doğru çevirdi. Böylece kadının kapıya gidişini, kapıyı açışını, sonra geri dönüp pencereye doğru yürüyüşünü, daha sonra da katilin tabancasını ateşlemesini görüntüleyebileceğini düşünüyordu. Makineyi ayarladı, hesapları yaptı ve çekimi başlattı.

Bu arada, mutfak-banyo fotoğraflarını yeniden eline aldı. Onlar da karanlıktı, oturma odasının resimleri gibi.... Sonra şaşkınlıkla duraladı. Geniş açılı çekim için kullandığı lensi taktıktan sonra çektiği fotoğraflarda belli bir parlaklık vardı. "Hayret" diye düşündü, "Mutfaktaki tavan lambalarından birini yakmışlar galiba..."

Hızla gözlerini geri kalan karelerde gezdirdi. Evet, görüntüler seçilebiliyordu. Hem de gündüz gibi... O ilk panikle telefona yetişebilmek için bakmamıştı bunlara..

Sarışın kadın masada oturuyordu. Çırılçıplaktı, ölü bulunduğundaki gibi... Ellerini karnının üstüne kavuşturmuştu. Tuvalet olarak kullanılan bölmenin kapısı aralıktı. Kadının kahvaltı sofrasına çırılçıplak oturması garibine gitti. Biraz daha dikkatle inceledi. Kadının kafası sola doğru dönüktü. Birisini gözler gibiydi. Notlarını karıştırdı, saati saptadı. Altıyı beş geçiyordu. Sabahın altısında, kahvaltı sofrasının başında, ellerini karnının üstüne kavuşturmuş sarışın bir kadın.... Nereye bakıyordu acaba? Gaz ocağına baktı. Sahan ya da tava yoktu ocağın üstünde... Daha kahvaltıyı hazırlamamıştı. "Yazık" diye düşündü, "Kırk dakika sonra öleceğinden habersiz.."

Eline pertavsızı alıp biraz daha yakından inceledi. Duş perdesinin altından ışık sızıyordu. Geriye doğru gidip duştan çektiği iki kareye baktı. Karanlıktı. Anlaşılan zaman yanlıştı. Duşun üst ışığı sönük, içi de boştu.

Kadının nereye baktığını düşündü. Gidip mutfak masasına oturdu, ellerini karnında kavuşturdu, başını hafifçe sola çevirdi. Aynı oturuş, aynı açı.... Duşa bakıyordu kadın... "Hay Allah" diye haykırdı "Nasıl oldu da akıl edemedim?" Besbelli, çıplak kadın duşta yıkanmakta olan kişinin çıkmasını bekliyordu.

Heyecanla daha önceki ve sonraki karelere baktı. Saat ve dakikalarını ayrı bir kağıda not etti. Saat 6.05 : Kadın çıplak durumda sofraya otururken, içeride de biri duş alıyor. Saat 6.40: Masanın başında kapıya bakan bir siluet. Saat 6.45: Kapının açılması ve ölüm kusan silahın ateşlenmesi.

İz üstünde bir av köpeği gibiydi Tabbot... Kafasındaki sorular hızla çoğalıyordu. Kadın, kulağı kapıda, birinin gelmesini mi bekliyordu? Yoksa kapıyı

açmış, katiliyle tartışmış, sonra mı öldürülmüştü? Bütün bunlar olurken, duştaki kişi ne yapıyordu? Kırk dakika duş yapılmayacağına göre, çıkmış kahvaltısını yapmış, evi terk mi etmişti? Bu sorulara "evet" demek gelmiyordu Tabbot'un içinden... Sonuncusu belki, ama ötekileri hayır.... Olamazdı. Akla, mantığa tersti bu davranışlar...

Oturduğu yerden fırlayıp telefonu kaptı, morgu aradı.

"Ben Çavuş Tabbot" diye girdi söze, "Emniyet foto bölümü uzmanıyım. Elimde sabah öldürülen kadının resimleri var. Saat 6 ile 6.15 arasında kahvaltı sofrasındaymış. Otopsi sonuçlarıyla uyuşuyor mu, bu?"

"Evet, çavuş, uyuşuyor. Daha tostu hazmetmeye bile başlamamış"..

"İyi, hazır resimleri hemen gönderiyorum".

"Dur bir dakika" dedi morgdaki ses, "Başka bazı şeyler de bulduk. Kadın iki aylık gebeymiş". Sonra telefon kapandı.

Yine düşünceye daldı Tabbot..., "Duştaki adamın kahvaltısını edip öyle gittiğini sanmıştım" diye geçirdi kafasından, "Yanılmışım. Kahvaltı etmemiş".

★ ★ ★

Tabbot fotoğraf makinesini mutfağa taşıyıp masayı, gaz ocağını ve duşu görecek biçimde kadının oturduğu sandalyenin arkasına yerleştirdi. Hesaplarını yaptı ve saat altıdan başlayarak ikişer dakikalık aralarla çekim yapılmasını programladı. Makine başladı geçmişi kurcalamaya..

Tabbot boş durmamak için karanlık kareleri yeniden gözden geçirmeye başladı. Oturma-yatak odasında yatak açıktı. Hayal-meyal bir karaltı seçti yatağın içinde... Kadın yalnız mıydı, yoksa yanında seçemediği bir başka kişi mi vardı? Kimdi masanın başındaki siluet? "Duştaki adam" olabilir miydi? Masanın başında duruyor muydu, yoksa duştan çıkıp kapıya doğru mu gidiyordu?

Telaşla mutfağa koştu Tabbot... Beyninde şimşekler çakmaya başlamıştı. Başından beri yanlış düşünüyordu. Oyuncakçı dükkanında çalışan sarışın kadın, sabahın 6.40'ında kapıya gidip içeri bir erkek almamıştı. Sofradan kalkıp perdeleri açmak için pencereye doğru ilerlerken öldürülmüştü. Duştaki erkek bütün geceyi kadınla paylaşmış, altıya doğru yataktan çıkıp duşa gitmişti. Kadın yatağı toplamış, sonra da duş sırasını beklemek için sofranın başına oturmuştu. Belki o gece tartışmışlardı kadının gebeliğini, belki de o sabah mutfakta... Adam çıkar çıkmaz giyinmiş, kahvaltı bile etmeden kapıyı vurup çıkmıştı. Belki de evden çıkmamış, kadınla tartışarak oturma odasının ortasına kadar gelmişti. Belki unuttuğu birşeyi almak istiyormuşçasına kapıyı çalmış, belki de hiç kapıdan çıkmadan, kadın perdeleri açmaya giderken tabancasını ateşlemişti. Ne demişti komiser: "Küçük bir kurşun deliği var omuriliğinde..."

"Bizim komiser amma da yanılmış" diye düşündü. Cinayet kafasında kurduğu gibi işlenmişti. Bundan başka çözüm yolu yoktu. Meraktan çatlayacak durumdaydı. Daha fazla dayanamadı, mutfağa koşup daha yarısı bile çekilmemiş bobini özenle makineden çıkardı, yeni bir bobin taktı ve kamerayı duşun içini görecek biçimde yerleştirdi. Sonra, elindeki yarı dolu bobini sıkı sıkıya kavrayarak merdivenlerden aşağıya, kamyonun arkasındaki karanlık odaya koştu. Banyobasım makinesine yedirdi filmleri... Sonra yeniden yukarıya koştu. Banyonun çekimi bitmişti o geldiğinde.. Hemen o bobini de toparlayıp merdivenlerden palas pandıras indi. Dizinin ağrısını unutturmuştu, iliklerinde duyduğu heyecan...

Son bobin de banyoya girdikten sonra, yukarıya çıktı yeniden... Ağır makineyi, çantasını topladı. Gider ayak kapının dışarıdan bir resmini de çekti. Sonra, odada gözlerini gezdirdi, kimliğini makineye yerleştirdi ve "kapı bekçisi" istenmeyen konuklara karşı çalışmaya başladı.

Ağır ağır indi merdivenleri bu kez...

★ ★ ★

Banyo-basım aracının çalışıp çalışmadığını iyice kontrol ettikten sonra, şoför yerine geçerek, kamyonu çalıştırdı. Seyyar laboratuvar trafiğe karışıp ağır ağır karakola doğru yol almaya başladı.

Tabbot banyo-basım işini karakolun yanındaki park yerinde bitirdi. İlk kareler berbattı. Karanlık, hiç bir şeyin seçilemediği karelerdi bunlar... "Kimseye göstermemek gerek" diye düşündü, "Tefe koyarlar beni..."

Tabancanın ateşlenmesini gösteren kareler aydınlıktı. Sonra yine karanlık kareler izledi. Tabbot'un tek tesellisi karelerin karanlık oluşuydu. Demek ki, kapıya doğru ilerleyen koyu elbiseli bir erkekti. Kadın olsaydı, çıplak beyaz teni az da olsa resimde belli ederdi kendisini...

Tabbot ikinci bobindeki kareleri bir uzman titizliğiyle inceledi. Banyodaki beyaz fayans taşları gerçekten çok iyi bir fon oluşturmuş, görüntülerin besberrak çıkmasını sağlamıştı. Kadının yatıya kalan konuğunun duş yaparken, traş olurken, dişlerini fırçalayıp saçlarını tararken çekilmiş fotoğraflarını inceledi. Tartışma orada da sürmüş, adam sinirden yüzünü kesmişti traş olurken...

Kapının dışından çekilmiş kare de ilginçti. Adamı odadan çıkarken yakalamıştı, geçmişi görüntüleyen makine... Ama, adam, bildiği için, paltosunun yakasını kaldırmış, şapkasını yüzünün üstüne iyice indirmiş, üstelik yüzünün seçilmemesi için kamburunu çıkararak iyice öne eğilmişti. Adamcağız, banyoda resimlerinin çekildiğini nereden bilebilirdi ki...

Tabbot resimleri toplayıp karakola girdi. Tanımadığı biri nöbetçiydi. "Kimi istedin?" diye sordu Tabbot'a...

"Komiseri arıyorum" dedi Tabbot..

Parmağıyla bir kapıyı işaret etti nöbetçi... "Toplantı salonunda" dedi..

Büyük bir odaydı girdiği yer... Büyükçe bir toplantı masasından başka, küçük masalar da vardı çevrede... Dört-beş kişi oturmuş, konuşuyorlardı. Kapı açılınca başlarını kaldırıp gelene baktılar. Komiser kolunu kaldırıp, "Buradayım çavuş" dedi, "İş bitti mi?"

"Evet, efendim".

Tabbot komisere doğru yürüdü, resimleri masaya yaydı.

"Keyifli görünmüyorsun" dedi komiser...

"Hayır efendim" dedi Tabbot, "Keyfim yok".

Sonra ekledi: "Alttakiler dışında hepsi karanlıktı. Duş bölmesindeyse, hem fondaki fayanslar, hem de ışık yüzünden çok güzel resimler alabildim. Kusura bakma komiserim, ama, duştaki adam sensin". ●

Kadife Elbiseli Gül Ağacı

Baştarafı 26. Sayfada

daha yoktur!.. Anlıyor musunuz?.. Bir eşleri daha yok!.."

Bunun dışında tek kelime bile etmedi o gün...Düşlerine dalıp gitmişti... Ben de onu daha fazla rahatsız etmemek için çekildim yanından...

O günden sonra Bay Rogers'i görmeye birkaç kez daha gittim. Her defasında yaşlı adamın bana büyük bir dostluk gösterdiğini, söyleyemem. Ama, halindeki gariplik, o esrarengiz hava hayal alemindeki bakışları ve o gül ağacına duyduğu aşırı hayranlık nedense beni çekiyordu. Çiçeklerle ve özellikle onun o sevgili güller iyle ilgilendiğimi görerek bana saatlerce ona nasıl baktığını, nasıl özen gösterdiğini anlatıyordu. Zaman zaman da derin bir sessizliğe bürünüyor, çevresindeki hiçbir şeyle ilgilenmez görünüyordu. Ben de o anlarda, sessizliğine saygı gösteriyor, bir süre yanında kaldıktan sonra usulca oradan uzaklaşıyordum. Bu sayede onun dostluğunu diyemeyeceğim ama, hiç değilse bana katlanabilmesini sağlamış oldum. Yaşlı adam beni o ilk günlerdeki soğuk havasıyla karşılamıyordu artık. Benim haftada bir olsun onu yoklamaya gelişime alışmıştı.

Ben de bu garip ve kimsesiz adamın yanında zaman zaman büyük bir huzursuzluk duyuyor, bir süre onu aramaktan kaçınıyordum. Ama garip bir çekilmeyle adımlarım beni ona götürmekteydi gene de...

Böyle beklenmedik ziyaretlerim sırasında onu çok tuhaf gelebilecek davranışlar içinde buldum... Bir gün bir tırnak makasıyla gül ağacının küçük yapraklarını yonttuğunu, bir başka gün ağacın karşısına büyük bir boy aynası yerleştirdiğini, bir başka gün ise büyükçe bir pudra ponponuyla ağacın tozunu almaya çalıştığını gördüm.

Bütün bunların en garibi ise bir akşam karşılaştığım şu görüntüydü: Bahçeden usulca içeri girdiğimde, Bay Rogers'i her zamanki gibi gül ağacının yanında buldum. Geldiğimi farketmemişti. Ve hayret! Uzun, siyah bir kadife elbiseyi, bir gece elbisesini, gül ağacına geçirmiş, bazı dalları kol yerlerinden çıkarmış, o günlerde açan tek bir iri gülü ise yakasından görünecek şekilde yerleştirmeye çalışıyordu. Ne yapıyordu bu adam! Delirmiş miydi? Yapayalnız yaşamaktan, yaşamına yalnızca bu gül ağacına olan hayranlığıyla renk vermekten, sonunda sapıtmış olabilir miydi? Ya da aklınca değişik bir korkuluk mu yapmaya çalışıyordu?

Rüzgar estikçe dalgalanan kumaş gül ağacını titretiyor, ona ürkütücü bir canlılık getiriyordu... Yüreğimde garip bir sızı hissettim bir an... Varlığımı belirtmek için hafifçe öksürdüm...

Yaşlı adam heyecanla döndü, bakışları bir an hayal aleminden uzaklaşıp benim üzerimde gezindi:

"—Ne işiniz var burada?"

"—Hiç... şey... yalnızca ziyaretinize gelmiştim..."

Bay Rogers hüzünlü bir ifadeyle yanıma yaklaştı ve fısıltı halinde:

"—Sevmenin ne demek olduğunu bilir misiniz?" dedi. "Hem de ümitsizce sevmenin!"

Adamın bakışlarından ürkmüştüm. Geri geri kapıya doğru ilerledim. Gül ağacının üzerine geçirilmiş kadife elbise rüzgarda dalgalanıp duruyordu. Deli bu adam... deli!.. Hem de zırdeli!... Onu hastaneye kapatmalı... diye geçiriyordum içimden... Bir daha bu eve adım atmamaya karar vererek ayrıldım oradan.

Aradan bir hafta, on gün geçmiş, geçmemişti ki, bir sabah sütçüm bana bir zarf getirdi. Zarfı Bay Rogers'in boş süt şişelerinden birinde bulmuş. Üzerinde adımı okuyunca bana getirmiş...

Mektubu merakla açtım:

"Sevgili Bay David...

Lütfen en kısa zamanda gelip beni görünüz. Size anlatacaklarım var. Hem de çok önemli.. Fazla vaktim kalmadı... Onun için, hemen gelin mümkünse... Şimdiden teşekkür ederim..."

Öylesine meraklanmıştım ki, giyinmeye bile gerek görmeden terliklerimle fırladım dışarı. Evimden Bay Rogers'in evine uzanan dar patikayı bir hamlede geçip, villanın kapısına geldim. Kapıyı ittiğimde kilitli olmadığını gördüm... Daha hole adımımı atar atmaz, yaşlı adamın arka taraftan beni çağırdığını da işittim zaten... Ev öylesine tozluydu ki.. Her yer sanki yıllardır burada kimse yaşamıyormuşcasına bakımsız kalmıştı. Tavandan örümcek ağları sarkıyor, tozdan göz gözü görmüyordu.

Bay Rogers arka taraftaki odasında, küçük yatağına büzülmüş, yatmaktaydı. Zayıflığı bir an beni ürküttü. Şimdiye kadar böyle zayıf mıydı da ben farketmemiştim... Yoksa şu birkaç gün içinde mi eriyip bitmişti... bilemiyorum.

"—Nasılsınız? Kendinizi iyi hissediyor musunuz?" diye sordum merakla.

"—Şimdi beni bırakın da şuraya oturun... Size anlatacaklarım var." dedi zayıf bir sesle. "Hem de lütfen her şeyi sonuna kadar dinlemeden sözümü kesmemenizi diliyorum sizden... Fazla gücüm yok... Anlattıklarım sona erince de hemen düşünüp bana cevap vermenizi istiyorum."

Başımla "kabul" der gibilerden bir işaret yaptım.

"—Sevgili David, bunları size anlatmak zorundayım... Çünkü bu dolaylarda tek bir dostum yok... Üstelik siz de benim gibi yalnız yaşamaktan hoşlanıyorsunuz.. Çiçekleri seviyorsunuz... Onu da seveceğinize inanıyorum... Sizden başka kimseye açamazdım bunları...

Bundan yirmibeş yıl kadar önceydi. Bu dolaylarda noter olarak bulunuyordum. Bu villa ve çevresindeki toprakların satışında aracılık yapmam istendi. İşte Milton Brigs'i o zaman tanıdım. Bu villayı da ona ben sattım kısacası. Çok zengin bir adamdı. Bir parça sonradan görme havası taşıyordu ama, temiz kalpli bir insandı. Kısa zamanda dost olmuştuk. Bu dolaylarda pek fazla tanıdığı yoktu. Zaten bu geri çekik kasabada kurulacak dostluklardan başka yapacak pek birşey de yoktu ya... Böylece Milton Brigs buraya yerleştikten sonraki altı ayı evinin dekorasyonu ile uğraşarak geçirdi. Her tarafı yeniledi. Perdeler diktirdi... Banyoyu değiştirdi. Eşyaları kendi zevkine göre yerleştirdi. Bahçeyi düzenletti... Ve bu arada birçok konuda da benim fikirlerimi almaktan geri kalmadı. Böylece son perdenin son kıvrımı da zevkine göre düzeltildikten sonra Milton Brigs bana evlenmek istediğinden söz etti...

Doğrusu ya bunca titiz bir adamın karısını nasıl seçeceğini merak ediyordum. Çünkü banyonun karolarının rengi konusunda tam üç hafta boyu karar verememiş bir adamın, öyle kolay kolay yıldırım aşkına tutulamayacağını tahmin ediyordum. Üstelik onun son derece hayalperest bir adam olduğunu da biliyordum. Bu nedenle eşini ince, nahif, hayal gibi bir kadın olarak canlandırıyordum gözümde.

Ancak sandığımın aksine Milton Brigs eşini seçmek üzere şehre indiğinin haftasına, evlenmiş olarak geri döndü. Ve karısı... Onu ilk gördüğümde, işte bu odadaydı. Pencerenin yanında ayakta duruyordu. Size onu anlatmaya kalkışmayacağım şimdi. Yalnızca onu görür görmez çılgıncasına aşık olduğumu söyleyebilirim. Yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Umutsuz bir aşka kapılmıştım. Milton Brigs'in karısına aşık olmuştum...

O günden sonra kendimle müthiş bir mücadeleye giriştim. O evden

uzakta kalabilmek için boşuna çaba sarfetmekteydim... Hayde'ı görmeden yaşayamıyordum... Bu yüzden hiç değilse haftada üç, dört kez onları ziyarete gitmekteydim... Milton Brigs'in karısını sevdiğini söylemek yetmezdi. Tapıyordu ona... Sessiz ve endişeli bir tapınmaydı bu... Her an kayboluverecek bir hayale bakar gibi bakıyordu karısına. Onun her an yok oluvereceği korkusuyla yaşar gibiydi...

Sevgili David, size anlatmalıyım.. Aşkım tamamen temiz, tertemiz bir aşktı. Platonik bir aşk... Bir tek defa bile ona dokunmaya cesaret edememiştim. Bir tek defa bile ona duygularımı belli etmeye kalkışmamıştım... Gene de sanki bir sözüm, ya da bir düşüncemle her şey ortaya çıkıverecekmişcesine, korkuyla yaşıyordum. Yalanlar söylüyor, kendi kendime acı çekiyordum. Hayde'ın beni ciddiye aldığını, ya da duygularımın derinliğini anladığını sanmıyorum. Zaman zaman benim bocalamalarım karşısında gülüyor, omuzuma dostça bir şaplak indiriyordu, o kadar... Çevresinde hayranlık uyandırmaya alışık her kadın gibi davranıyordu kısaca... Kimsenin kalbini kırmaya da niyeti yoktu sanırım... Taa ki bir akşam... Ah! o akşam... O unutulmaz akşam!..

Hayde'ı size nasıl anlatsam... Anlatılabilir mi ki? Onu kime benzetsem... Gün doğuşunu düşünmeye çalışın... Onu izler fakat tüm güzelliğiyle tarif edebilir misiniz? O şahane güzelliği kelimelere dökebilir misiniz? Hayde, ne geçmişi, ne geleceği olmayan, yaşı olmayan eşsiz kadınlardandı. Güneşe bugün neden böylesine parlak olduğu, hayat veren ışınlarıyla neden bizleri kucakladığı sorulabilir mi? Hayde de her sabah güneş gibi yeniden doğuyordu sanki...

İşte o akşam ona biraz olsun yaklaşmak olanağı doğmuştu benim için... Milton Brigs sıtmaya yakalanmıştı... O gece ise şehre, bir konseri izlemeye gideceklerdi.. Ender olarak şehre indiklerinden, Milton Brigs eşini konsere mutlaka göndermek istiyordu. Sonunda benden o gece eşine kavalyelik etmemi rica etti... Nasıl mutlu oldum, bilemezsiniz... O gece Hayde'ın üzerinde o siyah kadife gece elbisesi vardı... Milton bizi arabaya kadar getirip uğurladı. Hayde de araba uzaklaşırken eliyle bir öpücük göndermişti kocasına...

Öylesine karmaşık duygular içindeydim ki... O gece, yaşantımın en olağanüstü gecesi oldu...

Zaman zaman mutluluktan uçacağımı sandığım anlarda kendimi Hayde'nin yanında yürekli bir şövalye gibi hissetmekteydim... Zaman zaman ise kıskançlık ve acıdan kalbim duracak gibi oluyor.. Kendimi ezilmiş, küçülmüş, lekelenmiş sayıyordum...

Şehre indiğimizde Hayde'in koluna girdim. Bir rüyada gibiydim... Sanki çevremi saran her şey, insanlar, evler, vitrinler, her şey, şeffaflaşmıştı. Onları görmüyor, duymuyor, anlamıyordum... Bütün varlığım, kanım, canım her şeyim Hayde'i tutan koluma, elime inmişti. Titrediğimi farkedecek diye ödüm kopuyordu...

"Birden Hayde'in sesi beni kapıldığım hayal aleminden koparıp attı:

'—Şuraya bakın... şu güllere... Ne kadar güzel!' diyordu.

Gerçekten de çok şık bir çiçekçi dükkanının vitrininde, olağanüstü güzellikle, siyah güller vardı. Hemen bir tane alıp kadife elbisesinin yakasına iliştirdim.

Konser boyunca eli avuçlarımdaydı... Ne bir tek müzik parçası

> Aşkım tamamen temiz, tertemiz bir aşktı. Platonik bir aşk.

duyabildim, ne de çevremde olup bitenleri farkedebildim. Ancak bir ara Hayde'ın dikkatle bir yere baktığını hissettim... Başımı kaldırdığımda, localardan birinde, genç, yakışıklı bir adamın ona gülümsediğini gördüm. Kanım damarlarımda donmuş gibiydi... Nasıl bir erkekti, kimdi bilemiyorum.. ama benim için korkunç bir düşmandı... çünkü Hayde'ın ilgisini çekebilmişti.

Konserden sonra, şerefe verilecek bir balo vardı. Ben Hayde'e Milton'un rahatsızlığını hatırlatarak mutlaka geri dönmemiz gerektiğini anlatmaya çalıştım ama, boşuna... O baloya gitmekte kararlıydı. Oysa ben buradan bir an önce kaçmamız gerektiğini düşünüyordum...

Sonunda ona boyun eğdim... Ve her şey umduğum gibi, korktuğum gibi gelişti. Baloda o genç adam gelip Hayde'ı dansa kaldırdı. O da şimdiye kadar yüzünde görmeye alışık olmadığım mutlu bir ifadeyle yabancıya sokularak, kalktı. Giderken siyah gülünü de bana emanet etti.

Bütün gece dans ettiler... Ve ben bütün gece onun gülünü tuttum avuçlarımda... Eve dönerken de gene o gül ellerimdeydi... Hava ağarmak üzereyken dönmüştük. Milton uyumamış bizi beklemişti. Hayde ona gülünü gösterdi. Milton da gülü avuçlayıp, dudaklarına götürdü."

Bay Rogers bir an duraladı. Ben ise oturduğum yerde sözünü kesmemek için büyük bir çaba sarfetmekteydim... Ancak, yaşlı adam derin bir nefes alarak yeniden anlatmaya koyuldu:

"—Onu izleyen günlerden birinde Milton şehirdeki büroma gelip bana teşekkür etti. Hayde'ı o gece konsere götürdüğüm için tabii. O geceden sonra kendi kendimi yediğimden bir türlü evlerine gitmeye cesaret edememiştim... Milton, Hayde'ın çok mutlu göründüğünden, bu arada şehirde ünlü bir hocadan şan dersleri almak istediğinden söz etti. Bu haber beni perişan etmişti... Milton ayrıca bana o siyah gülü nerede bulduğumu da sormuştu.

İlk zamanlar Hayde şehre yalnızca haftada bir kez inmekteydi. O günlerde Milton'la bahçede oturup ilgisiz bir sürü şeyden konuşuyorduk başbaşa... İkimiz de kalbimizi kemiren endişe ve kıskançlığı açığa vurmadan, her şeye çok doğal bir anlam vermek çabası içindeydik. Ancak bir süre sonra Hayde dersleri haftada ikiye çıkarınca kalbimi kemiren şüpheye daha fazla dayanamadım. Hayde'i şehre indiği bir gün izledim. Ve ne büyük mutluluk!.. Onun, Profesör Meunier adında bir şan hocasının kapısını çaldığını görünce endişelerim bir anda uçup gitti.

Bunu sanki bir rastlantıymışcasına Milton'a da anlattım.

Hayde'den şüphelenebileceği düşüncesi bile beni ürpertmekteydi. Bu nedenle, biraz da vicdan azabından kurtulmak için son derece doğal bir şekilde, bir dostumda, ünlü Şan Profesörü Meunier'nin en başarılı öğrencisinin Hayde olduğunu duyduğumu, anlattım ona... Ve biliyor musunuz

Milton'un cevabı ne oldu?

'—Ah! Öyle mi?..' dedi kısaca... 'Bunu ben de öğrendim bir süre önce...'

Demek Milton da hiç farkettirmeden araştırma yapmıştı. Sanıldığı kadar saf değildi bu konuda...

Duyduğum vicdan azabı bir kat daha artmıştı şimdi... Hem Hayde'den boş yere şüphelenmiş olmak, hem de Milton'u küçük görmekten kaynaklanıyordu bu vicdan azabım...

Aradan bir süre daha geçmişti... Ve ben bir gün, gerek Hayde'e karşı duyduğum o müthiş sevgi gerekse vicdan azabına dayanamayıp, şehre indiği bir gün, onu şan hocasının kapısında beklemeye karar verdim...

Profesör Meunier'nin evinin hemen karşısında dersten çıkış saatini beklemeye hazırlanıyordum ki, birden Milton'la burun buruna geliverdim... Şaşkınlığımdan bir süre ne diyeceğimi bilemedim... Ama, neyse ki, Milton son derece mutlu bir ifadeyle bana elindeki paketi gösterdi:

'—Hayde'e bir sürprizim var...' dedi heyecanla. 'Onu beklemeye geldim...'

Ve bana bir süreden beri Hayde'in o çok beğendiği siyah güllerin fidanını arattırdığını, şimdi ise tohumlarla fidanı bulduğunu anlattı. Hayde'e bu haberi hemen vermek istiyordu. Bu nedenle onun eve dönüşünü bile bekleyememişti...

Böylece genç kadını ikimiz birlikte beklemeye koyulduk. Ancak dakikalar geçiyor, son trenin vakti yaklaşıyor fakat Hayde ortalarda gözükmüyordu. Sonunda profesörün kapısını çalıp, sormaya karar verdim. Milton uzakta kalmıştı. Profesör Meunier, Hayde'in uzun bir süredir derslere gelmediğini söyledi bana. Milton bunu duymamıştı neyse ki...

Ona hiç bir şey belli etmemeye çalıştım... Genç kadının biraz erken çıkmış olabileceğini anlattım. Bir yandan da kalbimin müthiş bir heyecanla çarptığını, boğazımdaki yumrunun gittikçe daha büyüdüğünü hissediyordum.. Bir an Milton'un beni orada görünce, Hayde ile aramda bir şeyler olmasından şüphelenebileceği korkusuna kapılmıştım... Ama şimdi korkum hem yön değiştirmiş, hem de çığ gibi büyümüştü...

Bizi kasabaya döndürecek son trene yetişmeliydik... Milton, Hayde'in bizden önce dönmüş olabileceğinden söz ediyordu... Bu arada da, karısına nasıl sürpriz yapacağını anlatıyordu... Güllerden söz etmeyecekti artık... O gece onları gizlice bahçeye gömecek... Birkaç gün sonra da, güller açmaya başlayınca, sevgili karısını elinden tutup bahçeye çıkaracak, onun mutlulukla el çırpmasını, heyecanını izleyecekti...

Sekiz treni gara girmişti. Milton'la birlikte pencere kenarında birer yer bulup oturduk... Her birimiz kendi yönümüzde, kendi düşüncelerimize dalmıştık ki... Birden gördüğüm manzara karşısında yerimden sıçradım... İçimden gördüklerimin Milton'un gözünden kaçması için dualar ederek, saçma sapan bir şeyler anlatmaya başladım arkadaşıma... Onun dikkatini dağıtmak, bakışlarını istasyondan çevirmesini sağlamaktı amacım... Ama, belki de çok geç kalmıştım...

Çünkü Hayde, yanında o balo gecesi gördüğüm yakışıklı genç adamla birlikte, peronda ilerlemekteydi... Adamın eli, Hayde'ın beline dolanmıştı. Son derece mutlu, birbirlerinin gözlerinde erircesine bakışıyorlardı. Trenin kalkış

Trenin kalkış düdüğü duyulunca da sevgi dolu bir öpücükle ayrıldılar birbirlerinden...

düdüğü duyulunca da sevgi dolu bir öpücükle ayrıldılar birbirlerinden...

Milton bütün bunları görmüş müydü? Neler hissetmişti? O da benim gibi kalbinin parçalandığını kanının damarlarında donduğunu duyuyor muydu? Bilemiyorum... ama, yol boyunca ağzını açmadı. Tek bir kelime bile etmedi.

Kasabaya yaklaştığımızda:

'—İsterseniz trenden hemen inelim, Hayde'ı karşılamaya gelmiş gibi yapalım... Aynı trende olduğumuzu anlamasın...' dedim...

Milton omuzlarını silkti isteksizce..Gene de beni izledi..

Trenden çarçabuk indik. Ben önden koşarak Hayde'ı karşıladım. Ona Milton'u göstererek bir şeyler anlatmaya çalıştım...

'—Size sürpriz yapmak istedik..' dedim kısaca...

Hayde'ın gözleri garip bir ışıltıyla parlamaktaydı... Sonra üçümüz yol boyunca tek bir kelime etmeden, evlerimize doğru yollandık.

Ben onlardan evimin köşesinde ayrıldım... Daha fazla yanlarında kalmaya cesaretim yoktu çünkü.

O gece sanırım hiç kimse uyuyamadı...

Sabaha kadar okumaya çalıştımsa da başaramadım... Sonra gün ağarırken dayanamayıp, Miltonların evine doğru tepeyi tırmandım. Bahçeye yaklaştığımda, düzenli bir ses geldi kulağıma... Bir kürek sesi, toprağa vurulan bir çapa sesi gibi bir şey... Heyecanla bahçeye daldım... Ve Milton'un sırtını gördüm... tüm cüssesiyle.. Kendimi yaşamım boyunca böylesine zavallı, böylesine kahrolmuş hissetmemişimdir hiç. Milton bahçenin bir köşesine gül fidanını dikiyordu... Toprağı eşeliyor, iki büklüm uğraşıyordu...

Sessizce geldiğim gibi, sessizce uzaklaştım oradan. Demek Milton affetmişti!..

Ertesi sabah oturup Hayde'e mektup yazmaya karar verdim. Ona başta kendi duygularım olmak üzere her şeyi yazacaktım... Ama, özellikle Milton'un böyle affedebilecek kadar yüce duygularla ona nasıl da bağlı olduğunu anlatacaktım. Bu mektubu verdikten sonra bir daha onları görmemeye de kararlıydım.

Fakat daha mektubumu bitirme fırsatı bulamamıştım ki, kapı vuruldu. Gelen Milton'du. Bitkin ve yıkılmış bir ifade vardı yüzünde:

'—Dostum' dedi... 'Ben gidiyorum... Size elveda demeye geldim. Evi ve her şeyi size emanet ediyorum... Özellikle siyah gülleri... Onlara gerektiği gibi bakacağınıza ihtimam göstereceğinize inanıyorum... Yakında tüm güzellikleriyle açarlar... Bundan sonra bu ev de, bu bahçe de sizindir... Siyah kadife elbisesi odamda, kanepenin üzerinde duruyor... Yapmam gerekeni yaptım sanıyorum...'

Omuzları düşmüş, yüzü acıdan tanınmaz bir hal almıştı...

Milton o gece evi terketti... Aradan yirmi beş yıl geçti ama, bir daha da geri dönmedi. Ondan en ufak bir haber alamadım...

Gül ağacı ise her yıl çiçek açıyor... Her yaz dallarında yepyeni güller tomurcuklanıyor... Çünkü Hayde her sabah yeniden doğmakta... Ve ben de yıllardır ona sadık kaldım... Zaman zaman yeniden konsere götürmek üzere kadife elbisesini giydiriyorum... Onu bahçede hiç yalnız bırakmıyorum.. Ama, işte görüyorsunuz... günlerim sayılı artık. Bu dünyadan göçüp gidersem kim bakacak ona? Sizi bunun için çağırttım... Rica etsem benden sora ona ve bu eve bakar mısınız? Yapar mısınız bu iyiliği benim için?..."

Yaşlı adamın acıyla gerilmiş yüzüne baktım bir süre ve:

"—Söz veriyorum... Bakarım..." dedim...

Bay Rogers şimdi, bir zamanlar

Kitaplar

Baştarafı 15. Sayfada

yönlü araştırmalar yapmak gerekmektedir."

Ülkenin silah konusunda karşı karşıya kaldığı gerçeği de şöyle dile getiriyor.

"...Silah kaçakçılığı... Çokuluslu bir konudur. Silah üreten ülkelerin bu silahları kendi ülkelerinden çıkarıp, Türkiye gibi siyasal gerilimi canlı tutulan ülkelere gönderildiği çok kesin bir gerçektir..."

Mumcu kitabını **"Silahların Yokolduğu Bir Türkiye"** özlemi ile "noktalıyor"... Gırtlağına kadar bu pisliğin içine batmış kişilerin dışında bu özlemi paylaşmayan kimsenin olabileceğini düşünmek mümkün değil.

● DÜNYA EVLİ ERKEKLERLE DOLU

Film dünyasının, fotomodellik dünyasının, hatta büyük basının perde arkası taa işin başından bu yana merak edilir. Bunun için onca kitap yazılmıştır, gene de soruna çözümlenmiş gözüyle bakmak olanağı yoktur. Üstelik bu kitapların bazıları, doğrudan doğruya yaşanmış kimi şeylerin anıları olarak getirilmiştir. Örneğin Mario Puzzo, adı dillerden düşmeyen "Baba" adlı romanının yazılmasından, filminin çekilip tamamlanmasına kadar geçen süreyi "Baba Dosyası" adlı yapıtında anlatmıştır. Üstelik doğrudan doğruya "Baba"nın içinde de anlattıklarına yakın sahneler vardır. Televizyonumuzda gösterilen "Hayal Tacirleri" adlı dizi de aynı konuyu dile getiriyordu. Hollywood ve perde arkası.

Bu kez **Jackie Collins** aynı konuya eğiliyor. Bir romanın çerçevesi içinde: **Dünya Evli Erkeklerle Dolu.** (Karacan Yayınları. 238 sayfa. 200 TL) Konu tam anlamıyla Hollywood'da geçiyor denemez. Collins, daha çok dergilerde, gazetelerde, cicili bicili resimler içinde gördüğümüz fotomodellerin, kapak kızlarının, reklam filmi oyuncularının iç yüzünü anlatmağa, göstermeye çalışıyor. Bu kızların gene tanınmış film yapımcıları ile film oyuncuları ile film yönetmenleri ile kurdukları ilişkilerin gazetelere, dergilere yansıyan yüzeyinin ardında neler var onları anlatmağa çalışıyor.

Claudia Parker, böylesi bir kadındır. Gençtir, güzeldir. Film çevirir. Fotomodellik yapar. David Cooper'la ilişki kurar. Film yapımcısıdır. Ön planda görünen bir kişiliktir. Araya başka kadınlar girer. Başka ilişki ağları dokunur. Cooper evini boşlamağa başlar. Linda Grossman'la ilişkiler kurar. Bu arada Linda başkalarıyla kimi beraberlikler yaşar. Daha sonra Cooper hem Linda'yı, hem de Claudia'yı bırakır, Harret Fielding'le birlikte olmağa başlar. Tam onu da bırakacağı sırada Fielding büyük sırrı açıklar: David'den hamile kalmıştır.

Kuşkusuz, Collins'in anlattıkları nedir, ne ölçüde gerçeğe uygundur, bunları bilmeğe olanak yok. Tümü hayal ürünü de olabilir. Ne var ki, sözü edilen kesimlerden bir esinti getirmiştir. Bu inkar edilemez. Dolayısıyla, belirli bir çizginin de üstüne çıkabilmiştir. Kitabı Türkçe'ye çeviren Armağan İlkin'in başarısından da söz etmek gerekiyor. Oldukça akıcı, duru bir dille çevirmiş kitabı.

Aslına bakılırsa, Collins'in başlı başına söylemek istediği birşey de yok. Az önce belirttiklerimi mi dile getirmek istiyor, erkeklerin ayran gönüllü olduklarını mı, anlaşılmıyor. Yoksa kadınların da göründükleri gibi olmayıp, saman altından ne sular yürüttüklerini mi vurguluyor?

Ne olursa olsun, ne anlatmak isterse istesin, hatta anlattıklarının gerçeklik payı ne denli küçülürse küçülsün, Dünya Evli Erkeklerle Dolu, ele alındı mı bir daha bırakılamayacak kadar sürükleyici, ilginç, beğeni toplayacak bir kitap.

● ATTİLÂ İLHAN'IN EN GÜZEL ŞİİRLERİ

Hiç yasak aşk yaşamadınız mı, varolmakla yok olmanın o bıçak gibi sırtında umutlarla, umutsuzluklarla karmakarışık yaşamı göğüslemediniz mi, gidip uzaklaşmanın, yeni dünyalar kurmanın özlemiyle yanıp tutuşmadınız mı, herşeyin üstünde kalan herşeyi unutturan toplumsal acılara, yıkılışlara, çıkmazlara, binlerce kez çözümler aradınız mı? Öyleyse, **Sisler Bulvarı/Yağmur Kaçağı** (Karacan Yayınları 196 sayfa. 200 TL.) ile Attilâ İlhan sizi bir kez daha size tanımlayacak, insan olarak, yaşamanın o büyük girdabında yalnızca ve her ne olursa olsun boğulmamak için çırpınırken, içimizi altüst eden fakat adını koyamadığımız yaşama biçimlerini, özelliklerini getirecek önümüze.

Bu yapıtlardaki şiirleri, **Attilâ İlhan** 1950'li, 1960'lı yıllarda yazmış. Her iki yapıtta daha önce ayrı ayrı şiir kitapları olarak yayınlanmıştı. Bu kez ikisi birarada. Sisler Bulvarı dördüncü, Yağmur Kaçağı üçüncü baskılarını gerçekleştirmiş oluyorlar, böylece. İçlerinde, Üçüncü Şahsın Şiiri, Pia, Emperyal Oteli, Sisler Bulvarı, Rüzgar Gülü, Kaptan, Suna Su gibi hafızalara yerleşmiş, başka pek az şiire nasip olmuş bir "ün"e kavuşmuş şiirler var. Her okunuşta, bir kez daha tadına varılan şiirler bunlar.

Bir okur için önemli olan, bir yapıtın edebiyat tarihi içindeki yeri değildir. Çokluk bunun farkında bile olmaz. Okurla yapıt arasında bağ kuran şey, yapıtın anlattığıyla, yaşayan insan arasında çatılan özdeşlik bağıdır. Yakınlaşma bağıdır. Yaşamın bütünü içinde insanlık "serüveninin" bölümlerini oluşturan, değişmez huy özellikleri bir yapıtta ne denli gerçekçi verilmişse, bu bağ o denli kolay çatılır. Sisler Bulvarı'nın, Yağmur Kaçağı'nın yapmaya çalıştığı budur. Yaptığı budur.

Bunları yaparken, birkaç başka ana özelliği de yanına alıyor, kuşkusuz. Bizim ülkemizde yaşayan insanın garip bir tutumu var. Biz, pek öyle yaşamasını bilen, dışa dönük bir ulus değiliz. Kendi kendimizle kalmasını, büyük iç sessizliklerini yaşamasını seviyoruz. Bunun doğal bir sonucu olarak da, duygularımızı şiirle dile getiriyoruz. Attilâ İlhan, böylesi kimi özellikleri gözönünde bulundurmuş, şiirleri yazarken. Halkın binlerce yıllık şiir geleneğini gözardı etmemiş. Kimi dönemlerde bunların tümü yapıldı. Buna bağlı olarak, aydınımız şiirden koptu, uzaklaştı. Şiiri şiir olarak okuyamadıkça, şiiri yaşamağı "boşladı". Oysa şiirin bir yaşam olduğunu herkesten daha çok bizim aydınımız bilir...

Attilâ İlhan'ın şiirlerinde kadın adları var, yer adları var: Aysel, Zehra,

Devamı 107. Sayfada

Milton'un, sonra kendisinin, şimdi ise benim evim sayılan bu evden birkaç metre ilerde gömülü. Çevredeki insanlar benim de garip bir çiçek tutkum olduğundan söz ediyorlar... Siyah kadife elbise yılların ve gül dikenlerinin kurbanı oldu... Artık lime lime, parçalanmış bir halde...

Doktorlar bu dağlık bölgenin yaşlı kalbime hiç de iyi gelmeyeceğini söylüyorlar...

Ancak ben onlara buradan ölünceye kadar ayrılamayacağımı nasıl anlatabilirim...

Belki ölümümden sonra yazdığım bu notları bulan bazı dostlarım yıllar önce, bir konserde siyah kadife elbiseli, hayal gibi bir kadına nasıl çılgıncasına aşık olduğumu hatırlayacaklardır. Bana asla adını açıklamayan bu güzel kadınla çok kısa süren delice bir aşk yaşamıştık... Sonra onu bir gece tren istasyonuna kadar getirmiş, son bir kez öpmüştüm... O geceden sonra bir daha da görmemiştim onu!.. ●

Eurovision'daki en iyi Türk ekibi

Baştarafı 17. Sayfada

rüntü çıktı. Amerikalı koreograf Alice'nin hazırladığı ekibimiz, şov yönünden pek parlak değildi ama elemanların yapı ve karakterleri bir bir incelenirse çok daha iddialı bir koreografiye de zaten yatkın olmadıkları meydana çıkar.

Aslında bu konuda kimse kendilerinden harikalar yaratmasını beklemiyordu. Önemli olan Türklerin de görünüş ve kılık yönünden Avrupalı olduklarını kanıtlamak, temiz, doğru ve güzel bir müzik yaptıklarını göstermekti. İlgi çekmek için bunun ötesinde yapılacak aşırı şeyler bize yakışmazdı.

Modern Folk Üçlüsü ve Ayşegül'ün, Eurovision'da yarışan öteki Türk sanatçıları gibi bu kavrama hassasiyet göstermeleri de sevindiğimiz bir başka nokta oldu. ●

İspanyol Sineği

Baştarafı 55. Sayfada

sun, sana getirdiğim, yemekten sonra kahvene attığın şeker değildi. İçene büyük bir cinsel arzulama ve tutku veren İspanyol sineği idi" dedi.

Lilith donakalmıştı: "Ve sen bana yutmam için onu verdin..."

"Evet" dedi kocası, "Seni nasıl etkileyeceğini görmek istedim, ikimiz için de çok hoş olacağını düşündüm, ayrıca."

"Oh, Billy" dedi, Lilith, "Tam bana oynanacak oyunu bulmuşsun. Mabel'e söz vermiştim, bu gece birlikte sinemaya gidecektik. Bir haftadır evde kapalı kaldı, aldatamam kızı... Tut ki, ilaç etkisini sinemada gösterdi..."

"Eğer söz verdinse gitmen gerek. Ama seni beklerim."

Böylece Lilith, gövdesini ateş basmış olarak gerilim içinde Mabel'i almaya gitti. Kocasının kendisine yaptıklarını anlatmaya cesaret edemiyordu. İspanyol sineği konusunda duymuş olduğu tüm öyküleri anımsıyordu şimdi. 18. yüzyılda, Fransa'da erkekler oldukça kullanmışlardı, bunu. Tanınmış bir soylu, kırk yaşında, çevresindeki tüm çekici kadınlarla yaşadığı bitmez tükenmez aşklardan tam sıkılmak, bezmek üzereyken yirmi yaşındaki bir dansöze tutulmuş, İspanyol sineğinin yardımıyla üç gün üç gece sevişmişti, kadınla. Böylesi bir deneyimin nasıl bir şey olacağını, etkisinin, kendisini, beklenmedik bir anda nasıl yakalayacağını, nasıl kocasına koşup duyduğu arzuyu dile getireceğini düşünmeye çalıştı.

Karanlık salonda oturuyor, ama perdede olup biteni izleyemiyordu. Kafası karma karışıktı. Sırasının ucuna yapışmış, hapın etkisini göstermesini bekliyordu. Birdenbire, kendisini, eteği kasıklarına kadar sıyrılmış, bacakları birbirinden alabildiğine ayrık otururken yakaladı. İlk tepki olarak sıranın iyice gerisine çekildi.

Bunun gitgide büyüyen cinsel heyecanın bir ifadesi olduğunu düşündü. Daha önce sinemalarda hiç böyle oturup oturmadığını anımsamaya çalıştı. Birbirinden ayrık bacaklar düşlenebilecek en iğrenç durumdu.

Ayrıca kendi koltuğundan epeyce alçağa yerleştirilmiş önündeki koltukta oturan adamın sıyrılmış eteğini, daha o gün aldığı uzun külotlu çorabını, yeni jartiyerlerini seyrederek eğlenebileceğini düşündü. Sanki herşey bu gece için hazırlanmıştı. Bunları üstü kırmalı dantela ile süslü, sütun gibi bacaklarına oldukça yakışan külotlu çorabı ve koyu mercan rengi jartiyerleri almağa gittiğinde bir önseziyle tahmin etmeliydi.

Öfkeyle bacaklarını birleştirdi. Birdenbire, bu vahşi cinsel tutkunun kendisini, burada, karanlık sinema salonunda yakalarsa işin içinden nasıl çıkacağını bilmediğini düşündü. Ansızın ayağa fırlayacak, başının ağrıdığını söyleyerek çekip gidecek miydi? Mabel'e dönüp onu mu okşayacaktı? Sinemada birbirini okşayan kadınlar olduğunu duymuştu. Bir arkadaşı sinemada bunu yapmağa oldukça alışmıştı. Yanındaki etekliğinin kopçasını çözmüş, elini cinselliğine kaydırmış, rahatlayana kadar okşamıştı. Bu arkadaşı, bir el karanlığın içinde, bir giz gibi, yavaş yavaş, gizlice kendisini okşarken, dilsiz ağızsız oturmanın, vücudunun üst yanını kıpırtısız tutmanın, kazık gibi durmanın tadını acaba kaç kez çıkarmıştı? Lilith'in başına gelecekler de bunlar mıydı? Hayatında bir kez olsun

6

İspanyol Sineğinin yardımıyla üç gün üç gece sevişmişti.

9

bir başka kadını okşamamıştı. Zaman zaman kendi kendine bir kadını okşamanın, kalçalarının yuvarlaklığını, belinin yumuşaklığını, bacaklarının arasındaki o dokunulmayacak kadar ince deriyi duyumsamanın ne harikulade olduğunu düşünmemiş değildi. Bir kadına dokunulduğunda neler olabileceğini anlamak için yatakta, karanlıkta kendisini sevmeye çalışmıştı. Bir başka kadının göğüsleri olduğunu düşüne düşüne kendi göğüslerini avuçlamıştı.

Gözlerini kapayarak, Mabel'i mayolu haliyle düşlemeye çalıştı. İnanılmayacak kadar yuvarlak göğüsleri, kalın, yumuşacık ağzıyla mayosuna sığmıyordu, Mabel. Ne harikulade olacaktı, kimbilir. Ama, hâlâ bacaklarının arasında denetimini yitirip ellerini Mabel'e uzatmasına neden olacak o ılıklığı duymuyordu. Haplar etkisini henüz göstermeye başlamamıştı. Bir sıkılık vardı, bir gerginlik, katılık; bir türlü çözülmeyen.Mabel'e dokunsaydı arkasını getiremeyecekti. Acaba o da yandan çözülen kopçalı bir etek mi giymişti? Okşanmaktan hoşlanacak mıydı? Gitgide tedirginleşiyordu. Kendisini her unutuşunda bacakları birbirinden ayrılarak o iğrendiği, davet edici duruma giriyordu. Bali dansözlerinde gördüğü gibi, bacakları cinselliğinin uzağında onu korumasız bırakıp açılıyorlardı.

Sonunda film bitti. Arabasını yavaş yavaş karanlık sokaklar boyunca sürdü. Far ışıkları park etmiş bir arabanın üstüne düştü. Alışılmış duygusallığın ötesinde bir tavırla birbirini okşayan bir çifti aydınlattı, ansızın. Kadın, sırtı dönük adamın bacaklarında oturuyor, adam, cinsel doyumun en uç noktasına ulaşmış bir tavırla kendisini binbir güçlükle kadına doğru kaldırıyordu. Öylesine bir durumdaydı ki, ışıklar kendisini aydınlattığında bile duramadı. Kendisini geriye itti, kadının üstünde oturmakta olduğunu duyumsadı; kadınsa zevkten yarı bayılmış bir halde yana devrildi.

Lilith olup bitene baktı, Mabel "hiç kuşkun olmasın en kötü zamanda geldik" dedi. Sonra da güldü. Bu, en azından, ortada yaşanan, Lilith'in hiç tatmadığı ama tanımak istediği zevk doruklarını Mabel'in bildiğini gösteriyordu. Lilith "Neye benzer acaba" diye sormak istedi. Ama öğrenecekti, nasılsa az sonra. Yalnızca hayalinde, evde yalnız geçirdiği boş saatlerini dolduran düşlerinde yaşadığı tutkuları arzuları çözmek, dizginlerinden boşandırmak, başıboş bırakmak zorunda kalacaktı, nasılsa. Elindekini boyarken düşünecekti: Şimdi çılgınca aşık olduğum bir erkek girer içeriye. Dosdoğru odaya dalar ve "Bırak seni soyayım" der. Kocam hiç soymadı, beni. Kendi kendine soyunur, yatağa girer, beni istiyorsa ışığı söndürür. Ama bu adam gelecek ve beni yavaş yavaş, üstümdekileri teker teker çıkararak soyacak. Bu bana kendisini, her yanımı gezinen ellerini duyumsamamam için zaman kazandıracak. Önce kemerimi çözecek, iki eliyle belimi sıkacak ve "Ne güzel belin var senin, nasıl da böyle yuvarlaklaşıyor, üstelik ne kadar da ince, zarif" diyecek. Sonra yavaş yavaş gömleğimi çözmeye başlayacak; bu arada ben, her düğmeyi tek tek çözen göğüslerime parça parça dokunan ellerini tanıyacağım; ardından sevecek onları. Dişleriyle canımı yakacak bir parça; bu arada, gerili kalan tüm sinirlerimi çözen, beni eriten bir dalgalanma tüm vücudumu dolaşacak. Etekliğimin çıkmayışına sinirlenip yırtacak bir parça. Öylesine arzuyla dolu olacak. Işığı söndürmeyecek. Benden zevk alacak, bana tapacak. Ben zevkten uçana kadar tutkuyla dolu olarak bana bakma-

yı sürdürecek, bekleyecek beni.

İspanyol sineği etkisini gösteriyor muydu? Hayır, oldukça nalsizdi. Yalnızca düşleriydi, yaşadığı; bir kez daha, yeniden başlayan bitmez tükenmez düşleri.... Hepsi buydu. Gene de otomobildeki çiftlerin görüntüsü, yaşadıkları sarhoşluk, bilmek, yakından tanımak istediği bir şeydi.

Eve vardığında kocası kitap okuyordu. Başını kaldırıp haşarı bir çocuk tavrıyla gülümsedi kendisine. Etkilenmediğini itiraf etmek istemiyordu. Kendisi için beslediği tüm umutları yitirmişti. Hiç bir şeylerin etkileyemediği nasıl da soğuk bir kadındı. Soylu bir adama, 18'inci yüzyılda üç gün üç gece aşk yaşatan bu ilaç bile işe yaramamıştı. Ne garip bir yaratıktı. Kocası bile bilmemeliydi bunu. Üstüne gülecekti yoksa. Daha duyarlı kadınların peşine düşmesi de son derece doğaldı...

Böylece kocasının önünde soyunmaya, yarı çıplak dolaşmaya, aynanın önünde saçlarını taramaya başladı. Genellikle yapmazdı böyle şeyler. Kocasının kendisini arzulamasını istemiyordu. Bundan hiç bir zevk almıyordu. Olup bitenler yalnızca onun hatırı için katlandığı kimi şeylerdi. Bir bağışta bulunuyordu her defasında. Hem kocasının heyecanına, duyduğu zevke katılmıyor, hem de bunların tümünden nefret ediyordu. Bu işten para alan bir orospu gibi görüyordu kendisini. Duyguları olmayan bir orospuydu. Aşkını, aşkla kendisini verişini, vücudunu, bu boş, hiç bir şey duymayan vücudunu kocasının emrine, isteklerine sunmakla değiştirmişti. Gövdesinin bu denli ölü olmasından utanç duyuyordu.

Nihayet yatağa girdiğinde kocası "Sanırım İspanyol sineği seni yeterince etkilemedi, ben uyuyorum. Gerekirse sen beni uyandırırsın." dedi.

Uyumağa çalıştı, gerçekte, tüm zamanını tutkuyla çıldıracağı anı beklemekte geçirdi. Bir saat sonra kalkıp banyoya gitti. Küçük ilaç tüpünü de yanına almıştı. "Bu iş şimdi olacak" diye düşünerek en az on tane hapı birden yuttu. Beklemeye çalıştı. Gece, kocası yanına geldi. Bacak arası birbirine öylesine yapışmıştı ve öylesine kuruydu ki, ıslatmak zorunda kaldı.

Ertesi sabah ağlayarak uyandı. Kocası ne olduğunu sorduğunda gerçeği anlattı. Adam güldü. "Ama Lilith, bu sana oynadığım küçük bir oyundu. Sadece küçük bir oyun oynadım sana" dedi.

O günden sonra, Lilith, kendisini zevkten uçuracak kimi yapay şeyler olabileceğini düşünmeye başladı. Bu konuda kulağına çalınanların tümünü denedi: İçi alabildiğine vanilya ile doldurulmuş büyük fincanlarla kakaolar içti. Soğan yedi. Alkol onu başkalarını etkilediği gibi etkilemiyordu. Çünkü daha ilk yudumda karşı koymaya başlıyor, ne yaparsa yapsın kendisini unutamıyordu.

Doğu Hindistan'da cinselliği uyaran küçük toplar olduğunu duymuştu. Ama bunları nasıl elde edebilirdi? Kimden sorup soruştururdu? Doğu Hint kadınları vajinalarının içine yerleştiriyorlardı bunları. Üstleri deri gibi bir tabakayla kaplı oldukça yumuşak bir kauçuktan yapılmışlardı. Yerleştirildiklerinde hemen vajinanın biçimini alıyorlar, kadın hareket ettikçe onlar da hareket ediyor kasların aldığı şekle giriyorlar penisin ya da parmağın uyandırdığı etkiden daha güçlüsünü yaratıyorlardı.

Bunlardan bir tane bulup sabah akşam içinde tutabilseydi, kimbilir nasıl, nasıl memnun olacaktı, Lilith... ●

Kitaplar

Baştarafı 105. Sayfada

Suna Su, Maria Misakian... Paris, Tombuktu, İzmir... Bunların hiçbirisi anıldıkları adlarla önem taşımıyorlar. Çünkü, İlhan, bu adları geçirmekle, herkesin kendi kişiliğini bütünleyen, kendi yaşamını tanımlayan Aysel'i, Zehra'yı... getirmek istiyor. Tıpkı herkesin kendi çıkmazını yaşaması gibi. Çünkü

"....sual sorduğun herşey senden sual soracak, bitirdiğim sandığın vakit başladığını göreceksin....."

diyor.

Yirminci yüzyılda yaşayıp da kendi kendisiyle başbaşa kalabilen var mı? Yok denecek kadar az. Ama bunun getirdiği yıkımlar, çıkmazlar da ortada. Attilâ İlhan, bu gerçeğin yeniden algılanmasında, insanın tüm yaşantısını değiştirecek bir güçle sesleniyor. Çünkü şöyle diyor.

"... birbirimizin kalbini dinlesek
büyük ateşler yaksalar
iki güvercin uçursalar
nerede olduğumuzu bilsek..."

KISA..... KISA....

Ev Sahipleri - Füruzan
(Altın Kitaplar Yayınevi. 202 sayfa, 150 TL.)

Füruzan, kitabına içinde yaşadığımız yıllarda Almanya'ya giden bir yazarın daha önce gitmiş olanlardan, örneğin bir Ahmet Haşim'den daha farklı şeyler yazacağını, yazması gerektiğini söyleyerek başlıyor. Almanya gezi izlenimlerini toplamış bu yapıtında, Füruzan. Ama, alışılmış anlamda bir gezi izlenimleri kitabı değil. Yaşayan, soluk alıp veren bir Almanya var elimizin altında. Türk işçilerinin "yeni konuklar" olarak yaşadığı Almanya, bu aynı zamanda.

Bir Deli Ağaç - Pınar Kür..
(Yazko Yayınları. 197 sayfa. 120 TL.)

Pınar Kür'ün yayınladığı ilk romanı Yarın... Yarın ile adından çok söz ettiren bir yazar oldu. Daha sonra gün ışığına çıkardığı yapıtlarıyla aynı çizgiyi tutturduğu söylenmese de hep belirli bir düzeyin üstünde kalmasını bildi. Bu kez öykülerini koyuyor, okurun önüne, kitaba adını veren şiirselliğin zaman zaman uzağında kalan bir gerçeklikle ilginç öyküler toplamı, Bir Deli Ağaç. ●

Filmler

Baştarafı 14. Sayfada

● GEÇ GELEN "ŞEYTAN"

"Şeytan" adlı film, yıllardır bekleniyordu. Reklamsa reklam, ilgiyse ilgi, meraksa merak, beklentiyse, beklenti... Tüm bunlar "Şeytan" gösterime girdikten sonra birkaç gün salonların dolup, taşmasına yetti.

Siz, zurnacının öyküsünü bilir misiniz? Büyük bir düğüne çağırmışlar. O da davulcuyu alıp gelmiş, başlamış çalmaya... Çaldıkça neşelenmiş, neşelendikçe çalmış. Düğün sahibi de pek memnun olmuş. "Dile benden ne dilersen?" demiş.

"—Tek bir dileğim var. Dünya gözüyle gelini bir kez göreyim, yeter.."

İstek biraz tatsız ama madem söz verildi, yerine getirilecek. Gelini getirmişler, yüzünü açmışlar. Aman Allah... Bir surat ki, dost başından ırak. Zurnacı bir bakmış, bir daha bakmış, sonra zurnayı dizinde kırmış:

"—Ben bu zurnayı, bu kadar saat, bu surat için mi çaldım?"

"Şeytan" adlı filmin ülkemizdeki serüveni üç aşağı, beş yukarı buna benziyor. Bunca merakla beklenen film, en azından bir hayalkırıklığı yarattı. Yalnız burada, şunu da belirtmek gerek: Film sıcağı sıcağına gelseydi, sanırız kaderi biraz daha başka olurdu. Moda yaratan Şeytan "Omen" gibi onun yarattığı modayı izleyen ama ondan fersah fersah başarılı olan örneklerden sonra geldiği için renkleriyle, anlatımıyla bile kendini kurtaramadı.

Filmde ruhuna şeytan girmiş bir kız, inceden bir Hıristiyan propagandası, şeytan kovucuları vs. var. Hele işin bir perde arkası ve filmi izlerken açık, seçik ortaya çıkan bir "niyet" var ki, can dayanmaz. Müstehcen bile değil, "müstekreh" bazı durumları aşırı ahlakçı bir tavırla perdeye getirip ortaya çıkacak tepkileri önlemeye çalışıyor. Yahudi rahiplerin karşısına cizvitleri çıkarıp, sinemada çok etkili olan Katolik kilisesine selam çakıyor. Acaba "Şeytan" filmdeki küçük kızın ruhuna değil de, filmin yapımcısının ruhuna girmiş olmasın? **(ŞEYTAN-"Exorcist"- Yönetmen: William Friedkin- Oynayanlar: Linda Blair, Ellen Burstyn, Jason Miller).** Devamı 112. Sayfada

Eurovision

Baştarafı 17. Sayfada

liyet'in her yıl yaptığı liselerarası hafif müzik yarışmasında benzerine hem de birkaç tane rastlanabilecek düzeyde bir Kıbrıs ekibine, klasmanda altıncı yapacak puanların verilmesi, bir gerçeği vurguladı. Avrupa halkı, Türkiye'yi ve Türkleri sevmiyordu. Türkiye, bir parçası olmakla öğündüğü batı aleminde yalnızdı.

Yarışmada, politikanın rol oynayıp oynamadığı ülkemizde uzun süredir tartışılıyor. "Hayır" diyenler, genellikle daima, favori parçanın kazanmasını örnek gösteriyorlar. Yanılgı da buradan doğuyor. Gerçekten de politika, özellikle diğerlerinin arasından belirli şekilde sıyrılıp favori olan parçalar üzerinde etki yapmıyor ya da yapamıyor. Burada müzikle uğraşmayan Avrupa insanları arasından rastgele seçilen, ama kulaklarında gerçekten çok iyi hafif müzik esprisi olan insanlar, yılın modasından da belirli ölçüde etkilenerek, en beğendikleri parçaya, başka hesap düşünmeden oy veriyorlar. Ama sıra, pek anlamadıkları, tanımadıkları dillerde söylenen, favoriler dışındaki ikinci grupta kalıp da, benzerlerinden çok bariz farkı olmayan şarkılara gelince, işte o zaman objektifliğini unutuyor, duygusal oluyor, sempati ve antipatilerine göre oy veriyor.

Bu yıl Kıbrıs'ın ilk kez yarışmaya katılması, bir bakıma, bizim yararımıza oldu ve gerçeğin biraz daha kesin vurgulanması sağlandı.

Avrupalıya göre, Kıbrıs, işgal altında bulunan, zavallı, mazlum bir devletçikti. Türkiye ise, NATO'nun kendisine batı savunması için verdiği büyük gücü kullanarak bu zavallı mazlumu ezen, işgal eden, istilacı, emperyalist ülkeydi. Sokaktaki Avrupalı, "Türkiye" deyince önüne gelene anlattığı bu düşüncesini oyuna yansıtınca, bu sonuç doğuyordu.

Peki ama, Avrupalı bizi böyle tanıyorsa, bunun suçlusu kimdi?

Türkiye acaba, Kıbrıs'ta ırkdaşlarına karşı nasıl bir katliama girişildiğini anlatabilmiş, banyo küveti içinde kesilen kadın ve çocukların resimlerini, 60 yıl önceki Ermeni olaylarını yayınlamaya pek bayılan Avrupa TV'lerine yansıtabilmiş miydi? Türkiye Kıbrıs'a istilacı olarak değil, Kıbrıs Anayasası'nın kendisine garantör devlet olarak verdiği hakkı kullanarak gittiğini, bu sokaktaki adama öğretebilmiş miydi?

Türkiye, Kıbrıs'ta gerçekten bir barış harekatı yaptığını, bu harekat sonunda Kıbrıs'ta ve Yunanistan'da darbecilerin yok olup, demokrasiye dönüldüğünü duyurabilmiş miydi? Hayır... Avrupalı'nın bunlardan haberi yoktu.

> Bu yıl Kıbrıs'ın ilk kez yarışmaya katılması bir bakıma bizim yararımıza oldu.

Türkiye'nin ve Türkler'in yurt dışında tanıtılması ile resmen görevli olanlar acaba bu görevlerinin gereğini yerine getirebilseler Avrupa'da Türk imajı değişmez miydi? Bu durumda, Dışişleri ve Turizm Tanıtma Bakanlıkları'nın ilgili bölümlerinin geçmişte ne derece başarılı oldukları tartışma götürmez şekilde ortadaydı. Dışişleri kabuğuna çekilmiş yaşıyor, Turizm ve Tanıtma ise, hatır gönülle atanmış, politikacı yakınlarına arpalık sağlamanın ötesinde birşey yapmıyordu. Türkiye'nin dış tanıtma servisleri yıllardır uyumuşlardı.

Aslında, herşeye rağmen görevini iyi niyetle yapmaya çalışan temsilcilerimiz de vardı. Ama onlar da olanaksızlıktan etkili olamıyorlardı. Rum, Ermeni propagandası yapacak görevliler, ceplerine meşru, gayrimeşru sağlanmış milyonlarla, gazetecileri, radyocuları televizyoncuları en iyi şekilde ağırlıyor, yediriyor, içiriyor, hediyeye, tatil gezilerine boğuyorlardı. Bizimkilerin ise, bulundukları kentin şöyle böyle bir Amerikan barında viski ısmarlayacak paralarının bile olduğu söylenemezdi. Bir Tanıtma görevlisi, bir defasında Erkekçe yazarına "Davetlere gidemiyorum. Gidersem, benim de çağırmam gerekecek. Hangi bütçe ile" diye dert yanmıştı. Bu dostluklar, bağlar kurulmadan, Türkiye ile ilgili doğru yayın nasıl sağlanacaktı ki?

Kopenhag'da bir Türk diplomatı, altı Ermeni kurşunu ile ölüm kalım savaşı verirken, Avrupa radyoları ve televizyonları, Ermeni katliamı programları düzenliyor, Türkiye'de bugün yaşayan Ermenilerin büyük baskı altında ezildiklerini, ikinci sınıf işlerde çalıştırıldıklarını anlatıyordu. Aynı anda ise, Eurovision Şarkı Yarışması'nın büyük orkestrasını Dublin'de, Türkiye adına Ermeni asıllı bir Türk genci, Onno Tunç yönetiyordu. Türkiye'nin tanıtılması ile görevli olanlar, bu büyük ve kendiliğinden gelen şansı dahi kullanamamışlar ve olayı duyuramamışlardı. Böyle bir durum Yunanistan'ın başına gelse ve diyelim ki, orkestrayı onlar için Selanikli Türk asıllı bir Yunan vatandaşı yönetse, tüm dünya radyo ve TV'leri ve gazetelerinin bu delikanlı ile röportajlar yapmaları sağlanırdı.

Türkiye'nin bugüne dek bilmediği bir gerçek vardı. Bizim Tanıtma dediğimiz, dünyadaki adıyla Public Relations, tamamen profesyonellerin işiydi ve oldukça pahalıydı. Ama harcanan kısa zamanda sağladığı büyük faydalarla geri getirdiği bir gerçekti. Bugün küçücük firmalar, bu iş için firma bütçesinin büyük bir bölümünü ayırırken, bir devletin, hele Türkiye gibi, dış ilişkilere çok gereksinim duyan bir ülkenin, böyle bir yatırımı gerçek profesyoneller eli ile yapmasının gereği açıktı.

Türkiye, batının insanına, Türk insanının da kendisi gibi olduğunu, kendisi gibi düşündüğünü, kendi dünyası içinde yer almak istediğini anlatmalı, Ermenilerin Rumların propagandalarına, aynı derecede etkili ölçülü karşı propaganda ile yanıt vermeli ve artık Avrupa'nın sokaktaki adamının kafasındaki Türk imajı değişmeliydi.

İşte Kıbrıs'a verilen ve Türkiye'ye verilmeyen oyların ardındaki büyük gerçek buydu.

● SADECE DEVLET Mİ?

Madalyonun bir başka yanı var... Türkiye'nin tanıtılmasını sadece devletten beklemek ne derece doğruydu?.. Dünyada Rum propagandasını, sadece Yunanistan ve Kıbrıs mı yapıyordu?.. Peki ya devleti bile olmayan Ermenilerin yalan davasına dünyayı inandı-

ranlar kimlerdi?.

Bugün dünya üzerinde, hemen her gelişmiş ülkede, az gelişmiş ülkeler konusunda etkili olan lobiler var. Yunan lobisi, Yahudi lobisi, Ermeni lobisi bunların en güçlü ve etkili olanları... Adamlar gittikleri ülkenin vatandaşı olmuşlar ama, kimliklerini unutmamışlar. Gittikleri yerde tek vücut haline gelmişler. Paralar ortaya koymuşlar ve anavatanları içinden ellerinden geleni, istediklerini milletvekili seçtirmek ve onun istedikleri yasanın çıkmasını kolaylaştırmasını, istemediklerini engellemesini sağlayacak ölçüde işi ileri götürmüşler. Oysa, dünyanın hiçbir yerinde bir Türk lobisinin olduğundan söz edilemez.

Bugün Amerika'da büyük bir Türk kitlesi yaşıyor. Üstelik bunlar, Almanya'daki gibi işçi düzeyinde kişiler değil. Beyin göçü ile gitmiş, hemen hepsi zengin, yetenekli ve saygın mesleği olan kişiler. Doktorlar, mühendisler, hukukçular ve diğerleri... Ne yapıyorlar Türkiye için? Yılda bir Tıp Bayramı için para toplayıp, Müzeyyen Senar'ı çağırıp rakı içerek Türklüklerini hatırlıyorlar, hepsi o..

Kıbrıs olaylarının en kızgın günlerinde New York'ta hemen hergün Amerika'da yaşayan Rumlar, kentin bir başka alanında gösteri yaparken, Türklerin sesi çıkmıyordu. Erkekçe yazarı o zaman, Birleşmiş Milletlerde görevli bir Türk diplomatına "Bu kentte kaç Türk yaşıyor?" diye sorduğunda "En az 40 bin" yanıtını almıştı. Bu 40 bin kişiden kırkı biraraya gelip, bir gösteri düzenleyemiyordu.

Konumuz müzik... Ordan örnek verelim. Bugün dünyanın üç büyük plak firmasından biri Atlantik, tamamen Türkler'in kontrolünde.. Nasuhi ve Ahmet Ertegün kardeşler yönetiyorlar. Arif Mardin de bu firmanın beyni... Şimdi bu üçlüye soralım bakalım, Türkiye'nin Amerika'da tanıtılması için bugüne kadar ne yapmışlar?

Tanıtmada en büyük kozlardan biri, müziği ne ölçüde kullanmışlar?

Arif Mardin, Üsküdar'ı söyleyen Ertha Kitt kadar bu ülkenin tanıtılmasına yardımcı olmuş mu?. Olmayı düşünmüş mü?.. Türkiye, İstanbul diye bir şarkı yazmak, bunu ünlü bir şarkıcıya okutmak ve Atlantik şirketinin maaşlı adamları radyo ve TV prodüktörlerinin programlarında çaldırmak çok mu zordu?

Türkiye, yıllardan beri, tanıtılmasına bir nebze katkıda bulunsun diye Eurovision Şarkı Yarışması'na katılır. Burada arkalarında dev plak şirketleri olan dev ülkelerle yarışır. Acaba Atlantik ve Arif Mardin, bugüne kadar bir Türk şarkısını desteklemek üzere kollarını kıpırdatmışlar mıdır?..

Acaba TRT'ye resmen başvurup, "Bu iş böyle olmaz.. Bu yıl Eurovision'u bize havale edin. Şarkıyı da, şarkıcıyı da biz hazırlayalım. Reklamını da biz yapalım. Sade Avrupa değil, Amerika'da Türk'ü duysun" demişler midir?

Ertegün Kardeşler ve Arif Mardin, bugüne kadar hangi Türk sanatçısına sahip çıkmış ve onu dünya çapında bir vedet yapmak için gayret sarfetmişlerdir?

Yunanlıların Nana Mouskouri'sine karşı, Türklerin çıkaracağı bir sanatçı yok mudur? Bu ülkenin 48 milyonu böylesine yeteneksiz midir? Hayır, değildir. Ama ellerinde dünyanın en büyük olanakları olan üç Türk, bugüne dek bu olanaklarını Türkiye ve Türkler için kullanmaya teşebbüs dahi etmemişlerdir. Dünya insanının kafasındaki çok yanlış Türk imajını değiştirmek için en büyük güç sanat ve müzikken ve bu silah ellerindeyken, susup oturmağı yeğlemişlerdir.

> TRT "Türk ağzı ile söylüyor" diye red gerekçeleri bile yazmıştı.

Türkiye'nin dışarıda tanınmamasında, tanıtılmamasında, yanlış bilinmesinde, bu ülkenin ekmeğini yiyerek, Batı dünyasında kendisine yer edenlerin, bugün "Aman bize dokunmayan yılan bin yaşasın" deyişlerinin de rolü büyüktür.

● VE TRT

Şimdi geliyoruz, konunun bir başka yanına...

Avrupa halkı bizi yanlış tanıyor, bu yüzden sevmiyor, sevmediği için de duygusal davranıyor dedik... Ama parçamız gerçekten gümbür gümbür olsa, herşeye rağmen oyunu verirdi, diye ekledik.. Peki bunu yapamaz mıyız?..

Güreşçilerimiz, rakiplerinin sırtını an değil, üç saniye beş saniye yerde tuttukları günlerde, hakem oyunlarına kurban gitmiyorduk. Güçsüzleşince oyunlar başladı. Bunda da öyle... Peki öyleyse niçin güçlü şarkı yapamıyoruz?..

İşte bunun bir tek sorumlusu var. Görevi, yasasında, Türk Müziğinin gelişmesine hizmet diye yazılı TRT.

TRT, 1963 yılında kurulduğundan bu yana, Çok Sesli Müzikler Şubesinde Faruk Güvenç'in etkili olduğu bir dönem dışında, Türk Hafif Müziği'ni baltalamak için elinden geleni yaptı. Halkın, gençlerin çok sevdiği, istediği, adı üstünde popüler müzik, pop müzik inkar edildi. Zaman zaman bu şubeye egemen olan Klasik Batı Müzikçiler, türkücüler, alaturkacılar, bildiklerini okuyup, kendi müzik dallarının radyo ve TV'de bol bol yer almasını sağladılar. Hepsinin ortak düşmanı Hafif Müzik'ti ve TRT'nin hiçbir döneminde Hafif Müzikçiler, Müzik Dairesi'nde söz sahibi olamamışlardı.

Bir ülkenin hafif müziğinin temelini, o ülkenin kendi müziği, kendi müzik zevki atacaktı. Yani temel o ülkenin yıllardır alıştığı müzik olacaktı. Önce bu müzik aranje edilecek, çok seslendirilecek, halk kendi bildiği müzikle çok sesliliğe alışacak, bu dönemde yeni besteciler, aranjörler yetişecek ve sonunda o ülkeye özgü pop müzik doğacaktı. İspanya'da, İtalya'da, İngiltere'de, Fransa'da bu böyle olmuştu. Ama TRT, Türkiye'de bu gelişmeye izin vermedi. Türk halkının müziğini çok seslendirmeğe kalkanlar, Müzik Dairesince daima engellendiler. Parçalar denetimden geçmedi, radyo ve TV'lerde çalınmadı. Bu ülkede "Türk ağzı ile söylüyor" diye red gerekçeleri yazıldı ve devletin resmi arşivlerine geçti. Bu ülkede bir müzik dairesi başkanı Modern Folk Üçlüsü'nün 12 parçasının tümünü reddederken "Bizim müzikle uğraşmayın. Gidin herkesin yaptığını yapın. Yabancı şarkılara Türkçe söz yazın. Söyleyin. Geçirelim" dedi. Modern Folk Üçlüsü sırf denemek için deneni yaptı ve iki Yunan folk şarkısına Türkçe söz yazdı. İkisi de denetimden geçti. Bugün hâlâ radyolarda çalınıyor. Türk folkuna yasak koyan TRT, Yunan folkunu serbest bırakmıştı. Çünkü Kültür Emperyalizmi Müzik Dairesine egemen olanların umurunda değildi. Onlarca önemli olan, Türk Hafif Müziği'nin doğmamasıydı.

TRT, Yönetim Kurulu'nun yıllar önce aldığı kararı bile yerine getirmedi ve bir Hafif Müzik Orkestrası kurmadı. TV'de program yapmak isteyen Hafif Müzikçi bandını kendi hazırlamak zorundaydı. Bir bandın hazırlanması, bugünün ölçüleri ile 100 bin lirayı buluyordu. Sanatçı bu parayı göz-

den çıkaracak, ama Denetim Kurulu bir hiç yüzünden "Olmaz" dedi mi, bunca para sokağa atılmış olacaktı. Bu koşullarda kim plak, kim bant yapabilirdi. Böylece ülkede Hafif Müzik türündeki eserlerin sayısı giderek azaldı. Hafif Müzikçiler, çareyi, ticari müzik olan arabeske kaçmakta buldular. Böylece alan iyice boşaldı. Tüm bunlar yetmiyormuş gibi, TRT sonunda Hafif Müziğe haftada bir yarım saatlik programı da çok gördü ve kaldırdı. Yeni yayın döneminde ise, tek Hafif Müzik programı, cumartesi günü, gündüz saatine kondu. Her türlü yabancı diziler en iyi saatlerde kol gezerken, TRT bu ülkenin sanatçısına, haftada yarım saati çok görmüştü.

Şimdi, bir yanda, Hafif Müziğin kökünü kazımak için elinden geleni yapan TRT, nasıl oluyor da bir Hafif Müzik Yarışmasına katılıyor, hem de iyi puan almayı düşünüyordu?

● YA JÜRİLER

Herşeye rağmen, zaman zaman, ülkemiz için ışıklar çaktı. Ama bu ışıkları da, TRT'nin Eurovision için kurduğu jüriler alıp götürdüler. Bu ülkenin bir numaralı yorumcusu Nükhet Duru, katıldığı her yarışmada, jüri oyununa gelip, yarışma dışı kaldı. TRT herkesin gözü önünde oynanan bu oyunlara seyirci kaldı. Hatta soruşturma açma gereği dahi duymadı. Örneğin Nükhet Duru'nun bu yılki İstanbul-İstanbul bandının kasıtlı olarak bozulduğu ve yarısından çoğu zaten şartlandırılmış jürinin önüne bu bozuk bandın çıkarıldığı açıkça yazıldığı halde, yöneticiler bu açık ihbarları dikkate alıp, soruşturma açtırmak ve bandı inceletmek gereği dahi duymadılar.

Ülkenin ender vedetlerinden Nükhet Duru'ya yapılan bu haksızlıklar öteki ünlüleri korkutmaya yetti. Birinci sınıf profesyoneller, Eurovision Yarışmasına katılmamaya başladılar. TRT onların şüphelerini gideremedi. Tersine "Korkmakta haklısınız" dedirtecek uygulamalara girişti.

● SONUÇ!.

Şimdi, tüm bu gerçeklerden sonra, Türkiye'den seçilip gidenlerin, Eurovision Şarkı Yarışmasında bırakın dereceye girmesini, puan almasını beklemek safdillik olurdu. Bu yüzden bugüne kadar 3 puan getiren Semiha Yankı, 2 puan getiren Grup Nazar, 23 puan getiren Ajda Pekkan ve 9 puan getiren Modern Folk Üçlüsü gerçekten büyük iş yapmış, gerçekten deveye hendek atlatmışlardı. Bundan ötesi ise, tam bir seferberlik gerektiriyordu. Devletinden, vatandaşına, Türkiye'yi tanıtma, Türk sanatçısını dışarıda tanıtma ve sahip çıkma seferberliği... Ve de TRT'de Türk Hafif Müziğine yönelik tüm engellemeleri kaldırıp, bu müziğin, Türk Müziği temelleri üzerine oturmasını sağlayacak ilkelerin belirlenip açıklanması... Türk Folkundan, Türk Sanat Müziğinden yapılan çok seslendirmelerin yasaklama yerine armağanlandırılması ve böylece gelişmeye doğru kapıların ardına kadar açılması seferberliği...

TRT'nin geçmişteki günahlarından zerresini üzerinde taşımayan yeni Genel Müdür ve geçmişin günahlarından gene zerresini taşımayan bugünün Dışişleri ve Turizm Tanıtma Bakanları, bu tertemizlikleri ile konunun üzerine eğildiklerinde, Türkiye'nin Eurovision'da aldığı puanlar yükseldikçe yükselecekti. ●

Seher Şeniz

Baştarafı 28. Sayfada

adı hiç sevmiyor.. Ama bir seher vakti doğduğu için kendisine verilen bu adı değiştirmeyi hiç düşünmemiş... Ama soyadını değiştirmiş.. Aslı Taşbaş.. Ama sanat dünyasına girerken, bu adı cazip bulmamış. Bir arkadaşı ile oturmuşlar. Alelacele Şeniz'de karar kılmışlar. Ondan da pek memnun değil, ama artık değiştiremeyecek kadar ünlü...

İsterseniz, "Doğru-Yanlış" oynamayı bırakalım da, başından başlayıp, biz Seher'i anlatalım.. Siz ayırımı kendiniz yapın...

İzmir'de, Narlıdere'de doğmuş Seher... Yıl 1948.. Hiç çekinmeden söylüyor doğum tarihini... Sonra da gülüyor.. "Benimle aynı tarihte doğan sanatçı arkadaşlarım şimdi 27 yaşını dönmediler ama, ben nedense 32'ye geliverdim işte..."

Babasını hatırlamıyor.. Çok küçükken ayrılmış annesinden.. Gitmiş. Gidiş o gidiş... Bir daha görmemiş... Hâlâ da araları iyi değil, görüşmüyorlar. Aslında annesi, ablası ve ağabeyi ile de bağları pek yok... "Biz asla birbirine bağlı bir aile olamadık.. Bir ailem hiç olmadı diyebilirim" diyor. Başarabilirse, bu aileyi gelecekte kendisi kuracak..

Ortaokul ikinci sınıfta bırakmış okumayı... Çünkü aklında, fikrinde hep artist olmak varmış. Artist dergisinin yarışmasına girmiş, 1964 ya da 65'de... Finale kalmış. Resmini arka kapakta yayınlamışlar. Ama annesinden gizli göndermiş fotoğrafını.. Bir türlü de cesaret edip açılamamış.. İzin alamamış. Finale katılmamış..

...Ve o yıl evlenmiş... 16 yaşında iken.. Hem de hiç sevmediği, istemediği bir delikanlı ile.. Niye mi?.. Birisi, Medeni Hukuk'un bir maddesini ona hatırlattığından... "Bak kızım", demiş kulağına.. "Ülkemizde rüşt yaşı 18'dir. Ama kızlar evlenme ile rüştlerine kavuşurlar. Başından bir evlilik geçerse, özgürlüğüne kavuşursun."

Yıl 1966: Seher Şeniz, Zora takma adı ile bir yabancı gibi, Parisiyen'de striptiz yapmağa başlıyor.

Hemen kabul etmiş, kendisine deliler gibi aşık olan çocuğun teklifini... Evlenmişler..

"—Evlendiğim zaman, kadın ile erkek arasındaki biyolojik farkı bile bilmiyordum. Utançtan da ölüyordum. Tam 2.5 saat banyodan çıkamadım. İlk gecem tam bir felaketti. Ben tecrübesiz, o tecrübesiz.. Öyle felaketti ki, tam 25 yaşıma kadar, 10 yıl bir daha seks düşünemedim. Erkeğe el süremedim... Bir ara kendimden şüphe etmeğe başladım... Acaba lezbiyan mıyım, kadınlardan mı hoşlanıyorum, diye... Allaha şükür değilmişim... O 10 yıl süren bunalım, çok gerilerde, hayal gibi kaldı şimdi. Ama bakın, utangaçlığım geçmedi... Bugün bile bir erkeğin yanında soyunamam. Soyunurken yüzüm kızarır. Bunu gizlemek için de karanlıkta soyunurum. Hayatıma giren erkekler içinde, benimle aydınlıkta sevişen yoktur. Yatak odam daima karanlıktır. Aslında, gene şaşacaksınız ama, seks benim için o kadar önemli değil.. Dünyanın en roman-

tik insanlarından biriyim. Sevişmektense, saatlerce elele tutuşup oturmayı severim. Şovlarımda, kovalarla gül yaprağını sahneye döken hovardalar bilseler ki, ben aslında, zamanında verilmiş bir tek gülden daha büyük zevk alırım, bu beni daha fazla etkiler.."

Bu evlilik, bir ay sürmüş topu topu... Seher, rüştünü ispat edip, özgürlüğüne kavuşmuş. Oğlanın ailesi de, zengin bir mirasa konan bir akraba kızını kendilerine gelin diye daha çok yakıştırdıklarından, boşanma talebini iki etmemişler. Hakim bir celsede boşamış onları. Böylece herkes muradına ermiş.

1965 yılında Seher Şeniz'i Caddebostan Plajı güzeli olarak tanımaya başlıyoruz artık. Bu yarışmada bir şöhret daha var.. Seyyal Taner... Üçüncü olabilmiş ancak..

Ertesi yıl, Türkiye Güzeli yarışmasına girmiş. Burada elde ettiği derece ikincilik... Kraliçe, Sevtap Eti olmuş... "Sevtap güzel kız.. Ama yarışma sırasında gerçekten formda değildi ve birincilik benim hakkımdı. Seyirci dakikalar boyu, "Seher.. Seher.." diye bağırdı. Öyle kızmış ve öfkelenmiştim ki, çıkıp, ikincilik armağanını almadım."

Türkiye ikinciliği ile, film dünyasının kapıları açılmış, Seher'e.. Muhterem Nur'un başrol oynadığı bir filmde küçük bir rol vermişler ona...

1967 yılında da, sahneye çıkmış.. İlk çıkışı ilginç...

Seher Şeniz değil adı.. Zora.. Yaptığı iş de striptizcilik.. Yani müzikle soyunuyor. Parisiyen Gece Kulübünde devamlı şov var. Yığınla yabancı sanatçı arasında, Seher de yabancı gibi, Zora adı ile çalışıyor. Yaşı küçük olduğu için, kendi adı ile çalışma izni alamadığından bu yola başvurmuşlar.. İlk ücreti gecede 150 lira.. Bir hafta sonra, zam yapıyorlar. 175'e çıkıyor. Bir ay sonra, revünün starı. Ençok parayı o alıyor. Gecede 500 lira... Orta halli bir memur maaşı bu, o yıllar.

Sesle çizgiler sanatçısı, komedyen Celal Şahin, Parisiyen'in müdavimlerinden.. Seher'i tanıyor.. Seher ona "Celal abi" diyor. Celal abi, ısrar etmeğe başlıyor. "Soyunmakta iş yok.. Dansöz olsana.."

Soyunurken yüzü kızaran biri için cazip bir teklif.. Sahne ışıkları yüzünden salonu göremediği için, kendini yalnız zannedip, soyunan Seher, dansözlüğe yanaşmıyor. Onun için oriyental dans, ayıp, çirkin bir iş... Ama Celal abi ısrar ediyor... Yanında Fahrettin Aslan'ı getiriyor birgün.. O da dayatıyor. Hocalar tutuyorlar. Önce Melike Cemal.. Sonra Nadya.. Ve Seher Şeniz 1971 sonunda Maksim'de dansöz olarak adını neonlara yazdırıyor. Yazdırış o yazdırış...

"—İlk altı yıl, yaptığım işten iğrendim.. Dansözlükten nefret ediyor, para kazanmak için bu işi yaptığımdan kendimden utanıyordum. Sonra alıştım. Oriyental dansın bir sanat olduğuna inandım. Şimdi zevkle dans ediyorum."

Film işleri... Yeşilçam'ı sevmemiş Seher.. Bir iki film yaptıktan sonra, boşvermiş... Bir de İran filminde başrol oynadıktan sonra beyaz perdeyi unutmuş.

Kendini iyice dansa vermiş.. Mısır'a gitmiş... Müzik seçmeğe..

"—Ben Arap müziği ile dans ediyorum.. Ama hepsi ile değil.. Genelde bu müzik çok ağır. Kendime göre müzik bulmak için Kahire'de 15 gün kaldım.. Türkiye'de çalışmam zor. Arap tarzı çalabilen altı müzisyenimiz var. Onları da bir araya getirip sahneye oturtmak imkansız. Bu yüzden playback yaptım. Öyle dans ediyorum. Ama playback ile ne ben havaya girebiliyorum, ne de seyirci... Bu konuda tam bir çıkmaz içindeyim şimdi.."

Şimdi, dünyayı dolaşmayı planlıyor. Dünyaca ünlü otellerde dans edecek. Bu işten para kazanmayı ummuyor.. "Dünyada fiyatlar bizdeki gibi pahalı değil. Danstan sonra, otel odanda ayrıca çalışmazsan, eline birşey geçmez.. Bu benim işim değil.. Onun için, parayı düşünmeden gezeceğim.. Yiyip içip, dans edeceğim.

Yıl 1965: Seher Şeniz (Ortada), plaj *güzeli... 7 numaralı Seyyal Taner aynı yarışmayı üçüncü bitirmişti.*

Gördüklerim, öğrendiklerim yanıma kâr kalacak.."

Yaşam öyküsünü dinledikten sonra, değişik sorular sorduk, Seher'e.. Merak ettiğimiz herşeyi sorduk... Hepsini hemen cevapladı.. İşte bunlardan derlediklerimiz:

"—Erkekler, kadını elde etmeyi bilmiyorlar.. Fazla üstüne düşüyorlar. Kadın üstüne düşenden kaçar. Biraz tavşana kaç, tazıya tut havası olmalı. Ben erkek olsaydım, dünyada elde edemeyeceğim kadın olmazdı.. O kadar iyi öğrendim ki bunu..."

Şimdi, merakla bu sırrı bekliyor tüm erkek okuyucularımız.. Ama öğrenemedik... Seher tüm ısrarlarımıza rağmen, milyonlar, milyarlar değerindeki bu sırrı açıklamadı. (Açıklasaydı da, biz burada yazar, kendimize başkalarını da ortak eder miydik, o da ayrı ya...)

"—Maymun iştahlının biriyim ben.. Çabuk sıkılıyorum. Belki bu yüzden gezgincilik, değişik yerler, değişik kişiler hoşuma gidiyor."

"—Tanrıya inanıyorum. Yeniden dünyaya gelmeye de... Ve bir daha dünyaya erkek olarak geleceğimi de biliyorum."

İşte o zaman kadınlar korksun Seher'den... Yeniden dünyaya erkek geldiğinde, tüm kadınları elde etmeyi de bilerek gelirse, vay başlarına geleceklere...

"—Yılan ve akrep dışında, tüm hayvanları severim. Çok sevdiğim için de hayvan besleyemem. Çünkü ayrılığına, ölümüne tahammül edemem. Çocukları da çok severim."

"—Oriyental dansın, bence seksle ilgisi yok. Arap dansözlerin özellikle yer bölümünde tam bir sevişme canlandırdıklarını duydum. Ama ben böyle birşeyi aklıma bile getirmedim. Zaten benim dansımda, yer bölümü pek yoktur."

"—Bizde iyi dansöz mü?.. Nesrin Topkapı... Çok iyi dansediyor."

"—Tosunyan... Tosunyan.. Paris'te yaşayan Türk dostu Ermeni.. Ona kapılanmışım. Bana kürkler, mücevherler almış... Aşklar, meşkler... Hep böyle yazdılar değil mi?.. İşte gerçek... Paris'teki Eyfel şovum sırasında, Turizm büromuzun kokteylinde, Bay Tosunyan ile tanıştırdılar beni. El sıkıştık, hal hatır sorduk, bu bir... Bir de, yanımızda Paris ateşemizin hanımı olduğu halde, bir akşam üçümüz bir çorba içtik. Bu da iki... Başka yok.. Ama dedikodu basınımız, özel yaşantımı bir türlü tespit edemediği için olacak, bu Tosunyan öyküsünü pişirip pişirip sofraya koyuyor. Hadi ben bekarım, özgürüm. Adam evli.. Çok muhterem bir de karısı var. Ayıp oluyor.. Özel hayatımı reklam konusu yapmaktan hoşlanmam. Hani karda yürüyüp iz bırakmayanlar vardır ya, işte onlardanım. Bu yüzden, ellerine nasılsa bir erkekle resmim geçti mi, buna hemen bir hikaye yamanıyor. Durmadan kullandıkları Seher-Tosunyan resmi de, o kokteylde çekildi işte.."

Günlük yaşantısı mı?..

Hanım hanımcıktı, bize Topağacındaki teras katının kapısını açan Seher... Zevkle döşenmiş, şirin bir Penthouse... Göze hemen çarpanlar, kitaplar ve müzik araçları... Müziğin her türlüsünü seviyor. Okumayı da seviyor. Okuma zamanı, gece uyumak için yatağa yattığı zaman... Ama kitabı alınca, aklına bin türlü düşünce geliyor... Hayale dalmayı da seviyor... Bu yüzden başladığı pek az kitabı bitirebilmiş.

Sahne dışında, boyayla, makyajla pek fazla ilgisi yok... Giyimde de öyle... Sokakta rastladığınızda, onun ünlü bir sahne sanatçısı olduğunu düşünmeniz güç. Onun, sizin, bizim gibi biri... Sessiz, sakin gösterişsiz...

Yazıyı okumadan yazdığınız Seher Şeniz listesinde, bu sıfatlar var mıydı?.. ●

Filmler

Baştarafı 107. Sayfada

● VİSCONTİ VE HAŞİM

Acaba Visconti ile Ahmet Haşim arasında bir benzerlik var mıdır? Ayrı dünyaların, ayrı kültürlerin, ayrı derinliklerin bu iki sanatçısından birinin filmini izlerken, ötekinin bir mısraı geliyor akla:

"Melâli anlamayan nesle aşina değiliz"

Visconti son filmi olan "Masumlar"da sanki bir toplam yapıyor. Kocası başka bir kadınla ilgi kuran bir kadının bunalımlarını, sonra bir yazarla ilişki kurmasını anlatırken sadece olayları hikaye etmekle yetinmiyor, (Bu öykü, bir başkasının elinde pekala bir seks filmi olabilirdi). Olayları izlerken fonda çevreyi, ortamı da buluyorsunuz. Belli başlı kişilerin hepsi, tüm iç dünyaları ile yaşayan birer insan olarak geliyorlar beyazperdeye...

Bir yanda ünü dünyayı tutan "Şeytan", bir yanda günün kadını Bo Derek'in filmi arasında "Masumlar"ın şansı ne? Tabii çok değil. Olsa olsa birkaç sinemada bir hafta, sonra tek sinemada birkaç hafta daha... Ya sonra? Bu film 67 ilin hepsinde oynamayacak. 3, 4 bilemediniz 5 ilde daha gösterilecek o kadar. Seks, şiddet, uzay derken Visconti gibileri ortak bir kaderi paylaşmaya mahkum: Onlar artık topluma değil, seçilmiş bir izleyici grubuna seslenmeyi kabullenecekler. "İyi film" olmak seyirciyle bütünleşmeye yetmiyor! **(MASUMLAR-"L'Innocente"-Yönetmen: Luchino Visconti-Oynayanlar: Giancarlo Giannini, Laura Antonelli, Jennifer O'Neil).**

★★★

Sylvie Kristel günün birinde "Bıktım artık, bundan sonra Emmanuelle filmi çevirmeyeceğim" dediğinde çok kişi, bunun fazla önemli olmayacağını düşünüyordu. Çünkü "Emmanuelle"de Kristel'in varlığı, sadece bir malzeme idi. O tür bir film, koşulları kabul edecek daha güzel bir kadınla daha başarılı olabilirdi. Öyleyse sorun, şu hale geliyordu: "Sylvie Kristel'in Emmanuelle'i bırakması sorun yaratmaz. Asıl sorun şudur: Acaba Sylvie Kristel, Emmanuelle'den sonra ne yapacak?"

Kristel bu kararı verdikten sonra ünlü yönetmenlerle çalışmaya başladı. Claude Chabrol ile yaptığı filmi gördük. Başrolünü Alain Delon'la oynadığı film meydanda... Vadim'le yaptığı film ise, nisan ayında gösterime girdi ve bu soru, henüz yanıtını bulamadı.

"Sadık Kadın" adlı filmde konu tümüyle Kristel'in çevresinde dönüyor. Kocası tarafından ihmal edilen bu "sadık kadın" bir kontesin evine gidiyor. Onun genç oğlu, kadını baştan çıkarmaya çalışıyor. Aslında o da bunu istediği için yapmıyor. Onun da sevdiği bir kadın var (Nathalie Delon). O kadın, bundan intikam almak istiyor, o zorluyor. Derken işin rengi değişiyor: Kontun oğlu oyun diye başladığı bu ilişkiye önce kendisi inanıyor. Sonunda o sevgilisinden, "Sadık kadın"da kocasından ayrılıyor. Derken intikam peşindeki kadın bir daha devreye giriyor. Bu kez kontun oğlunun yaşı küçük bir kızı iğfal etmesini ortaya atıyor, işler yine karışıyor... Vadim'in o profesyonel, o erotizmi nerede hangi dozda kullanacağını bilen anlatımı olmasa, zor kurtulur bu film. **(SADIK BİR KADIN-"Une Femme Fidéle- Yönetmen: Roger Vadim-Oynayanlar: Sylvie Kristel, Nathalie Delon, John Finch).**

★★★

İsteyen "züğürt tesellisi" diyebilir ama bu konuda şöyle düşünmek mümkün: Her zaman büyük yıldızlar, flaş adamlar çıkar. Bir süre sonra da unutulurlar. Onlarla yapılan filmler önce birer olay yaratır ama zamana dayanamaz, kısa bir süre sonra unutulup giderler. Şöyle bir düşünün: Theda Bara hayranları, sonra Mae West tutkunları, derken Rita Hayworth'un hepsini silip, süpürmesi. Günün birinde Marilyn Monroe'nun onun yerini alması. Sylvie Kristel'in bir flaş gibi parlaması, sonra Bo Derek'in onun parlaklığını silmesi.

Kimbilir sırada kim var, yarın kimler gelecek? Ama "Masumlar" gibi, "Amarcord" gibi filmler hep yaşayacak. Yıldızlar sürekli değişiyor ama "melâli anlayan bir nesil", her zaman var oluyor! ●

ERKEKÇE TAVSİYELER

Her türlü sorunlarınızı Erkekçe'ye yazıp sorabilirsiniz. Sorunlarınız en iyi uzmanlar tarafından değerlendirilip, tavsiye bildirilecektir. Mektuplarınızı ERKEKÇE TAVSİYELER, Dr. Şevki Bey Sokak No: 6 Divanyolu/İstanbul, adresine yollayınız. Kimliğiniz ve adresiniz gizli tutulur. Mektuplar iade edilmez.

ORAL SEKS

Kız arkadaşımla çok iyi anlaşıyoruz ve uyumlu sayılabilecek bir seks hayatımız var. Aramızdaki sorun, benim vajinal seksten, onun sa oral seksten hoşlanması... Oral seksten bir türlü zevk alamıyorum ve orgazma varamıyorum. Bir ara orgazma yaklaşır gibi oluyorum, ama, birdenbire gevşiyorum, penis sertliğimi yitiriyorum. Aynı şey masturbasyonda da oluyor. Masturbasyonu bir kere denedim ve ne kadar uğraştıysam boşalamadım. Normal, bildiğimiz cinsel ilişki türü dışında boşalamıyorum. Böylesi normal mi? Kız arkadaşım ne kadar ısrar ederse etsin, olmuyor. Zevk alamadığım birşeye zorlanmak da istemiyorum, çünkü zevk olmaktan çıkıp, sıkıntılı bir karabasan gibi oluyor. Nedir sorunum?

Bay C.M.
İstanbul

Erkeklerin oral seksten hoşlanmamalarının, bu tür bir sevişmede boşalamamalarının çok sayıda nedeni var. En basiti kişisel zevklerdir. Herkesin aynı şeyden hoşlanması gerekmez. Siz de, çok doğal olarak, vajinal sekste bulduğunuz zevki oral seksten alamayabilirsiniz. Bunda yadırganacak ne var? İkinci olarak, vajinal sekse alışmış olabilirsiniz. Ergenliğe vardıktan bu yana kurduğunuz cinsel ilişkilerde hep aynı yöntemi uygulamışsanız, size yabancı gelen bir yöntemi yadırgayabilirsiniz. Bu da normaldir. Öte yandan, cinsel bakımdan uyarılabilmek ve uyarılmış durumunuzu sürdürmek için, vajinal seksin sağladığı gidip gelmelere gerek duyabilirsiniz. Bu hem psikolojik, hem fizyolojik bir gereksinme olabilir. Kaldı ki, penisin bulunduğu yerin göreli ıslaklığı-kuruluğu ya da darlığı-genişliği, değişik insanlarda değişik "tahrik edici" etkiler yapar.

Bunların yanısıra, bilinçaltınıza, ancak vajinal seksle orgazma varabileceğiniz yönünde bir saplantı yerleşmiş olabilir. Çeşitli şartlanmaların etkisiyle, orgazma giden yolun vajinadan geçtiğini düşünüyor, buna inanıyor olabilirsiniz.

Bunları söylüyoruz, çünkü kız arkadaşınız, kendi istekleri doğrultusunda sekse sizi zorlarken ve sonra da başarısızlığa uğrarken suçluluk duygusuna kapılabilir, bütün suçun kendisinde olduğunu sanabilir. Sizin ona güvenmediğinizi, ondan korktuğunuzu sanabilir. Belki işin bu yönü de vardır, ama, sorunun kaynağını kendinizde arayın ve bunu açıkça kız arkadaşınıza anlatın.

● ● ●

Karımla sekiz yıldır evliyiz. Tanıştığımızda o bakireydi, ben de hiç çıplak kadın görmemiştim. Evlendikten sonra seks yaşamımız normal oldu. Başka kadınlarla ilişkilerim oldu. Bu açıdan bir sorunum yok. Asıl derdim karımın oral seks konusundaki tavrıyla ilgili... Oral seksten hoşlanıyorum, ama, karımla birlikte denediğimde bir türlü zevk alamıyorum. Sekiz yıllık evliliğimiz süresince topu-topu dört kere zevk alabildim, boşalabildim. Ne zaman denesek (çokça denedik) karım kaçıyor, ağzını-yüzünü buruşturuyor, istediğim zevki veremiyor. Bazen kustuğu da oluyor. Geçenlerde, bir zamanlar gördüğüm Kazanova filmindeki bir sahneyi anımsayarak yatak odasına pencereden girdim. Akıl almaz birşey oldu ve karım çok heyecanlandı, tahrik oldu ve ikimize de büyük zevk veren bir oral sekse başladık, derken, nasıl olduysa oldu, ani bir hareket yapınca karımın bütün heyecanı gitti ve normal sekse dönerek orgazma ulaştık. Ama, ben aynı zevki alamadım. O aldı. Bana bir öğüdünüz olabilir mi?

Bay M.T.
İstanbul

Sekste zevkin "zevk" olabilmesi için, çiftin aynı şeyden hoşlanmaları gerekir. Zevkin temelinde "rahat olmak" yatar. Sizin hoşlandığınızdan eşiniz hoşlanmıyorsa, ürküyorsa, tiksiniyorsa ister istemez gergin olacaktır ve bu gerginliği size de bulaşacaktır. Karınız bir şeyden, siz ayrı şeyden hoşlanıyorsanız, mektubunuzda söylediğinizin aksine, seks yaşamınız "normal" olmuş olamaz. Kalkı ki, evliliğiniz sürerken başkalarıyla ilişki kurduğunuzu da söylüyorsunuz. Sizinle aynı zevkleri paylaşan başkalarını aramak zorunda kaldığınıza göre, ilişkiniz sandığınız kadar "normal" değil.

İlişkinizi sürdüreceksiniz, rahat olmayı öğrenmeniz, öğretmeniz gerekir. Sorunu açık-açık ortaya koyun, konuşun. Karınızın ne zaman, nasıl tahrik olduğunu öğrenin. Sizi asıl tahrik eden şeyleri ona anlatın. Bunu yaparken, ağızla vajinanın çok farklı şeyler olduğunu da unutmayın. Biri ötekinin yerini tutmaz. Penisin en hassas yeri, başaltıdır. Vajinal seksteki ileri-geri hareketler oral sekste büyük ölçüde gereksizdir. Eğer bu hataya düşmüşseniz düzeltebilir ve karınızın ürkekliğinin böylece üstesinden gelebilir, aynı zevki hem de fazlasıyla alabilirsiniz.

Karınızın oral sekse karşı duyduğu çekingenliği yenmesini kolaylaştıracak bir yol da, onun üstte, sizin altta sevişmeye başlamanızdır. Dolayısıyla, oral seksteki hareketlerin denetimi ona geçecek ve o da bunu bildiği için sizi de, kendisini de, alıştıra alıştıra ayarlayabilecektir. Önceleri zevk almayabilirsiniz, ama, karınız oral sekse alıştıkça ve sizin duyduğunuz zevki paylaştıkça, hem kendi zevkini, hem sizin zevkinizi artıracak varyasyonlara girecektir. Orgazm olmanız da gerekmez. Oral seks, çeşitli yöntemlerin peşpeşe denenebileceği bir bütünün parçasıdır. Oral seksle başlayıp iyice tahrik olduktan sonra vajinal seksle orgazma ulaşmak çiftler arasında oldukça yaygın bir uygulamadır. Önemli olan belli seks biçimlerinden alınan zevkin ortaklaşa duyulması, paylaşılmasıdır. Bu kendiliğinden olabilir, sınama-deneme yoluyla alışarak edinilebilir.

SEKSİ UNUTAN KOCA

Derginizin bu köşesine hep erkeklerin mektup gönderdiğini gördüm. Benim de bir sorunum var, ama, kocamın yazmaya niyeti olmadığı için ben yazmayı düşündüm. Bilmem, sorunlarımızı çözmemize yardım edebilecek misiniz? Kocamla önemli seks sorunlarımız var. İlk evlendiğimiz yıllarda hiç derdimiz yoktu. Yatakta çok iyiydik. Haftada dört kere seks yapar, her keresinde ikimiz de orgazm olurduk. Ne var ki, son sekiz aydır, haftada ancak bir kere seks yapıyoruz. Seks güdümde hiçbir azalma yok. Bu azalmaya alışamadım gitti. Soğuk duş yapıyorum, masturbasyon yapıyorum, yararı olmuyor. Kocamın ellerini üstümde hissetmek bir başka zevk veriyor bana...

Eskisi kadar seks yapamayışımızın nedeni kocamın çok yorgun oluşu... Bazen eve döndüğünde yemeği hemen hazırlamıyorum ki, sevişiriz diye... Ama, bu kere, karnının çok aç olduğunu, aç karnına seksi düşünemeyeceğini söylüyor. Yedikten sonra da rehavet çöküyor, televizyonun önünde uyuyup kalıyor. Televizyon seyretmese kitap okuyor, sonra da geç oluyor, yine uyuklamaya başlıyor. Acaba bunlar benimle yatmak istememesine bir bahane mi? Sonra, ben daha orgazma varmadan o boşalıyor. Benim gelmem için bana elle yardımcı olmasını istiyorum, o ise yanaşmıyor. Oral seks falan da hayal... Alışılmışını bile doğru dürüst yapamıyoruz.

Aslında yorgun oluşunu da anlamıyorum. Aynı işte çalışıyor, iş yükü de değişmiş değil. Bu konuda da inatçı: Yorgunken seks yapmam. diyor. Yorgun olmadığı zamanlardaysa, doğal olarak çabuk geliyor. Kaç kere konuştuk bunu... Doyumsuz kaldığımı, bir çaresini bulmasını istedim. Evlilik dışı ilişkilere girmeyi düşünüyorum, ama, kocam bunu bir öğrenirse evliliğimiz orada sona erer. Bunu da ben istemiyorum. Sekse ihtiyacım var, bunu yalnızca kocamla karşılamak istiyorum. Olmuyor, işte....

Bn. F.A.
İstanbul

İlk kadın okurumuz kuşkusuz siz değilsiniz, çünkü, Erkekçe sayılarını kocalarından gizli alıp okuyan çok kadın var. Ama, bu köşeye mektup gönderen ilk kadın sizsiniz. Elbette yardımcı olmaya çalışırız.

Önce kocanızın sürekli yorgunluğunun fizyolojik bir nedeni olup olmadığını araştırmalısınız. Konuya seks açısından yaklaşmayın, kocanızı savunma durumuna sokmamak için... Onu çok sevdiğinizi, sürekli yorgun oluşundan kaygılandığınızı, bir doktora görünmesinin yararlı olabileceğini anlatın. Kronik yorgunluğun çeşitli nedenleri olabilir. Kansızlık, hipoglisemya, şeker, hatta alerjiler bile yorgunluğa yol açabilir. Kol emeğine dayalı iş görüyorsa, yorgunluğunun bir nedeni de güçleşen yaşam koşullarında az protein alması olabilir. Bir doktora görünüp vitamin hapları ya da mineraller yazdırabilir.

Baktınız, kocanızın yorgunluğunun fizyolojik bir nedeni yok... O zaman kendisine sevecen biçimde yaklaşın. Tehditkâr olmayın. "Seni seviyorum. Seninle seks yapmaktan çok hoşlanıyorum. Neden benden kaçıyorsun? Artık beni sevmiyor musun?" deyin. Bu soruları sorduktan sonra da, vereceği yanıtı iyice dinleyin. Sözlerinde durumunuza ışık tutabilecek, çözüm getirecek önemli ipuçları bulabilirsiniz.

Seks konusunda zamanlama hataları yapıyor olabilirsiniz. Kocanız yorgun-argın işten dönmüş, karnı aç... Seks için gerçekten elverişsiz bir zaman, yemek öncesi... Cinsel kur ve cilvelere, örneğin, sabahın erken saatlerinde, kocanızın uyanmaya başladığı sıralarda başvurabilirsiniz.

Yorgunluğun bedensel bir nedeni yoksa, uygun zamanlanmış cilveleriniz de sonuç vermiyorsa, artık yorgunluğu sekssizliğin nedeni olarak görmeyin. Psikolojik nedenler arayın. Kocanız şu ya da bu nedenle size kızmış olabilir. Erken boşaldığı için suçsuzluk duyuyor olabilir. Bütün bunlar olası nedenlerdir. Kocanız, şu ya da bu etki altında, seks yapmamak için yorgunluğu bahane ediyordur. Erken boşalmanın tedavisi vardır. Bir hekime başvurulabilir. Öte yandan, yaptığınız birşeye kızmışsa ve haklıysa, siz durumu düzeltirsiniz. Yok, haksızsa, o zaman haksız olduğuna inandırmak yine size düşer. Seks konularında sorunları olan ailelere tek tavsiyemiz, seks konularını konuşmaktan kaçınmamalarıdır. İnsanlar konuşa konuşa anlaşırlar. Unutmayın.

Eksik Erkekçe Sayılarınız İçin!

Erkekçe'nin geçmiş sayılarını çeşitli adreslerimize yazarak temin etmek isteyen okuyucularımızın çokluğunu dikkate alarak, bu aydan itibaren bir "Eksik Sayılarınızı Tamamlama" servisi kurmuş bulunuyoruz.

Erkekçe'yi koleksiyon halinde biriktirmek isteyenler, ciltletecek olanlar, bundan böyle, eksik sayılarını şöyle temin edebileceklerdir:

1.En yakın postaneden "Erkekçe Dergisi, Süreli Yayınlar, Dr. Şevki Bey Sokak No: 6, Divanyolu- İstanbul" adresine, istediğiniz her sayı için 163 lira havale ediniz.

2.Bir mektup kağıdına, istediğiniz derginin tarih ve sayısını yazınız. Zarfın içine, posta havale mektubunuzu ekleyiniz. Mektubunuza adınızı ve açık adresinizi de yazınız. Bu mektubu "Erkekçe Dergisi-Eksik Sayıları Tamamlama Servisi, Dr. Şevki Bey Sokak No:6, Divanyolu İstanbul" adresine yollayınız.

3.İçinde havale makbuzu olan mektup bize ulaşır ulaşmaz, havalenin gelmesi beklenmeden derginiz, ya da dergileriniz adresinize bir kapalı zarf içinde gönderilecektir.

Elimizde geçmiş sayıların çok küçük bir stoğu bulunduğundan, ancak ilk gelen istekleri karşılayabileceğimizi üzülerek bildiririz.

Not: Zarfın üstüne mutlaka "Erkekçe Dergisi-Eksik Sayıları Tamamlama Servisi" diye yazınız. Mektubunuzun Erkekçe Tavsiyeler servisine, ya da Yazı İşlerine gitmesi, derginize kavuşmanızı geciktirebilir. Yukarda yazılı olanın dışında hiçbir dergi yollama sistemimiz yoktur. Ödemeli veya başka şekilde dergi istekleri karşılanmamaktadır. Daha önce ödemeli isteyenlerin yeniden, bu yolla başvurmalarını rica ederiz.

Erkekçe Yıl: 1 ● Sayı: 5 ● MAYIS 1981

Sahibi: Gelişim Basım ve Yayın A.Ş. ve Süreli Yayınlar A.Ş. adına: **Ercan ARIKLI** ■ Genel Yayın Yönetmeni: **Hıncal ULUÇ** ■ Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: **Ali E. KOCATEPE** ■ Müessese Müdürü: **Cumhur ÇİNPOLAT** ■ Satış Müdürü: **Yıldırım ÜNVERDİ** ■ Reklam Müdürü: **Ceyda YAZICIOĞLU** ■ Pikaj: **M. Sabit UÇUK** ■ Kamera: **Teoman GÜRSEL** ■ Montaj: **Fazıl MECİT** ■ Dizgi: **ÖZYALÇIN** ■ Renk Ayrımı: **Çali Grafik, Alaş** ■ Baskı: **Seyyit Mısırlı Matbaacılık**. Adres: Erkekçe Dergisi-Dr. Şevki Bey Sokak No: 6 Divanyolu, İstanbul. Telefonlar: **27 68 17-28 64 78-22 37 38**. Ankara Bürosu: Erkekçe Dergisi-Meşrutiyet Caddesi No:15/24 Yenişehir, Ankara. Telefonlar: **25 30 20-18 35 27-18 07 65.**

dün dünde kalsın

siz bugünü yaşayın

Beyaz ev aletleri teknolojisinde dün aşıldı.
Her ürününde sunduğu çağdaş yeniliklerle
bugün Presiz var...

Buzdolabından çamaşır makinesine,
elektrik süpürgesinden termosifona
bugünün yenilikleriyle, konforuyla...
bugünü yaşamanız için...

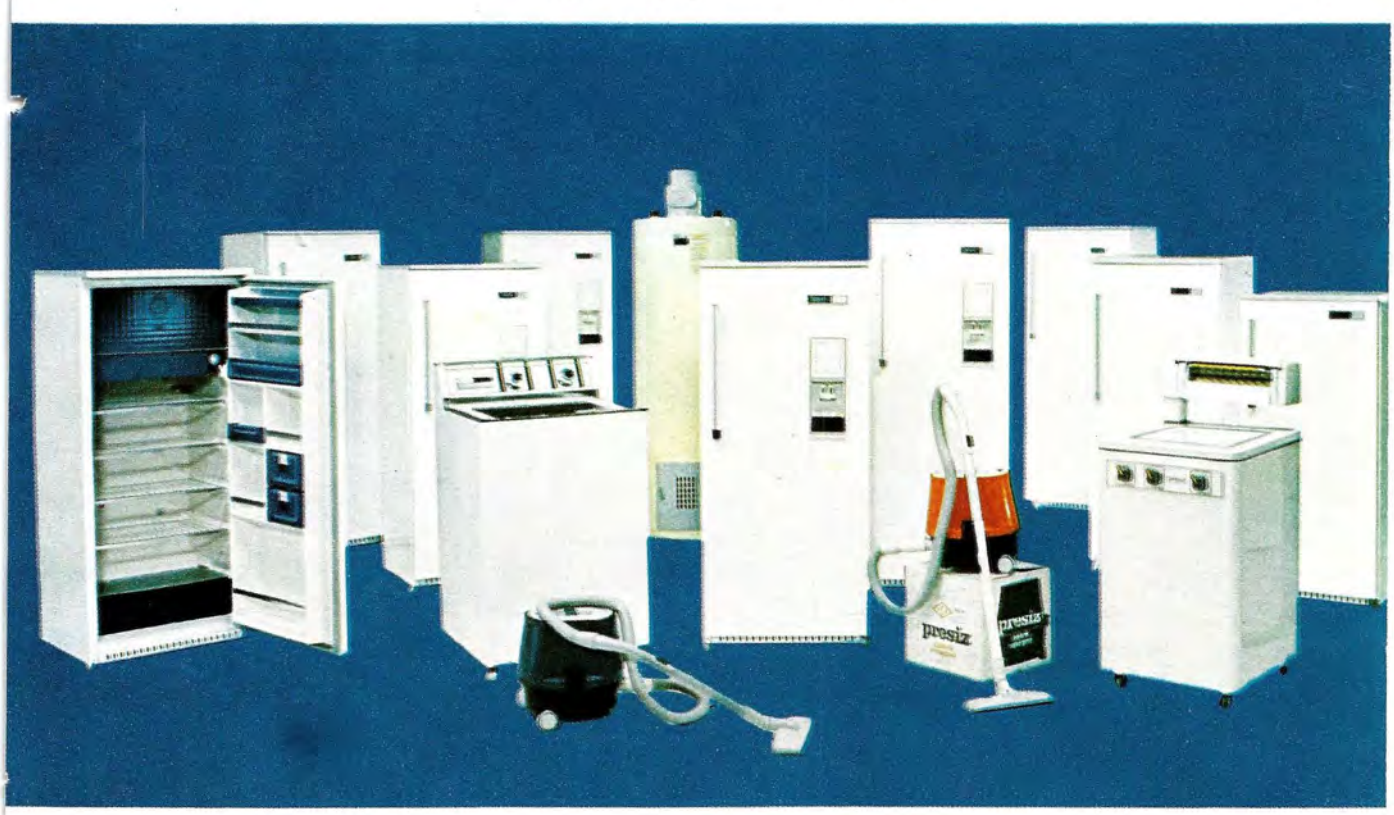

presiz

"öncü kuruluş"

PRESİZ bir TÜRKİYE İŞ BANKASI kuruluşudur.

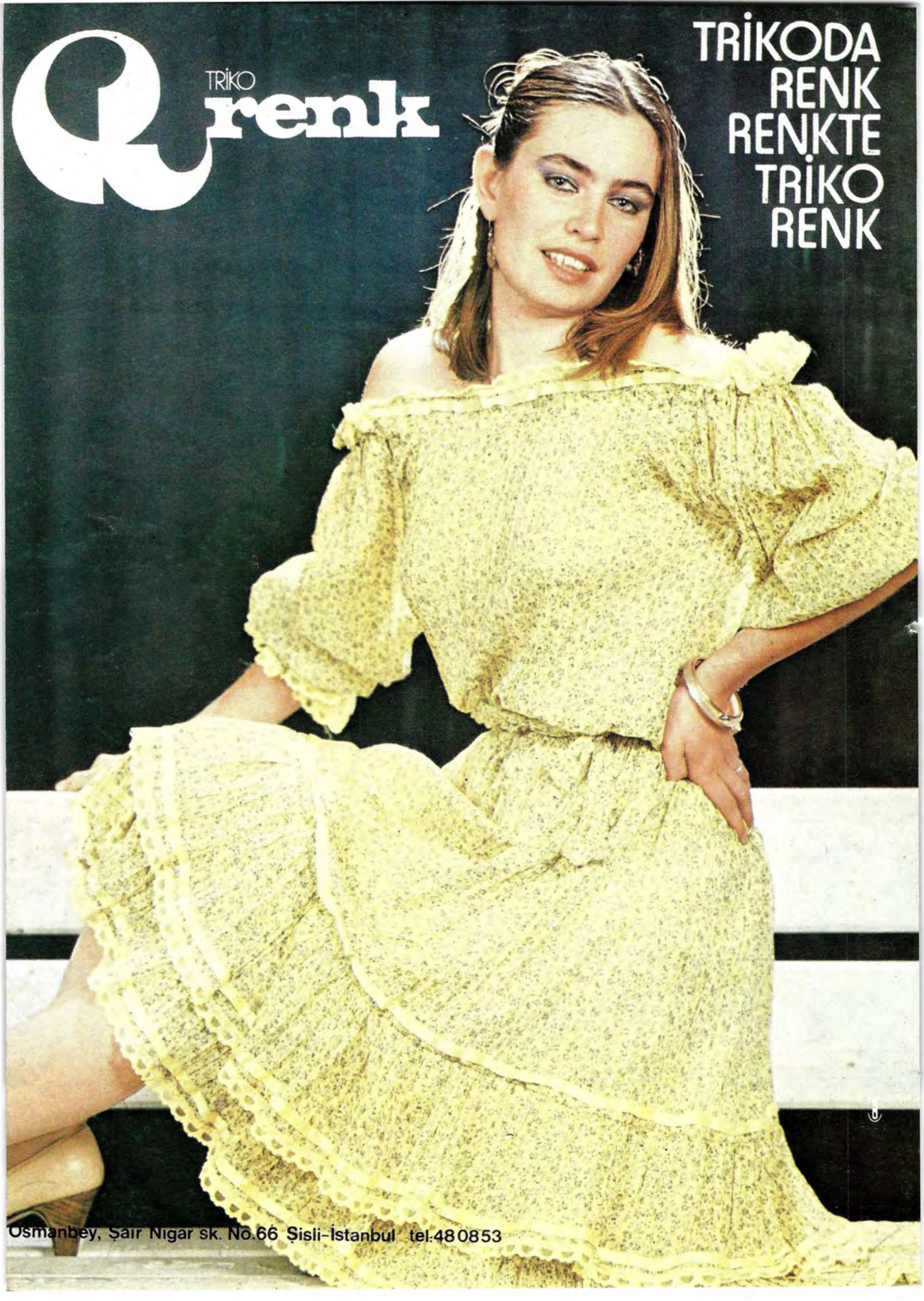
TRİKO
renk
TRİKODA
RENK
RENKTE
TRİKO
RENK
Osmanbey, Şair Nigar sk. No.66 Şişli-İstanbul tel:48 0853